

نەفسیری رەوان

بۆ تیگە یشتنی قورئان

بەرگی [۳]

نووسیناس

مەلا مەحمودى گەلاڵەیس

جزمى [۵]

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

ته فسیری رهوان

بو تیگه یشتنی قورنان

به رگی سینه م

نوو سینی
مه لا مه حموودی که لالهیی

جزئی (۶۱۵)

تکایه نامه‌های آذنی جزئی (۲) راست گمرمود به این قرار بود:

جزئی (۲) لایحه (۲۹) برای دقوی شاه شام نامه بنویسوی: «والله لا یهدی البصر»
به وزیر کار هدیه تن گول و ریاضت‌های کافرو ست‌مکار دافتر نظامی و نظامی ملکه و...

جزئی (۲) لایحه (۹۸۹) که کتبی لایحه که نامه بنویسوی
کام بنویس و به کارکنان نظامی که کتبی بنویس و در آنجا که...

جزئی (۲) لایحه (۲۹۲) که کتبی بنویس نامه بنویس و در آنجا که
بنظر آید به نامه و لا بنویس و هم در آنجا که...

تخصصی در این کتابخانه

نویسندگان و مترجمان

چاپخانه

چاپخانه و وزارت

تیراژ ۵۰۰

زمانه چاپ ۱۳۹۸

مکان چاپ تهران

ژنی میرد دار ماره ناکړی، نافرته‌تی نامه حرمه ماره ده کړی

به مه رجی ماره یی هه بی

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ

وَأَحِلَّ لَكُمْ مَا وَرَاءَ ذَلِكَ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ

مُسْفِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا

جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَاضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا

حَكِيمًا

نیمامی موسلیم شهو داود و ترمذی و نه سانی له شهو سه عیدی
خوډری یهوه ده گپړنوه، ده لئ: هه ندی نافرته‌تی رښندراوی (اوطاس) مان ده ست
کهوت: که خاوه ن میرد بوون، ده لئ: به لا مانه وه نه گونجاو بوو، که ده ستیان
له گه لدا ټیکه لاو بکهین، چونکه پیش رفاندنه که یان له شوینی خوښان میردیان
هه بوو، له م باره وه پرسیار مان له پیغه مېهر ﷺ کرد، نیتر نه م نایه ته هاته خوارئ
که ده فدر مووئ:

﴿والمحصنات من النساء إلا ما ملکت أیمانکم﴾

طه برانی له نیبن و عه بهاسه وه ده لئ: نه م نایه ته روژی حونهین هاتوته
خوارئ، شهو بوو خودا یارمه‌تی داین، حونهین رزگار کرا، موسولمانان زور ژنی
نه هلی کیتابیان گرت، که میرد دار بوون، نه گهر یه کیتک بیویستبایه ده ستیان بو
به ری ده یانگوت: میرد مان هه یه، له م باره وه پرسیار له پیغه مېهر ﷺ کرا، نیتر
نایه‌تی ﴿والمحصنات من النساء﴾ هاته خوارئ: بو روون کردنه وهی حوکمی شهو

نافره‌ته رفیندراوانه.. دیاریشه نهم دوو نایه‌ته ته‌واو کمری نایه‌ته‌کانی پیشوون، «والأحصنات» عه‌طف کراوه‌ته‌وه: بۆ سەر «المهاتکم» ی نایه‌تی پیشوو. به‌لام نه‌وانه‌ی قورنانیان دابه‌ش کردوو به‌سی به‌ش (سی جوزء) نهم دوو نایه‌ته‌یان کردوو به‌سه‌ره‌تای جوزئی پینجهم و لایه‌نی له‌فظیان به‌رچاو گرتوو. موراعاتی مانایان نه‌کردوو، چونکه نه‌گهر لایه‌نی مانایان به‌رچاو بگرتایه ده‌بوو سه‌ره‌تای جوزئی پینجهم نایه‌تی «یا ایها الذین آمنوا لا تأکلوا أموالکم بینکم بالباطل» النساء/ ۲۹ بوايه.

«والأحصنات من النساء» حهرامه لیتان ماره کردنی ژنی می‌رد دار «إلا ما ملکتم ایمانکم» مه‌گهر نه‌و ژنه می‌رد دارانه‌ی که بوونه ملکی ئیوه به‌هۆی رفاندنه‌وه که له‌غه‌زادا گرتوتانن می‌رده‌کانیان له‌ولاتی کوفر دان و کافرن، به‌ره‌وه‌ندنیش و ده‌خوای که نه‌یانده‌ته‌وه به‌می‌رده‌کانیان و نه‌یانگیرنه‌وه بۆ ولاتی خو‌یان. نه‌و کاته عه‌قدی ژن و می‌رده‌تیتان ده‌پچڕی و بۆ ئیوه ره‌وا ده‌بی که بچنه لایان به‌و مهرجانه‌ی که له‌کتیبی فیه‌قه‌دا شی کراوه‌ته‌وه. حیکمه‌تی نه‌مه‌ش نه‌ویه: چونکه زۆر جار وای ده‌که‌وی له‌شه‌ردا، بڕی له‌می‌رده‌کانیان ده‌کوژرین، بڕیکی ترسان هه‌ل‌دین و ناگه‌رینه‌وه بۆ ولاتی موسولمانان. نه‌و نافره‌ته رفیندراوانه‌ش پتووسته پتداویستیان دابین بکری و نه‌هیل‌دری تووشی ره‌وشت ناشیرینی ببن. جا له‌به‌ره‌وه‌ندی نافره‌ته‌کان و کۆمه‌لگای موسولمانانیش و ده‌خوای که بۆ ههر یه‌کیکیان یان زیاتر به‌خێو که‌ریک هه‌بی بژیوی بداو نامووسی بپارێزی و پتداویستیان دابین بکری.

ئیسلام رفاندنی ژنی نه‌به‌واجب داناوه، نه‌حه‌رامی کردوو، زۆر جاری و هه‌یه سه‌ببی کردنی نافره‌ته‌کان و رفاندنیان ده‌بیته خیر بۆ خودی نافره‌ته‌کان، وه‌کوو نه‌وه که شه‌ره‌که له‌گه‌ل هۆزیکێ دیاری کراو بی و هه‌موو پیاوه‌کانیان بکوژرین

مه‌رجه ده‌بی نه‌و شه‌ره شه‌ری ئایینی بی له‌نیوان موسولمانان و کوفر دابی. بۆ به‌رگری کردن له‌ئایین بی، شه‌ری داگیر کردن و ئیستغلال نه‌بی.

﴿کتاب الله علیکم﴾ خدا نه‌وی له‌سەر چه‌سپاندوون و فهرزی کردوه، نه‌و نافرته‌تانه‌ی ماره کردنیانی لی قه‌ده‌غه کردوون، شتیکی چه‌سپاوو جه‌خت لیکراوه و له‌گه‌ل به‌مرژه‌ه‌ندی تاک و کو‌مهل دا گونجاوه‌و، گۆپانکاری تیدا ناکری و، شک و گومانیشی تیدا نی‌یه.

﴿وأحل لكم ما وراء ذلكم﴾ ره‌وایه بو‌تان جگه له‌و نافرته‌تانه‌ی لیتان قه‌ده‌غه کراوون: که ﴿ان تبتغوا بأموالکم محصنین غیر مسافحین﴾ نافرته‌تی تر بخوازن و، له مالی خۆتان ماره‌یی‌یان بده‌نی به‌مهرجی له ریگای شهرعی‌یه‌وه بیانکه‌ن به‌ه‌لالی خۆتان و، به‌شیوه‌ی داوین پیسی نه‌چنه لایان و مال و دارایی خۆتان به‌زینا کردن به‌فیرو مه‌ده‌ن

﴿فما استمتعتم به منهن فاتوهن أجورهن﴾ هەر نافرته‌تیکی له‌و نافرته‌تانه‌ی ماره‌کردنیان بو‌تان ره‌وایه‌و، ماره‌تان کردن و له‌زه‌تتان لی ببینن، ماره‌یی خۆیان بده‌نی ﴿فريضة﴾ نه‌م حوکه‌ه، له لایه‌ن خوداوه دانراوه‌و، دیاریکراوه فهرز کراوه، نه‌و ماره‌یی‌یه خودا دایناوه‌و له جیاتی خو ته‌سلیم کردنه‌و، به‌چوونه لا واجب ده‌بی.

﴿ولا جناح علیکم فیما تراضیتم به من بعد الفريضة﴾ هیچ گوناختان ناگاتی و خراپه‌یه‌ک له‌سەر نی‌یه‌و می‌رد نی‌یه، له ناکامی نه‌و ریک که‌وتن و گه‌ردن نازادی کردنه‌ی که له‌نیوان ژن و می‌رده‌که‌دا روو ده‌دات، وه‌کوو نه‌وه: نافرته‌که له‌هموو ماره‌یی‌یه‌که‌ی یان له‌هه‌ندیکی خو‌ش بی، یان پیاوه‌که زیاد له‌ماره‌یی‌یه‌که‌ی بداتی، واته: که‌م کردن و زیاد کردن به‌ره‌زامه‌ندی خۆیان، شتیکی ره‌وایه و ناشهرعی تیدا نیه، چونکه مه‌به‌ست له‌عه‌قدی ژن و می‌ردایه‌تی نه‌ویه: که له‌سەر بناغه‌ی خو‌شه‌ریستی دابه‌زه‌ری و هاریکاری و یارمه‌تیدانی یه‌کتیری تیدا بی ﴿إن الله کان علیما حکیما﴾ په‌روه‌ردگار زانیوه ده‌زانی چ له‌دلی به‌نده‌کانی دایه‌و چ کارو هه‌لو‌ستیک به‌مرژه‌ه‌ندی نه‌وانی له‌خو گرتوه‌و، هه‌کیم و دانایه، له‌و حوکمانه‌ی بو‌یان داده‌ریژی، هەر حوکمیک که‌بو‌یان داده‌نی خیره‌بیری ناده‌میزادی تیدایه.

نهم نایه‌ته جهوت جوکمی شهرعی تیدان:

ا- ماره‌کردنی ژنی به میرد. نافرته تا له ژیر نیکاحی میرد دابی یا له عیدده دابی دروست نیه کهس خوازیینی و ماره‌ی بکات.

ب- نافرته‌تی گیراو رفیندراو له شهری کافران دا یان کۆیلدی کپدراو، پاش رویشتنی عیدده‌ی شهرعی، چوونه لایان دروسته. چونکه نافرته‌تی رفیندراو رفاندنه‌کی سهرده‌کیشی بۆ هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌ی نیکاحی میردی پیشووی، به‌مه‌رجی میرده‌کی کافر بی و له ولاتی کافران بی.

نهبو حه‌نیفه ده‌فهرموئ: نه‌گهر له‌گه‌ل نافرته‌ته‌که میرده‌که‌شی رفیندرا، لیک ناکرین، چونکه نه‌و کاته کابرا عه‌هد و په‌یمانی بۆ دروست ده‌بی و خاوه‌نیه‌تی پارێزراو ده‌بی، ژنه‌که‌شی به‌شیکه له‌و شتانه‌ی که نه‌و خاوه‌نیه‌تی.

ج- حه‌لاله‌ جگه له‌و نافرته‌تانه‌ی که له نایه‌تی رابوردو ژماره ۲۳-دا باس کران و له فهرمووده‌ی پێغه‌مبه‌ردا هی تریشیان خراونه پال، جگه له‌وانه حه‌لاله ماره‌کردنی هه‌ر نافرته‌تیکێ تر.

د- حه‌لاله له‌ززه‌ت بینن له نافرته به‌عه‌قد و نیکاحی شهرعی و له‌سه‌ر ماره‌یی.

ه- ماره‌یی واجب ده‌بی به‌چوونه لاو خۆ ته‌سلیم کردنی نافرته‌ته‌که بۆ پیاوه‌که. چونکه نایه‌ته‌که ده‌فهرموئ:

(فما استمتعتم به منهن فاتوهن أجورهن) نایه‌ته‌که نه‌وه ده‌چه‌سپینی که ماره‌یی پی ده‌گوتری کرئ و له جیاتی چوونه لای نافرته‌ته‌که‌یه، هه‌ر شتی‌کیش له به‌رامبه‌ر سوودی‌ک دابی، پی ده‌گوتری: کرئ، وا ده‌رده‌که‌وئ سه‌ودا له‌سه‌ر کراوه‌که جه‌سته‌ی نافرته‌ته‌که‌و له‌ززه‌تی ئامیتری می‌بینه‌که‌ی و حه‌لالی‌یه‌که‌یه‌تی. چونکه سه‌ودا‌که داخوازی نه‌مانه‌یه.

زانایان ده‌بارهی مه‌عنلی نایه‌ته‌که ، دوو رایان هه‌یه :

۱- حه‌سمن و موجهاید و هی تریش ده‌لین: مانای نه‌وه‌ی سوودتان بئ‌گه‌یی و خوشیتان لئ‌ بینه‌ی به‌ هۆی جوتبوون له‌ گه‌ل ئافره‌تدا به‌ نیکاحی صحیح نه‌وه‌ ماره‌یی خۆیان بده‌نئ.

واته: نه‌گهر ته‌نها جارێکیش له‌ گه‌لیدا جوت بوو، ماره‌یی ته‌واوی له‌سهر پیویست ده‌بئ. نه‌گهر ناوی ماره‌یی نه‌هاتبوو ماره‌یی هاو وینه‌کانی ده‌که‌وئ، واته: (مهر المثل). نه‌گهر نیکاحه‌که‌ فاسید بوو ماره‌یی هاو وینه‌کانی ده‌که‌وئ چونکه‌ پیغه‌مبهر ﷺ ده‌فهرموئ ههر ئافره‌تیک به‌بئ‌ ریگا پیدانی (وه‌لی) یه‌که‌ی ماره‌کرا نه‌وه‌ ماره‌کردنه‌که‌ی به‌تاله‌، نه‌گهر پیاوه‌که‌ چوو‌بووه‌ لای نه‌وه‌ (مهر المثل) ی ده‌که‌وئ...^۱

به‌رای نه‌مان دروست نیه‌ نایه‌ته‌که‌ بکری به‌ به‌لگه‌ له‌سهر نه‌وه‌ی که‌ نیکاحی (متع‌) ماره‌کردنی کاتی- دروست بئ، چونکه‌ پیغه‌مبهر ﷺ نه‌هی کردوه‌ له‌ نیکاحی موعده‌ و به‌ حهرامی داناوه‌، هه‌روه‌ها چونکه‌ خوا ده‌فهرموئ: **(فَاتَكْجُوْهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ)** النساء/ ۲۵

شاکراشه‌ ماره‌کردن به‌ ئیزن و ره‌زامه‌ندی که‌س و کاری ئافره‌ته‌که‌ ماره‌کردنی شهرعی‌یه‌ که‌ به‌ ئاماده‌ بوونی وه‌لی و دو‌شایه‌ت نه‌نجام ده‌درئ!

۲- جه‌ماوه‌ری زانایان ده‌لین: مه‌به‌ست له‌ نایه‌ته‌که‌ نیکاحی موعده‌یه‌، که‌ له‌سهره‌تای په‌یدا بوونی نیسلام دا له‌ ناو موسولمانان دا باو بوو، پیغه‌مبهر ﷺ جارێک یان دوو جار له‌ غه‌زادا ریگای به‌ موسولمانان دا که‌ به‌شیوه‌ی کاتی ژن ماره‌ بکه‌ن، چونکه‌ جه‌نگاوه‌رانی موسولمان بو‌ ماوه‌یه‌کی وا ده‌بوو له‌ مال و خیزانی خۆیان دوور ده‌که‌وتنه‌وه‌، ترسی زینا کردنیان لئ‌ ده‌کرا، نه‌وه‌یش له‌ غه‌زای

^۱ أخرجه أصحاب السنن إلا النسائي عن عائشة.

(أوطاس) و سالی رزگار کردنی مه که که دا بو، دواپی پیغه مبهرد یاساخی کردو، بو ههتا ههتا به حرام کرا، ناماژه بهو نایه ته دی که ده فدرموی:

﴿وَالَّذِينَ هُمْ لِأُفْرُوجِهِمْ حَافِظُونَ إِلَّا عَلَى أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ﴾ المؤمنون/٦.

دهی خو (متعه) نیکاح نیه و کویلایه تی و خاوه نی (ملك اليمين) یش نیه.

دار قوطني له نيمامي علي يهوه ده گيريتوه و ده لي:

پیتغه مبهر ﷺ نه‌هی له ماره کردنی کاتی (نکاح المتعه) کرد، نیمامی
 عدلی ده‌فرموی: نه‌مه بۆ که‌سیک بوو که نه‌بووی. کاتیک که نایه‌ته‌کانی
 (النکاح) و (الطلاق) و (العدة) و میرات له نیتوان ژن و میردا هاتنه‌خواری
 حوکمی نیکاحی موعته هه‌لوه‌شایه‌وه. له سه‌حیحی بوخاری و موسلیم دا له
 نیمامی عدلی یه‌وه فرموده‌یه‌ک ده‌گێڕێته‌وه: ده‌لی: پیتغه مبهر نه‌هی له نیکاحی
 کاتی کرد هه‌روه‌ها نه‌هی کرد له خواردنی گوشتی گۆیدریژی مائی، نه‌وه‌ش له
 روژی غه‌زای خه‌بهردا بوو.

به‌شيوه ده‌قيکي تر له سه‌جیحي موسليم دا له ره‌بيعي کورې نوسه‌يدهی کورې مه‌عبه‌دی جوه‌نیه‌وه له باوکی‌یه‌وه ده‌لئ: روژی رزگار کردنی مه‌که له‌گه‌ل پیغه‌مبه‌ردا غه‌زام کرد، پیغه‌مبه‌ر ﷺ فرموی: ((يا أيها الناس إني آذنت لكم في الإستمتاع من النساء وإن الله قد حرم ذلك الى يوم القيامة، فمن كان عنده منهن شيء فليخل سبيله ولا تأخذوا مما آتيتوهن شيئا)).

نیمامی عومهریش له سەردەمی خۆی دا نەهی له نیکاحی مۆتەعە کردوو و
فەرمودە ی زۆریشی لە سەر یاساغی نیکاحی کاتی تا روژی قیامەت هەن.

به لکو نیکاحی موعده بمو شیوه‌دهی که شیعه‌ی نیمایی به ره‌وای ده‌زنان:
به هه‌بوون و به له‌بهر چاو گرتنی چه‌ند مەرچی‌ک، ئیستا له واقع دا ته‌طبیق
ناکرین. چونکه نه‌و که‌سه‌ی ئیستا نه‌و جوړه نیکاحه ده‌کا مەبه‌ستی داوین پاکی
نیه به لکو مەبه‌ستی نامووس فروشی و تیر کردنی جینسی‌یه، پابه‌ندی ناکامی
جوت بوونه‌که ناکاو ئافره‌ته‌که‌ش عیدده ناگرئ.

نیبنو عهره بی ده لی: نیبن و عه بیاس فتوای به ره وایی ماره کردنی کاتی ده دا، دوا بی لهو فتوایه ی ژیان بووه وه. نه مجار نیجماعی موسولمانان له سهر یاساغ بوونی دامه زرا چوار مه زه به که ش جگه له (زفر) به لایانه وه نیکاحی موعه به تاله.

و- که ده فمر موی: ﴿فَاتَوْهُنَّ أَجُورَهُنَّ﴾ مال و سامان و شتی تریش ده گریته وه. جه ماوه ری زانایان نهو رایه یان په سند کردوه، به لام نه بو حنیفه ده لی: نه گمر نافره ت له سهر سود و منهغه تنی مال ماره کرا نیکاحه که دروسته. وه کوو نه وه وایه ناوی ماره یی نه برایی نهو کاته نه گمر میترده که چوو بووه لای (مهر المثل) ده که وی، نه گمر نه چوو بووه لای نه وه موعدی بو هیه.

ز- که ده فمر موی: ﴿وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَا ضِيتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِیْضَةِ﴾ نه وه ی لی وهرده گیری که زیاد و کم له ماره ییدا دروسته، نه گمر دوا ی ماره برین ریک که وتن و به ره زامه ندی خو یان ده توانن زیاد و کمی تیدا بکه ن واته: نافره ته که ده توانی له ماره یی به که گردنی نازاد بکا. یان پیاهه که ده توانی هه موو ماره یی به که ی بداتی نه گمر پیش چوونه لای ته لاقی دا!

مه رجه کانی ماره کردنی نه مه ته و سزای نه وانه ی

داوین پیسی ده که ن

وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِاٰیْمٰنِکُمْ بِعَعْضُکُمْ مِنْ بَعْضٍ فَاَنْکِحُوْهُنَّ بِاِذْنِ اَهْلِهِنَّ
وَءَاتُوْهُنَّ اُجُوْرَهُنَّ بِالْمَعْرُوْفِ مَخْصَنَتٍ غَیْرِ مُسْفَحَتٍ وَلَا مُتَخَدَّاتٍ
اَخْذَانٍ فَاِذَا اُحْصِنَ فَاِنَّ اَتَتْنِ بِفَحِشَةٍ فَعَلٰیھِنَّ نِصْفُ مَا عَلٰی الْمُحْصَنَتِ
مِنْ الْعَذَابِ ذٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْکُمْ وَاَنْ تَصْبِرُوْا خَیْرٌ
لَّکُمْ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ﴿۲۵﴾

نہ مجار لہم نایہ تہی نیرہ دا پەر وەر دگار حوکمی مارہ کردنی (أمة) چہ تیوہ،
کۆیلہ دیاری دہ کا، ویرای حوکمی سزادانیان نہ گمر کاریکی حہیابہریان کردو
دہ فرموی: ﴿ومن لم يستطع منكم طولا أن ينكح المحصنات المؤمنات﴾

کہ سیک مال و دارایی نہ وہی نہ بوو کہ نافرہ تی نازاد (حرة) موسولمان
مارہ بکا ﴿فمن ما ملکت ایمانکم من فتياتکم المؤمنات﴾ نہوا دہ توانی نافرہ تی
کۆیلہ موسولمان بکاتہ ہاوسہری خوی، نہو ژنہ (أمة) تانہی کہ ملکی
خوتانن . بویہش بہ (فتیات) ناوی ہیناون بۆ ریز لینان بۆ نہو نافرہ تہ کۆیلانہو،
ہدروہا بۆ رینمونیی موسولمان کہ نافرہ تی کۆیلہو پیای کۆیلہ بہ وشہی (فتلہ)
و (فتی) - کچہ کہ و کورہ کہ - بانگ بکریں بۆ نہوہی ہست بہ کہ سایہ تی خویان
بکمن و دلیان بہ خو نہ مپنی.

بوخاری فرمودہ یہ کہ دہ گپرتہ وہ، دہ لی: پیغہ مبہر فرموی: ((لا یقولن
أحدکم عبدي أمتي ولا یقل المملوک ربي، لیقل المالك فتاي وفتاتي، ولیقل
المملوک سیدی وسیدی فانکم المملوکون والرب هو الله عز وجل)).

وہ کوو ناشکرایہ مدبہست بہ (المحصنات) نافرہ تی نازادہ چونکہ لہ
بہرامبہرہ کہی دا کۆیلہ ہینایہ پیشہوہ، بہروالہ تیش نافرہ تی نازاد دہ بی بہ
شہرم و حہیاو بہ ناموس بی، کہ نہوہ لہ نافرہ تی کۆیلہ چاوہ پروان ناکری، بۆیہ
(ہیند) بہ سہرسورمانہوہ پرسیاری لہ پیغہ مبہر کردو وتی: (أو تزي الحرة) چوں؟
نافرہ تی نازاد داوینپیی دہ کا؟!)

﴿والله أعلم یا ایمانکم﴾ نہی گروہی موسولمانان! تیوہ لہ سہرتانہ کہ
ظاہیری شتہ کان بزائن و بہس بہرپرسیاری نہوہ نین: کہ نہینی یہ کان بزائن، زانینی
چۆنیہ تی و نہینی ہہموو کاریک تایبہ تہ بہ خوداوہ، تیوہ کار بہ ظاہیرہ کہ بکمن،
بیروباوہری روالہ تی لہ نافرہ تی کۆیلہ دا بہسہو، پیویست ناکا بچنہ ناوہ پڑکی
چۆنیہ تی نیمانہ کہیان؛ چونکہ نہوہ: لہ توانای تیوہ دا نہی، ﴿بعضکم من بعض﴾
تیوہ لہ گہل نافرہ تہ کۆیلہ کان یہ کہ رچہ لہ کن کہ نادرہ میزادیہ تی و گہرانہوہ تانہ بۆ

یه ک بنه چهو باوه گموره که ناده مه، یان ئیوه و نافرته کۆیله کان هاویه شن له بیروباوه پدا، بیروباوه پش گموره ترین ریزو پله و پایده، کهوابی له کاتی پتویست دا کۆ له ماره کردنی نافرته کۆیله مه کمن! به مهش پهروه دگار له شان و شکۆی نافرته کۆیله کانی بهرز کردۆته وه و یه کسانی خستۆته نیتوان نافرته کۆیله و نافرته نازاده کانه وه! نه مجار پهروه دگار فرمان کردنی به ماره کردنی نافرته تانی کۆیله دووباره کرده وه بۆ هه لانی پساوان که کۆ له ماره کردنیان نه که نه وه و فرموی ﴿فانکوهن یاذن اهلهن﴾ به ئیزن و ره زامه ندی خاوه نه کانیان ماره یان بکمن.

برئ فو ته ها ده لئین: مه به ست له (اهل) ئهو که سه یه که که سایه تی ماره کردنی ئهو نافرته کۆیلانه ی هه بی، با خاوه نیشیان نه بی و ه کوو باوک و باپیر و قازی و سه پرشتیار، چونکه هه ر یه کێ له نه مانه مافی ئه وه ی هه یه چه تیوه ی کۆیله به شوو بدا! شه رع زانان کۆکن، له سه ر نه وه: که ماره کردنی کۆیله چ نیر بی و ژن بیتنی، یان می بی و شوو بکا، به بی ئیزن دانی خاوه نه که ی سه ر ناگری له سه ر نه م نایه ته وه ههروه ها له بهر ئهو حه دیشه ی ئیبنوعومه ر که ئیبنوماجه ریوایه تی کردوه ده فرموی: ((ایما عبد تزوج بغیر اذن مولاه فهو عاهر)) نیر نه گم ئیزن و ره زامه ندی خاوه نی کۆیله که نه بوو، به لای شافیعی یه وه نیکاچه که به تاله، به لای زانیانی تره وه عه قده که راده گیری تا ئیزنه که نه درئ نیکاچه که دانابه سترئ. نافرته کۆیله وه کوو نازاد وایه له وه دا که پتویسته ماره یی بدرتی و ه کوو ده فرموی: ﴿وآتوهن أجورهن بالمعروف﴾ به شیوه یه کی ریک و پیک ماره یی خۆسان بده نی به ره زامه ندی خاوه نه کانیان چونکه ماره یی یه که یان مافی خاوه نه کانیانه، له م رووه وه که کۆیله که ملکی خاوه نه که یه و دهیدا به یه کیک تر و به ماره کردن لی بۆی حه لال ده کا، کهوابی ده بی ماره یی یه که ی بدرئ به و، ههروه ها چونکه کۆیله ملکی نیه نایته خاوه ن! خودا ده فرموی: ﴿ضرب الله عبدا مملوکا لا یقدر علی شیء﴾ النساء/ ۷۵

ههروه ها پیغه مبه ر فرمویه تی (العبد وما فی یده لمولاه) نیمامی مالیک ده فرموی: ماره یی مافی ژنه له سه ر مێرد، ماره یی کۆیله ش بۆ خۆیه تی.

﴿محصنات غیر مسافحات ولا متخذات أخذان﴾ واته: ماره بیان بدهنی
 نه گهر ماره تان کرد بوسون نه ک به بی ماره کردن به کری بچنه لایان و به ناشکرا
 خو فرۆشی و داوین پیسی بکه و همر که سی داوایان لی بکا مه که یان نه بی، یان به
 نهینی دۆستیان گرتبی و ریگیان پی بدن به نهینی بچنه لایان بیگومان
 له سهرده می پیش نیسلام دا دوو جوړ زینا هه بووه ناشکراو نهینی:

زینای ناشکرا نهوه بووه، وه کوو نیبنو عه بیاس ده لی: ئافره ته کو یله کان
 ئالای سووریان هه لده کرت بو نهوه ی بزانی که نهو ماله ئافره تی خو فرۆشی تیدایه
 همر که سی بچو یایه دهیتوانی بچینه لایان.

زینای نهینی نهوه بووه که ئافره ته که به نهینی پیایو کی ده کرده دۆستی
 خوی و داوین پیسی له گهل دا ده کرد... نهوه بوو: پهروه ردگار هه ردوو جوړه که ی
 قه دهغه کرد به نایه تی. ﴿ولا تقربوا الفواحش ما ظهر منها وما بطن﴾
 الانعام/ ۱۵۱

﴿قل إنما حرم ربي الفواحش ما ظهر منها وما بطن﴾ الأعراف/ ۳۳

کهوایی مه به ست به (المحصنات) لی ره دا ئافره تی داوین پاکه، مه به ست
 (المسافحات) نهو ئافره ته یه که له ش فرۆشی ده کا به ناشکرا.

﴿فإذا أحصن فإن أتین بفاحشة﴾ جا نه گهر نهو ئافره ته کو یلانه دوا ی شوو
 کردن و ماره کردن و گواستنه وه زینیان لی روودراو داوین پیسیان له سهر چه سپا
 ﴿فعلیهن نصف ما علی المحصنات من العذاب﴾ نیوه ی سزای ئافره تی ئازادی
 له سهره، نه گهر داری هه ددی ئافره تی ئازاد سه د دار بی هی کو یله په نجا داره
 به ره بارانی ش ناکری.

﴿ذلك﴾ نهوه ی باس کرا له وه ی که ده شی که سی یک ماره کردنی ئافره تی
 ئازادی بو هه لنده سووړا ئافره تی کو یله ماره بکا ﴿لن خشی العنت منکم﴾ بو
 که سی یک ترسی نهوه ی هه بی نه گهر ئافره تی کو یله ماره نه کا نه توانی خوړا بگری و
 سه ره نجام توو شی زینا بی، یان ترسی نهوه ی هه بی نه گهر به ره نگاری داخوازی یه

جنسی به کان بکا، تووشی نه خوشی توو په یسی و نه خوشی تر بیی، وه کوو زانیاری (طب) ی تازه چه سپاندویه تی. نه مجار پهروه ردگار وه سیه تیکی. نه ده بی و رهوشتی گشتی ناراسته ی موسولمانان ده کا و ده فمرموی: «وَأَنْ تَصْبِرُوا خَيْرَ لَكُمْ» نه گمر خو راگرن و دان به خوستان دا بگرن و نافره تی که نیه ک هه چهنده ماره کردنیان ده لاله - ماره یان نه کهن نه وه باشته چونکه له ماره کردنه که یاندا وا ده بی زبان هیه، وه کوو نه وه ی که مندالیان ده بی منداله که یان ده بیته کویله، یان رهوشتی نرمی لیه فیر ده بی، ههروه ها چونکه مافی خاوهن که نیه که که به هیزتره له مافی میتره که ی، خاوهن که ی هه رکاتی بیه وی ده توانی که نیه که که له گهل خوی به ری بو سه فمر یان بیفروشی نه مهش بو میتره کانیاں شتیکی ناخوشه و بویه پیغه مبه ر ﴿فَمَرْمُوهٌ تَقِي: ((الْحَوَائِرُ صِلَاحُ الْبَيْتِ وَالْأَمَاءُ هَلَاكُ الْبَيْتِ)) نيمامی عومهریش فمرمویه تی هه رکاتی کویله یه ک نافره تیکی نازاد ماره بکا مانای وایه نیوه ی خوی نازاد کردوه، هه رپاویکی نازادیش که نیه کیک ماره بکا نیوه ی خوی کردوه به کویله! واته کوره که ی ده بیته کویله.

﴿وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ خودا لیخوشبوونی زوره لهو که سانه خوش ده بی که ناتوانن خوړا بگرن و که نیه ک ماره ده کهن، ههروه ها لهو که سانهش خوش ده بی که ورده تاوانی لی روودابن وه کوو نه وه سوکایه تی کردبی به که نیه کی موسولمان، خودا به زه یی زوره؛ که رنگای داوه بو نیوه که که نیه ک ماره بکه و، حوکم و یاسای چونیته هه لس و که وتی نیوه ی له گهل نه واندان روون کردوته وه.

هۆکاری حوکمه شه رعیه کانی نایه ته کانی پیشوو

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذَيِّبَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦﴾ وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ
الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهَوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا مَيْلًا عَظِيمًا ﴿٢٧﴾ يُرِيدُ اللَّهُ
أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وَخُلِقَ الْإِنْسَانُ ضَعِيفًا ﴿٢٨﴾

ئه‌مجار په‌روه‌ردگار عیله‌تی حوکمه‌کانی پیشوو دیاری ده‌کا نه‌و حوکمانه‌ی
په‌یوه‌ندی‌یان به‌ ناو مال و خیزان و ژن هینان و نه‌و هۆیان‌ه‌ی که‌ له‌بهر نه‌وان نه‌و
یاسایانه‌ دانراون، روون‌کاته‌وه‌ بۆ نه‌وه‌ی دل‌نارام بگرن و سوودی نه‌و حوکمانه
بزانرئ، به‌ دل‌یکی فراوانه‌وه‌ و به‌ هه‌ستیکی سۆزدارو به‌ هه‌ماسه‌وه‌ روویان تی‌ که‌ن.
خاوه‌نی ته‌فسیری مه‌راغی ده‌لئ: ئه‌م نایه‌تانه‌ی دوایی وه‌کوو وه‌لام
دانه‌وه‌ی چهند په‌رسیاریک که‌ له‌ ده‌روونی بیسه‌ر دا سه‌ر هه‌لده‌ده‌ن وایه‌، وه‌کوو
نه‌وه‌ بلئ: هۆی چی‌یه‌ په‌روه‌دگار نه‌و حوکمانه‌ی پیشووی بۆ روون کردینه‌وه‌؟؟
سوودیان چی‌یه‌؟ نایا گه‌له‌ پیشینه‌کانیش وه‌کوو ئیمه‌ ئه‌م ئه‌رکه‌یان خراونه‌ نه‌ستۆ؟
نایا نه‌وانیش وه‌کوو ئیمه‌ بۆیان نه‌بووه‌ هه‌موو ئافره‌تیک ماره‌ بکه‌ن؟ نایا نه‌وه‌ی
که‌ خودا له‌و نایه‌تانه‌دا فه‌رمانی پئ کردووبین بیان نه‌ی لئ کردووبین ئه‌رک گران
کردنه‌، یان بار سووک کردنه‌؟! جا بۆ وه‌لامی ئه‌م جوژه‌ په‌رسیاران‌ه‌ فه‌رموی: ﴿په‌رسد
اللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ﴾ په‌روه‌ردگار به‌ ناردنه‌ خواره‌وه‌ی
نه‌و نایه‌تانه‌ ده‌یه‌وئ ئه‌رکی سه‌ر شانتان بۆ دیاری بکا و حوکمی شه‌رعیتان بۆ روون
ده‌کاته‌وه‌، هه‌لال و هه‌رامتان بۆ لیک جیا ده‌کاته‌وه‌، باش و خراپتان بۆ ده‌ست
نیشان ده‌کا، شاره‌زاتان ده‌کا بۆ نه‌و شتانه‌ی به‌رژه‌وه‌ندی ئیوه‌ی تیدایه‌، رینمونیتان

ده کا بۆ ریباز و پروگرامی پیغه مبهراڤ و راستالانی پیتشو، بۆ نهوهی ئیوه شوین ریبازی نهوان بکهون، شهریهت و یاساکانی خودا ههچهنده دهگۆرپن به گۆیره ی شوین و کات، به لام هه موویان بۆ بهرژه وهندی ئاده میزادن!

﴿ویتوب علیکم﴾ ههروه ها دهیهوی که به هوی کارکردن بهو حوکمانه بتانکاته تۆبه کار و گهراوه بۆ لای خوداو وازیپن لهو جوړه ماره کردانه که زیان به کۆمه له دهگهیهنی و لادانه له سروشت و رهپه وهی مرۆقایه تی تیک ئه دا، چونکه ئیوه لهوه پیتش زرداکی خۆتان ماره ده کرده، صیله ره حمتان ده پچراند و نهو مانا بهرزانیه که له پیکه وهنانی خیزان و پهیه وندی نهژادی و خزمایه تی و تازه کردنه وهی پهیه وندی به هوی ژن و ژنخوازی په وه هه ن پاشگۆیتان خستبوون و گرنگی تان نه ئه دا به نهو خۆشه ختی و کامه رانی په ی که له نهوان ژن و میتردی پیکه وه گونجاو دا پهیدا ده بی؛ ئیوه نهو خۆشه ویستی و سۆز و عه طفه ی نهوان ژن و میتردان بهرچاو نه ده گرت!!

لیکۆله ره وانی ته فیسیر لایان وایه خیطابی نایه ته که گشتی نیه بۆ هه موو کهس، به لکو رووده کاته کۆمه لیک لهو کهسانه ی که نهو جوړه کاره ناشیرینه یان کردوون وه کوو زرداک ماره کردن و کچ ماره کردن و باقی کرده وه ناپه سنده کانی که باو بوون و ده یان کردن و دواپی وازیان لی هینان و گهراپه وهو خودا تۆبه ی لی وهرگرتن! ﴿والله عليم حکیم﴾ پهروه ردگار خاوه نی زانیاری گشتی و ره هایه، ده زانی چی بۆ کردوون به یاساو چی سوودی بۆ کۆمه لگای موسولمانان هیهو، چی زیانبه خشه پهروه ردگار دانایه له شمرع و یاسای دا، له کردارو گوفتاری دا له هه موو شتیکدا موراعاتی بهرژه وهندی ئاده میزاد ده کا؛ نه رکیک ناخاته سدریان که زیانی بۆیان هه بی. هه ره له ژیر روشنایی نهو زانایی و دانایی په دا تۆبه له بهنده کانی وهرده گری و له تاوانه کانیان خۆش ده بی؛ نه مجار پهروه ردگار جه ختی له سهر شه وه کرده وه که تۆبه ی بهنده په شیمان بووه کانی وهرده گری و له تاوان پاکیان ده کاته وه، وێرای شه وهش بهروردی په کی نهوان ویستی پهروه ردگار و ویستی هه وه سبازه کان ده کاو ده فهرموئ: ﴿والله یرید ان یتوب، علیکم﴾ پهروه ردگار بهو نه رک خستنه

سەر شانه‌تان ده‌یه‌وی لیتان خوش بێ، پاکستان ده‌کاته‌وه‌و تۆسه‌تان لێ وهرده‌گرێ!
﴿ویرید الذین یجمعون الشهوات أن تمیلوا میلا عظیما﴾ نه‌وانه‌ی هه‌وه‌سبازن و
 شوین هه‌واو هه‌وه‌سی خۆیان که‌وتوون، له‌ کوی و چۆن نامانجیان به‌ ناکام بگا
 له‌وی ده‌کێلن، هیچ به‌لایانه‌وه‌ گرنگ نیه‌ صیله‌ی ره‌حم ده‌بچرێ، جه‌مسهری خنیزان
 تیک ده‌چی، ئاژاوه‌ به‌ریا ده‌بی، نه‌وان هه‌ر مه‌به‌ست و هه‌ول و ته‌قه‌لایان بۆ دابین
 کردنی شه‌هوه‌ت و ئاره‌زوو بازی خۆیانه‌ و وه‌گری تاوان و زینا بوون و چی خودا
 پێی ناخۆش بێ نه‌وان نه‌وه‌ ده‌که‌ن، نه‌وانه‌ش جوله‌که‌ و مه‌سیحی و ناگر په‌رستن.
 نه‌وانه‌ی که‌ به‌لایانه‌وه‌ هه‌لاله‌ پیاو خوشک و برازاو خوشکه‌زا ماره‌بکا.

نه‌و تاقمه‌ سه‌رلێشێواوه‌ ده‌یان‌ه‌وی ئایین له‌گه‌ل هه‌واو هه‌وه‌سی نه‌وان
 هه‌لسوړی و ناوێته‌ی به‌تال بێ و له‌ حلق لابه‌دی.

﴿یرید الله أن یخفف عنکم﴾ په‌روه‌ردگار به‌ ناردن و دانانی نه‌و حوکمانه‌،
 به‌و فرمان و نه‌هی و نامۆزگاریانه‌، ده‌یه‌وی ئه‌رکی سه‌رشانتان سووک بکا! له‌
 کاتی ناتاجی و پتووستی دا ماره‌کردنی که‌نیزه‌کی بۆ هه‌لال کردون، هه‌ندیک
 ده‌لین: مانای نایه‌ته‌که‌ نه‌وه‌یه‌: که‌ په‌روه‌ردگار هه‌موو ئه‌رکیکی بۆ سووک کردون
 و له‌ ئایین دا شتی قورسی لێ داوا نه‌کردون، شه‌ریعه‌تی ئیوه‌ شه‌ریعه‌تیکی
 ناسانکارییه‌.. وه‌کوو له‌ نایه‌تیکی تر دا ده‌فرموی: **﴿وما جعل علیکم فی الدین من
 حرج﴾** الحج/ ۷۸ یان ده‌فرموی: **﴿یرید الله بکم الیسر ولا یرید بکم العسر﴾**
 البقرة/ ۱۸۵ یان ده‌فرموی: **﴿ویضع عنهم إصرهم والأغلال التي كانت علیهم﴾**
 الأعراف/ ۱۵۷.

نه‌وه‌تا په‌روه‌ردگار له‌ کاتیکه‌ که‌ بپێ ئافره‌تی لێ حه‌رام کردوین،
 ماره‌کردنیا‌نمان لێ یاساغه‌ زۆری زۆری ئافره‌تانمان بۆ هه‌لاله‌ که‌ ماره‌یان
 بکه‌ین، له‌ هه‌موو شتیک داو هه‌موو کاتیکیش هه‌لال له‌ حه‌رام زۆرتیه‌!!

جا وه‌کوو یه‌کێک په‌رسیار بکاو بلی: نه‌م سووک کردن و ناسانکارییه‌
 بۆچی؟؟ له‌ وه‌لامدا فرموی: **﴿وخلق الإنسان ضعیفا﴾** ناده‌میزاد دروست کراوه‌ به‌
 جۆریکی وا که‌ زه‌بوون و لاوازه‌ له‌ به‌رامبه‌ر هه‌واو هه‌وه‌س دا خۆ رانه‌گره‌، به‌

تایبه تی له بهرامبهر نافرته دا زوو دهست له خو بمرده دا. عه قلی له لای خوئی نامینی و دلی لی دهستیندری و ناتوانی بمرهنگاری ههواو ههوهسی خوئی بکا!! ته نانهت عوبادهی کوری صامیت و سه عیدی کوری موسه ییه له گهل نهوه شا که به سالا چوو بوون ده ترسان که نافرته کاریان لی بکا! بویه پهروه ردگار نمرکه کانی له سهر شان سووک کردوون له بری نه حکام دا سهنگ و سووکی بو کردوون.

مال خواردنی یه کتری به ناحه ق جه رانه، مامه له به

ره زامه نلی ده بی

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ إِلَّا أَنْ
تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِّنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ
رَحِيمًا ﴿٢٩﴾ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ عُدُوًّا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُضِلُّهُ نَارًا وَكَانَ
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

نه مجار پهروه ردگار یاسای ئال و ویری گشتی له مال و دارایی دا دیاری ده کا، له وه پیش باسی چۆنیه تی مامه له کردنی له گهل مال و دارایی ههتیوان داو ماره پیدانی نافرته تان دا کرد، هویه کهش نهویه مال و دارایی هاوتایه کهی روح و گیانه، دهست دریژی کردن بو سهر مال و دارایی دوژمنایه تی ده خاته وه؛ به لکو جاری وا هیه تاوانی گه وهی له سهر روو ده دا، بویه پهروه ردگار نهوهی به واجب داناه که به شیویه کی ره زامه ندیی ئال و ویری تیدا بکن و ستم و دهست دریژی تیدا نه کهن و کهس مالی کهس به نارهوا نه خوا، فهرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ﴾ نهی نهو که سانهی پرواتان به په یامی ئیسلام هیناوه! مالی کهس به نارهوا مه خۆن! ههروه ها مال و سامانی خۆشتان له کاروباری نه شیواو دا خهرج مه کهن.. که ده فهرموی: (أَمْوَالَكُمْ) مالی خودی خوئی و

مالی خه لکی تریش ده گریته وه چونکه له روانگهی نیسلامه وه مال و دارایی
ملکی گه له و نه دماصانی گه ل تییدا هاویه شن، خواردنی مالی خوی به شیوه ی به تال
نه وه یه: که له کاری ناره وادا خهرجی بکا. خواردنی مالی خه لک به به تال هه موو
جوره ده ست به سهراگرتن و مامه له ناره واکان ده گریته وه! وه کوو ریب، قومار،
داگیر کردن و هه لخه له تاندن، به تال واته شیوه ی ناشهرعی.

ئیبو عه بباس و حه سه نی به صری ده لئین: به تال نه وه یه: که مالی خه لک
به شیوه ی به تال بخوی، ئیتر نه وه هه موو مالییک ده گریته وه که له سه ودا ی
دانه مه زراو و ناشهرعی دا له باتی شت وه ری بگری، وه کوو فروشتنی شتییک که
مولکی نه بی، یان مالییک که لکی سوود لی وهرگرتنی نه مایی وه کوو به ربوومی
گه نیو و رزیو، یان به های شتییک که نرخ ی نه بی و سوود وهرگرتن لی حه رام بی
وه کوو مه یمون و به راز و میشو مرداره وه بوو شهراب. ههروه ها وه کوو کرئی وایه
شیره کهر؛ واته: ئافره تی لاوینه ره وه ههروه ها ده سی پرینی خه لک و
هه لخه له تاندنیان.

جا که مال خواردنی خه لک به شیوه ی به تال و ناشهرعی دروست نه بی،
دیاره به شیوه ی شهرعی و به ره زامه ندیی یه کتریی دروسته بۆیه پهروه ردگار
ده فهرموئ: ﴿إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ﴾ واته: به لام په وایه مالی
یه کتری بخۆن، که به شیوه ی بازرگانی و ره زامه ندیی یه کتر ئال و ویری پیوه
ده کهن، له چوار چپوه ی یاساو شهرعی خودایی دا کرین و فروشتنی تییدا ده کهن،
بازرگانی سه موو مامه له یه ک ده گریته وه که گوپینه وه ی کالای تییدا بی به پاره،
بۆیه ش باسی بازرگانی کرد چونکه زۆریه ی مال و دارایی له و ریگه وه وه ده ست دی،
ههروه ها چونکه پاکترین به ریزترین کاسبی یه.

پیغه مبه ر ﷺ فهرمویه تی: پاکترین کاسبی کاسبی بازرگانه، نه گهر قسه یان
کرد درۆ نه کهن، نه گهر واده یان دا بیبه نه سهر، نه گهر نه مانه تیان لا دانرا خیانه ت
نه کهن، نه گهر کالایان کپی عه یب داری نه کهن، بۆ نه وه ی خاوه نه که ی پیش چاوی
بکه وی، نه گهر کالایان فروشت پییدا هه لنه لئین. نه گهر پاره یان له سهر بوو به

نه‌نقه‌ست دواى نه‌خن، نه‌گهر قهرزبان لای خه‌لک بوو قهرزداره که ته‌نگه‌تاو نه‌کن. جا وه‌نه‌بئ هه‌موو ره‌زامه‌ندی یه‌ک شرع نیعتیرافی بئ بکاو بیته هؤی حه‌لالی، به‌لکو پیوسته ره‌زامه‌ندی‌یه‌که له سه‌ودایه‌ک دا بئ سه‌وداکه شرعی بئ و له چوار چیه‌ی شرع دا بئ، که‌وا بئ سوودیک که له ربا وهرده‌گیرئ و زیاده‌ی قهرز و پاره‌ی قومار و پیشبرکئ هه‌رچه‌نده به ره‌زامه‌ندی هه‌ردوو لا نه‌نجام ده‌درئ به‌لام هه‌رامه‌و شرع به ره‌واى نازانی، هه‌روه‌ها ﴿وَلَا تَقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ﴾ خۆکوژی مه‌کن، مانای رسته‌که به رواله‌ت نه‌وه ده‌گه‌یه‌نی: که مه‌نعی موسولمان ده‌کا له‌وه له حاله‌تی رق هه‌لسان و ناره‌حه‌تیدا خۆ نیئتجار بکا، وه‌کوو شه‌یخان؛ موسلیم و بوخاری له نه‌بو هه‌روه‌یره ده‌گیرنه‌وه که پیغه‌مبه‌ر فهرمویه‌تی: که‌سیک به ناسنیک خۆی بکوژی رۆژی قیامت نه‌و ناسنه‌ی به ده‌سته‌وه ده‌بئ له ناو ناگری دۆزه‌خ دا زگی خۆی بئ هه‌ل ده‌درئ و هه‌تا هه‌تایه له ناو دۆزه‌خ دا ده‌مینیته‌وه! به‌لام زۆریه‌ی راقه‌کانی قورئان پییان وایه مانای نایه‌ته‌که نه‌وه‌یه: ده‌لی! بریکتان بریکتان مه‌کوژن بۆیه‌ش وتی: (أنفسکم) بۆ نه‌وه‌ی زیاتر یاساغ کردنه‌که کاریگهر بئ واته: موسولمان ده‌بئ گیانی موسولمانی تر به گیانی خۆی حسیب بکا، که‌سیک که‌سیک بکوژی وه‌کوو خۆی کوشتبئ وایه، وه‌کوو چۆن ده‌رباره‌ی مال وتی: (أموالکم) مه‌به‌ستیش مالی خه‌لکی تر بوو ویرای مالی خۆی، هه‌روه‌کوو پیغه‌مبه‌ر ﷺ فهرمویه‌تی: موسولمانان وه‌کوو یه‌ک گیان وان نه‌گهر سه‌ری ئیشا هه‌موو له‌شئ دیشئ، نه‌گهر چاوی ئیشا هه‌موو گیانی دیشئ! نایه‌ته‌که نه‌و مانایه‌شی لئ وهرده‌گیرئ که نه‌هی بئ له خۆ کوژی و له کوشتنی خه‌لکی تر و دوور که‌وته‌نه‌وه بئ له هه‌رکاریک که سه‌ریکیشئ بۆ مردن وه‌کوو ژه‌هر خواردن و خۆ خسته‌نه‌و ناو هیلاکه‌ته‌وه.

هؤی ویکرا هیئانی قه‌ده‌غه‌ کردنی مال خواردن به به‌تال و خۆکوژی و خه‌لک کوشتن لهم رووه‌وه‌یه که مال و سامان تاي ته‌رازوی گیان، جه‌سته‌و گیان به بئ مال و دارایی په‌روه‌رده ناکرین که‌وا بوو گونجاو بوو که نامۆزگاری و وه‌صیه‌ت کردن به پاراستنی مال و پاراستنی جه‌سته‌و گیان ویکرا ناراسته‌ بکرین،

که ده فەرموئ: ﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا﴾ پاساو دانه ویه بو نه هی یه کانی پیتشو،
واته: پهروه ردگار که نه هی لی کردن له خواردنی مالی حرام و خو کوژی له بهر
نه ویه چونکه خودا به ره حم و به بهزه یی یه بو ئیوه و نایه وئ تووشی ته نک و
چه له مه بین!!

بیگومان خودا به سۆز و بهزه یی یه بو ئیوه همر شتیکی لی حرام کردون
حیکمت و دانایی تیدایه و نه گهر بوی حلال بکردنایه زهره رو زیانیتی زوری لی
ده که وته و! تووشی جوړه ها ته نک و چه له مه و ئاسته نک ده بوون زور نه خووشی
سامناکتان تووش ده بوون.

به داخوه داوین پیسی روژ له دواي روژ له ناو کو مه لگهی موسولمانان دا
په ره ده ستینئ، هه تا کو خه لکی له ئایین دوور بکه ونه وه نه و دیارده دزیوه
سامناکه زیاتر بلاو ده بیته وه، له روژگاری نه مړودا برسیه تی و ئافره ت زوری وای
کردوه که پیای داوین پیس زور به ئاسانی نیچیری خوئی ده ست بکه وئ، له
لایه کوه پیای داوین پیس و چاوچنوک و بی ویزدان ده ست درژی ده کاته سهر
ئافره تی خاوه ن میرد و به وئ پاره و پولی زوره وه هه لی ده خه له تینئ و له که ژاوه ی
میردی خوئی ده ری ده یئ، له لایه کی تره وه به ره لایبی ئافره ت و بلاو بوونه وه ی بی
ره وشتی و بانگه شه ی مافی ئافره ت و برسیایه تی زوری خیزانه هه ژاره کان ریگا بو
ده ست درژی کردنه سهر نامووس خوئ ده کا، به ره لایبی بلاو ده کاته وه.

خودا له بیده نیی و به د ره وشتی و داوین پیسی دوورمان خاته وه!

نه مجار سزای سه ریچکه مران دیاری ده کاو ده فەرموئ: ﴿وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ
عَدُوًّا وَظُلْمًا فُسُوفْ نَصْلِيهِ نَارًا﴾ هه رکه سیك به ناحق ئاده میزادیك بکوژی
هیچ حقی له سهر نه بی و به سته مکاری و ده ست درژی نه و کاره نه نجام بدا، نه و
خودا ده یخاته ناو ئاگریکی سوتینده وه و له سهر تاوانه کانی سزای ده دا.

﴿وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا﴾ نه و خسته ناو ئاگره و سزادانه بو خودا
کاریکی ئاسانه و هرکی تیدا نه، کهس نی یه بتوانئ بیته به ره ست و له مپه ر
له بهر ده م ویت و ئیراده ی دا! قهیدار کردنی هه ره شه که به وشه ی (عدوانا و ظلمًا)

ناماژیه بۆ نهوهی که نه‌گهر نهو کاره به سه‌هوو و هه‌له روی دا نهو حوکمه‌ی نادریتی و نهو سزایه‌ی نیه.

نایه ته‌کان نه‌م حوکمانه‌ی ئی وه‌رده‌گیرین:

۱- حه‌رامه به ناپه‌وا مالی خه‌لکی تر به‌خۆی، هه‌روه‌کوو چۆن حه‌رامه مال و دارایی خۆت له کاری ناپه‌وادا خه‌رج بکه‌ی. نه‌مه ناماژیه بۆ نهوه که ته‌کافولی کۆمه‌لایه‌تی پێویسته له ناو تاک و کۆمه‌ل دا هه‌بێ، پێویسته ده‌ولت له کاتی پێویستی دا پێویستیاتی هه‌ه‌زاره‌کان دابین بکا، هه‌روه‌کوو چۆن پێویسته تاک یارمه‌تی ده‌ولت بداو مال و دارایی خۆی له ریگای خوداداو له پێناو به‌رژه‌وه‌ندی گشتی بیه‌خشی.

۲- هه‌موو بازرگانیه‌ک حه‌لاله به مه‌رجیکه‌ی فرۆشیار و کڕیار به سه‌ودا که پازی بن و مه‌به‌ست سوود و قازانج بێ، له‌مه‌یه‌یه‌کی شه‌رعی تێدا نه‌بێ. نه‌و شتانه نه‌بێ که له کتێبه شه‌رعی به‌کان دا سه‌وداو مامه‌له تێیاندا حه‌رامه.

۳- هه‌لنانی خه‌لک بۆ بازرگانی کردن.

۴- خۆکوژی و خه‌لک کوشتن به ناپه‌وا حه‌رامه.

۵- سزای مال خواردنی خه‌لک به ناپه‌واو شاده‌میزاد کوشتن به ناپه‌وا سزاکه‌یان دۆزه‌خه.

پاداشتی خو پاراستن له تاوانه گه وره کان

إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلَكُمْ
مُدْخَلَ كَرِيمًا ﴿٢١﴾

له نایه ته کانی پیشوودا په ورو د گار نه هی کرد له خواردنی مالی خه لک به نارهوا هه ورو ها له خو کوژی و ناده میزاد کوشتن به ناحق و هه په شهی توند به سزادانی دۆزه خی لی کردن. نه مجار له نایه ته دا نه هییه کی گشتی کرد که کهس تاوانی گه ورو نه کا و هه که سیکیش پابه ندی فرمانه کانی خودا بی پاداشتی به هه شته و ده فرموی: ﴿إِنْ تَجْتَنِبُوا كَبَائِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَنُدْخِلَكُمْ مُدْخَلَ كَرِيمًا﴾ نه گهر خو پیارین و دوور بکه ونه وه له تاوانه گه وروانه ی نه هیان لی کراوه له تاوانه بچو که کانتان خوش ده بین و ده تانه خینه به هه شته وه. ده ی با بزاین مبه ست به تاوانی گه ورو چییه و مبه ست به تاوانی بچو که چییه؟! جه ما وری زانایان کوکن له سر نه وه که گونا ه دوو جوړه: گونا هی گه ورو گونا هی بچو که. گونا هی گه ورو: نه تاوانه یه که هه په شهی گه وری ده راره هاتبی، یان هدد و توله ی له سر بی له دونیادا. هه ندی له زانایان و توویانه تاوانه گه ورو کان هه وتن: به لگه شیان نه فرموده یی پیغه مبه ره که نه به ورو هیره گیرا یه تیه وه له پیغه مبه ره که پیغه مبه ره فرمویه تی ((اجتنبوا السبع الموبقات، قالوا وما هي يا رسول الله؟ قال:

الشرك بالله، وقتل النفس التي حرم الله إلا بالحق. والسحر وأكل الربا، وأكل مال اليتيم، والتولي يوم الزحف، وقذف المحصنات الغافلات المؤمنات)).

واته: خۆتان لهو حموت تاوانه به هیلایک بمره بیاریزن. هاوه‌لان وتیان: ئه‌ی پیغه‌مبهری خودا! ئه‌و حموت تاوانه کامانه‌ن؟؟ فهرموی: هاوه‌ل په‌یدا کردن بۆ خودا، کوشتنی ئاده‌میزاد به ناره‌وا، سیحر و جادو و ریا خواردن، خواردنی مالی هه‌تیو، هه‌لاتن له‌بهره‌کانی شه‌ر له‌گه‌ل کافران دا، بوختان کردن به ئافره‌تی داوین پاک‌ی موسولمان، فهرموده‌ی تریش هه‌ن، ئه‌زیه‌تدانی باوک و دایک، شایه‌تی به درۆی به تاوانی گه‌وره حلیب کردوه. چونکه پیغه‌مبهر له زۆر مونا‌سه‌بات دا با‌سی ئه‌م تاوانانه‌شی ده‌کرد. ئه‌مه‌ش ئه‌وه ناگه‌یه‌نی که تاوانی گه‌وره هه‌ر ئه‌وانه بن. به‌لکو هی تریش هه‌ن. پرێک پێیان وایه تاوانی گه‌وره نۆن، هه‌ندی‌ک ده‌لێن ده‌ن، هه‌ندی‌ک ده‌لێن زۆرتن.

عه‌بدول په‌زاق له ئیبنو عه‌باس ده‌گێڕێته‌وه که لێیان پرسى ئایا تاوانی گه‌وره حموت تاوانن فهرموی: نزیکه‌ی هه‌فتاش ده‌بن.

سه‌عیدی کورێ جوهره‌یر ده‌لسێ حموت سه‌دیش ده‌بن! گونا‌ه‌ی بچوک (بچکۆله): ئه‌و تاوانه‌یه که هه‌ره‌شه‌ی توندی له‌سه‌ر نه‌کرا‌ی تۆله‌و هه‌ددی له‌سه‌ر نه‌بێ، وه‌کوو ته‌ماشاکردنی ئافره‌تی نامه‌هره‌م، هه‌موو تاوانیکه‌ی بچوک به‌ دووباره‌ بوونه‌وه‌و به‌رده‌وام بوون له‌سه‌ری ده‌بیته‌ تاوانی گه‌وره، ته‌رازویازی و گه‌زومه‌تر ناته‌واوی، قسه‌ هێنان و بردن تانه‌دان له‌ ریز و نرخى ئاده‌میزادان و، به‌رده‌وام بوون و سوور بوون له‌سه‌ریان ده‌بنه‌ تاوانی گه‌وره.

خۆپاراستن له تاوانی گه‌وره گونا‌ه‌ی بچوک ره‌ش ده‌کاته‌وه به‌لام به‌ دوو

مه‌رج:

یه‌که‌م: نه‌گه‌ر خۆپاراستنه‌که له‌گه‌ل تواناو وێست دا بوو، وه‌کوو ئه‌وه‌ی که‌سی‌ک ئافره‌تیک بۆی که‌وی ببێ و دا‌وای لێ بکا‌و ئه‌م به‌گو‌ی نه‌کا‌و له‌ ترسی خودا خۆی لێ بیاریزی! نه‌ک له‌به‌ر هۆی تر!

دووه‌م: ئه‌رك. پێڕه‌ستی یه‌ك‌انی نایین به‌جێ بێنی! چونکه پیغه‌مبهر ﷺ

فهرمویه‌تی ((الصلوات الخمس والجمعة الى الجمعة ورمضان الى رمضان

مکفرات مابینهن إذا اجتنبت الكبائر)) جا که سیئک خۆ له نه کردنی نویژ و کردنی تاوانی گهوره بیاریزی، تاوانه بچووکه کانی رهش ده کریتمهوه، شهو حه دیشه به لگهیه که نه کردنی نویژ تاوانی گهورهیه!

برئ جار وئ ده چئ تویهو په شیمانی بیته که فاره‌تی هه ندئ تاوان که له ناگامی نه زانی و رق هه لسان نه نجام ده درین!

نایه‌ته که شهو ده گهیه‌نئ که تاوان دوو جوړن: تاوانی گهوره، تاوانی بچووک. جه ماوه‌ری فوکه‌هاو راته که رانی قورشان له سه‌ر شه مه کوکن.

نایه‌ته که شهو ده گهیه‌نئ که خودا له تاوانی بچووک خوش ده‌بئ به لام به مه‌رجیک تاوانکاره که شه‌رکه پیوستی‌یه کان نه نجام بدا!

زانا یانی عیلمی نوصول ده‌لین: نابئ د لئیا بین که که سیئک خۆ له تاوانی گهوره بیاریزی خودا له تاوانی بچووک خوش ده‌بیت!

شهو به گویره‌ی ویستی خودایه‌و ناره‌زووی خویه‌تی خوش ده‌بئ یا، نا، نیمه ده‌بئ ئومیدی به هیزمان هه‌بئ و به‌ته‌مای لی خوش بوون بین.

هه‌ندئ نمونه‌ی تاوانی گهوره شه‌مانه‌ن: هاو به‌ش په‌یدا کردن به خودا، بئ پروایی به قورشان و پیغه‌مبه‌ر سیحرو جادویازی، مندال کوشتن، که‌سئ بلی خودا مندال و خیزانی هه‌یه، کوشتنی ئاده‌میزاد به ناحق، داوین پیسی، هه‌تیو بازی، قوما، عه‌ره‌ق خواردنه‌وه، دزی، مالی خه‌لک داگیر کردن، بوختان کردن، روبا خواردن، به‌روژوو نه‌بوون له ره‌مه‌زان دا به‌بئ به‌هانه، سوتندی به‌ درۆ، پچراندنی صیله‌ی ره‌حم، شه‌زه‌تدانی باوک و دایک، هه‌له‌هاتن له کاتی هه‌پرش بردنه‌ سه‌ر دوژمنی کافر، خواردنی مالی هه‌تیو، خیانت کردن له کیشان و پیواندا، نویژ پیش خستن له کاتی خۆی و دوا خستنی له کاتی خۆی به‌بئ عوزر، لیدانی موسولمان به‌بئ حق، درۆ هه‌له‌هستن به‌ده‌م پیغه‌مبه‌ره‌وه به شه‌نقه‌ست، جنیودان به‌ هاوه‌لانی پیغه‌مبه‌ر، شایه‌ته به‌ ده‌، جینه‌ دان به‌ دایک و باوک، شاردنه‌وه، شایه‌ته به‌بئ به‌هانه، به‌رتیل وه‌رگرتن، زه‌کات نه‌دان، وازه‌ینان له فه‌رمان به‌چاکه‌و نه‌هی له خراپه، له‌بیرچوونه‌وه‌ی قورشان پشاش فی‌ربوونی، سوتاندنی ئاژله به‌ ناگر،

هه‌لگه‌رانه‌وه‌ی ژن له می‌رد و خو به‌ده‌سته‌وه نه‌دانی به‌بی هۆ، ناهومید بوون له ره‌حمه‌تی خودا، نه‌مین بوون له مه‌کری خودا، ظیهار؛ ژن به دایک حیساب کردن، خواردنی گۆشتی به‌راز و گۆشتی منداره‌وه بوو به‌بی عوزر.

ئیبینو مه‌سه‌عوود ده‌فه‌رموی له سوره‌تی (نساء) دا پی ۲۲نج نایه‌تی تیدان له هه‌موو دونیام به‌لاوه خوشه‌ویست ترن.

(إِنْ تَحْتَبُوا كِبَارًا مَا تَنْهَوْنَ عَنْهُ (الآية)
 (إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ)
 (وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ (الآية)
 (وَأَنْ تَكُ حَسَنَةً يَضَاعِفُهَا (الآية)
 (وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ (الآية)

نه‌هی کردن له چه‌سووی؟! بۆ هه‌موو شتی که داوا له خودا بکه‌ین

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ لِّلرَّجَالِ
 نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبُوا وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ وَمَلُوا اللَّهَ مِنْ
 فَضْلِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣٢﴾

تیرمزی و حاکم له ئومموسه‌له‌مه‌وه که گوايه ئومموسه‌له‌مه‌ گوتی: پیاوان ده‌چن بۆ غه‌زا نافرته‌تان ناچن و له میرات گرتندا نیوه‌ی پیاو وهرده‌گرن! ئیتر خودا نایه‌تی ﴿ولا تتمنوا ما فضل الله﴾ ی نارده‌ خواری.

ئیبینو نه‌بی حاته‌م له ئیبینو عه‌بیاسه‌وه ده‌لی: نافرته‌تی که هاته‌ خزمه‌ت پیغه‌مبهر ﷺ وتی نه‌ی پیغه‌مبهری خودا له میرات گرتن دا نیر دوو نه‌وه‌نده‌ی

می بینند هیه، دو نافرته شایه تیان به شایه تی یهک پیانو ده شیا. نایا له کرده و هوش دا وایه.

واته: نه گهر نافرته تیگ چاکه یهک بکا نیوهی بو ده نوسری؟؟ نه و هبوو خودا
 نه نایه تهی نارد خوارئ و فهرموی: ﴿وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللَّهُ بِهِ بَعْضُكُمْ عَلَى
 بَعْضٍ﴾ ناواته خوازی نه و مه بن که نه و مال و سامانهی خودا داویه تی به هندی
 کس بدرایه به نیوه، چونکه نه و هه سودی و به خیلیه، نه و مال و ریزه که دراوه
 به برئ کس دابه شکردنیکی خودایی به دانایی و زانایی خوئی دایناوه بو همر
 که سیک به شیای خوئی بو داناوه، همر که سه به گوریهی شان و شکوئی خوئی مال
 و سامان و ریز و شکومه ندی داوه تی. ﴿وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي
 الْأَرْضِ﴾ الشوری/ ۲۷

که و ابوو پیوسته همر که سه له عاست خویه و به به شی خوئی شکور بی و
 رازی بی به نه ندازه یه هیه تی، بزانی نه و نه ندازه یه پی دراوه له به رزه و هندی
 نه و دایه نه گهر زیاتری بدرایه، یان که متری بدرایه، ده بوه هوی پشتیوی دین و
 دنیای که و ابوو، با هه سودی به مال و سامانی برای خوئی نه باو چاوی له مالی
 که سه و نه بی!

ظاهیری نایه ته که نه و ده گیه نی که کس بوئی نیه ناواته خوازی مالی
 خه لک بی و چاو به پرته مال و شکومه ندی خه لکی تر! چونکه نه و به شکردنه له
 خودا ویه

﴿نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُمْ مَعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ
 بَعْضٍ دَرَجَاتٍ﴾ الزخرف/ ۳۲.

نیبنو عه بیاس فهرمویه تی: نابئ کس له نیوه بلئ: خوژگه نه و هی دراوه
 به فلانه کس له مال و حال و ژنی جوان و ریک و پیک بدرایه به من، چونکه نه و
 هه سودیه، به لکو نه گهر ویستی بلئ با ناوا بلئ خودایه! وه کوو نه و به شی منیش
 ده نه و پی ده لئین (غیطة) نابیتته هه سودی، که و ابئ نه رکی سه رسانی هه موو
 که سیکه که به به شی خوئی رازی بی! بریک پیان وایه له رسته که دا و شهیه کی

مزدنده کراو هیه واته (ولا تتمنوا - مثل - مافضل الله به بعضکم علی بعض) چونکه مهبسته که داواکردنی لابردهنی نیعمهتی تاییهتی نیه له خه لک به لکو ثاوات خواستن و داواکردنی نیعمهتیکی تاییهتییه که دهیه وی بۆ ئه و بئی. که و ابو داوا کردنی نه وه که نه وهی خه لک هیه تی توش بتبی نهی لیکراوه و دروست نیه بۆ ناده میزاد که بلی: (اللهم أعطني دارا مثل دار فلان ولا ولدا مثل ولده) به لکو پیوسته نزا که ی ناوا ناراسته بکا بلی: (اللهم أعطني ما یكون صلاحا لي في دینی و دنیای و معادی و معاشی) خودایه شتیکم بده ری که بگونجی بۆ دین و دنیام بۆ قیامت و بۆ ژبانی نیستام.

به کورتی پهره و ردگار نهی له وه کردوه که ئاده میزاد ثاواته خواز و ته مهناکار بی که نه وهی خودا داویه تی به کهسانی تر بدری به نه و. به لکو واجبه له سهری که به گویره ی تاقت و توانا کوشش بکا و هه ول بدا نه و کاته (للرجال نصیب مما اکسبوا وللنساء نصیب مما اکسبن) پیوان به شی خۆیان هیه له وه که به ره نجی شان و عهره قی ناوچه وان پیدای ده کمن، نافرته تانیس به گویره ی هه ول و تیکۆشانیان به شی دیاری خۆیان هیه، هه ردوولایان له به ربووومی خه بات و تیکۆشانی خۆیان ده خۆن.

په ره ردگار نه وهی که دیاری کردوه بۆ نافرته و پیاو له به رزی و نزمی له هه ژاری و سامانداری کردوویه تی به به ربووومی خۆیان، نه و کردارانیه تاییه ته به پیاو وه پاداشتی خۆی هیه، نافرته تیدا هاویه ش نیه، نه و کردارانیه تاییه ته به نافرته وه پاداشتی خۆیان هیه و پیاو به شداریان نین.

واته: پاداشتی کرده وه و کرئی کار به گویره ی گونجانه له گه ل سروشتی هه ره یه کیکیان و هه مووشی حیکمه ت و دانایی تیدا یه. ئیبنوعه بباس ده لی: مهبسته به وه میراته، مانای (اکساب)؛ (إصابة) ده بی.

نه مچار په ره ردگار دهیه وی سهرنجی به نده کانی بۆ نه وه رابکیشی: که کان و سهرچاوه ی هه موو فیه ل و چاکه یه ک خودایه و فهرموی: ﴿وَأَسْأَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ﴾ داوا له په ره ردگار بکه ن ئیحسان و نیعمه تی خۆیتان به سهردا بریژی،

چیتان ده‌وی داوای لی بکمن، نه‌گهر مه‌یلی لی بی ده‌تاندا تی، گه‌نجینه‌ی خودا پرّه و هیچ کاتن خالی نابن، ناواته خوازی نه‌وه مه‌بن به‌ش و باری خه‌لکی تر بدری به‌نیوه و ده‌سوودی به‌کس مه‌بن، ناواته خوازی نه‌وه مه‌بن که‌ ناز و نیعمه‌تی که‌ دراوه به‌کسانی تر بدری به‌نیوه، چونکه‌ ته‌مه‌نناو ناواته خوازی هیچ سوود و قازانجیک ناب‌ه‌خشی.

تیرمندی و نیبنو مه‌رده‌وه‌یه‌ی له‌عه‌بدوللای کورپی مه‌سعووده‌وه‌ ده‌لی: پیغه‌مبهر ده‌فرموی: ((سلوا الله من فضله فإن الله يحب أن یسأل، وإن افضل العبادۃ إنتظار الفرج)) داوا له‌ خودا بکمن فضله و نیعمه‌تی خویتان به‌سهردا بریژی، چونکه‌ خودا پی‌خوشه‌ داوای لی بکری، بیگومان گه‌وره‌ترین خودا په‌رستی و عیبادت چاوه‌روانی لابرندی به‌لاو ناره‌حه‌تی و هه‌له‌هاتی ناسوی رزگار بوونه.. نیبنوما جه‌ له‌ نه‌بوهوره‌یره‌وه‌ ده‌گپه‌یه‌ته‌وه‌ ده‌لی: پیغه‌مبهر ﷺ فرموی: ((من لم یسأل الله یغضب علیه)) که‌سیک داوا له‌ خودا نه‌کا خودا رقی لی‌تی ده‌بیته‌وه.

((إن الله کان بکل شیء علیم)) بیگومان په‌روه‌ردگار زاناو ناگاداره به‌سهر هه‌موو شتیک دا، ده‌زانی کئی شیای نه‌ویه مال و سامان و پله‌و پایه‌ی دونیای بدریتی، کئی شیای نه‌ویه هه‌ژار بی، کئی شیای نه‌ویه که‌ پله‌و پایه‌ی رۆژی قیامه‌تی بدریتی و رام بکری بۆ کارکردن بۆ به‌ده‌ست هینانی پله‌و پایه‌ی قیامه‌ت، کئی شیای نه‌ویه ریسوا بکری و هه‌ول و ته‌قه‌للای کاری خیر نه‌دا، له‌بهر نه‌وه بری نه‌ده‌میزاد به‌سهر بریکیان دا ته‌فضیل دراو، به‌گویره‌ی ناماده‌باشی و جوداوازی پله‌و پایه‌یان، جوداوازی‌یه‌که‌ لایه‌نی جه‌سته‌یی و لایه‌نی نه‌ده‌بی و زانیاری و شکۆمه‌ندی ده‌گریته‌وه.

هه موو میراتگریک ده بی به شه میراتی خوئی بدریتی

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلَّذِينَ عَقَدَتْ
أَيْمَانُكُمْ فَقَاتُواهُمْ نَصِيبُهُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٢٢﴾

﴿ولكل جعلنا موالی مما ترك الوالدان والأقربون﴾ ده براره ی هاتنه خواری
نهم نایه ته، نه بوداود له سونه نه که ی دا له داودی کوپی جوهه نینی یه وه ده گپرتسه وه
که ده لی: نهم نایه ته ده براره ی نه بویه کر و کوپه که ی هاتوته خواری، که کوپه که
یاخی بوویوو به هیچ شتویه که موسولمان نه ده بوو نه بویه کریش سویندی لی خوارد
که میراتی نه داتی و له میرات بی بهری بی، جا که موسولمان بوو فرمانی پی
کرا که بهشی خوئی بداتی. سه عیدی کوپی موسوییه ده لی: نهم نایه ته ده براره ی
نه وانه هاتوته خواری که کوپی خه لکی تریان ده کردنه کوپی خویشان و میراتیان
ده دانی، په روه ردگار فرمانی پی کردن که به وه صیامت شتیکیان بو دابنری و
میراته که ی بدری به خزمی میراتگری! نه وه ی لی قه ده غه کردن که میرات بدری
به وه که سانه ی که به ئیدیعاو هوانته کراون به کوپ، به لام له وه صیامتدا بهشی بو
داناون.

په یوه دنه ی نهم نایه ته له گهل نایه تی پیشوو نه وه یه: له نایه تی پیشودا
خودا نه هی له خواردنی مال کرد به به تال و ناحق. هه روه ها نه هی لی کردن له
حه سوودی و ناواته خوازی و چاو له مالی خه لک بوون!!

نایه تی پیشوو قاعیده کی گشتی دانا بو سامان کو کردنه وه: که نه ویش
کاسبی کردنه! نهم نایه ته یاسایه کی تری خسته رو بو سامان داری که نه ویش
میراتگرتنه فرموی: ﴿ولكل جعلنا موالی مما ترك الوالدان والأقربون﴾ بو هه ر

یه کئی له ژن و پیاو میراتگرمان بۆ دیاری کردوون، خزم و کەس و کاری ئەوێ هێ که جێ دیلی به میرات دهییهن.

﴿والذین عقدت أیمانکم فاتوهم نصیبهم﴾ ئەوانە هێ که سۆند خۆریان بوون و پیش هاتنی نیسلام له گەلیان دا په یمانتان بهستوو که میرات له یه کتری بگرن، ئەو بهشی خۆیان به هێ چۆنتان په یمان له گەل بهستوون ئەنجامی بهن. ﴿إن الله کان علی کل شیء شہیدا﴾ دلنیا بن خودا ناگاداری ئەو په یمان و به لێنانە هێ ئیوهیه و چاودیرتانه.

شەرع زانان دەلێن: ئەم یاسایه له سەرەتای پەیدا بوونی نیسلام دا بووه و دوایی به نایه تی ﴿وأولوا الأرحام بعضهم أولى ببعض﴾ ئەو حوکمه هەلۆه شایه وه. له لایه کی تره وه دواي کۆچکردنی پیغه مبه ر ﷺ بۆ مه دینه میرات لیک گرتن به هۆی بهستنی برایه تی له نیتوان کۆچکران و یاریده ده ران باو بوو، ئەو به و کۆچکار (مهاجر) میراتی له یاریده ده ر ده گرت نه ک خزم و کەس و کاری. به لام ئەم یاسایه به نایه تی ﴿ولکل جعلنا موالی﴾ واته میرات گرتن به سۆند و په یمان بهستن و برایه تی گرتن هەلۆه شایه وه و میرات تەرخان کرا بۆ میراتگران له خزم و کەس و کار.

رافه که رانی قورئان له شی کردنه وه ی مانلی ئەم نایه ته دا **چوار رایان هه یه :**

- ۱- هه موو ئاده میزادیکی میرات لێ گیراو میراتگری هه یه بۆ وه رگرتنی ئەو مال و سامانه ی که به جێ دیلن.
- ۲- بۆ هه موو ئاده میزادیکی که باوک و دایک و خزم به جێیان دیلن کردوومانن به میرات لێ گیراو.
- ۳- بۆ هه موو گەل و هۆزیک که کردوومانن به میراتگر بهشیان هه یه له و مال و سامانه ی که باوک و دایک و خزم و کەس و کاریان به جێ دیلن.

۴- بۆ هه موو مالیك كه باوك و دایك و خزم به جی دیلن میراتگرممان
بۆ دیاری كردوون.

دیاره به گوێره ی ماناكان ده بێ هه موو جارێك ئیعرابی رسته كه به
شیوه یهك بكړی كه له گه ل ماناكه دا بگونجی. كه سێك بیهوی لهم باروه قولبیتوه
با بگه ریتوه بۆ ته فسیره گه وړه كان.

ده زیاره ی مه به ست به ﴿والذین عقدت ایمانکم﴾ رافه کمرانی قورشان چه ند
رایه کیان هیه.

۱- ده لێن مه به ست نه وانن كه به سوتند خواردن بوونه هاوێل و پسیه لزیان
له گه ل یه كتری لا به ستووه، نه وان به شیان له میرات دا هه بوو، دوا یی به نایه تی
﴿وَأُولُوا الْإِرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ﴾ الأنفال/ ۷۵ هه لوه شایه وه.

۲- ده لێن مه به ست به وانن نه و کوپانه ن كه به ئیدیعا ده کران به کوپ،
نه مانه میراتیان ده گرت دوا یی به نایه ته كه ی سوره قی نه نفال هه لوه شایه وه.

۳- مه به ست پێیان برای به برا کردن (مواخاة) نه وانن كه پێغه مبه ر ﷺ
له سه ره تای چوونی بۆ مه دینه برای ده خسته نیوان کۆچکار و یاریده ده رانه وه و
میراتیان له یه كتر ده گرت دوا یی به نایه تی نه نفال لهم حوكمه هه لوه شایه وه.

۴- مه به ست پێیان به لای نه بو عه لی جه بان یه وه هاو په یمانه، رسته ی
﴿والذین عقدت﴾ عه طفه بۆ سه ر رسته ی (الوالدان والأقربون) واته: بۆ هه ر شتیك
له و شتانه ی باوك و دایك و خزم به جی دیلن هه وړه ها نه و شته ی
هاو په یمانه كانتان جی دیلن میراتگر (موالی) خۆی هیه و هه ر كه سه به گوێره ی
خۆی به شی خۆی به دن. ماله كه هه موو مه ده نه هاو په یمانه كه.

۵- مه به ست پێیان به لای نه بو موسلیمی ئیصفه هانی یه وه میترده كانه
(الأزواج) چونكه ماره كردن پێی ده گوتړی (عقد).

۶- مه به ست پێیان هاو په یمانه به شی خۆیان له یار مه تیده ران و نامۆژگاری
و هاو سییه تی ده دریت، به وه صیه تیش ده توانرئ برئ مالیان بۆ دیاری بكړی،

واته: به وه‌صییته به‌شیان ده‌دری و میرات ناگرن. نهم رایه له ئیبنوعه‌بباسه‌وه گتیر دراوه‌ته‌وه.

خاوه‌نی ته‌فسیری مونیر ده‌لی: رای یه‌که‌م په‌سه‌نده!! به کورتی نایه‌ته‌که نه‌وه ده‌چه‌سپینێ که هه‌موو شاده‌میزادیک که ده‌مری میراتگر و هاوپه‌یمانی هه‌یه، با ههر که‌سه به گوتره‌ی خوێ به‌شی خوێ به‌ری و ناواته‌ خوازی مالی خه‌لکی تر نه‌بی.

طه‌به‌ری و بوخاری له ئیبنوعه‌بباسه‌وه ده‌گتیرنه‌وه ده‌فه‌رموی: رسته‌ی (والذین عقدت ایمانکم) دامه‌زراو و موحه‌مه نه‌و حوکه‌می هه‌لنه‌وه‌شاه‌ته‌وه، په‌روه‌ردگار فه‌رمانی به موسولمانان کردوه که هاوپه‌یمانان به‌شی خوێان بدریتێ له کۆمه‌کی پێ کردن و نامۆژگاری کردن و له وه‌صییته دا به‌شی خوێان بۆ دیاری بکری به‌لام له میراتدا نا. واته: میرات ده‌دری به میراتگر؛ نه‌وانه‌ی خودا له سوره‌تی (النساء) نایه‌تی ۱۱-۱۲، ۱۷۶-دا دیاری کردون، جگه له‌وان که‌سی تر به میراتگر حسیب ناکری، به‌لام نه‌گهر به وه‌صییته شتیکیان بۆ دیاری بکری نه‌وه قه‌ی ناکا. جا نه‌وانه هاوپه‌یمان و سویند خوړی سه‌رده‌می پیش ئیسلام بن یان برای به برا کراو بی به گوتره‌ی یاسای (المؤاخاة) یان کوپی به کوپ کراو بی به (تبی).

هه‌نه‌فیه‌کان نایه‌تی «والذین عقدت ایمانکم» یان کردوه به به‌لگه له‌سه‌ر نه‌وه که سویند خوړو هاوپه‌یمان میرات ده‌گرن و نایه‌ته‌که موحه‌مه و حوکه‌می به نایه‌تی «وَأُولُوا الْإِرْحَامَ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ» هه‌لنه‌وه‌شاه‌ته‌وه، به‌لکو ههر نه‌وه‌نده ده‌گه‌یه‌نی «وَأُولُوا الْإِرْحَامَ» له‌پیش ترن بۆ میرات گرتن، نه‌گهر «وَأُولُوا الْإِرْحَامَ» نه‌بون میراته‌که بۆ سویند خوړه‌که‌یه. هه‌روه‌ها به‌لگه‌یان به هه‌دیثی ته‌میمی (الداری) هیناوه‌ته‌وه که پرسیاری له پیغه‌مبه‌ر ﷺ کرد وتی: قوربان! رێ و ره‌سمی ئیسلامی چیه بۆ که‌سیک که له‌سه‌ر ده‌ستی موسولمانیک موسولمان بی؟؟ پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رموی: ((هو أولى الناس بمحياه ومماته))

زانایانی حەدیث وتویانە: مانای وایە ئەو کابرایە موسولمانە بۆ ئەو تازە موسولمان بووە لە هەموو کەس لە پێش ترە کە میراتی لێ بگرت.

جە ماوەری زانیان دەفەرمون میراتی هاوێیمان (مولى الموالاة) بۆ موسولمانانە واتە: ئەگەر کەسێک لەسەر دەستی موسولمانێک موسولمان بوو پەیمانی لە گەڵ بەست و سوتندیان بۆ یە کتری خوارد و دواى ئەو کابرا مرد و کەس میراتگری نەبوو جگە لەو کەسەى کە موسولمانی کردووە، ئەوا میراتە کەى بۆ موسولمانانە؛ چونکە رێنمایی نایەتە کە بۆ ئەو کە سوتند خۆر و هاوێیمان میرات لە یە کتر بگرن پەيوەستە بە (۳) سێ بەشەو:

یە کەم: دەبێ مەبەست بە **«والذین عقدت ایمانکم»** سوتند خۆر بێ.

دوووە: دەبێ مەبەست بە (نصيب) بەشە میرات بێ.

سێیەم: دەبێ نایەتە کە حوکمە کەى هەلنەو شاییتەو.

دەى رافە کەرانى قورئان لەمەدا رایان جوداوازە.

حەدیثە کەى تەمیمی (الداری) ئەص نیه لە میرات دا، بە لکو دە گونجی مانای وایێ ئەو موسولمانە لە هەموو کەس بۆى لە پێش ترە بۆ چاودیری کردن و پاراستنی لە زیان و دوا مردنی زیاد لەو هەش دژایەتی هەیه لە گەڵ ئەو فەرمودە یەى کە موسلیم / نەسائی لە جوبەیری کورپی موطعیم لە پێغەمبەرەو رىوایەتی کردووە کە فەرمویتى: **((لا حلف في الإسلام وأیما حلف كان كان في الجاهلية لم یزده الإسلام إلا شدة))** جا کە حەدیثە کان دژایەتیان لە بەینا بێ و نایەتە کەش زیاد لە مانایە کە هەلبگرێ، باشتر وایە روویکەینە ئەو رایەى کە پێشینە راستالە کان (السلف الصالح) ی وە کوو ئیبنو عەبباس و موحاهید و قەتادە کە فەرمویانە حوکمی نایەتە کە بە نایەتی ئەنفال هەلەو شاوەتەو.

پیاو سالاری به سه رژن دا، ریگا چاره‌ی کیشه‌ی نیوان ژن و میرد

الرِّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ
وَبِمَا أَنْفَقُوا مِنْ أَمْوَالِهِمْ فَالَّذِينَ حَسِبْتُمْ أَنْفَكْتُمْ وَلِلْغَيْبِ بِمَا
حَفِظَ اللَّهُ وَاللَّيْسَ تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَأَهْجُرُوهُنَّ فِي
الْمَضَاجِعِ وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا إِنَّ
اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ﴿٣٤﴾ وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَأَبْعَثُوا حَكَمًا
مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُوَفِّي اللَّهُ بَيْنَهُمَا
إِنْ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣٥﴾

«الرجال قوامون...» نینو نه‌بی حاتم له حه‌سه‌نی به‌صری‌یه‌وه
ده‌گیریت‌ه‌وه ده‌لی: له‌سه‌رده‌می پی‌غه‌مبه‌ردا نافرته‌تیک هاته خزمه‌تی ﷺ سکا‌لای
نه‌وه‌ی کرد؛ که میرده‌که‌ی به‌ مسته‌کۆله لی‌ی داوه، نه‌ویش فهرموی: تۆله‌ی له
میرده‌که‌ی بستینن: ئیتر نه‌م نایه‌ته هاته خواری؛ نافرته‌که به‌بی نه‌وه‌ی تۆله‌ی بز
بستیندری گه‌رایه‌وه.

(موقاتل) یش حه‌دیسیتی له‌م جزره ده‌رباره‌ی هاتنه خواره‌وه‌ی نایه‌ته‌که

دیاریه‌ت کرد‌ه‌وه.

جا وه‌کوو زانیمان په‌روه‌ردگار له نایه‌ته‌کانی پیشوودا به‌شه میراتی پیاو و
نافرته‌ی دیاری کرد، نه‌هی نه‌وه‌شی له پیاو و نافرته کرد که ته‌مه‌نناو

ناواته خوازی نهوه بن، نهوهی دراوه به لایه کیان بدری بهو لایه کهی تریشیان، به لکو
فرمانی پی کردن، که هر که سه به بهش و باری خوی شکور بی و، چاو نه برته
نهو فاضلو ریزه ی دراوه بهوی تریان! نه مجار دی هوی لیپر سراوی پیاو بو ثافره ت
و هوی نهوهی که نیرینه دوو چندانهی میینه له میرات دا دها روون ده کاتهوهو،
ده فرموی: ﴿الرجال قوامون على النساء﴾ پیاون بالا دهستن به سمر ژنان دا، پیاو
لیپر سراوی ثافره ته، سه رۆک و بهر یوه بهر یه تی، سه ربه رشتیارو پاریزه و
به خیکو کمر یه تی، تیکو شان و جیهاد له سمر پیاو، له سمر ثافره ت نه، پیاو
دوو چندانهی ثافره ت میرات دها، چونکه پیاو بهر پر سیاری به خیکو کردن و بژیوی
ثافره ته. هوی نه لیپر سراوی به دوو شتی سه ره کی به:

﴿بما فضل الله بعضهم على بعض﴾ یه که میان نهو زیده ریز و فاضله ی که
خودا خوی داویه تی به پیاو، که له باره ی فیسیؤلۆجیه وه، له پیک هاتنی جهسته و
لهش و لاردا، زیده ی به سمر ثافره ت دا هیه، تن قایم و ده مار گشت و ماسولکه
قهوی و بیر تیژ تره، خوراگر و عاقل تر و لهش ساغ تره، له سۆز و عاطیفه دا
مامناوهندی و له بهر امیر کاره ساتی رۆژگاردا به پشوتره.

له باره ی وره بهرزی و هۆشمه ندی و هیزو تواناوه، پیاو زیده ی هیه، بژیه
چهند پلهو پایه یه که هیه، تایبه ته به پیاو، وه کوو پیغه مبهرایه تی و فرمانه وایی
موسولمانان و قازی یه تی و بانگدان و قامه ت کردن و وتار خویندنه وه ی رۆژی
جومعه، ته لاقیش به ده ست پیاو، پیاو بۆی هیه نه گهر مه رجی خوی تیدا هاتنه
جی. زیاد له ژنیک ماره بکا تا چوار، شایه تیدانی قهزیه ی جینایات و تۆله ساندن
تایبه ته به پیاو، به شه میراتیشی له ژن زیاتره.

دوه م: ﴿وبما انفقوا من أموالهم﴾ به هوی که پیوسته پیاو بژیوی
خیزانی خوی و ناتاجانی کهس و کاری خوی وه کوو باوک و مام و باپیره و دایک و
خوشک و پورو نه نک بدا، ههروه ها پیوسته پیاو مارهیی بدا به ژن، وه کوو ریز
لینانیک بو ثافره ت.

هه‌روه‌ها زۆر ئه‌ركی كۆمه‌لایه‌تی تر هه‌یه كه له‌سه‌ر پیاوه له‌سه‌ر ژن نیه،
وه‌ك سه‌ریازی، جگه له‌م جۆره شتانه كه زۆریه‌یان له قازانجی ئافره‌ته له ماف و
ئهرک دا پیاو و ئافره‌ت یه‌كسانن، نه‌مه‌ش لایه‌نیکی ئیجابی ئیسلامه و هیچ
نایینیك به‌و جۆره به‌رژه‌وه‌ندیی ئاده‌میزادی له هه‌ردوو توخم له خۆنه‌گرتووه، هیچ
نایینیك وه‌كوو ئیسلام مافی ئافره‌تی نه‌پاراستووه، خودا ده‌فه‌رموی: **﴿وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَ بِالْمَعْرُوفِ، وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ﴾** البقرة/۲۲۸

ئه‌مجار په‌روه‌ردگار له ژبانی خیزانی دا ئافره‌ت ده‌كاته دوو جۆر:
جۆری یه‌كه‌م: ئافره‌تی راستال و (صالحه) نه‌وانه‌ی گۆی بیستی فه‌رمانی
مێرده‌کانیان؛ وه‌كوو ده‌فه‌رموی: **﴿فَالصَّالِحَاتُ قَانِتَاتٌ حَافِظَاتٌ لِّلْغَيْبِ﴾** چا‌کانی
ژنان نه‌وانه‌ن كه خودا په‌رست و فه‌رمانبه‌ر دار و پارێزه‌ری نامووس و هه‌یای
خۆیان. کاتێ مێرده‌کانیان له مال نه‌بن پارێزگاری خۆیان و مال و مندالیان به‌و
په‌ری دلسۆزییه‌وه ده‌که‌ن، کاتیکیش مێرده‌کانیان له مال بن دیاره‌ باشتر ئه‌ركی
ژنیه‌تی خۆیان نه‌نجام ده‌ده‌ن ئه‌م پارێزگاری کردنه‌یان له دیار و نادیار **﴿بِمَا حَفِظَ**
اللَّهُ﴾ به‌هۆی ئه‌وه‌وه‌یه كه خودا نه‌وانی پاراستووه، به‌هۆی ئه‌وه‌وه كه ته‌و‌فیقی پێ
داون كه فه‌رمانه‌کانی خودا له‌م باره‌یه‌وه جێ‌یه‌جێ بکه‌ن! جا له به‌وامبه‌ر ئه‌م
فیدا‌کاری و پارێزگاری و خزمه‌ت‌کردنه‌ی ئافره‌ت بۆ مێرده‌ی، پێویسته مێرده‌كه‌ی
نه‌فه‌قه‌ی بکێشێ، ماره‌یی بدات، هه‌لس و کهوتی باشی له‌گه‌ل دا بکاو ریزی لێ
بگرێ و، مافی پیشیل نه‌کا! خوداش مزگینی داوه به ئافره‌تی پارێزگار و به‌هه‌یا،
وه هه‌په‌شه‌ی له ئافره‌تی داوین پیس و خیاانه‌تکار کردووه!!

پێغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رمویه‌تی: باشترین ژن ئه‌و ژنیه‌ كه سه‌یرت کرد، دلت
خۆش بکا، نه‌گه‌ر فه‌رمانت پێ کرد به‌ گۆیت بکا، نه‌گه‌ر لێ‌ی دوور کهوتییه‌وه
نامووس و مالت بیاریزی: (تاج/۳- ۵۷ فه‌رموده‌ی/۷)

جۆری دووه‌م: ئافره‌تی ناچیزه‌و خۆ به‌زلزان و لاسارن، گۆی به‌ یاساو داب و
نهریتی ژن و مێرده‌یه‌تی ئاده‌ن، ئه‌رك و مافی خۆیان ره‌چاو ناکه‌ن، ئه‌م جۆره ژنانه
خودا چۆنیه‌تی هه‌لس و کهوت له‌گه‌ل دا کردنیانی روون کردۆته‌وه‌و ده‌فه‌رموی:

﴿وَاللَّاتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ، وَاضْرِبُوهُنَّ﴾ نهو ژنانه ی له میترده کانیان هه لده گهرینهوه و ناچیزه دهبن، یان دیارده ی ناچیزه بوونیان لی دیاری ده دا، نهوه ده بی به گویره ی پتویست به چهند قوناغی مامه له یان له گهل دا بکری:

۱- نامۆزگاری کردن و په ند دادان: وه کوو نهو نه صیحه تی بکاو پی بلی: ئافره ت له خودا بترسه، من مافم به سهرتهوه ههیه، واز له که لله ره قی خۆت بیتنه، پتویسته به گوئی من بکه ی، خۆت گونا هباری دیوانی خوانه که ی، نه مجار هه پر هه ی نهوه ی لی بکا که به رده وام بوون و سه ریچی کردنی ئاکامی زیان ده بی. بۆ خۆی و بۆ منداڵ و کهس و کاری! هیلانه ی ژن و میتردایه تیان تیک ده چی و تووشی سه رگهردانی و مال ویرانی ده بن، نه گهر وازی نه هینا نه مجار په نا ده باته بهر ریگا چاره ی دووه م که نه ویش له گهل نه نوسته.

۲- له گهل نه نوستن و چی لی جیا کردنهوه:

به م جوړه له گه لی نه خه وئ و، له سه ر سه ری نیک له گه لیدا نه نوئ! به لام زیاد له سی رۆژ دروست نیه دهنگی لی دابهری! نه م هه لس و کهوته زۆر کاریگه ره له دهروونی ژن دا، له وانیه هه لوسته ی خۆی بگوړئ و بهر له دوا رۆژی خۆی بکاتهوه، نه مجار نه گهر نهوه ش دادی نه دا، په نا ده باته بهر ریگا چاره ی سی یه م.

۳- لیدانییک که نازاری پی نه گه یه نی: لیدانی به نه سپایی وه کوو نهوه سووک سووک به ده ست له سه ر شانی بدا، یا به سیواکی، یا به شوولکی بۆ ته می کردن لی بدا، نه ک بۆ ئیش پی گه یاندن و داخی دل پی رشتن، چونکه مه به سه که ئیش پی گه یاندن نیه، به لکو مه به سه ت ئی به لاج کردنه، ته نانه ت نه گهر میرد زیاده پوه ی کرد و به لیدانه که ئافره ته که مرد! نهوه پیاوه که بکوړه و سزای بکوړی لی ده ستیندری، هه روه کوو چۆن مامۆستا نه گهر له قوتابی دا و به لیدانه که قوتابییه که مرد. مامۆستا که ده سه بهر ده بی و به بکوړ حسیب ده کری!! پتویسته لیدانه که هه مووی ئاراسته ی یه ک شوین نه کری له جیگه ناسک و به ریزه کانی نه درئ، وه کوو

دهم و چاو و شهرمگا و سره نجه کان به گۆچان و عه صا لی ی نه دا! به نه سپایی لی ی بدا و کهر کوژی تی ی نه سره وینی!

جا همرچهنده لیدان له سمر نه م شیوه یه و کاتی ناچیزه یی داو بهس له نافره ت دروسته، به لام زانایان پییان وایه تهرک کردنی باشته.

جایی کوری عه بدوللا ده گیریتیه، ده لی: پیغه مبر ۱۱ له کتوی عمره فات له شیوه که ی دا و تاری خورنده وه و فرموی: (ده راره ی نافره تانیش له خودا بترسن و بی دادی و ناهه قیان لی مه که ن ره فترتان جوان بی له گه لیان، چونکه نهوان نه مانه ت و سپارده ی خودای گهره ن لای ئیوه، پیاو همر خیانه ت بکا نابی خیانه ت له نه مانه تی خودای خوی بکا. وه نهوان له سمر فرموده ی خوداو به پی قسه ی شهریه تی نهو جه لال بوون بو ئیوه و دینه باخه لتانه وه ده چنه لایان وه مافی ئیوه له سمر نهوان نه وه یه: نهو که سه ی ئیوه حمزی لی ناکه ن نه یه یتنه سمر به ره تان و نه هیلن بینه مالتان، جا نه گهر شتی وایان کرد که به ده لی ئیوه نه بو، نهوا تا ده توانن چاو پۆشیان لی بکه ن و به نهرم نیانی له گه لیان دا بجوولینه وه، به بی هۆیه کی رهوا ته لاقیان مه ده ن، به لام نه گهر به م شیوه شیرینه ش چاریان نه کرا، نهوا شهریه ت ریگه تان ده دا به نه سپایی لیان به ن. نیبنو سه عید و به یه قی له نومموکه لثوم - کچی نه بویه کری صلیق - ده گیرنه وه ده لی: پیان لیدانی نافره تانیا ن لی قه ده غه کرابوو لای پیغه مبر ۱۱ سکا لای خویان له ده ست ژنه کانیا ن کرد، پیغه مبر ریگای پیدان که لیان به ن، دوا یی فرموی ((ولن یضرب خیارکم)) نه وه ی له ئیوه پیایو باش بی له ژنی خوی نادا!

له هه دیسیکی تر هاتوه؛ که پیغه مبر ۱۱ به سمر سوپمانه وه فرمویه تی: ((ایضرب احدکم امراته کما یضرب العبد؟ ثم یضاجها فی آخر الیوم!)) (تاج/۳-۱۳۲ ف/۱).

نایا یەکیەک لە ئێوه لە خیزانی دەدا وەکوو لە کۆیلە دەدا؟ پاشانیش ئێواره لەگەڵی رادەکشی و کاری شەڕعی لەگەڵ دەکا؟ ئەم فەرمودانە بە تیکرا، ئەو دەگەیهێنن کە لێدانی ژن باش نیە و وا باشە وازی لێ بهێنن: قورئانیش دەفەرموێ: ﴿فَإِمَّا سَأَلَكَ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٍ بِإِحْسَانٍ﴾ البقرة/۲۲۹.

جا ﴿فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَ سَبِيلًا﴾

ئەگەر فەرمانبەردار بوون و بە قسەیان کردن، ئێتر رێگا چارە ی تر مەگرە بەرو بە شیوەیەکی تر سزایان مەدەن ﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا﴾ بێگومان خودا بالا دەستەو بە توانا و دەسەلاتە، ئەگەر ستم لە ئافەرەتان بکەن و بەهێزو بازووی خۆتان بنان، خودا تۆلەتان لێ دەستینێ و سزاتان دەدا، ئەمە هەر پەشەیهکی تونده لە پیاوان داکوکی کردنە لە مافی ژنان. بڕیکیش پێیان وایە نایەتە کە هەلنانی تێدا بە بۆ مێردەکان کە تۆبە لە خیزانەکانیان قبوڵ بکەن، واتە: لە کاتی کدا خودای بالادەست و بەتوانا، تۆبە ی تاوانبار قبوڵ دەکا، ئێوه دەبێ زیاتر نامادەباشیتان تێدا بێ بۆ تۆبە وەرگرتن و لێبووردوویی.

۴- جا ئەگەر ئەم رێگا چارنە کاریگەر نەبوون؛ پەنا دەبرێ بۆ رێگا چارە ی چوارەم کە دەفەرموێ ﴿وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَأَبْعَثُوا حَكَمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا﴾ ئەگەر زانیتان کە کێشەو ناخۆشی لە نێوان ژن و مێردە کەدا هەیە و گەیهێتە پلەیەکی کە لە ناو خۆیاندا بۆیان حەل ناکرێ، ئەوا دادوەریک لە خزمی مێرد و دادوەریک لە خزمی ژنە کە بنێرنە لایان، بۆ ئەوەی لە نزیکەوه لە کێشە کەیان بکۆلنەوه، هۆی ناکوکییە کەیان دەست نیشان بکەن ﴿إِنْ يَرِیدَا إِصْلَاحًا يَوْفِقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا﴾ ئەکەر ویست و نیازیان پاک بێ و بە دەلسۆزی بە پیر کێشە کەوه بچن و نامۆژگاری کردنیان بۆ خودا بێ، خودا کۆششیان بە پێرۆز دەگێڕێ، یارمەتیان دەدا، ئاکامی باش بە دەست دینن و رێکیان دەخەنەوه و خۆشەویستی دەکەوتەوه نێوانیان ﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا﴾ بێگومان خودا هەمیشە زانیەو دەزانێ چۆن و بەچی ناشت دەبنەوه و خۆشەویستی دەکەوتەوه ناویانەوه!

نه مجار نایا فرمائی (فابعثوا) بۆ وجوویه، یان بۆ شهده به ئیمامی شافعی - رهزای خوی لی بی - ده فرموی: فرمانه که بۆ وجوویه، چونکه هۆکاری لابردنی زولم و ستمه و فعرزی کیفایه و نه رکیتی پیوستی سه شانی قازییه.

به لام نایا مه رج (حه که م) ناوژی که ره کان خزم و کهس و کاری ژن و میرده که بن یا نا؟؟ نه وه مه رج نیه، به لکو وا باشه خزمیان بن، نه که ره بیگانه ش بن قه ی ناکا، چونکه نه وان کاره که یان ده رخستنی هۆی کیشه که یه و نه مجار ناوژی کردن و ریخستنی نتوانیانه و شایه قی دانه له سه ر ستمکار و خه تاباریان، نه ویش به بیگانه ده ست بهر ده بی، وه کوو چۆن به خزم ده سته بهر ده بی. به لام چاک وایه ناوژی که ره کان له خزمی ژن و میرده که بن، بۆ نه وه ی نه یینی نیوان ژن و میرده که زیاتر بیاریزی و ناویان نه زپیندری، هه وه ها چونکه خزم ناگادار ترن به حال و چۆنیه قی ژن و میرده که و باشت گرنگی به ریکه که و تنه وه یان ده ده ن و کۆلی پیوه هه لده گرن، جیگای پروای ژن و میرده که ن.

نه رک و ده سه لاتی ناوژی که ره کان به لای ئیمامی مالیک و شه عبی و - به بی ی گێرانه وه یه کیش له ئیمامی عبلی و له ئیبنوعه به سه وه - نه وه یه که حه که مه کان ده توانن: دوا ی لی کۆلینه وه بریار بذه به یه که خسته نه وه یان یان به لی که جیا کردنه وه یان و هیه پیوست به ره زامه ندی ژن و میرده که ناکا؟! چیان به لاهه باش بوو به رژه وه ندی ژن و میرده که یان تیدا ببینن ده توانن بریاری له سه ر بذه ن و ده سه لاتی که شه رع ی و قه ضائی خۆیانه به لام هه ره ده توانن یه که ته لاقی بذه ن، به بینونه ی صوغرا، واته: جیا بوونه وه ی به چووک.

ئیبنوعه وه بی ده لی: (حکما من أهله وحکما من أهله) به ناشکرا نه وه ده گه یه نی: که نه وه دوو حه که مه بریکار (وه کیل) نین به لکو قازی و ده سه لاتدارن و ده توانن حوکم بکه ن به یه که که و تنه وه یان، یا به لی که جیا بوونه وه یان! شافعی و حه نه لی یه که کان ده لین: حه که مه کان به بی ره زامه ندی ژن و میرده که، نه اتوانن بریاری لی که جیا بوونه وه یان بۆ بذه ن، چونکه نه وان (وه کیل) نه که قازی.

حه‌نه‌فی‌یه‌کان ده‌لین: ناکامی لیکۆلینه‌وه‌که‌یان نه‌وه‌یه: بیرو‌رای خو‌یان
بهرام‌بهر به‌ کیشه‌که‌یان ده‌که‌نه‌ راپۆرت و به‌رزی ده‌که‌نه‌وه‌ بۆ به‌رده‌م قازی و له‌بهر
روشنایی راپۆرت‌ه‌که‌ی نه‌وان دا قازی فەرمانی ته‌لاق ده‌رده‌کا!
واته: هه‌که‌مه‌کان ده‌سه‌لاتی ته‌لایان نیه، مه‌گهر قازی به‌ ره‌سمی نه‌و
ده‌سه‌لاته‌یان به‌داتی: که‌وابوو رای هه‌نه‌فی‌یه‌کانیش هه‌روه‌کوو رای شافیعی و
هه‌نبه‌لی‌یه‌کانه‌.

نایه‌ته‌که‌ شتیکی وای تیدا نیه، پشتگیری رایه‌ک له‌م رایانه‌ بکا، به‌لکو
بۆ هه‌ر یه‌کێ له‌و رایانه‌ ده‌توانین تیلنیشان و ناماژه‌ی لی ده‌رینین.
رای یه‌که‌م پشت به‌وه‌ ده‌به‌ستی، ده‌لی: قورشان ناو‌پیکاره‌کانی ناو ناوه
هه‌که‌م، (هه‌که‌م) یش حاکم و دادوه‌ره‌ دادوه‌ریش ده‌سه‌لاتی به‌ریار دانی هه‌یه!
رای دووه‌م له‌م روانگه‌وه‌ بۆ باسه‌که‌ ده‌چی: ده‌لی نایه‌ته‌که‌ ته‌نها ده‌سه‌لاتی
نی‌ه‌لاح و ریک‌خستنه‌وه‌ی پیداون و جگه‌ له‌وه‌ ده‌سه‌لاتی تریان نیه. جا هه‌ر چه‌ند
مه‌سه‌له‌که‌ نی‌جته‌یه‌ادی و جیگای لیکۆلینه‌وه‌یه، هه‌ر رایه‌ش به‌لگه‌و تپروانینی
خۆی هه‌یه، به‌لام رای دووه‌م وی‌چوتر دیته‌ به‌ر چاو، چونکه‌ ژن و می‌رده‌که‌ پیش
ناردنی هه‌که‌مه‌که‌ ناچار نین که‌ ته‌لاق و فیدیه‌ ره‌چاو بکه‌ن، دوا‌ی ناردنی
هه‌که‌مه‌کانیش له‌و باره‌وه‌ ناچار ناکرین. که‌وابوو خستنی ته‌له‌ق له‌ می‌رده‌که‌و مال
پیدان له‌ لایه‌ن نافرته‌که‌وه‌ پتو‌ستی به‌ ره‌زامه‌ندی هه‌ردووکیان هه‌یه‌وه
ده‌سه‌لاتی هه‌که‌مه‌کان نیه. نه‌مجار نه‌گهر هه‌که‌مه‌کان خو‌یان کیشه‌یان له‌ناودا
په‌یدا بوو، نه‌وه‌ قسه‌ی هه‌چ لایه‌کیان وه‌رناگیرئ هه‌ر شتی‌ک هه‌ردوو لایان له‌سه‌ری
کۆک نه‌بن به‌ هه‌یج حسیب ده‌کرئ.

ره‌وايه‌ بۆ ژن و می‌رده‌که‌ که‌ یه‌ک که‌س بکه‌ن به‌ هه‌که‌م و له‌ پیتشه‌وه‌ به‌
به‌ریاره‌که‌ی رازی بن، نه‌و کاته‌ نه‌و چی به‌ریار دا ده‌ریاره‌یان هوکمه‌که‌ی ره‌وايه‌و ده‌بی
جئ به‌جئ بکرئ.

ره وشتی قورنانی: یه کتاپه رستی، چاکه کردن له گه ن باوک و
دایک و خزم و دراوسی دا، مال به خشین بۆ ربابازی
نایه سه نده

❖ وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا ۚ وَالَّذِينَ إِحْسَنًا وَبِذَى الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ
بِالْجَنُبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ
مُخْتَلًا فَخُورًا ﴿٢٦﴾ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ
مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٢٧﴾ وَالَّذِينَ
يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِيقَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ
وَمَن يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٢٨﴾ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ
آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ

عَلِيمًا ﴿٢٩﴾

ئه مجار وه کوو زانیمان ههر له سه ره تایی سوره ته که وه نایه ته کان ده رباره ی
ریک خستنی خیزان ده دوین و په یوه ندی نیتوان نه ندانه کانی دیاری ده که ن و، شیوه ی
هه لئس و کهوت له گه ل یه کتری دا روون ده که نه وه وه کسو تا قی کردنه وه ی هه تیوو
منج کردنی گیل و نه خام له سه و داو مامه له کردن و چۆنیه تی مامه له وه ره فتار
کردن له گه ل نافرته دا، که وابوو گونجاوه خوی گه و ره بری مافی گشتی و به هیز
کردنی په یوه ندی خزمایه تی و هاوسییه تی و دوستایه تی و چۆنیه تی مال خرچ کردن

و مال به‌خشین له ریگای خوادا ده‌ست نیشان بکاو روونیان بکاته‌وه، مال به‌خشینیک په‌سندنه بو ریابازی و ناو و شوهرت نه‌بی، نه‌م ناموژگاریانه‌ی به فرمان کردن به خودا پرستی ده‌ست پی کردوو فمرموی: ﴿واعبدوا الله ولا تشركوا به شیئا﴾ پاش نه‌وه‌ی پروه‌ردگار ژن و می‌ردی ناموژگاری کردن که له‌گهل یه‌کتری مامه‌له‌یان باش بی، فرمانی به‌هکه‌مه‌کان کرد که هه‌ولی ریک‌خستنه‌وه‌ی ژن و می‌ردی لیک زویر بوو بدن و کیشه‌که‌یان بو حمل بکهن، نه‌مجار دئ رینومایی ناده‌میزادان به‌گشتی ده‌کا بو په‌پرو کردنی چهند ره‌فتاریکی جوان که له‌کاتی مامه‌له‌و په‌یوه‌ندی کردن به‌یه‌کتره‌وه پابه‌ندی بن و خویانی پی‌نارایش بدن، وه‌یه‌که‌یه‌که‌ باسیان ده‌که‌ین:

۱- ﴿واعبدوا الله﴾ به‌ندایه‌تی خودا بکهن، ده‌سته‌گولی هه‌مویان خودا پرستی‌یه، واته: نه‌وپه‌ری گه‌ردن‌که‌چی بو خودای گه‌وره نیشان بده‌هه‌رجی فرمانی‌کی پیمان کردوو به‌جوانی نه‌نجامی بده‌ین، وه‌نه‌ی له‌هه‌رجی کردوو له‌تی دوور بکه‌وینه‌وه.

۲- ﴿ولا تشركوا به شیئا﴾ دوو‌ه‌میش پروه‌ردگار فرمانان پی‌ده‌کا: که‌س که‌کئی به‌هاوه‌ل و هاوتای و جگه له‌خودا که‌سی تر به‌خودا مه‌زانن. دیاره شمریک بو خودا قهرار دان چهند جوړیکی هه‌یه؛ جوړیکیان وه‌کوو نه‌وه‌ی که‌ عمره‌به‌کانی سمرده‌می نه‌زانی بتیان ده‌پرستن و به‌خدیالی خو‌یان نه‌و بتانه له‌خودایان نزیک ده‌کنه‌وه، وه‌کوو قورئان ده‌باره‌یان ده‌فمرموی: ﴿ويعبدون من دون الله مالا يضرهم ولا ينفعهم، ويقولون هؤلاء شفعاؤنا عند الله، قل اتنبئون الله بما لا يعلم في السموات والارض، سبحانه وتعالى عما يشركون﴾ یونس/۱۸

جوړیکی تری شمریک بو خودا قهرار دان نه‌وه‌یه که‌خودا له‌مه‌سیح‌یه‌کانه‌وه بو‌مان ده‌گیرته‌وه؛ که‌نه‌وان عیسیان به‌خودا زانیوه، ده‌فمرموی: ﴿اتخذوا احبارهم وrehبانهم اربابا من دون الله، والمسيح بن مريم وما امروا الا ليعبدوا الها واحدا لا اله الا هو سبحانه عما يشركون﴾ التوبة/۳۱

چهند جوریکی تریشی هدی له شوینی تاییه تی خۆی دا باس کراوه.

۳- ﴿وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾ چاکه کردن له گهل باوک و دایک دا، پمروهردگار له چهند شوین دا چاکه کردنی له گهل باوک و دایک جوت کردوه به عیبادت کردنی خۆی و به کتاپه رستی، وه کوو نهم نایه تهی نیره و نایه تی ﴿وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا﴾ الإسراء/۲۳

یان نایه تی: ﴿أَنْ أَشْكُرَ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَيَّ الْمَصِيرُ﴾ لقمان/۱۴

چاکه له گهل دایک و باوک بریتیه له به گوئ کردنیان و خزمهت کردنیان و ههول دان بۆ دابین کردنی پیداوستیان و خۆ پاراستن له ههر شتی که زیانیان پئ بگهیهنئ! چونکه نهوان هۆی دیاری سه بهب ظاهر-ین بۆ پهیدا بوونی منداڵ و نهوان نهمهیان پمروهرده کردوه و به ختیوان کردووسن و باوهشی سۆز و خوشه وستیان بۆ کردووسنه وه.

نیبنو عمره بی ده لئ: چاکه کردن له گهل دایک و باوک دا پایه یه کی نایینه چاکه کردن له گهل یان دا به گوftar و کردار ده بی، نابئ له روویاندا وشیه که بلیین دلیان نازاری پئ بگا؛ وه کوو قورنان ده فرموی: ﴿وَلَا تَقُلْ لَهُمَا آفٌ وَلَا تُنْهَرُهُمَا﴾ الإسراء/۲۳

۴- ﴿وَبِذِي الْقُرْبَىٰ﴾ چاکه کردن له گهل خزم و کهس و کاردا به جئ هینانی صیله ی رهحم له گهل براو خوشک و مام و خال پور و مناله کانیان دا. په یوهندی و هاموشو کردن و دلدانه وهیان له کاتی ناخۆشی دا، یارمه تی دان و به پیره وه چوونیان له کاتی پیوستی دا، نهمهش سهرده کیشی بۆ پته و بوونی په یوهندی خیزان و دل بهیه کتر خۆش کرن و یه که گرتنی کۆمه ل و پیشکه وتنی ولات. ههروه کوو، چۆن له سهره تای نهم سوره ته دا فرموی ﴿وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ﴾.

۵- ﴿وَالْيَتَامَىٰ﴾ چاکه کردن له گهل هه تیوان و بی باوکان.. پمروهردکار له سهره تای نهم سوره ته وه له شوینی تریش دا فرمانی پئ کردووسن که چاومان له

هه تیوان بی و چاکه یان له گهل دا بکهین، چونکه نهوان باوکت که پشتیوان و یارمه تیده ری ئیشانه له ژبانی دا- نهیان ماوه، ده بی واهلس و کهوتیان له گهل دا بکهین که لینی بی باوکیان بو پر بکهینه وه!!

ئیبو عه بیاس ده لئ: چاکه کردن له گهل هه تیو دا نه وهیه به هیدی و هیمنی له گهلیدا بجولیه وه به جوانی به ختوی بکهی و نه گهر سه ره رشتیاری بووی و مال و دارایی باش بیارتزی.

۶- ﴿والمساکین﴾ چاکه کردن له گهل هه ژاران دا نهوانی که ناتوان بژیوی خویان دابین بکهین، چاکه کردن له گهل نهوان دا به وه ده بی خیریان پی بکهی یان به شیوهیه کی جوان به پریان بکهی وه کوو ده فرموی: ﴿وَأَمَّا السَّائِلُ فَلَا تَنْهَر﴾ الضحیٰ/ ۱۰ نه مهش له بنه ما سه ره کی یه کانی یاسای هاریکاری (التکافل) ی کومه لایه تی به له نیسلام دا.

۷- ﴿وَالْجَارُ ذِي الْقُرْبَى﴾ چاکه کردن له گهل دراوسی یان نزیک یان دراوسی ی خزم یان هاوسای هاواییین (هاوسی ی واهیه سه سئ جوژه کهی تیادا کوو ده بیته وه) چاکه کردن له گهل هاوسی دا بناغه ی یارمه تیدان و به ستنی په یوه ندی و دروست بوونی خو شه ویستی هه ست کردن به کامه رانی به.

۸- ﴿وَالْجَارُ الْجَنْبِ﴾ چاکه کردن له گهل هاوسی ی دوور یان هاوسی یه که خزم نه بی.. بیگومان نایینی نیسلام موسولمانانی هه لئاوه بو چاکه کردن له گهل هاوسی دا ته نانه ت نه گهر نهو هاوسی به موسولمانیش نه بی، نه وه تا پیغه مبه ر سه ردانی جوله که یه کی هاوسی ی کرد که نه خوش بوو! عه بدوللای کوری عومهر سه رتکی سه ریری دوو سئ جار له خزمه تکاره کهی دووباره کرده وه پی ی گوت: بهشی ماله جوله که کهی هاوسی مانتان نارد!؟

ئیبو عومهر و عاتیشه ره زای خویان لی بی- فرموویان: پیغه مبه ر فرموی: (جویرائیل نه وه نده به زوری ناموژگاری و راسپیری کردم، سه باره ت به مافی دراوسی له سه ر دراوسی، ته نانه ت وام زانی که دراوسی که له پوور و میرات ده گری (ریاض/ ۱۱- ۳۱۳)

موسلیم و بوخاری فرموده یه ک ده گپرنه وه که پیغه مبر ﷺ فرموده تی ((من کان یؤمن بالله والیوم الآخر فلیکرم جاره)) واته: هرکه سی باوهری ساغی به خوداو بهروژی دواپی هیه به ریزی دراوسی بگری)) نه مجار ماوه ته وه نه وه بزاین کئی به دراوسی ده ژمیردری؟ نه وه عورف و عاده تی ولات دیاری ده کا، حه سنی به صری ده لی: تا چل مال له هر چوار لاه به هاوسی حسیب ده کری!

ریزگرنتی هاوسی زور جوری هه وه کوو یارمه تیدان و کومه کی پی کردنی، نه گهر هه ژار بی، وه کوو مامه له وه هلس و کهوتی جوان له گهل دا کردنی و نه زیه ت نه دانی و زیان دور خسته نه لی! دیاری بو ناردن و بانگ کردنی بو نان خواردن و دیده نی کردن و چوون بو لای نه خوشی، نه گهر نه خوشیان هه بو.

۹- ((والصاحب بالجنب)) چاکه کردن له گهل هاوپی، هاوپی جوری زوره، وه کوو هاوپی خویندن و هاوپی سه فهر و کار و پیشه، هاوپی مزگهوت و کور و کومل، تیمامی علی ده فرموی: مبه ست به ((والصاحب بالجنب)) حه لال و هاوسره کهوا له پالتا.

۱۰- ((وابن السبیل)) چاکه کردن له گهل ریبوار، واته: که سیک که له مال و نیشتمانی خوی دور کهوتی ته وه یارمه تی بدهی بگاته وه ولاتی خوی، یان یارمه تی بدری بگاته مبه سستی خوی.

۱۱- ((وما ملکت ایمانکم)) چاکه کردن له گهل کزله کان چ میتینه بن و ج نیرینه، نه وه بو پیغه مبر ﷺ له سهر مهرگا له دوا ناموزگاریه کهیدا، داوی له موسولمانان کرد که له گهل کزله کاندایا مامه له وه ره فتاریان جوان بی، به گشتی ناموزگاری پیغه مبر ﷺ له سهر مهرک دا نه وه بو فرموی: ((الصلاة وما ملکت ایمانکم)) (ناگاداری نویژ بکهن و چاوی خیرتان له ژیر ده سته کانتان بی!!).

تیمامی بوخاری و موسلیم فرموده یه ک ده گپرنه وه که پیغه مبر ﷺ ده رباره ی کزله کان فرموده تی: ((هم! خوانکم و خولکم، جعلهم الله تحت ایدیکم)).

۱۲، ۱۳- حرامی خو به زلانی و خو ه ل نانه وه له خو یایی بوون ((إن الله لا یحب من کان مختلاً فخوراً)) بیگو مان خدا که سیک کی خوش ناوی که ده عیه که و خو بادهر و خو به زلزان و خود په سهند بی.

به ته که ببورو فیزو ده عیه ناژمیردری: که سیک و یقاری خو ی بگری و ریز بی خو ی دانی، نه فس بهرز بی، له گهل نه دهب و حی شمدت دا، مال و خانوو بهر ی خو ی براز نیته وه، خو شوړ (سه یاره) و پوشاکی جوان و نایابی ه بی، نه بو داوود و تیرمذی له نیبو مه سعود ده گیر نه وه ده لی: پیغه مبهر ﷺ فرمویه تی ((لا یدخل الجنة من کان فی قلبه مثقال ذرة من کبر)) واته: ((که سی به قه د تو سقالی فیز و ده عیه له دل دابی ناچیت به هشت)) پیاو یکیش عمرزی کرد وتی: قوریان! هدی به پی خو شه پوشاکی خاوی بی، پیلاوی جوان بی نه وه چونه، پیغه مبهر ﷺ فرموی: ((إن الله جمیل یحب الجمال)).

واته: ((نه وه دانانری به فیز و ده عیه، نه وه خو جوان کردنه به یه کی له نیشانه و سیفته کانی خدا، خدا خو شی جوانه و جوانی پی خو شه)).

نه مجار پهروه ردگار رهوشتی لوتیمرز و خو به زلزان و له خو رازیانمان بو روون ده کاته وه ده فرموی: ((الذین یخلون ویأمرون الناس بالبخل ویکتمون ما آتاهم الله من فضله)) نه وانه ی به خیلی له مال و دارایی خو یان دا ده کهن و وه کوو خدا فرمائی پی کردوون لی نابه خشن، چاکه ی پی له گهل باوک و دایک دا ناکهن، یارمته خرم و هدیو هه ژار و هاوسی یانی پی ناده ن زه کاتی شرعی لی ده رناکهن سهره پای نه وه یش ناموژگاری خه لکی تر ده کهن که رژدو چرووک بن. نه و مال و سامانه ی هدیانه ده شیر نه وه نیشانه ی نیعمته ی خودایان له سهر ده رناکه وی، دلیان نایی بو خودی خو شیان خه رجی بکهن، هه می شه خو یان به هه ژار ده خه نه بهرچاو، هه روا هه مه به هره و چاکه ی که خودا داویتی پیان ده شان نه وه، وه ک زانست و ده سه لات و توانایی و شتی تری وا.

ئیبینو ئیسحاق و ئیبینو جەریر له ئیبینو عەبباسەو دەگیرنەو دەلی:
 کۆمەلیک له جووله که کان دەچوونه لای چەند که سیک له یاریدە دەران (الانصار) و
 نامۆزگاریان دەکردن که مال و دارایی خۆیان نەبەخشن دەیانگوت: دەترسین ئیو
 هەژار بین، پەلەپەل مەکن له مال بەخشین دا کێ دەزانێ رۆژگار چۆن دەبێ؟ کێ
 دەلی: ئیو هەژار نابن. ئیتر ئەم نایەتە هاتە خواری ﴿الذین یبخلون﴾ تا-
 و کان الله به علیما. پیغه مەبریش ﷺ دژی بەخیلی بوو فەرمویدی ((وای داء
 ادوا من البخل)) واتە: ((چ دەردێ هەیه که له دەردی رەزلی کوشندە تر بێ!))
 ئەبو داوود و حاکم له عەبدوللای کۆری عومەرەو فەرمودەیک دەگیرنەو که
 پیغه مەبر فەرمویدی: ((ایاکم والشح، فإنه هلك من كان قبلکم بالبخل،
 امرهم بالبخل فبخلوا، و امرهم بالقطيعة فقطعوا، و امرهم بالفجور
 ففجروا)) بۆ هەموو رەوشتیک لەو رەوشتە ناشیرینانەی بەخیلی پەروەردگار
 تۆلە بە ئیشی نامادە کردووە دەفەرموێ: ﴿واعتدنا للکافرین عذابا مهینا﴾
 نامادەمان کردووە بۆ ئەوانە بە هۆی لوتبەرزێ و بەخیلی و ناشکۆری کردنیان
 سزایی که سەرباری ئیش و نازاری زۆری- سووکایەتی پێ کردنیشی تیا دایە، ئەو
 سزایە پراوێری کردووە ناپەسەندەکانیانە، خودا ئەو له خۆپازی و بەخیلانە بە کافر
 ناو بردووە، چونکه کردەو کانیان کردەو کافرانە، ئەک هی موسولمان، هەروەها
 چونکه (کفر) بەمانا داپۆشین و شاردنەو هاتووە، بەخیلیش نیعمەتی خودا
 دەشاریتەووە ئینکاری دەکا. پیغه مەبر ﷺ دەفەرموێ: ((إن الله تعالی یحب أن
 یری أثر نعمته علی عبده)) واتە: ((خودای گەرە پێی خۆشە که نیشانەی ناز
 و نیعمەت و چاکەیی خودا له گەل بەندەیی خۆیدا بە بەندە کەو دەیار بێ)).

(تیرمذی و حاکم له ئیبین عومەرەو گێراویانەتەو) پیغه مەبر ﷺ که
 دەپارایەو دەیفەرمو: ((واجعنا شاکرین ننعمتک مشیین بها علیک، قاتیها.
 و اتممها علینا)). خودایە! بمانکە بە سوپاسگوزاری بەهرە کانت، بیانکەین بە
 مایە و هەسپ و ستایشی تۆ، پێیان رازی بین و لەقەیان لی نەدەین، خودایە!

تهواویان بکه بۆمان)) هه ندی له زانایانی سه له ف فهرمو بانه مه به ست لهو به خیلی بهی نایه ته که باسی ده کا شارد نه وهی نهو زانیاری به بوو که جووله که کان ده رباری ره رشت و نیشانه ی پیغه مبه ر لایان بوو ده یان شارد نه وه، بۆیه به کافری ناو بردن و فهرموی: ﴿واعتدنا للکافرین عذابا مهینا﴾ جاوه کوو ناشکرایه نه هلی فه خر و له خۆپازی بوو دوو جۆرن جۆریکیان نه وه بوو باسمان کردن که رۆدو به خیل و چا و چنۆکن، ناز و نیعمه تیک که خودا پیی داون ده ی شیر نه وه، جۆریکی تر مال و دارایی خۆیان ده به خشن بۆ رییابازی و ناووشۆره ت نه م تا قمه ش له تا قمی پیت شوو با شتر نین و بۆیه دوا به دوا ی کۆمه لی پیت شوو باسی نه مانی کرد وه، فهرموی: ﴿والذین ینفقون أموالهم رئاء الناس ولا یؤمنون بالله ولا بالیوم الآخر﴾ نه وانه ی مال و دارایی خۆیان ده به خشن بۆ رییابازی و ناووشۆره ت، مه به ستیان به مال به خشینه که، ره زامه ندی خودا نه، پروایان به خودا و زیندوو بوونه وهی رۆژی قیامت نه، با وهریان به حیساب و لیکۆلینه وهی رۆژی قیامت نه.

له فهرمووده ی چه سپاو له پیغه مبه ره وه هاتوه که سی کهس به کم جار ناگری دۆزه خیان پیی داده گیرسی زاناو غه زاکهر و به خشنده - نه وانه ی به کاره که میان رییابازی ده کهن، جا به خشنده ده لی: خودایا من له دنیا دا همر شتیکی تۆ پیت خۆش بووی مالی تیدا به خشم مالم تیدا به خشیوه په ره ردگار ده فهرموی: درۆ ده که ی: تۆ بۆیه مالت به خشیوه تا پیت بلین: سه خی و دل فراوان، نه و هشیان پی گوتوی و له دنیا دا پاداشتی خۆت و هر گرتۆته وه، نهو رییابازانه نه پروایان به خودا هیه، نه پروایان به رۆژی دوا یی هیه. نه وانه شهیتان هلی خه له تاندوون و له خشته ی بردوون! ﴿ومن یکن الشیطان له قرینا فساء قرینا﴾ که سی که شهیتان ری پیشانده ر و هاوپی بی نه وه هاوپی به کی خراپی هیه، واته: نه وهی که نه وانی هه لئاوه بۆ به خیلی و رۆدی، بۆ خراپه کردن و رییابازی شهیتانه و شهیتانیش هاوپی و مامۆستایه کی خراپه و نه وانه ی به گۆیی ده کهن، له شهر و نه گبه تی دا حالیان له حالی شهیتان خراپه ر!

ئەمە ئاماژەى ئەوەشى تێدایە کە پێویستە ئینسان خۆى لە ھەوێى خراپ
 دوور بڤاتەوێ و ھەول بەرا دەرى صالح و باش بۆ خۆى پەیدا بکا.

﴿وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ﴾ ئەوانە
 چ زیانیکیان تووش دەبوو ئەگەر بەراستی پڕوایان بە خودا بکردایە و رۆزى
 قیامەتیان بە ھەق بزانایە و کاریان بۆ ئەو رۆژە سامناکە بکردایە، لەو مال و
 داراییەى کە خودا پێى داو بەخشنە بوونایە و لەبەر خاترى خودا و بەدەست
 ھێنانى رەزامەندى ئەو کاریان بکردایە، ئاوا خەسارە تەندى دۇنیاو قیامەت
 نەدەبوون!! ﴿وَكَانَ اللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا﴾ خودا ئاگادارى نیازونییەتى باش و خراپى
 ئەوانەى، دەزانى کى شیاوى تەوفیق و یارمەتى دانە دەبڤاتە سەر رینگای راست؛
 کى شیاوى نەفرەت لى کردنە وازى لى دینى و بەرى بۆ بەرەللا دەکا، ئەمجار لە
 قیامەت دا پاداش و سزای ھەموو کەسێ بەپێى کردەوێ خۆى دەداتەو، ھىچى
 لى ھون نابێ و ھەموو کردەوێک پاداشى خۆى دەدریتەو، کەوابوو پێویستە
 موسوڵمان کردەوێ گوشتارى ساخ بۆ خودا بێ و ھەر لە ئەویش چاوەڕوانى پاداش
 بێ

هه لنان بۆفه رمانبه ر داری خوداو پیغه مبه ر، ترساندن
له سه ر پیچی کردنی فه رمانه کانیان

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكَ حَسَنَةً
يُضَاعِفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِنْ
كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَٰؤُلَاءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ يَوَدُّ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَصَوُا الرُّسُولَ لَوْ تُسَوَّى بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ

حَدِيثًا ﴿٤٢﴾

پوختهی مانای ئەم نایه تانه بریتیه له هه لنانی خودایی بۆ بهنده کانی که
پابندی فرمانی خودا بن و نهو شتانهی نه هییان لی کراوه نزیکی نه که ونهوه، واته:
هه لنانی ئاده میزادانه بۆ پابه ند بوون بهو فرمان و نه هییانیه له نایه ته کانی
پیشوروا ناماژه یان بۆ کرا. ده فهرموی:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ وَإِنْ تَكُنْ حَسَنَةً يَظْعَفْهَا وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهِ
أَجْرًا عَظِيمًا﴾ دُنیا بن: که خودا قهت زۆروسته م له کهس ناکا، نه گهر چی به قهه
ده نکه خهرته له یه کیش بی، یا له وهیش که متر بی، ته نانهت به قهه سهنگی
گهر دیله بی نه هقی له کهس ناکا، وه کی تریش نه گهر چاکه به قهه تو سقا لی کیش
بی، خودا به ره که تی تی ده خا و پاداشی خاوه نه که ی دوو چه ندانه و چه ندانه
ده داته وه، وه کوو له نایه تی کی تر دا ده فهرموی: ﴿وَنُضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ
الْقِيَامَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا
حَاسِبِينَ﴾ الانبیاء/ ۴۷ یان له م نایه تی تر دا له سه ر زویانی لوقمان ده فهرموی:
﴿يَا بَنِيَّ إِنَّكَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي

الأرض یأت بها الله إن الله لطیف خبیر لقمان/ ۱۶ له حدیثی شه فاعدت دا که موسلیم و بوخاری له نه بو سه عیدی خودری یه وه هیناویانه حدیثه که دوور و دریژه نه مهی تیدایه:

((فیقول الله عز وجل ارجعوا فمن وجدتم فی قلبه مثقال حبة من خردل من ایمان فأخرجوه من النار)) له گیرانه وهیه کی تر دا هاتوه: ((ادنی أدنی مثقال ذرة من ایمان فأخرجوه من النار)) نیتر زور خه لک له دوزخ دهرده هینن جا نه بو سه عیدی خودری وتی: بو زیاده دلنیایی بچن نایه تی: ((إن الله لا یظلم مثقال ذرة ...)) بخویننه وه بو پشتیوانی نه م فرموده یه.

به پوختی مانای نایه ته که نه وه ده گه یه نی که پهروه ردگار له پاداشی کرده وهی هیچ که سیک ته نانه ت نه گمر زور که میش بی- که م ناکاته وه! به ناپه واش سزای که س نادا، چونکه ستم نیشانه ی ناته واوی ستمکاره، خوداش له ناته واوی به دووره و که مالی موطله تی هیه.

نه گمر که سیک دوا ی نه وهی که خودا عدل و هوشی داوه تی تاوانیک بکا نه وا بو خوی کرده ((وما ربك بظلام للعبید)) - فصلت/ ۴۶ جاله گه نه وه دا پهروه ردگار پاداشی هیچ کرده وهیه کی باش که م ناکاته وه ته نانه ت نه گمر به نه ندازه ی گهر دیله یه کیش بی- پاداشی چاکه دووچندنانه و چند چندنانه ده کاته وه تا ده گاته ده هینده و حموت سه د هینده و زیاتریش، به لام خراپه هر به نه ندازه ی خوی سزای له سمر ده دریتته وه، وگوو ده فرموی: ((من جاء بالحسنة فله عشر أمثالها ومن جاء بالسيئة فلا یجزی إلا مثلها وهم لا یظلمون)) الأنعام/ ۱۶۰

که له کوتایی نایه ته که دا ده فرموی: ((ویؤت من لدنه أجرا عظیما)) نه مهش زیاده فزلیکه، که هر به وهنده ناوه ستی پاداشی دووچندنانه بکاته وه وینهس، به لکو پاداشی بی بهرام به ریش ده دا واته: پاداشی تریش ده دا به بی نه وهی

کابرا چاکمی له‌بهرامبه‌ری دا هه‌بی! خودا خه‌زینه‌ی ره‌جمه‌تی فراوان و پیره،
چه‌ندیکی لی بیه‌خشئی لی‌ی که‌م نایته‌وه.

ده‌ی که‌ نه‌مه یاسای پاداش بی و خودا نه‌وه‌نده به‌ ره‌حم و سۆز بی بۆ
به‌نده‌کانی، جی‌ی خۆیه‌تی که‌ به‌شیوه‌یه‌کی ته‌عه‌جوب ده‌فرموی: ﴿فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا
مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا﴾!! واته: نه‌و بیتبرواو جووله‌که‌و
گا‌ور و خوانه‌ناسانه‌ی که‌ سه‌ری‌پچی‌یان له‌ فرمانه‌کانی په‌روه‌دگاری به‌ره‌حم و
دادپه‌روه‌ری خۆیان کردووه، ده‌بی حالیان چۆن بی له‌و رۆژه‌دا که‌هه‌له‌ی خۆیان بۆ
ده‌رده‌که‌وئ و روویه‌رووی سزاو تۆله‌ی سه‌ختی تاوانی خۆیان ده‌بنه‌وه به‌تایبه‌تی
پاش نه‌وه که‌ پیغه‌مبه‌ری هه‌موو نه‌ته‌وه‌یی، به‌ فرمانی ئیمه‌ دئ و ده‌بی به
شایه‌ت له‌سه‌ریان، نه‌وجا تۆیش دینن نه‌ی موحه‌مه‌د! ده‌بی به‌ شایه‌ت بۆ
پیغه‌مبه‌ران که‌ نه‌وان نه‌رکی سه‌رشانی خۆیان به‌جئ هیناوه، جا نه‌ته‌وه‌که‌ چیان
کردووه پیغه‌مبه‌ره‌کیان شایه‌تیان له‌سه‌ر ده‌دا وه‌کوو له‌سه‌ر زوبانی عیسا
ده‌فرموی: ﴿وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ﴾ المائدة/۱۱۷.

نه‌مجار نه‌ی موحه‌مه‌د! تۆ دینین و ده‌تکه‌ین به‌ شایه‌ت به‌سه‌ر نه‌و خوا
نه‌ناسانه‌وه.. عبده‌وللای کورپی مه‌سه‌عوود ده‌لی: سوره‌تی (النساء)م بۆ پیغه‌مبه‌ر
خوینده‌وه تا نه‌وه‌ی که‌ ده‌فرموی: ﴿وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ شَهِيدًا﴾ ئیتر
پیغه‌مبه‌ر گریاو فرموی: (حسبنا) نه‌مه‌مان به‌سه.. نه‌مه‌ ناماژه‌و به‌لگه‌یه له‌سه‌ر
نه‌وه که‌ کرده‌وه‌ی گهل و نه‌ته‌وه‌کان به‌سه‌ر پیغه‌مبه‌ره‌کانیان دا راده‌نۆینه‌درئ. هه‌ر
له‌ مانای نه‌م نایه‌ته‌دا نایه‌تیکی تر هه‌یه که‌ ده‌فرموی: ﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً
وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا﴾ البقرة/۱۴۳.

واته: نه‌م گه‌لی ئیسلامه به‌ره‌وشتی جوان و ئیمانی پته‌وو بوونیان به‌ دوا
گهل و ناخر نه‌ته‌وه‌ی به‌روادار، که‌ خاوه‌ن عه‌قیده‌یه‌کی پاک و پیرۆزی مام ناوه‌ندی
بن، بوون به‌ شایه‌ت له‌سه‌ر گهل و پیشینه‌کان و چاودیرن به‌سه‌ریان‌ه‌وه که‌ نه‌وانه له
ریبازی پیغه‌مبه‌ره‌کانیان لایان داوه، پیغه‌مبه‌ری ئیسلامیش له‌ روانگه‌ی ره‌فتاری
به‌رز و ژینامه‌ی پاک و سوور بوونی له‌سه‌ر هه‌لوته‌ستی راست و حق، به‌لگه‌یه

له سهر ئهوانه ی که ریبازی ئهویان گوم کردووه؛ جا ئه و رۆژه که ئیمه ئهوان راپیتیچی دهشتی مه حشر ده کهین، پیغه مبه ران ده بنه شایهت به سهر گه له کانیا نه وه، موسولمانان ده بنه شایهت به سهر نه ته وه پیشینه کانه وه.

پیغه مبه ری ئیسلام ده بیته شایهت به سهر ئهوانه ی که له ریبازی ئه و لایان داوه، «یومئذ» رۆژیکه «یود الذین کفروا وعصوا الرسول لئو تسوی هم الأرض» ئهوانه ی کافر بوون و سه رپیچی فهرمانی پیغه مبه ره که یانیا ن کردووه جا له و رۆژه دا په شیمان ده بنه وه، حالی شری خۆیا نیا ن بۆ ناشکرا ده بی، کافر و بی بره و سه رپیچکه ران له فهرمانی خوا و پیغه مبه ران خۆزگه ده خوازن که وه ک مردووی ناو گوێ بنیژرین و ببه نه وه به خاک، هه تا له و رۆژه ره شه رزگاریان بی، به لام بۆ خۆیا ن ده لین! یا ن مانای وایه نا واته خوازی ئه وه ن که ههر زیندوو نه کرانیا نه وه، ههر له ژیر خاک دابو نایه، وه کوو له نایه تیکی تر دا ده فهرمو ی: «و یقول الکافر یا لیتنی کنت ترابا» النبا/ ۴۰ ئهوانه تا وانیان کردووه و تا وانه که یا ن بۆ ناشیردریته وه «ولا یکتبون الله حدیثا» ناتوانن تا وانه کانیا ن له خودا بشار نه وه، چونکه ئه ندامه کانیا ن شایهتیا ن له سهر ده دن، ناتوانن درۆ بکه ن، خۆ نه گهر درۆ بکه ن خودا ده میان مۆر ده کا و ئه و کاته ئه ندام و ده ست و قاچیا ن دینه قسه و شایهتیا ن لئ ده دن و به درۆیا ن ده خه نه وه، جا له بهر سامناکی ئه و یستگه یه نا واته خوازی ئه وه ن که ببه نه وه به خاک و خۆل و دوو چاری ئه و زه حمه ت و مه ی نه ته نه بن.

پرسیار له ئیبنو عبباس کرا: چۆن ته و فیق له نیتوانی ئه و دوو نایه ته دا ده کړی، که یه کیکیا ن به ده ق ده فهرمو ی درۆ له گه ل خودا دا ده که ن و ده لین «والله ربنا ما کنا مشرکین» ئه و ی تریشیا ن ده فهرمو ی: ناتوانن شت له خودا بشار نه وه و درۆیا ن له گه ل خودا بی نا کړی؟

له وه لامدا فهرمو ی: کاتییک کافره کان ده بینن که ههر موسولمان و خودا ناس ده چنه به هه شته وه ده یا نه و ی به درۆ ده له سه خۆیا ن رزگار بکه ن و ده لین:

«والله ربنا ما كنا مشركين» نیتر نهو کاته خودا ده میان مؤر ده کاو زمانیان ده بهستی، ده ست و قاچیان شایه تیان له سهر ده دن و نیتر له وه دوا هیچیان له خودا بو حه شار نادری.

یاساغ کردنی نویژ کردن به سهر خوشی، که ناو نه بوو بو

ده ست نویژ ته یه موم ده کری

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تَقْرَبُوا الصَّلٰوةَ وَاَنْتُمْ سُكَرٰى حَتّٰى تَعْلَمُوْا مَا تَقُولُوْنَ وَلَا جُنُبًا اِلَّا غَيْرِ سَبِيْلٍ حَتّٰى تَغْتَسِلُوْا وَاِنْ كُنْتُمْ مَّرْضٰى اَوْ عَلٰى سَفَرٍ اَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُمْ مِنَ الْغَايِطِ اَوْ لَمْ تَمْسُكُمُ النِّسَاءُ فَلَمْ تَجِدُوْا مَآءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ وَاَيْدِيْكُمْ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ

عَفُوًّا غَفُوْرًا ﴿٤٣﴾

په یوهندی نه نایه ته به نایه ته کانی پیشو نهویه: له وه پیش پمروه ردگار نه هی له شهریک دانان بو خودا کرد، ناده میزادانی هه لنان بو پابه ند بوون به فرمان و نه هی به کانی یهزدان، نه مجار لیره دا نه هی له وه کرد که نویژ له حاله تنی سهر خوشی دا، یان له حاله تنی له ش پیسی دا نه نجام بدری! چونک نویژ خوی له خویدا عیباده تیکی یه کتا پرستی به!

رووی خیطابی نایه ته که بو موسو لمانانه، پیش سهر خوش بوونیان، بو نه وهی خویان له عمره ق خوارد نه وه بیاریزن، له نویژه کانیان دا به ته وای ناگاداری و عاقل مهندی و هوشداریه وه روویکه نه پمروه ردگار و نهو نه کرکه پیروزه نه نجام بدن، ههروه ها جه ستمو پو شاک و بهرمالیان له هه موو پیسی و پوخله واتیکی ماددی و مدعنه وی پاک کرایته وه. «یا ایها الذین آمنوا لا تقربوا الصلاة و انتم

سکاری.....) نه‌بو داود و تورموزی و نه‌سانی و حاکم له نیمامی عه‌لی‌یه‌وه ده‌گیرنه‌وه ده‌لی: عه‌بدولره‌حمانی کورپی عه‌وف خواردنی بۆ دروست کردین و داوه‌تی کردین و عه‌ره‌قی ده‌رخوارد داین و سه‌رخۆش بوین نه‌مه‌پیش یاساغ کردنی عه‌ره‌ق بوو- وه‌ختی نویژ هات و منیان کرده پیش نویژ خوین له‌ دوا‌ی فاتیحه‌ سوره‌تی ﴿قل یا ایها الکافرون﴾ م‌خویند و وتم: ﴿قل یا ایها الکافرون، لا أعبد ما تعبدون ونحن نعبد ما تعبدون...﴾ نیت‌ر خدا نایه‌تی ﴿یا ایها الذین آمنوا لا تقربوا الصلاة وأنتم سکاری حتی تعلموا ما تقولون﴾ ی‌نارده‌ خواری. نیینو جهریر له‌ نیمامی عه‌لی‌یه‌وه ده‌گیرنه‌وه ده‌فهرمو‌ی پیش نویژ خوین عه‌بدوره‌حمان بوو، نویژه‌کشی نویژی شتیوان بوو، نه‌مه‌پیش حه‌رام‌بوونی عه‌ره‌ق بوو.

له‌ نایه‌ته‌کانی پیتشوو‌دا په‌روه‌ردگار نه‌هی له‌ هاوه‌ل په‌یدا کردن بۆ خودا کرد و موسولمانانی هه‌لنا بۆ نه‌وه‌ی پایه‌ندی فهرمانی خودا بن و خو‌بپاریزن له‌ شته‌ یاساغ کراوه‌کانی،، لیره‌دا نه‌هی له‌ موسولمانان کرد که له‌ کاتی سه‌رخۆشی دا توخنی نویژ کردن نه‌که‌ون، چونکه‌ نویژ گه‌ردنکه‌چی‌یه‌کی تایبه‌تییه‌ بۆ خوداو ناب‌ی به‌سه‌ر خو‌شی نه‌نجام بدری.

خیطابه‌که‌ روو ده‌کاته‌ موسولمانان له‌پیش سه‌رخۆش بوون دا بۆ نه‌وه‌ی خو‌یانی لی‌ بپاریزن و فهرمو‌ی: ﴿یا ایها الذین آمنوا لا تقربوا الصلاة وأنتم سکاری﴾ نه‌ی نه‌و که‌سانه‌ی ب‌رواتان به‌ په‌یامی نیسلام کردوه‌! له‌حاله‌تی سه‌رخۆشی دا نزیک نویژ کردن مه‌بنه‌وه، واته‌: له‌پیش نویژدا خو‌تان له‌ عه‌ره‌ق خواردنه‌وه بپاریزن، وامه‌که‌ن کاتی کاتی نویژ دی‌ ئیه‌ سه‌رخۆش بن، چونکه‌ به‌سه‌رخۆشی ناگاتان له‌ خو‌تان نیه‌ و نازانن ده‌لین چی، نویژیش راز و گفتوگۆی به‌نده‌یه‌ له‌گه‌ل‌ خ‌وای خو‌ی دا، ده‌بی به‌باشی دلی له‌لای بی، که‌واته‌: هه‌ر له‌پیش کاتی نویژه‌وه‌ خو‌تان له‌سه‌رخۆشی بپاریزن ﴿حتى تعلموا ما تقولون﴾ تا‌بزانن له‌ناو نویژه‌که‌دا چی ده‌لین ﴿ولا جنباً إلا عابري سبيل﴾ به‌له‌ش پیسی نزیک شوینی نویژ کردن که‌مزگه‌وته‌ مه‌که‌ونه‌وه مه‌گه‌ر وه‌ک ریبوار به‌سه‌ر پیوه‌ به‌ناویا، به‌بی

راوه‌ستان گوزهر بکهن، سهره‌ریگاتان بی و لهم ده‌رگاوه تسی بچن و لمو ده‌رگاوه ده‌رچن! واته: چوونه ناو مزگه‌وت و مانه‌وه تیتیدا به‌له‌شی پیسه‌وه لیتان قه‌ده‌غیه، تا خۆتان ده‌شۆن و غوسل له خۆتان ده‌رده‌کهن. **﴿حَتَّى تَغْتَسِلُوا﴾** هه‌تا له‌ش پیسی له‌سهر خۆتان لا ده‌بن. بیگومان نهم نه‌هی‌یه کاری له هاوه‌لانی پیغه‌مبهر کرد، وه وای تیگه‌یشتن که نه‌وه‌ی لی‌یان یاساغه نویژ کردنه به‌سهرخۆشی: جابه‌ره‌بهره خۆیان له باده نۆشی ده‌کیشایه‌وه، چونکه ته‌نیا له دوا نویژی خه‌وتنان مه‌ودای نه‌وه‌یان مابوو که‌شتی بخۆنه‌وه، بۆ که‌سی مه‌یلی خواردنه‌وه‌ی هه‌بوایه، جالهم بارودۆخه ناسکه‌دا نیمامی عومهر له خودا پاراپیه‌وه گوتی: (اللهم بین لنا فی الخمر بیانا شافیا) (خودایه! له‌باره‌ی باده‌نۆشی‌یه‌وه روونکردنه‌وه‌یه‌کی تیروته‌سه‌لمان بۆ روون بکه‌ره‌وه) **﴿إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رَجَسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوا لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ﴾** المائدة/ ۹۰ هاته خواره‌وه، نیتر به‌یه‌کجاری وازیان له باده‌وه مه‌ی خواردنه‌وه هینا.

زۆریه‌ی زۆری رافه‌که‌رانی قورئان له‌سهر نه‌وه‌ن که وشه‌ی (الصلاة) له نایه‌ته‌که‌دا مه‌به‌ست پی‌ی مانای حه‌قیقی خۆیه‌تی که نویژ کردنه، واته: که‌ویستتان نویژ بکهن سهرخۆش مه‌بن، نویژ مه‌کهن له حاله‌تیک دا که ئیوه سهرخۆش بن. مامۆستا (شیخ محمد عبده) ده‌فه‌رموی (وأنتم سکارى) رسته‌یه‌که و بووه‌ته حال، نه‌وه‌ی لی وهرده‌گیرئ که نه‌هی‌یه‌که له‌سهرخۆش بوونیکه که دریه‌وه ده‌کیشی تا وه‌ختی نویژه‌که‌وو وا ده‌کا کابرا به‌سهرخۆشی نویژه‌که‌ی نه‌نجام بدا! واته خۆ بپاریزن له‌وه که نویژ بکهن له کاتی سهرخۆشی دا. پابه‌ند بوون به‌م نه‌هی‌یه‌ نه‌وه ده‌خوایی خۆیان له‌سهر خۆشی بپاریزن له کاتی نویژداو له کاتی نزکی پیش نویژیش دا. واته ده‌بی خۆیان له عه‌ره‌ق خواردنه‌وه بپاریزن له‌پیش نویژی به‌یانی‌یه‌وه تا دوا نویژی خه‌وتنان.

به‌م پی‌یه زۆریه‌ی کات عه‌ره‌ق خواردنه‌وه‌یان لی قه‌ده‌غه‌ به‌وه، ری خۆشکه‌ره‌و رام کردن بووه بۆ یاساغ کردنی سهرتاسه‌ری! نه‌مه‌ش پله‌ی یه‌که‌مه له‌وه سی قۆناغانه‌ی که عه‌ره‌قی تیدا حه‌رام کراوه.

شافیعی و ئیبنو عبباس و ئیبنو مسعود و حهسهنی بهصری پێیان وایه: وشه (الصلاة) لهم شوینهدا مهبهست لی تی مهعنای حهقیقی خوئی نیه که نویژه، به لکو حهزفی موصافی تیدایه، واته: (مكان الصلاة) یان (مواضع الصلاة) که مهبهست مزگهوت به لگهشیان شهویه؛ که ئیبنو عبباس وشه (وصلوات) له نایه تی (۴۰) ی سوره تی حهج دا به که نیشته ی جووله که مانای لیک داوه تهوه.

که جیگه نویژی میلله تی جووله که یه وه ک مزگهوتی خۆمان. وه ده فرمبون: چونکه نه گهر مانای (الصلاة) به مهجاز لی نه دهینه وه ئیستشای (إلا عابري سبيل) ناگونجی!

له لایه کی تره وه نه گهر مهبهست به (الصلاة) حهقیقه تی نویژی بێ و مهبهست مزگهوت نه بێ دووباره بوونه وه له نیتوان رسته ی (إلا عابري سبيل) وه رسته ی (وإن كنتم مرضی أو علی سفر) روو ده دا.

بۆیه ده بێ مانای وشه (الصلاة) به (مواضع الصلاة) لی بدهینه وه؛ وه ک گو ترا (که لام له حهزفی موصاف بێ).

دووباره بوونه وه له نیتوان رسته ی (إلا عابري سبيل) وه رسته ی (وإن كنتم مرضی أو علی سفر) روو ده دا.

بۆیه ده بێ مانای وشه (الصلاة) به (مواضع الصلاة) لی بدهینه وه؛ وه ک گو ترا: (که لام له حهزفی موصاف بێ).

پوخته ی قسه شهویه: ئایین داوای شهوی کردوه، که نویژ کردن ده بێ له کاتی تیگه یشتن و له سه ره خوئی و ناگاداری و هه بوونی هۆشی تهواودا نه انجام بدری، نه مهش شهوه ده خوازی نویژ که ره خۆ له سه ره خوئی بپاریزی؛ ههروه کوو چون داوای شهوی کردوه جهسته ی پاک و په نیشات بێ، شهوهش داخوازی که لهش گران نه بێ و لهش پیسی له سه ره خوئی لایه ری.

جا له کاتی که نویژ پتویستی به کی سه ره کی ئایینی به و کاتی دیاری کراوی خوئی هه یه و نابێ که مته رخمی تیدا بکری، خۆشۆردنی له شگرانی له بری کات و

شون دا نه‌رکیکی گرانه‌و به‌زه‌حمه‌ت هه‌لده‌سورپ و له‌برپ حالدا هه‌ر
 هه‌لناسورپ!! په‌روه‌دگار ریگای پپ داوین که هه‌ولی به‌کار هینانی ناو واز لی
 بینین و له‌باتی ناو به‌خولی پاک ته‌یه‌موم بکه‌ین و فمرومی: ﴿وإن کتم
 مرضی﴾ نه‌گه‌ر نه‌ساغ بوون، نه‌خوشی‌یه‌کتان پیوه‌ بوو، به‌به‌کاره‌ینانی ناو ترسی
 نه‌وه‌تان هه‌بوو زیاد بکا؛ وه‌کوو نه‌خوشی پیست و خرویلکه‌و ناوه‌له‌ و سورپ‌وه‌ و
 نه‌و جوړه نه‌خوشی‌یانه‌! ﴿أو علی سفر﴾ یان له‌سه‌فه‌ر دابوون و له‌مال و شونینی
 خوتان دوور که‌وتبوونه‌وه‌ ﴿أو جاء أحد منکم من الغائط﴾ یان که‌سیکتان له‌سه‌راو
 کردن گه‌پایه‌وه‌، له‌نپشه‌وه‌ یان له‌ پاشه‌وه‌ ده‌ست نویژی شکابوو ﴿أو لامستم
 النساء﴾ یان له‌گه‌ل خیزانه‌کانتاندا جوت بوون ﴿فلم تجدوا ماء﴾ ناوتان ده‌ست
 نه‌که‌وت ﴿فتیمموا صعيدا طيبا﴾ نه‌وه‌ قه‌ستی گل و خولیکی پاک بکه‌ن و له‌باتی
 ده‌ست نویژ ته‌یه‌موممی پپ بکه‌ن واته‌: هوی ره‌ا بوونی ته‌یه‌موم چوار شتن:

نه‌خوشی، سه‌فه‌ر، ده‌رچوونی شت له‌ پاش و پیش، جوت بوون.

هه‌رکاتی‌یه‌کیک له‌م هویانه‌ یان زیاتر هه‌بوون نه‌وه‌ به‌گل و خولی پاکي
 رووی زه‌وی ته‌یه‌موم بکه‌ن: ده‌م و چاو و هه‌ردوو ده‌ستان تا نه‌نیشک به‌گل و
 خولی پاک مه‌سح بکه‌ن و نه‌مجار نویژ بکه‌ن.

نه‌م ناسان کردن و روخصه‌ته‌ بۆ ئیوه‌ له‌به‌ر نه‌ویه‌ ﴿فامسحوا بوجوهکم
 وأيديکم﴾ به‌و خوله‌ پاکه‌ مه‌سحی ده‌م و چاو و ده‌ستان بکه‌ن تا نانشک، ﴿إن
 الله کان عفوا غفورا﴾ که‌ بیتکه‌ کومان په‌روه‌دگار خاوه‌ن عه‌فوو لیخوشبوون و
 لیبوورده‌نه‌، گونا‌ه‌ داده‌پوشی، زور جار و ده‌بی سزای گونا‌ه‌بار نادا له‌سه‌ر
 گونا‌ه‌کانیان! تییینی نه‌وه‌ ده‌کری که‌ رسته‌ی ﴿فلم تجدوا ماء﴾ رووده‌کاته‌ ﴿أو جاء
 أحد منکم من الغائط أو لامستم النساء﴾ که‌وابوو عوزری ته‌یه‌موم سی شتن:

سه‌فه‌ر و نه‌خوشی و نه‌بوونی ناو بۆ که‌سی له‌سه‌فه‌ر نه‌بی. سه‌فه‌ر عوزری

ته‌واوه‌ بۆ ته‌یه‌موم جا ناو هه‌بی یان نه‌بی!

هه لئس و که وتی جووله که کان (نایه تی ۴۴-۴۶)

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أَوْتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ
 أَن تَضِلُّوا السَّبِيلَ ﴿٤٤﴾ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَى
 بِاللَّهِ نَصِيرًا ﴿٤٥﴾ مِّنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِ
 وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأَسْمَعُ غَيْرَ مُسْمِعٍ وَرَاعِنَا لَيْلًا
 بِالنِّسْنَةِ وَطَعْنَا فِي الَّذِينَ وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأَسْمَعُ
 وَأَنْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ
 وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٦﴾

دوای ئەوە پەرورەدگار لە نایەتەکانی پێشوو دا ئادەمیزادانی هەلنان بۆ
 خۆدا پەرستی و پابەند بوون بە ئەحکامی شەرعییەوه، سەرپێچی کارانی بە سزا
 ترسان، باسی حال و چۆنیەتی برێی خاوەن نامەکانی کرد، ئەوانە ی پابەندی
 ئەحکامی نایینی خۆیان نەبوون گۆرانکاریان لە کتیبە ئاسمانییەکیان کرد و
 گومراییان کەری بە هیدایەت، بۆیەش ئەم باسانە ی هێنایە پێشەوه بۆ ئەوە ی
 موسولمانان ھۆشیار بکاتەوه کە پێویستە پابەندی ئەو فەرمانانە ببن کە پێیان
 کراوه، ترساندنی ئەو کە ئەگەر ئەوانیش ئەحکامەکانی نایینەکیان پاش گوێ
 بخەن، هەمان سزای کە نامادە کراوه بۆ جووله کەکان ئەوانیش دەگرتەوه، ئەوانیش
 روژی قیامەت ناواتە خوازی ئەو دەبن کە ژێر خاک بکڕین و ئەو سزایە نەبینن.

﴿ألم تر إلى الذين أوتوا نصيبا من الكتاب..﴾ هندیك ده لین: ثم نایه ته ده رباره ی جووله که کانی مه دینه هاتوته خوارئ، ریفاعه ک کوری زهید یه کییک بوو له پیاو ماقولانی جووله که نه گهر پیغه مبر ۱ و تار ی بدایه ثم زمانی باده دا ده یگوت نه ی (محمد!) چاوت له نیمه بی، واقسه بکه نیمه ش تیت بگه ین. ثم مجار تانه ی له نیسلام ده داو عه یبی لی ده گرت نیتر ثم نایه ته هاته خوارئ.. رافه که رانی تری قورثانی ش ده لین: (که عبی کوری نه شرف) که یه کییک بوو له مالومه کانی جووله که، پاش روودانی جهنگی نوحود له گهل هفتا که س دا چوو بو مه که که بو نه وه ی له گهل قوره یشی یه کان په یمان له دژی پیغه مبر ببهستن و نهو په یمانه ی که له نیوان پیغه مبر و جووله که کان دا بوو هالی وه شیننه وه، که عب که چوو بو مه که میوانی نهو سوفیان بوو، نهو سوفیان پی ی گوت: تو پیاوریکی زاناو تهورات خوینی، نیمه نه خوینده وار و نه زانین، پیمان بلئ: نیمه له سر حه قین یان محمد؟! که عب وتی: ناده ی نایینی خوتانم بو باس بکه ن! نهو سوفیان گوتی نیمه بو حاجیان ووشتری دوک گه وره سر ده برین، ناویان ده دینه ی. ده عوه تی میوان ده که ین، دیل بهزه للا ده که ین، صیله ی ره حم به جی دینین، حه ج و عومره ده که ین، ته وافی که عبه ده که ین و خاوه نی (حمره م) ین. محمد نایینی باوک و باپییری خوی واز لی هیئاوه، صیله ی ره حمی برپوه له مه که که دوور که ووتته وه، نایینی نیمه کونه نایینی (محمد) تازه یه، نیتر که عب سویندی خوارد و وتی (والله) نایینی نپوه راستره و نپوه له سر حه قن!! نیتر په وهر دگار ثم نایه ته ی نارد خوارئ ﴿ألم تر إلى الذین...﴾ مه بهستی نایه ته که که عب و هاوه له کانی یه تی ۲.

﴿ألم تر إلى الذین أوتوا نصيبا من الكتاب﴾ نه تو نه ی محمد! ناروانی بو نه وانه ی که به شیکیان له کتیبی ناسمانی دراوه تی ﴿یشترون الضلالة﴾ گومرایی ده کرن و کوفر هه لده بترین نیمان و هیدایت پاشگوئ ده خن، روو وهر ده گپرن لهو

^۲ أسباب النزول الواحدة ص/ ۸۹.

په‌یامه‌ی که خودا بۆ پیغه‌مبه‌ری خۆی ناردویه‌تی، نه‌و حوکم و یاسایانه‌ی لایانه‌ی پاشگوئی ده‌خمن، فەرمانیان پێ کراوه‌ درۆ نه‌که‌ن، نه‌زیه‌تی خه‌لکی نه‌ده‌ن، سه‌وود نه‌خۆن، به‌لام نه‌وان په‌بهن‌دی نه‌و حوکمانه‌ نابن، زانیاریان ده‌ریاره‌ی ره‌وشت و نایینی پیغه‌مبه‌ر هه‌یه، ده‌ی شیرنه‌وه‌ بۆ نه‌وه‌ی برێ کالای پرپه‌وچی دونه‌یایی پێ بکرن ﴿ویریدون أن تضلوا السبيل﴾ ده‌یانه‌وێ ئێوه‌ش له‌گه‌لیانا که‌ و مه‌را ببن و ریگه‌ی راستان لێ هون ببێ، کافر ببن به‌و نامه‌ پیروژه‌ی که‌ بۆتان نێردراوه‌ که‌ قورئانه، نه‌و زانیاری و شاره‌زایی و به‌خته‌وه‌ری یه‌ی هه‌تانه‌ له‌ کیستان بچی و سه‌رتان لێ بشیوی.

﴿والله أعلم بأعدائکم وکفی بالله ولیا وکفی بالله نصیرا﴾ نه‌ی گرۆه‌ی موسولمانان! خودا له‌ ئێوه‌ باشتر دوژمنانتان ده‌ناسێ و ده‌تانه‌ترستینێ لێیان، ئێوه‌ خوداتان به‌سه‌و پاریزگاری نه‌وتان هه‌بێ پێوستان به‌ هه‌یچی تر نه‌یه، پاریزگاری خودا قه‌لایه‌ بۆ که‌سیک په‌نای بۆ به‌ری، که‌سیک خودا یامه‌تیده‌ر و هاریکاری بێ به‌سیه‌تی! بێگومان په‌روه‌ردگار ئێوه‌ شاره‌زای ریگایه‌ک ده‌کا که‌ سه‌رفیرازی و خیر و خۆشی ئێوه‌ی تێدايه، هه‌ر نه‌و به‌سه‌ر دوژمنانتان دا سه‌رتان ده‌خاو یارمه‌تیتان ده‌دا بۆ کرداریک که‌ به‌ره‌وه‌ندی ئێوه‌ی تێدا بێ، رینوما‌یی‌تان ده‌کا بۆ وه‌ده‌سته‌ینانی هۆکاره‌کانی سه‌رکه‌وتن له‌ هاریکاری و ناماده‌ کردنی چه‌ک و پێداویستی‌یه‌کانی شه‌ر و به‌رگری، که‌وابێ جگه‌ له‌ خوا له‌ که‌سی تر داوای یارمه‌تی مه‌که‌ن و که‌سی تر جگه‌ له‌ خودا به‌ خودا مه‌زانن!!!

نه‌مجار په‌روه‌ردگار مه‌به‌ست له‌و کتیب پێ دراوانه‌مان بۆ روون ده‌کاته‌وه‌ ده‌فه‌رموی: ﴿من الذین هادوا﴾ له‌وانه‌ی که‌ جووله‌که‌ن، ﴿یحرفون الکلم عن مواضعه﴾ نه‌وانه‌ گه‌ل و نه‌ته‌وه‌یه‌کن ئال و گوپ به‌وه‌شه‌و رسته‌ نێردراوانه‌ ده‌که‌ن که‌ خودا له‌ ته‌وراتدا ناردوونی، له‌ شوینی خۆیان لایان ده‌ده‌ن، جا لادانه‌که‌یان به‌وه‌ ده‌بێ نه‌ مانای مه‌به‌ست له‌ رسته‌و وشه‌کان بشیرنه‌وه‌و مانای شاقو لاو نادروستیان بۆ دیاری بکه‌ن، وه‌کوو لادانی نه‌و مزگینێ و به‌لین و دیاردانه‌ی که‌ ده‌ریاره‌ی پیغه‌مبه‌ری ئیسلام هاتوون، یان لادانی نه‌و ده‌قانه‌ی ده‌ریاره‌ی عیسی‌ی کورێ

مهريه هاتوون و دهیبرن به سهر که سیکي ترداو، به قسه ی خویان ده لئین: گوايه ههتا ئیستاش نهو پیغه مبه ره رهوانه نه کراوه و تا ئیستایش هه چاوه پوانی هاتین!! یان لادانه که به وه ده بی که وشه یه ک یان رسته یه ک له شوینی خوی هه لبرگی و بیبه یته شونیکي تر، وه کوو نه وه ی نهو نووسراوانه ی له موسا به جی مابوو تیکه لاو بهو نووسراوانه یان کردن که زۆر دووا. موسا نووسراپوونه وه، ههروه کوو قسه ی نووسه رانی تهوراتیان تیکه له به فهرمایشته کانی خودی تهورات کردوه!! که به ئیعترافی خویان له باتی تهوراتی فووتاو نووسیوانه ته وه.

به خه یالی خویان بهم گۆرانکارییه، ئیصلاحی تهوراتیان ده کرد ئهم گۆرانکارییه له وه وه سه ری هه لداوه که دوا ی فووتانی نوسخه نه صلی یه که ی تهورات چه ند پارچه کاغه زێ تهوراتیان له سهر نووسراپوو مابوون، ماله کانیا ن ویستیان له م کۆته کاغه زه تیکه له و پیکه لانه، تهورات بنووسنه وه ئیتر زیاده و دووباره بوونه وه و که م و کوپی تییدا پهیدا بووه. ئهمه راستی یه کی میژوویی چه سپاوو حاشا هه لنه گره، میژوو نووسان و لیکۆله ره وان ئهم راستیه یان چه سپاندوه.. له راستیدا نهو هۆزی جووه یاری کردن به وشه و ده ستکاری کردنی نایه ته کانی خوداو بی ریزی کردن به خوداو به رنامه ی و به پیغه مبه رانی، پیشه ی هه میشه یی یانه تیکه لاوی خوین و مۆخیا ن بووه، بۆیا ن ته رک نا کرئ، نه وه تا جووله که کان سه رده می تۆیش نه ی موحه ممه د! یاری به وشه ده که ن و وه ک پیشینانیا ن و دژ به تۆ، رووبه روو به تۆ ده لئین: ﴿وَيَقُولُونَ سَمْعًا وَعَصِينَا﴾ قسه که تمان بیستو سه ریچی فهرمانه که ت ده که یین.

موجاهید ده لی: به پیغه مبه ریا ن گوت: قسه که تمان بیست به لام به گوت ناکه یین. ههروه ها له م روانگه یه وه له روانگه ی هه سوودی و رق لیبوونیا ن. له پیغه مبه ر ده یانگوت: ﴿واسمع غیر مسمع﴾ واته: خودا قسه ت لی نه بیسی و دوعات گیرا نه کا. ههروه ها له هه مان روانگه و سۆنگه وه ﴿وراعنا﴾ له کاتی گوتنی ئهم وشه یه دا زمانیا ن بۆ خوار ده کرده وه به جوړیک ده هاته بهر گوچکه که به زمانی عیبری جنیو بگه یه نی، چونکه وشه ی (راعنا) وه رگیراوه له (رعونة) که

به مانا گیتی و گوجیه، نهم نامردانه به ناپاکی نهم جوړه وشانه یان به کار دهیتنا، که به دیمهن قسه یه کی ناسایی باشه، به لام به مبهست و مدعنا جنیو و ناماقولی به، چونکه به دیمهن مبهستیان له (غیر مسمع) دوعای خیری (لا سمعت مکروها) بوو له (راعنا) (انظرنا) یه که به مانا چاوی خیرت لیمان بی جا بویه پهره ردگار وتی نهو ووشانه ی له موسولمانان قه دهغه کردو به دهقی نهم نایه تهو نهم نایه تهی تریش که ده فرموی: **﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انْظُرْنَا﴾** البقرة/۱۰۴

نهم سی تاوانه یان له گهل پیغه مبهردا ده کرد، جا یان له کۆر و کۆبونوه داو بهره و رووی خوی، یان له پاش ملهو له دووری پیغه مبهردا! وهک گوتمان به مبهستی گالته کردن به پیغه مبهردا و تانه دان له نایین دهاتن وشه کیان به کار دهیتنا دومانای هلبگرتایه، مانایه کی جنیو و سوکایه تی پی کردن، مانایه کی ریز و نیحترام، نهوان مبهستیان جنیو دان و سوکایه تی پی کردن بوو نهک ریز و نیحترام **﴿لِیَا بِالْسِّنْتِهِمْ﴾** زمانیان خوار ده کرده وهو، وشه کیان ده گورمان، بوو نهوه ی له مانای خیر و ریزی لای بدن و مانای شهر و جنیو بگه یه نی.. واته: نهوان به زمان بادانه کیان وشه کیان وا لی ده کرد، مانای جنیو نامیزه که بگه یه نی: که له دل دا نهوه یان مبهست بوو! **﴿وَطَعْنَا فِي الدِّينِ﴾** بوو نهوه ی تانه له نایینی پیروزی نیسلام بدن و سوکایه تی پی بکن، بهرواله تیش گوايه مانای ریز و نیحترامه کیان مبهسته، همر بهم نیازه پیسه له کاتی سلاو کردنیشا له حه زره ت زمانیان خوار ده کرده وهو له جیاتی (السلام علیکم) ده یانگوت: (السلام علیکم) واته: مردن له سهر نیتوه بی، بویه پیغه مبهردیش ﷺ له وه لامیان دا ده یفرموی: (وعلیکم) و بهس واته: (نهوه ی ده یلین له سهر خویشتان بی).

نیبنو عه طیه ده لی: تا نیستاش جووله که کان منداله کانیاں فیری نهو ووشانه ده کفن که دوومانیاں هیه، مانایه کی ریز و باش، مانایه کی جنیو وشهر، بوو نهوه ی وت ویزیان له گهل موسولمانان پی نه تجم بدن و له پهنا نهم وشه دوو مانایانه دا تانهو تهر له موسولمانان بدن، پهره ردگار نهم بونه به همل ده زانی

و شیوه و شیوازی گفتوگو و وتو ویزی پر له ریز و سۆز فیری موسولمانان ده کاو ده فمر موی:

﴿ولو أنهم قالوا سمعنا وأطعنا وأسمع وانظرنا﴾ نه گمر نه وان بیان کوتایه بیستمان و فرمانبردارین، گوی بگره بۆمان چیت پی ده لیتن و مؤله تمان بده و په له مان لی مه که با تیت بگهین و بزاینن ده لی چی ﴿لکان خیرا لهم وأقوم﴾ نه وه نه و گرفتاره خیر نامیز بوو بۆیان و وه ههنگاو یکی راست و دروست ده بوو سوود و نه ده بیشتی تیدا ده بوو ﴿ولکن لعنهم الله بکفرهم فلا يؤمنون إلا قليلا﴾ به لام به هوی بهرده و امی یان له سهر کوفر و بی باوه پی که له پیشینانه سهر که شه کانیانه وه به میراتی بۆیان ماوه ته وه، نایه نه سهر ریگی راست و دینی نیسلام قه بوول ناکه نه له بهر نه وه شایانی نه فرهت و له عه نه تن و ریسوای دونیا و قیامه تن! چونکه نه وان کافرن و کوفریش ده بیته له مپهر له بهرده م نه ده میزادا و ناهیلی بیر بکاته وه و فیری نه ده ب و ره و شتی باش و قسه کردنی عاقله نه بی. نه وان بر وایه کی که م و بی بایه خ نه بی و ده دهستی ناهینن، دلیان له خیر و چاکه بیتزاره و لی دووره په ریزن! بیر و باوه پیکی باشی سوود به خشیان ناچیتته ناو دله وه که بیرو باوه پی باشیان نه بوو هتوای کرده وه ی چاکیان لی ناکری و عه قلیان مشت و مال نابی و میشکیان زاخاو نادر و دل و دهروونیان پاک نابیته وه!

په روه‌ردگار شه‌رمان به خاوه‌ن نامه‌کان ده‌کا ئیمان به قورئان بهینن

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ ءَامِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّن
قَبْلُ أَن نُّظْمِسَ وُجُوهَ فَنَرُدَّهَا عَلَىٰ أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا
أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٤٧﴾

ئییوو نیسحاق له ئییوو عه‌بیاسه‌وه ده‌گیریتیه‌وه ده‌لی: پیغه‌مبەر ﷺ
قسه‌ی له‌گه‌ل سه‌ران و مالمه‌کانی جووله‌که کرد، که له ناویان دا عه‌بدوللای صوری
و که‌عبی کوری نه‌سه‌دیان تیدا بوو پیغه‌مبەر ﷺ پپی فهرموون: نه‌ی کۆمه‌لی
جووله‌که! له خودا بترسن، خۆتان له سزای به ئیشی به‌پارێزن! سویند به خودا ئیوه
ده‌زانن که نه‌و ئایینه‌ی من هیناومه راست و دروست و حه‌قه! وتیان نه‌ی (محمد!)
شتی وامان نه‌بیستوه، ناگامان له پیغه‌مبه‌رایه‌تی تۆ نه‌یه. ئینکاری زانیاری خۆیان
کرد و سوور بوون له‌سه‌ر کوفری خۆیان و جا په‌روه‌ردگار نه‌م نایه‌ته‌ی نارده‌ خواری و
فهرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ﴾ نه‌ی نه‌و که‌سانه‌ی نامه‌ی ئاسمانیتان بو
نیردراوه! که ته‌ورات و ئینجیل، هه‌رچه‌نده له جیاتی هیدایه‌ت گوم‌پرایستان
هه‌لبژاردوه بپێ له ئایاتی نامه‌ی خۆتان فه‌وتاندوه و بپیکتان گۆرپوه، ئیستاش
ده‌رگای تۆیه‌و گه‌رانه‌وتان بو‌والایه هه‌بوونی ئیمان‌تان به ته‌ورات و ئینجیل ده‌بی
سه‌ر‌ب‌کیشی بو‌پروا هینان به‌و کتیبه‌ی که پشتگیری‌یان لێ ده‌کا، که قورئانه‌و بو
محمد نیردراوه، که‌وابوو ﴿آمَنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ﴾ ئیمان بینن به‌و
کتیبه‌ی که ناردوومه‌وه بو‌محمد و پشتگیری کتیبی ئیوه‌و کتیبه‌ی ئاسمانی‌یه‌کانی
پیش خۆی ده‌کاوه له به‌مه‌سه‌ره‌کی‌یه‌کاندا له‌گه‌ل نه‌واندا یه‌که ده‌گیریتیه‌وه، هه‌رچه‌ند

له‌گه‌ل کتیبی ده‌ست لیدراوی ئیستای ئیوه دا جی‌اوازی هه‌یه، به‌لام له‌گه‌ل ناوه‌پۆک و بنه‌ماسهره‌کی‌یه‌کانی هه‌موو کتیبه‌ ئاسمانی‌یه‌کاندا یه‌ک ده‌گریته‌وه که بریتین له‌یه‌کتاپه‌رستی و دوور بوون له‌هاوه‌ل په‌یداکردن بۆ خوداو خۆپاراستن له‌تاوانی ناشکراو نه‌ینی و پشتگیری نه‌وه‌هه‌والانه‌ی که موژده‌ی هاتنی پیغه‌مبه‌ری ئیسلامیان له‌خۆ گرتوو نه‌مانه‌ش بنه‌ماو نامانجی سه‌ره‌کی شایینی خودان به‌گشتی.

قورئان لی‌ره‌دا روو ده‌کاته‌ خاوه‌ن نامه‌کان له‌م رووه‌وه که نامی ئاسمانیان دراوه‌تی، هاتوون هه‌ندیکیان گۆپه‌وه‌هه‌ندیکیان فه‌وتاندوو، که‌وابوو نامه‌ ئاسمانی‌یه‌که‌ی خۆیان له‌سه‌ر ده‌قی خۆی نه‌ماوه، ته‌زویه، نه‌مه‌ش داخوازی نه‌وه‌یه که بپروا به‌قورئان بکه‌ن و هه‌ول بده‌ن چی زوو ته‌ویه بکه‌ن و بگه‌په‌نه‌ره‌ بۆ لای خودا، چونکه‌ نه‌وان ده‌ریاره‌ی ته‌ورات که‌مه‌ترخه‌میه‌یان کردوو و شیایوی سزان.

له‌لایه‌کی ته‌روه‌ نه‌وه‌ی که داخوازی ئیمان هه‌نانیانه‌ به‌ پیغه‌مبه‌ری ئیسلام نه‌وه‌یه: که هه‌موو نایینه‌ ئاسمانی‌یه‌کان له‌سه‌ر بنه‌ما سه‌ره‌کی‌یه‌کان کۆکن! هه‌موویان بانگه‌وازی ده‌که‌ن بۆ یه‌کتاپه‌رستی و شه‌ریک بۆ خودا قه‌رار نه‌دان و نه‌خلاق به‌رزی و دوور که‌وتنه‌وه له‌تاوان به‌ نه‌ینی و به‌ ناشکرا.

قورئانی پیرۆز جه‌ختی له‌سه‌ر پیغه‌مبه‌رایه‌تی داود و سلیمان و موسا عیساو ئیبراهیم و نوح و پیغه‌مبه‌ره‌کانی تریشی کردوو و وه‌سپی داو، ده‌ی چۆن شوینکه‌وتوانی نه‌وه‌ پیغه‌مبه‌رانه‌ ئیمان به‌ قورئان و پیغه‌مبه‌رایه‌تی محمد ناهینن؟؟ له‌کاتیکه‌ قورئان پشتگیری نایین و پیغه‌مبه‌رایه‌تی نه‌وان ده‌کاو یه‌کسانه‌ له‌گه‌ل نایینی ئیبراهیم، که له‌سه‌ر بنه‌مای یه‌کتاپه‌رستی دامه‌زراوو

نه‌ی محمد! پێیان بلێ: ئیمان به‌ینن به‌و کتیبه‌ی ئاردومه‌نه‌ته‌ خوارێ که قورئانه‌، هه‌موو کتیبه‌ ئاسمانی‌یه‌کان له‌یه‌ک سه‌رچاوه‌ هه‌لگیراون و یه‌ک نامانجیان هه‌یه‌! نه‌مجار هه‌ره‌شه‌یان لێ ده‌کاو ده‌فه‌رمووی: ﴿مَنْ قَبْلَ أَنْ نَطْمِسَ وَجْهًا سَاءًا﴾ فرده‌ها علی ادبارها ﴿ئیمان به‌ینن پێش نه‌وه‌ی دهم و چاویان بگۆڕین، نیشانه‌ی دهم و لیوو چاوو لوتیان بکوژینه‌وه‌ و ده‌کوو بشته‌ ملیان ساف و بێ نیشانه‌ بێ.

هیچ شونده واری دهم و لوت و گویچکریان نه مینن! ﴿أَوْ نَلْعَنَهُمْ﴾ کما لعنا أصحاب السبت ﴿﴾ یان به هیلانکیان بهرین و بیان فیهوتینین، یان سزایان بدهین به مەسح کردن و گۆرینیان به بهراز و مەیمون، وه کوو چۆن نه ییمان لی کردن که له رۆژی شه ممه دا راه ماسی نه کم، که چی نهوان پیچیان لی داو له جومعه دا ده چوون گۆماویان پر ده کردن و که ده ریا شه پۆلی ده هینان و ده بردن گۆله وه کان ماسییان تی ده چوون، دواپی که نه وه که ده کشایه وه ماسییه کان له گۆلا وه کاندای ده مانه وه، نه مجار رۆژی یه که شه ممه ده چوون ماسییه کانیان راه ده کردن نیمه ش له تۆله ی نه م لاساری یانه یان دا مەسخمان کردن و کردمان به مەیمون و بهراز و نه فرینمان لی کردن ﴿وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا﴾ فرمانی خودا که به وشه ی (کن فیکون): (بیهو ده بی) دیته کایه وه چی به چی کراو و نه انجام دراوه و که ناتوانی بیته له مپهر و پیستگیری لی بکا. که فرمانی کرد کهس نه بلای نابی بی! یان مەرجی بو دانسی! که وایی بترسن له هه ره شه یی و خو پپاریزن له سزای خودا ده سه لات و توانای ره هایه، هه که ونستی شتی که بی، ده بی.

ئینو عه بیاس ده لی مانای وایه کهس نه حوکی خودا رهت بکاته وه، فرمانی هه لبوه شینیته وه، نه گهر نیسان نه هینن یه کی له دوو سزایه روویان تی ده کا. بیکومان نه هه ره شه یه له سه رده می پیغه مبه ردا هاته دی، نه وه بوو (به نی نه ضیر) تووشی نه هامه تی هاتن و له مال و حالی خۆیان وه ده ر نران، به نو قوره یظه ش به هیلان بران!

مویه رید ده فهرموئ: نه وه هه ره شه یه به رده وامه و چاوه روان کراوه، ده بی پیش رۆژی قیامت جووله که نه م طه مس و مەسخه یان به سه ر بی. به کورتی پییان ده لی: ئیه ده زانن که خودا ده رحه قی گه له پیشینه کان هه ره شه کانی هینا وه ته چی ئیووش بترسن و ناگادار بن له هه ره شه کانی نه مین مەین.

ئەو هی خودا چاوپۆشی لی دەکاو ئەو هی چاوپۆشی لی ناکا

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ
بِاللَّهِ فَقَدْ أَفْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾

دوای ئەو هی پەروردگار هەپره شە ی له خاوەن نامەکان کردو ترساندن ی لەو
کە ئەگەر نیمان ئەهینن ئەو هەپره شە ی لی ی کردوون ئەنجام ی دەدا.
ئەمجار ئەو روون دەکاتەو کە ئەو هەپره شە کردنە لەسەر کوفری صەریح و
شەریک بۆ خودا قەرار دانە، بەلام تاوانەکانی تر وی دەچی خودا لێیان خۆش ببی
بۆیە دەفرموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾
بێگومان پەروردگار خۆش نابێ له کەسیک شەریک بۆ خودا دابنێ، خودا خۆش
نابێ له بەنده یەک بە موشریکی مردبی، مەبەست بە شیرک کوفری گشتی یە کە
شیو ی کوفری جوله کەکانیش دەگرێتەو، جگە له تاوانی شیرک بەم مەبەستە
گشتی یە ئەگەر خوا مەیلی لی بی له تاوانەکانی تر خۆش دەبی، کەسیک هاوێ بۆ
خودا دابنێ تاوانی گەور ی ئەنجام داو و ئەگەر لەسەر ئەو حالەتە بمری خودا
لی ی خۆش نابێ.

طەبەری دەلی: ئەم نایەتە ئەو ی روون کردۆتەو کە هەر کەسیک تاوانی
گەور ی له دەست قەوما بی دەکەوێتە بەر ئارەزووی خودا خۆی، مەیلی لی بی لی
خۆش دەبی و مەیلی لی بی سزای دەدا بەمەرجی تاوانەکە ی هاوێ دانان بۆ خودا
نەبی.

﴿وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا﴾ هەرکەسیک هاوێ بۆ خودا
دابنێ، بی و بی و بی جگە له خودا کەسیکی تریش بەدیھێنەرە، یاسادانەرە، حەرام و

حلال دهست نیشان دهکا، نهوه تاوانیکی گهوهی نهجام داوهو تاوانهکانی تر له ناستیا خو به بچووک دهنوین.

پیویسته ناماژه بو نهوه بکری که هاوهل بو خودا دانان دوو جوړه:

یه کهم: شریک بو دانان له خودایه قی (الالهیه) دا، وه کوو نهوه یه کیکی تر بکه ی به هاوهلی خوداو دهسلاتی هلسوران و به دیهینه ری بو دیاری بکه ی. دووهم: شریکی له ربوییه ت دا وه کوو نهوه دهسلاتی یاسا دانان و دهست نیشان کردنی حلال و حرام جگه له خودا بو یه کیکی تریش به رهوا دابنئی و پیت وایی که جگه له خودا به بی وهی و نیگای خودا که سیک ی تر هیه ده توانی شریعت دابنئی و حلال و حرام دیاری بکا.

به لام نه مه مانای وا نیه که دهوله قی نیسلام بو ی نیه یاسای مه دهنی دابنئی بو به ریوه چوونی کاروباری گهلی نیسلام، به ممرجی نهو یاسا شارستانیانه له جه غزی نیسلام درنه چن و بو به مرژه وهندی گهلی نیسلام بن و دژی ده قی قورشان و صهیحی سوننه ت و نه بن، وهک یاسای هاموشوی ریگاوایان و خانووبه ره دروست کردن و ژن هینان و کپین و فروشتن و هتد.

قورشان دهریاری نه هلی کیتاب ده فمرموی: **(اتخذوا احبارهم ورهبانهم**

اربابا من دون الله والمسیح ابن مریم) التوبة/ ۳۱

پیغه مبه ر رافه ی نه م نایه ته ی وا کردوه که نهوانه مالم و قه شهکانی خویانیان کردبوو به یاسا دانم و فمرمانه واو، وه کوو خودا به گویان ده کردن و شوینیان ده که وتن و نه حکامی حلال و حرامیان لی و ده ده گرتن. نایه ته که ناماژه بو نهوه دهکا که خاوه ن نامه کان بو یه به موشریک حسیب کراون چونکه عوزه یس و عیسیان به خودا داناوو دهسلاتی به دیهینه ریان بو چه سپاندوون ئولوهیه تیان بو قمرارداون. بو مالم و قه شهکانیشیان دهسلاتی حلال کردن و حرام کردنیان دابوونی!

بو یه ش شیرک نه وهنده قیزه ونه چونکه درۆیه کی په تی یه بوختانیک ی بی پرده یه و، هیلانه ی هه موو شتیکی پر و بو وچ و به تاله، هه موو تاوانیک له وه وه سمر

هه‌لده‌دا، ژبانی تاک و کۆمەل دەرۆختی، له‌گەڵ عەقل و هۆش دا دژایه‌تی هه‌یه، له‌گەڵ دل و دەررونی پاک دا ناگونجی و ناهێلی نووری ئیمان بچیتته‌ ناو دله‌وه. به‌پێچه‌وانه‌ش‌ه‌وه‌ یه‌کتا‌پهرستی دەررون به‌رزى و سروشت‌پاکى تیدا‌یه‌و ناده‌میزاد له‌ به‌ندایه‌تی کردن بۆ ناده‌میزاد رزگار ده‌کاوه‌رزى ده‌کاته‌وه‌ بۆ پایه‌ی پیروزی خودا پهرستی و پشت به‌ستن به‌ خوداو ئیخلاصى بۆ زاتی پاکى، نه‌مانه‌ش هه‌موو نارامى به‌ دل و دەررون ده‌گه‌یه‌نن! روح مشت و مال ده‌که‌ن و چرای دل روشن ده‌که‌ن و وا له‌ ناده‌میزاد ده‌که‌ن یارمه‌تی خودای ده‌ست بکه‌وی و پشت به‌ سه‌رچاوه‌ی هیز و ده‌سه‌لات به‌ستی و له‌ ته‌نگه‌ و چه‌له‌مه‌ی دونیاو قیامه‌ت رزگارى بێ.

زانایان ده‌لێن: ئەم نایه‌ته‌ موخه‌صیص و تایبه‌تکاره‌ بۆ نایه‌تی سوره‌تی (الزمر) که‌ ده‌فرموی: ﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ﴾ الزمر/۵۳.

ده‌لێن: که‌ ئەم نایه‌ته‌ی سوره‌تی (الزمر) هاته‌ خوارێ پیغه‌مبەر ﷺ چوه‌ سه‌ر دوانگه‌و به‌سه‌ر خه‌لکه‌که‌دا خویندی‌یه‌وه‌ پیاویک هه‌ستایه‌ سه‌رپێ و وتی ئه‌ی پیغه‌مبهری خودا! شه‌ریک بۆ خودا دانانی‌ش لیخۆش‌بوونی هه‌یه‌؟؟ پیغه‌مبهر بێ ده‌نگه‌ بوو، نه‌مجار پیاویکی تر هه‌ستاو وتی ئه‌ی ره‌وانه‌ کراوی خودا! هاوه‌ل په‌یدا کردن بۆ خوداش لیخۆش‌بوونی هه‌یه‌؟؟ پیغه‌مبهر بێ ده‌نگه‌ سوو دوو جار یان سێ جار ئەم پرسیاره‌ی ئا‌راسته‌ کرا ئیتر نایه‌تی ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ...﴾ هاته‌ خوارێ.

چه ند نمونه یه کی تری خاوه ن نامه کان و سزای نه و کرده وانه

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُزْكَونَ أَنْفُسَهُمْ بِلِ اللَّهِ يُزْكَى مَنْ يَشَاءُ وَلَا يُظْلَمُونَ
فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ أَنْظِرْ كَيْفَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَكَفَى بِهِ إِثْمًا مُبِينًا
﴿٥٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ
وَالطَّنُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَى مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا
سَبِيلًا ﴿٥١﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَن يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ
نَصِيرًا ﴿٥٢﴾ أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمُلْكِ فَإِذَا لَا يُؤْتُونَ النَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾
أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَى مَا ءَاتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ فَقَدْ ءَاتَيْنَا ءَالَ
إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَءَاتَيْنَاهُم مُّلْكًا عَظِيمًا ﴿٥٤﴾ فَمِنْهُمْ
ءَامَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَّنْ صَدَّ عَنْهُ وَكَفَى بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٥﴾

نیینو نه بی حاتم له نیینو عه عباسه وه ده گپرتیتسه وه ده لی: جووله که کان
منداله کانیان پیتش ده خستن نوژیسان پی ده کردن و پیتیان وابوو بی گوناھن و
تاوانیان له سه ر نیه، نیتر پهروه ردگار نه م نایه ته ی ناردده خواری.

که لبی ده لی: نه م نایه ته ده ربارهی چهند که سیکی جووله که نازل بووه که
منداله کانیان هی نابه لای پیغه مبه ر ﷺ و تیان: نه ی محمد! نایا نه م منداله
بچکولای نه ی نیمه گوناھیان له سه ره؟ پیغه مبه ر ﷺ فدرمووی: نه خیر، و تیان:

سویندمان بهو که سهی سویندی پی ده خوین نیمهش وه کوو نهوان بی گونا هین!! هر گونا هیتی به روژ بیکهین شهو له سهرمان رهش ده کریمه وه، هر تاوانیکی به شهو بیکهین به روژ له سهرمان رهش ده کریمه وه. نه مهیه که پا کانه یان بو خوین کردو وه.

حه سه نی به صری و قه تاده ده لیتن: نه نایه ته ده رباره ی جووله که وه فه له هاتوته خواری که گو تیان **(نحن أبناء الله وأحبناؤه)** المائدة/ ۱۸ یان که ده یان گوت: **(لن يدخل الجنة إلا من كان هودا أو نصارى)** البقرة/ ۱۱۱

به هر حال هوی هاتنه خواره وه، ری له گشتایه تی و عومومییه تی ده ق ناگرئ وه ک زانایانی ته فسیر و نوصول ده قهرموون: (عیبره ت به مانای گشتی ده قه، نه ک به هوی هاتنی!)

نیتر بو ره تدا نه وه ی نهو خا وه ن نامانه پهروه ردگار قهرمووی: **(ألم تر إلى الذين يزكون أنفسهم)** نایا نابینی تو نه ی محمدا! سهیری حال و چو نیه تی نه وانه ناکه ی؟ که مه دخی خوین ده کهن و لافی ره وشت و ریزیک بو خوین لی ده دهن و که تی یان دا نیه، ده لیتن: نیمه کوپی خوداین، خوشه ویستی خوداین، ده لیتن نیمه گهل و نه ته وه ی هه لباردووی خوداین، ده لیتن: که سییک جووله که یان مه سیحی نه بی ناچیته به هه شته وه، ده لیتن کوپه کانمان مردوون بو مان بوونه قوربانی، باوکت و باپی رمان شه فاعه تمان بو ده کهن و پا کانه مان بو ده کهن، چونکه لای خودا ریزدارن و قسه یان ورده گیرئ! پهروه ردگار ره دیان ده داته وه ده قهرموئ: **(بل الله يزكي من يشاء)** پا کانه کردن بو خوین هیچ نرخ و به هایه کی نیه، پا کانه کردن به قسه نابی، ده بی به کرده وه بی، خودا که سیکی بوئ پاکی ده کاته وه، یارمه تی ده دا بو نه نجام دانی کرده وه ی باش، هیدایه تی ده دا بو بیرو با وه پی راست و نه خلاق و ره وشتی به رزی فیر ده کا **(ولا يظلمون فتيلا)** پهروه ردگار هیچ شتییک له پاداشی کرده وه ی باشی نهو پا کانه که رانه که م ناکاته وه پاداشی خوین به ته واری ده داته وه

نايه ته كه دوو شتي سه ره كي لي وهرده گيري:

١- پهروه ردگار پاداشي كرده وې كردار باشان ده داته وه ته نانه ت نه گهر
موشريك و خوانه ناسيش بن! چونكه نهو كرده وه باشه كاريگهري له دل و دهر ووني
خاوهن كرده وه كه دا هديه و شاياني پاداشه، له دوزه خ دا به هوي كرده وې باشموه
سزاي له واني تر سووكتره! له فهرموده ي پيغه مبهري دا هاتوه كه برې له
موشريكه كان به هوي كرده وې باشيانه وه له دوزه خ دا سزيان له سهر سووكت ده كړي:
حاته مي طاني به هوي سه خاوه ته وه، نه بو طالبي مامي پيغه مبهري به هوي
پشتگيري و سه ربه رشتياري كړني بو پيغه مبهري ﷺ نه بو له هه ب، چونكه كاتي كه
جاري يه كي كه ناوي (ثوويه) بو مزگيني له دايك بووني پيغه مبهري پي دا
(ثوويه) ي نازاد كړد.

٢- موسولمانان ده ترسيني له وه كه به ناييني خويان نه نازن و وه كوو خاوهن
نامه كان نه كهن، خويان بپاريزن له پاكانه بو خو كړدن و قسه زلي و كهش و فش.
نه وهش بزائن كه خودا محابات بو كهس ناكاو منه تي له كهس نيه، نه موسولمان و
نه جووله كه و نه مه سيحي! نه ي نه وه نه بو سهروه ي پيغه مبهري، خوشه ويستي
خودا! هه زه تي محمد له جهنكي ثوحود سهري شكا، دداني شكاو كهوته چاله وه و
تووشي ناره حه تي و ناخوشييه كي ته واو هات به هوي كه مته رخه مي برې له
جهنگاه واني، كه قسه و ناموزگاري پيغه مبهريان شكاند و سهنگره كاني خويان
چول كړد! ههروه ها داوا له موسولمانان ده كا كه قورئان بكه نه مه شخه لي ريگي
ژيانيان و شوين وه سه وه چاو وراوي ده جال و ره فتار ججاله كان و هه لپه رست و له
خسته به ران نه كه ون.

نه مجار پهروه ردگار سه رسوپمان له حاله تي نه واني دووباره كرده وه، نه و
حاله ت و چوني ه تي به سه رنج راكيشه ي كه له نايه تي پيشو وهرگيرا دووباره ي
كرده وه و فهرمووي: ﴿انظر كيف يفترون على الله الكذب﴾ سهير بكه: چو ن به دهم

﴿أولئك الذين لعنهم الله ومن يلعن الله فلن نجد له نصيراً﴾ ئەوانە ئەو
تاقم و کۆمەلەن کە خودا نەفرینی لى کردوون و لە رەحمەت و بەخششی خۆی
دوری خستوونەوه، کەسیکیش خودا نەفرینی لى بکا کەسى دەست ناکەوێ یارمەتی
بدا، بى پشتیوان و پشتگیر دەمینیتەوه!

﴿أم لهم نصيب من الملك فإذا لا يؤتون الناس نقیراً﴾ ئەوان هیچ بەش
باریکیان لە پادشایی و فەرمانپەرەویی دانیه چونکە ستمکار و ملهوپ و رزڤ و
چروکن، خود پەسەند و خۆ خۆشەویستن، بە سروشت خۆ پەرست و ماددە پەرستن،
لەخۆپازی و درۆزن و بەخیلن! خۆ ئەگەر شتیکیان بە دەست بى بە ئەندازی
(نەقیڕیک) توکیکی ناوکی دەنکە خورمایەکی لى نادەن بە کەس، دەى خۆ
فەرمانپەرەویی و پادشایی پتووستی بە نەفس بەرزى و خۆ نەویستی و خۆ بەخت
کردن و یارمەتیدانی خەلک و جى بەجى کردنى کارى لىقەوماوان و ئاتاجان هەیهو
دەبى گیانی تەضحیو فیداکاری و جوامیری تیدا بى!

﴿أم يحسدون الناس على ما آتاهم الله من فضله﴾ ئەمجار لۆمەیان دەکا
لەسەر ئەو حەسوودی و چاو برینەیان لە مالى خەلک کە زۆر لە چروکی بەکیان
خراپترە، ئەوان ئەوەندە حەسوودن ئاواتە خوازی ئەوەن کە خیرویتری جیهان
هەمووی بۆ ئەوان بى، دەیانەوێ ناز و نیعمەت هەمووی هەر بۆ ئەوان بى، نایانەوێ
کەسى تر نازو نیعمەت و ریزیکی هەبى، ئەوانە کۆمەلیکی خۆبەرست و ئەنانین،
دل پیس و حەسوودن، بۆیە حەسوودی بە پیغەمبەری ئیسلام (محمد) دەبەن کە
خودا ریزی پیغەمبەراییەتی و زانست و فەرمانپەرەویی و دوست و یار و یارەری زۆر
داوێ. جا باش بزائن کە دەسلالت و فەرمانپەرەویی، مال و دارایی و ریز و پلەو
پایەى پیغەمبەراییەتی تایبەت نیە بە ئەوانەوهو پەروردگار بە ئارەزووی خۆی دەیدا
بە هەرکەستیک شایانی بى.

﴿فقد آتينا آل إبراهيم الكتاب والحكمة وآتيناهم ملكاً عظيماً﴾ ئەوانە
بەهەلە چوون ناشى حەسوودی بە محمد بەرن، چونکە وینەى محمد زۆرن،
بیگومان پەروردگار پلەو پایەى پیغەمبەراییەتی و ریز و نرخی داوه بە خانەوادەى

ئىبراهيم که عهده به قوره یشی به کان له نهوه ی نهون، پهروه ردگار کتیبی ناسمانی داوه به ئىبراهيم که شریعت و یاسای تیدا بوو، حکمت و تیگه یشتنی ته شریعی، پیغه مبرایه تی بو خوی و کوپ و نهوه کانی، ملک و سه لته نه تی به فراوان بو کوپ و نهوه کانی! نه مهش ناماژه بو نهوه ده کا که موسولمانان مولک و ده سه لات و سه لته نه تیکی گه وړه یان ده ست ده که وئ! نه مه جگه له وه ی که بهر زترین پله و پایمو به هره که پیغه مبرایه تی و قورشان و حکمت ته دراوه به پیغه مبره که یان!

﴿فمنهم من آمن به ومنهم من صد عنه وكفى بجهنم سعيراً﴾ نهو پیغه مبره پیشینه وه کوو ئىبراهيم و نهوه کانی له گهل نه وه شدا که خانه واده ی پیغه مبرایه تی بوون و مولک سه لته نه تیان درابووه که چی گه له کانیان هه موویان پروایان به پیغه مبرایه تی به که یان نه هیناوه، به لکو هه یان بوو ئیمانیان پی هینان و هه یان بوو پشتیان هه لکردو له سمر کوفر و بیدینی خو یان مانه وه؛ که وایی سمرت سوپ نه میتی نه ی (محمد!) له هه لوستی قومده کت، نه مه داب و نه رتی گهل و نه ته وه کانه له گهل پیغه مبره کانیان دا نه مهش دلدا نه وه یه بو پیغه مبر ۱۱ نه وه ی صبرو نارامی به هیز تر بی بهرامبر به نازاردانی گه له که ی و ناومید نه بی له ئیمان هینانیان.

قورطوبی ده ففرموی: ﴿فمنهم من آمن به﴾ واته: هه ندیکیان ئیمانیان به پیغه مبر هینا، ﴿ومنهم من صد عنه﴾ واته: هه ندیکیان ئیمانیان پی نه هینا.. بریکیش ده لین: ضه میره که ی (به) ده گه رپته وه بو ئىبراهيم، بریکیش ده لین: ده گه رپته وه بو (الکتاب).

جا نهو گومرایانه ی که نایه نه سهر ریگای راست نه گهر له م دونیا یه ش دا سزایان وی نه که وئ نهوا سزای قیامه تیان به سهو ناگری دوزه خ کیفایه تیانه.

سزای کافران و پاداشتی موسولمانان

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ
بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٦﴾
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ وَنُدْخِلُهُمْ
ظِلًّا ظِلِيلًا ﴿٥٧﴾

نه مجار لهم دوو نایه تهی دواپی دا سزاو پاداشی همدوو تا قمی باسکراو له
نایه ته کانی پیشوو دا روون ده کاته وه ده فمرموی: ((إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ
نُصْلِيهِمْ نَارًا)) نهوانه ی کافر بوون بهو نایات و بهلگانه ی ناردوو مانه بو سمر
پیغه مبهران به تایبه تی نهوانه ی پروایان به قورشان نه کردو گویان بو نه حکام و
ناموزگاری یه کانی شل نه کرد، که دوا کتیبی تهواوو بی خموش و نپردراوی
خودایی یه بو سمر شاده میزاد، له نایینده دا ده یان خزینینه ناو ناگری سوتینهری
دوزه خهوه، نه سزاو سوتاندنه یان هه میشه یی و بهرده وامه ((كُلَّمَا نَضِجَتْ
جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا)) همر کاتی پیستیان سوتاو وای لی هات ههستی
نازار نه گویزیته وه بو ده ماغ، نهوا پیستی تازه یان بو دروست ده کهینه وه که ههست
به نازار بکهن.

پیغه مبهنر ﴿٥٧﴾ ده فمرموی: ((تَبْدِلُ جُلُودَهُمْ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعَ مَرَّاتٍ))
هه موو روژی حهوت جار پیستیان ده گوردی.

خوالیخۆش بوو دکتۆر عبدولعهزیز نیسماعیل پاشا له کتیبی (الإسلام والطب الحديث) دا ده‌فهرموئ: حیکمه‌ت له گۆرینی پیسته‌کانیان دا نه‌وه‌یه: نه‌و ره‌گانه‌ی نازار ده‌گۆزنه‌وه بو سه‌نتهری هه‌ست له می‌شکدا له تووی پیست دان، به‌لام ماسولکه‌و ریشاله‌کانی ژیر پیست هه‌ست کردن به نازار تییان دا که‌مه. بۆیه پزیشکه‌کان ده‌لین: سوتانی وا که له پیست تیپهر نه‌کا نازاری زۆره به پیچه‌وانه‌وه سوتانی زۆر قوول که بگاته ماسولکه‌و ریشاله‌کان هه‌رچه‌نده سامناکه‌و ترسی مردنی لی ده‌کری نه‌و نازاره‌ی نیه.

گۆرین و تازه کردنه‌وه‌ی پیسته‌کانیان ﴿لِيَذُوقُوا الْعَذَابَ﴾ بو نه‌وه‌یه نازاره‌که‌یان به‌رده‌وام بی و کۆتایی پی نه‌یه، به‌مه‌ش نه‌و وه‌هم و خه‌یاله‌ی لایرد که بگوتری: نه‌وانه له‌گه‌ل نازاره‌که‌دا رادین و نازاره‌که‌یان به‌لاوه ناسایی ده‌بی.

نه‌مجار په‌روه‌ردگار جه‌خت له‌سه‌ر هۆی سزادان و به‌توانایی خودا له‌سه‌ر نه‌نجامدانی نه‌و سزادانه‌ دو‌باره ده‌کاته‌وه ده‌فهرموئ: ﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا﴾ دُنیا بن که خودا بالاده‌ست و زال و به‌توانایه به‌سه‌ر نه‌نجامدانی هه‌ر سزایه‌ک که بیه‌وئ بیسه‌پیتی به‌سه‌ر تاوانباراندا، دادوه‌رو دانایه دادوه‌رانه سزای تاوانباران ده‌دا. به‌گۆره‌ی حیکمه‌ت و دانایی نه‌بی سزای که‌س نادا، عه‌دل و دادیش نه‌وه ده‌خوازی که کوفر و تاوان بینه هۆی تۆله‌و سزای دۆزه‌خ؛ ئیمان و کرده‌وه‌ی چاکیش بینه هۆی ده‌سته به‌رکردنی نازو نیعمه‌تی خودایی و چۆنه‌ ناو به‌هه‌شت، هه‌موو کرده‌وه‌یه‌ک سزاو پاداشی شیای خۆی هه‌یه، بۆیه لی‌ره پاداشی کرده‌وه‌ی باشی موسولمانانی خسته په‌نا سزای کرده‌وه‌ی کافران بو جیاوازی خسته نیتوانیان و فهرموئ: ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ﴾ نه‌وانه‌ی ئیمانیان هه‌ناوه و به‌روایان هه‌یه و کرده‌وه‌ی چاک ده‌که‌ن ﴿سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ﴾ به‌زویی ده‌یانخه‌ینه ناو باغ و باغاتی به‌هه‌شته‌وه که به‌ژیر داره‌کانیان دا جوگه‌و جۆبار ده‌کشین و جوانی پر له نه‌فسوناوی ده‌به‌خشن، خوشی و له‌زه‌ت و رابواردنه‌که‌یان بو قه‌شه‌نگ ده‌بی، نه‌م ناز و نیعمه‌ته‌کاتی و ده‌مه‌می نیه به‌لکو

«خالدین فیها أبدا» به همیشگی تیدا ده میننه وه، به جی ناهیلن و نایگزنده وه، دلیان پی خۆشه ههولی گواستنه وه لی دەرچوون لی نادهن، لی وەرژ بوون و دۆش دامانی تیدا نابین،

ئهمه پاداشی باوه و کرده وهی چاکانه و پرای نهو جی و شوینه رازاوه و هه بوونی نهو که شه خۆش و ههوا سازگار و دیمه نه دلرفینانه، «لهم فیها أزواج مطهرة» خیزانی بی عیب و نهنگیان ههیه، پاکن له نهنگی جهستهیی و به دهروون له خهوشی رهوشتی و سرووشتی، شتیك نه حاله تی که یف خۆشیان لابه ری، کۆنترۆلی ته ندروستی تیک بدا، «وندخلهم ظلا ظلیلا» ده یانبهینه شوینیکی سیه ری فینکی دلرفین و خۆش و سازگاری وا که نه سهرمای لی بی نه گهرما، ئهمه ش نهو په ری خۆش رابواردن و ناز و نیعمه تی رازاوه یه!

تیبینی نه وه ده کرئ ته عبیری قورئان لیره دا بۆ سزای کافره کان وشه ی (سوف) هی به کار هیناوه که له زمانی عهره باندا بۆ نایینده ی دووره، وه بۆ پاداشتی موسولمانانیش وشه ی (س) ی به کار هیناوه که له زمانی عهره باندا بۆ نایینده ی نزدیکه، وه ک نه وه فهرمووی: (س-ندخلهم) نه مهیش ناماژه یه بۆ گه یاندنی ئهم مه به سه ناسک و نازداره که ههر زوو ده ستیان ده کهوئ و ده خرینه به هه شته وه بهو شوینه شاد دهن، به لام وئ ده چی کافره کان له ده شتی مه حشر دا بۆ ماوه یه ک بمیننه وه، گهرچی ناره حه تی و غهم و په ژاره ی ده شتی مه حشریش بۆ خوانه ناسان زۆر ناخۆشه به لام له چاو سزای دۆزه خ دا، قه تره به ده ریاه، جا پاش مهینه ت و سه خله تی ده شتی مه حشر ره هه نه ی ناو ناگر ده کرین و ده خرینه ناو دۆزه خه وه!! خوا په نامان بدا!

یاسلی حوکمرانی له ئیسلام دا؛ گه پانه وهی سپارده و
 مافه کان بۆ لای خاوه نه کانیان عه داله تکاری،
 فه رمانبه رداری خوداو پیغه مبه ر

﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ
 النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا
 بَصِيرًا﴾ (۵۸) يَتَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
 وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهٖ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ
 إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿۵۹﴾

ئه مجار دواى ئه وهى پهروه ردگار له نایه تی پیتشودا پاداشی چاکه کارانی
 دیاری کرد، مونسیب و گونجاوه که هه ندى له کرده وه سهره کیه کانیان دهست
 نیشان بکا که بریتین له پایه گرنه گه کانی پرۆگرام و دهستوری حوکم له ئیسلام داو
 فرموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا﴾ پهروه ردگار فرمانتان پین
 دهکا که ئه مانه ته کان بگپنه وه بۆ خاوه نه کانیان، ئهم نایه ته ههرچه نده هۆی
 نازل بونه که ی هۆیه کی تایبه تیه، به لام وه کوو ده لێن: له هه موو نایه ته کانی
 قورئاندا (عیبره ت به مانا گشتی یه که ی وشه که یه نه ک به تایبه تمه ندى
 هۆکاره که ی) که وابوو نایه ته که فرمانتیکى گشتی یه به موسولمانان که سپارده کان
 بده نه وه به خاوه نه کانیان، ههر سپارده یه کت له ژیر دهست دابوو دهرحق به خودی

خۆت، دەرحق به بێنده‌کانی خودا، دەرحق به پەرورده‌گار پێویسته بیکه‌رپێنه‌وه‌بو
خاوه‌نه‌که‌ی!

ریعایت کردنی ئەمانەت دەرحق به پەرورده‌گار ئەوه‌یه: پابه‌ندی
فەرمانەکانی بین، خۆمان له نه‌هی‌یه‌کانی بیاریزین، جه‌سته‌و ئەندام و هه‌ست و
شعوره‌کانمان له‌و شتانه به‌کار به‌ینین که ده‌بنه جیگای ره‌زامه‌ندی ئه‌و.
ئهبو نه‌عیم له (ئه‌لحو‌لیه‌دا) هه‌دیسیکی مه‌رفوعی له عه‌بدوللای کورێ
مه‌سه‌عود که له پێغه‌مبه‌ره‌وه ﷺ به مه‌رفوعی رێویه‌تی کردووه، ده‌گێرته‌وه
ده‌لی: فەرمویه‌تی ((القتل في سبيل الله يكفر الذنوب كلها)) یان فەرمووی
(کل شیء إلا الأمانة)).

واته: شه‌هید بوون له پێناوی خودادا هه‌موو تاوان و گوناھی ده‌سپێته‌وه،
جگه له ناپاکی له سپارده! خیانه‌ت کردن له ئەمانەت ئەوه‌نده تاوانێکی گه‌وره‌یه،
ته‌نانه‌ت شه‌هید بوونیش نایشتو‌رته‌وه، سپارده جۆری زۆره وه‌ک:

ئەمانەت له نوێژدا، ئەمانەت له رۆژوودا، ئەمانەت له ئاخواتن و گه‌فت‌گۆدا
له هه‌مووانیش گه‌رنه‌گه‌ر سپارده‌ی عاده‌تی‌یه، به‌لگه‌ی ئەم فەرمايشته‌یش ئەوه‌یه که
کۆمه‌لیک له هاوه‌لانی پێغه‌مبه‌ر (عه‌بدوللای کورێ مه‌سه‌عود و به‌ررائی کورێ
عازیب و عه‌بدوللای کورێ عه‌بباس و ئویه‌ی کورێ که‌عب) فەرموویانه: ئەمانەت
له هه‌موو شتی که دا هه‌یه: له ده‌ست نوێژدا، له نوێژدا، له زه‌کات دا، له له‌ش
پێسی دا، له رۆژوودا، له پێوان و کێشان دا له سپارده‌دا، ئێبنو عه‌بباس
فەرمویه‌تی: پەرورده‌گار رێگه‌ی نه‌داوه نه‌ بۆ ده‌وله‌مه‌ند نه‌ بۆ هه‌ژار که سپارده
داگیر بکا، عه‌بدوللای کورێ عومه‌ر فەرمویه‌تی پەرورده‌گار که شه‌رمگای بۆ
شاده‌میزاد دروست کردووه فەرمویه‌تی ئەوه سپارده‌یه له تو‌م دا شاردۆته‌وه
پاریزگاری بکه‌و مافی خۆی به‌هێ، پاریزگاری ئەمانەت دەرحق به‌ خودی
شاده‌میزاد خۆی ئەوه‌یه: که شتی که بکا سوودی دین و دنیاو قیامه‌تی هه‌بێ! خۆی
له هۆکاره‌کانی نه‌خۆشی بیاریزی، به‌پێی یاسای زانستی پزیشکی ره‌فتار بکا،

چونکه پیغه مبر ۷۷ و ده کوو نه حمده و بوخاری و موسلیم و نه بو داود و تیرمذی له عه بدوللای کوری عومهره وه گپراویانه ته وه: فمرمویه تی: ((کلکم راع وکلکم مسؤول عن رعیتة)) هه موتان وه ک شوان چاودیرن و هه موتان بهرپرسیارن له چاودیرکراوانی خوژان. یان ده فمرموی: ((إن لنفسك عليك حقا)) له راستی دا خودی خوشت مافت هدی له سهر خوژ، وه ک خه و خواردن و نه مانه.

ریعایت کردنی نه مانه ت ده رحق به ئاده میزادانی تر گپرانسه وه ی سپارده کانیانه بۆیان، فیل نه کردنه له گه لیان له مامه له و کاروکاسبی دا، تیکۆشان له گه لیان و نامۆزگاریکردنیانه، نهینی پاراستن و عهیب داپۆشین و ناو نه زپاندنیانه!

ده رباره ی سپارده و نه مانه ت نایه تی زۆر هه ن که جهختیان له سهر پاراستنی کردوه: وه کوو ده فمرموی: **﴿إنا عرضنا الأمانة على السموات والأرض والجبال فأبين أن يحملنها وأشفقن منها وحملها الإنسان﴾** (الأحزاب/ ۷۲)

یان ده فمرموی: **﴿والذين لأماناتهم وعهدهم راعون﴾** المؤمنون/ ۸ یان ده فمرموی: **﴿يا أيها الذين آمنوا لا تخونوا الله والرسول وتخونوا أماناتكم وأنتم تعلمون﴾** (الأنفال/ ۲۷)

پیغه مبریش ۷۷ ده فمرموی: ((لا إيمان لمن لا أمانة له، ولا دين لمن لا عهد له)) ناپاکی له سپارده چهپی له بی نیمان که مته، بی پهیمانیشت وه ک بی دینی وایه. نه حمده و نیینوچه بیان له نه نه س گپراویانه ته وه. موسلیم و بوخاری و تیرمذی و نه سائی له نه بو هورهیره وه فمرموده یه کیان گپراوه ته وه که فمرمویه تی: ((آية المنافق ثلاث إذت حدث كذب، وإذا وعد أخلف، وإذا أئتمن خان)). نیشانده ی مروی ناپاک و دووړوو نه م س روه شته یه: له کاتی گفتموگودا دروژن بی، له به لینی خوی پاشگهز بیهته وه، گزی و ناپاکی له نه مانه ت بکا.

کهوابوو گپرانده وه ی نه مانه ت پتویست و جهخت له سهر کراوه به تایبه تی کاتی خاوه نه که ی داوای بکاته وه، که سیکیش نه مانه تی لا بی و له دنیادا

نہیداتہو لہ قیامت حہقی نہوی لیٰ دہسینریتہو! چونکہ چہسپاوه کہ پیغمبر ﷺ فرمویہ تی: ((لتؤدن الحقوق الی اهلها حتی یقتص للشاء الجماء من القرناء)). واتہ: ہہموو مافی دہدریتہو بہ خواہنی، ہہقی کہس لہسمر کہس نامیننی تہنانت مافی بزنی کؤل لہ بزنی شاخدار دہستینری!، رواہ أحمد والبخاری فی الأدب، ومسلم والترمذی عن أبي هريرة.

ہمرکاتیکیش سپاردہ کہ فہوتا وکث ثہوہ دزرا نہ گمر کہ متمرخہ می سپاردہ لاداندراوی تیدا بوو، ثہوہ ہمرپرسیارہ و دہبی بیبڑیری نہ گینا نا. نہمجار دہفرموی: ((واذا حکمتہم بین الناس أن تحکموا بطلعدل)) نہ گمر لہ نیوان شادہ میزادندا دادوہریتان کرد و فرمانہوا بوون با بریاردان و حوکم کردنتان دادوہرانہ بی.

دانہوی سپاردہو پاریزگاری کردنی بناغہی یہ کہ می حوکمی نیسلامی یہ، دادپروہری بناغہی دوہ می یہ تی. خیطابہ کہ روو دہ کاتہ جہ ماوہری گمل، نہ گمر فرمانہوا ناعہ دل بوو گمل ہمرپرسیارہ، دہبی ہمرہنگاری بینہوہ. عہدالت و دادپروہری بناغہی فرمانہوا بی یہ، ناوہدانی و پیشکھوتن و شارستانیہت بی دہستہمر کردنی عہدالت نایہ نہ دی، عہقل داخوازی یہ تی و بانگہوازی بؤ دہ کا، یہ کیکہ لہ بنہ ما سمرہ کی یہ کانی حوکم لہ نیسلام دا، کؤمہ لگا بہ بی عہدالت ہمرپوہ ناچی، لمریگای عہدالتہوہ لاواز و زہ بوون مافیان پیشیل ناکری، زؤردار ستم لہ بی دہسلات ناکا! بہ ہوی عہدالتہوہ ناسایش و نیظام ہمرقرار دہ بن، ہہموو نایینہ ناسمانی یہ کان جہ ختیان لہسمر کردوہ، ثمرکی سمرشانی فرمانہواو کاریہ دہستانی یہ تی کہ پابہندی عہدالت بن، بؤ نہوی ہہموو کہسیک مافی خوی بدریتی، کہس مافی پیشیل نہ کری!

بیگومان قورثانی پیروز لہ زؤر ثایت دا فرمانی بہ موسولمانان کردوہ کہ عادل رہوشت بن و عہدالت لہسمر زہوی دا ہمرقرار بکمن وہ کوو دہفرموی: **﴿إن الله یأمر بالعدل والإحسان﴾** النحل/ ۹۰ یان دہفرموی: **﴿واذا قلتہم﴾**

فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ (الأنعام/ ۱۵۲) یان ده فمرموی: **﴿إِعْدِلُوا هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ﴾** المائدة/ ۸ یان ده فمرموی: **﴿كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ﴾** المائدة/ ۸ قسط واته: عدل

یان ده فمرموی: **﴿يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم بَيْنَ النَّاسِ بِالْعَدْلِ﴾** ص/ ۲۶

پیغه مبریش فمرمویه تی: **﴿لَا تَزَالُ هَذِهِ الْأُمَّةُ بِخَيْرٍ مَا إِذَا قَالَتْ صَدَقْتُ، وَإِذَا حَكَمْتُ عَدِلْتُ، وَإِذَا اسْتَرْحَمْتُ رَحِمْتُ﴾**.

نم نه تموهی نیسلامه به ختموره هتا له قسه کردن دا راستگوین، نه گمر حوکیان کرد دادپروهر بن، نه گمر داوای رهم و بهزه بیان لی کرا به بهزه بی بن. به پیچه وانوه قورنان له زور شوین دا همره شه له ستمکاران ده کاو له ناکامی زولم و زور ده یانترسینن! وه کوو ده فمرموی: **﴿وَلَا تَحْسِبَنَّ اللَّهُ غَافِلًا عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ﴾** (ابراهیم/ ۴۲)، یان ده فمرموی: **﴿احْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَزْوَاجَهُمْ﴾** الصافات/ ۲۲ سامط اکثرین شیوهی ستمکارش کارنه کردنه به شمیرعه تی خوداو زولم و زوری فمرمانه وایه، نه گمر حاکم ستمکار بوو ولات ده شیوی، ناوه دانی نامینن، کومل تیک ده چی شار و دیهات ویران ده بن **﴿فَتِلْكَ بَيُوتُهُمْ خَاوِيَةٌ بِمَا ظَلَمُوا﴾** (النحل/ ۵۲) همره ها خه تمرترین زولم، زولمی قازی و دادوره! بویه نمرکی سمرشانی قازییه، که به جوانی له بابه ته که حالی بیی، له هه موو روویه که وه لیی وورد بییتمه، لایه نگیری یه کن له دوولایه نی کیشه که نه کاو شاره زای حوکی شمعی بی و بزانی خودا چونی فمرمان پی کردوه ناوا ره فتار بکا، همره کوو پیویسته پیای زاناو لیتهاتوو بکرین به قازی.

که ده فمرموی: **﴿وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ﴾** ناماژه به بو نموه که پیویسته موسولمانان فمرمانه و بو خوین دیاری بکن، تا به حق و عدالت له ناویان دا حوکم بکا.

نه‌مجار په‌روه‌ردگار سوودی فرمان به عه‌دالته و گه‌راندنه‌وی سپارده‌کان
 بۆ خاوه‌نیان روون ده‌کاته‌وه بۆمان و ده‌فرموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ نِعْمَ يَعْظُكُم بِهِ﴾ بی‌گومان
 نه‌و شتانه‌ی خودا نامۆزگاری‌تان پی ده‌کاوه‌ل‌تان ده‌نی بۆ ده‌سته‌به‌ر کردنی
 باشت‌ترین شته‌و همه‌میشه هه‌ول بده‌ن بۆ ده‌سته‌به‌ر کردنیان، چونکه خودا شتیکیان
 پی نالی: که سوودی دویا و قیامه‌تی ئیوه‌ی تیدا نه‌بی، ﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا
 بَصِيرًا﴾ واته: پیوسته پابه‌ندی فرمانی خودا بن به‌گویره‌ی نامۆزگاری نه‌و هه‌لس
 و که‌وت بکه‌ن، چونکه خودا له‌ ئیوه‌ زان‌تره به‌ هه‌موو شتیکی، نه‌گه‌ر دادپه‌روه‌رانه
 هوکمتان کرد خودا ناگاداره و ده‌بیسی، نه‌گه‌ر سپارده‌تان گه‌رپه‌یه‌وه بۆ خاوه‌نی
 خودا، ده‌بیینی! که‌وابوو نه‌مه و هه‌د و به‌لینی خودای مه‌زنه بۆ نه‌وانه‌ی پابه‌ندی
 فرمانی خودان و هه‌ره‌شه‌یه‌کی گه‌وره‌شه بۆ نه‌وانه‌ی سه‌رپیچی ده‌که‌ن،
 پیغه‌مه‌ریش ﷺ ده‌فرموی: ((اعبد الله كأنك تراه فإن لم تكن تراه فإنه
 يراك)) (به‌جوړی خودا په‌رستن وه‌ک خودا به‌سه‌ر سه‌رته‌وه راوه‌ستایی و چاوت
 لی‌ی بی، خو نه‌گه‌ر تۆیش خودا نابینیت، خودا چاوی له‌ تۆیه) نایه‌ته‌که ناما‌زه‌ی
 نه‌وه‌شی تیدا‌یه که ده‌بی گرنگی بدری به‌ هوکم و بریاری قازی و فرمانپه‌وایان،
 چونکه به‌ره‌وه‌ندی ئاده‌میزادانیان خاوه‌ته ژیر ده‌ست.

نه‌مجار دوا‌ی نه‌وه‌ی په‌روه‌ردگار فرمانی کرد به‌ گه‌راندنه‌وی سپارده‌ بۆ
 خاوه‌نه‌کانیان، فرمانی کرد که دادپه‌روه‌رانه هوکم له‌ نیوان خه‌لکه‌ دا بکه‌ن و
 رووی خیطا‌به‌که‌شی له‌ جه‌ماوه‌ری گه‌ل بوو، فرمانیان پی ده‌کا که ملکه‌چی
 فرمانی خودا و پیغه‌مه‌ره‌و فرمانپه‌واین، چونکه به‌ بی پابه‌ند بوون به
 فرمانه‌کانیا‌نه‌وه به‌ره‌وه‌ندی خه‌لکی ناپاریزی. فرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
 أَطِيعُوا اللَّهَ﴾ نه‌ی نه‌و که‌سانه‌ی ئیمان‌تان هیناوه فرمانبه‌رداری یه‌زدان بن! په‌یره‌ی
 په‌یامی پیروژ و قورنایی مه‌زنی بکه‌ن و بیکه‌نه‌ پرۆگرامی ژیا‌نتان، ﴿وَأَطِيعُوا
 الرَّسُولَ﴾ گو‌ی بیسی پیغه‌مه‌ره‌ بکه‌ن، چی پی گو‌تن پابه‌ندی بن، چونکه پیغه‌مه‌ره
 روونکه‌ره‌وه‌ی نیگای خودایه‌وه نه‌حکام و یاسای قورنایان بۆ شی ده‌کاته‌وه،

سوننه تی خودا واداهاتوو که پیغه مبهراَن شهرِ عه تی خودا به خه لکی رابگه یهن و پتویستی سهرشانی نیمه ش نهوه یه ملکه چ و پایه ندی ناموژگاریه کانیاَن بین. **﴿واُولی الامر منکم﴾** گوپرایدل و فرمانبرداری خاوهَن بریار بن که بریتین له فرمانپه وایان و حاکم و زاناو لپیرسراوی له شکر و باقی سهرکرده و فرمانده کانی تر، نهوانه ی کاروباری خه لکیان به دهسته، شاده میزادان ده چنه لایان بو به جی هینانی کاروباریان، نهَم لپیرسراوانه نه گهر له سهر رایه ک، له سهر حوکم و بریاریک یه کدیگیربون و حوکیان کرد، پتویسته فرمانبرداریان بکری به مهرجی دلسوزو نه مین بن و سهریتیچی فرمانی خودا و ریبازی پیغه مبهراَن نه کهن و سهرفیراز و نازاد بن له وه رگرتنی هه لویت و بریاریان دا!

به لام چۆنیه تی نه نجام دانی عیبادهت و چهنديه تی و ههرشتیک که په یوه ندی هه بی به عه قیده وه نهوه بهس له خودا و پیغه مبهراَن وه رده گیرئ و کهسی تر بو یی نه لهم جوړه شتانه دا رای خو ی ده ریبری و فهرزی بکا:

نه هلی حیلل و عه قد له موسولمانان نه گهر کوک بوون له سهر کاریک له بهرزه وه ندی موسولمانان و ده قیقی شاریع لهو باره وه نه بوو، سهرهست و نازادیش بوون له راده رپرین و کهس زه ختی لی نه کردن و بریاریکیان دا، نهوه به قسه کردنیاَن پتویسته، وه کوو نیمامی عومهر مه شوهرتی به نه هلی حیلل و عه قدی هاوه لان کرد ده ریاره ی دروست کردنی دیوانه کانی ده ولت که له سهرده می پیغه مبهراَن نه بوون، که سیش له زانایانی هاوه لان بهر هه لستیان نه کرد.

جا **﴿فإن تنازعتم فی شیء فردوه إلى الله والرسول﴾** واته: نه گهر ده ریاره ی نهو حوکه له قورئان و حدیث دا ده قیک نه بوو نه هلی حیلل و عه قد تی ده فکر نه گهر له سهر شتیک پیک هاتن و نیجماعیان بهست پتویسته کار بهو حوکه بکهَن که نهوان له سهری پیک هاتوون، نه گهر کیشه یان تی کهوت پتویسته نهو حوکه رانویتن به سهر قورئان و حدیث دا و حوکه گشتی یه کانیاَن دا ههرچی له گهل نهوان یه کی گرتوه، نهوه وه رده گیرئ و کاری پی ده کری، نهو حوکه ی له گهل نهوان دا

نه گونجا پاشگویی ده‌خری، به‌مدش کیشی ناو موسولمانان بنبرده‌کری، یه‌کیتی و یه‌کراییی موسولمانان ده‌چه‌سپیی!

له‌مه‌وه بۆمان ده‌رده‌که‌وئی. که نایه‌ته‌که بنه‌ما نایینه‌کان له ده‌وله‌تی نیسلامی دا ده‌ست نیشان ده‌کا که نه‌مانه‌ن:

۱- بنه‌مای یه‌که‌م قورئانی پیروژه که کار پی کردنی تاعه‌تی په‌روه‌ردگاره.

۲- بنه‌مای دوهم سوننه‌تی پیغه‌مبهر که بریتی به له فهرمووده و ره‌فتار و ره‌زا له‌سهر بوونی پیغه‌مبهر ﷺ که کار پی کردنی تاعه‌ت و به‌گویی کردنی پیغه‌مبهره.

۳- بنه‌مای سێ‌یه‌م ئیجماعی نه‌هلی حیلل و عه‌قده: که تاکه تاکه وه‌لبژارده‌ی کۆمه‌لن؛ له زانایان و سه‌رکرده‌و پیاو ماقول و سه‌ره‌ک حیزب و گرو و لیپرسراوی ولات؛ تاعه‌ت و به‌قسه‌کردنیان تاعه‌تی (أولوا الأمر).

۴- بنه‌مای چواره‌م رانواندن و به‌رامبهر کردنی حوکه‌ جیا‌جیا و کیشه‌ تیکه‌وتوه‌کانه به‌ قورئان و سوننه‌ت.

ئه‌م چوار بنه‌ما سه‌ره‌کیانه سه‌رچاوه‌ی شه‌ریعه‌تی نیسلامین و پتویسته‌ تا‌میکه‌ هه‌بێ مه‌سه‌له‌ کیشه‌ تیکه‌وتوه‌کان به‌سه‌ر قورئان و سوننه‌ت دا رابنۆینن، ئه‌و تا‌مه‌ له‌ لایه‌ن نه‌هلی حیلل و عه‌قده‌وه هه‌ل‌ده‌بژێردرێن، پتویسته‌ کار به‌ ده‌ست و فه‌رمانه‌وه‌اکان به‌پاره‌کانی ئه‌و کۆمه‌له‌ زاناو پسپۆره‌ جێ به‌جێ بکه‌ن.

که‌وابێ ده‌وله‌تی نیسلامی له‌ دوو تا‌قم پێک دی تا‌قییک نه‌حکام و یاساکان روون ده‌که‌نه‌وه، ئه‌وانه‌ ئیستا پێیان ده‌گوترێ (الهيئة التشريعية) تا‌قی دوهم کۆمه‌لی فه‌رمانه‌وه‌او قازی و دادوه‌رو کار به‌ده‌سته‌کانه ئه‌مانه‌ش ئیستا پێیان ده‌گوترێ: (الهيئة التنفيذية) پتویسته‌ موسولمانان به‌ تیکرا ئه‌م حوکه‌مانه وه‌ربگرن، به‌ نه‌هینی و ناشکرا گه‌ردن که‌ج بن بۆیان، چونکه ئه‌مانه هه‌م‌ه‌و‌یان حوکه‌می خوداو پیغه‌مبهری خودان، یان حوکه‌می نه‌ته‌وه‌یه و کۆمه‌لی زاناو پسپۆرو لی‌هاتوو ئه‌وانه‌ی گه‌ل سێقه‌ی پێیانوه‌ کردونی به‌ نو‌نه‌ری خۆی، ئه‌و حوکه‌میان هه‌لبژارده‌وه‌و به‌لایانه‌وه‌ گونجاوه‌ بۆ کۆمه‌ل و له‌به‌ر رۆشنایی قورئان و عه‌دیث و

یاسا گشتی به کانیان دا ده‌ستیشان کراوه. نهو مه‌سه‌له‌ی کیش‌ه‌تان تی‌یدا پیدایا ده‌بی رابنویترین به‌سهر قورئان و حه‌دییسی پیغه‌مبه‌ردا ((ان کنتم تؤمنون بالله والیوم الآخر)) نه‌گهر ئیوه به راستی باوه‌رتان به خوداو به‌پوژی دوا‌یی ه‌یه و پیتان وایه زیندوو بوونه‌وهو لیت‌رسینه‌وه‌ی روژی قیامت دیتنه ریتان. چونکه موسولمان هیچ حوکمیک پیش حوکمی خودا ناخاو زۆرت‌ر ه‌ه‌ولی ده‌سته‌به‌رکردنی پیداو‌ستی به‌کانی روژی قیامت ده‌داو ه‌ه‌موو کات‌ی قیامت‌تی لا مه‌به‌ست تره له دونیا. نه‌مه ه‌ه‌ره‌شه‌یه له‌وانه‌ی که له ریبازی خوداو پیغه‌مبه‌ر لاده‌دن و سه‌ری‌تیچی فەرمانه‌کانیان ده‌که‌ن و حوکم نا‌گێرنه‌وه بۆ لای قورئان و سوننه‌تی پیغه‌مبه‌ر.

وه‌کوو ده‌فه‌رموئ ((فلا وربك لا يؤمنون حتی یحکموك فیما شجر بینهم)) بوخاری و موسلیم حه‌دیسیک له نه‌بو هوره‌یره‌وه ده‌گێرنه‌وه که پیغه‌مبه‌ر ﷺ فەرمویه‌تی ((من اطاعنی فقد اطاع الله، ومن عصانی فقد عصی الله، ومن یطع امیری فقد اطاعنی ومن یعص امیری فقد عصانی)) که‌واته ه‌ه‌رکه‌سیک شوین که‌ه‌وتنی قورئان و سوننه‌تی پیغه‌مبه‌ر پیش ه‌ه‌واو ه‌ه‌وه‌سی خو‌ی نه‌خا موسولمانی راست نیه. ((ذلك خیر وأحسن تأویلاً)) نه‌و رانواندنه‌و په‌یره‌وکردنه‌ی کیتاب و سوننه‌ته‌ به‌شته‌ بۆ ئیوه و نا‌کامی به‌شته‌ به‌ده‌ست دینی..

پاش نه‌وه‌ی له نایه‌تی پیش‌وودا په‌روه‌ردگار فەرمانی کرد به موسولمانان و له‌سه‌ری پتویست کردن که تاعه‌تی خوداو پیغه‌مبه‌ر بکه‌ن و گوێ‌پرایه‌لی فەرمان‌په‌وای خو‌یان بن. له‌م نایه‌ته‌ی دوا‌یی دا ه‌ه‌لو‌یستی دوو رووه‌کان روون ده‌کاته‌وه، نه‌وانه‌ دل و ده‌روونیان نه‌خۆشه، ئیطاعه‌ی پیغه‌مبه‌ر نا‌که‌ن، رازی نابن به حوکم و به‌ریاری خوداو پیغه‌مبه‌ر! به‌ل‌کو ده‌یان‌ه‌وئ جگه له پیغه‌مبه‌ر - ده‌ست به‌رو مله‌ه‌و حوکم و به‌ریاریان بۆ ده‌ریکه‌ن.

بیروبوچوونی دوورووه کان و هه نویستیان

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ
وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا
أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا
قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَى مَا أُنْزِلَ أَلَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنْتَفِعِينَ
يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ
أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءُوكَ يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسِنًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾
أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ
وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾

ئیبوو جهریر له (الشعی) یهوه ده گهریتهوه ده لی: له نیتوان پیاویکی
جووله کهو پیاویکی دووروودا کیشهیه ک روی دا، کابرای یههودی وتی: دادگایی
ده کهین به گویره ی نایینی خوتان، یان وتی ده چینه لای پیغه مبهرد دادگاییمان بکا،
چونکه ده یزانی که پیغه مبهرد بهرتیل وهرناگرئ، له سهو شهو ریک نه کهوتن
دوایی هاتنه سمر شهو وهریاریان دا که بهچه لای کاهینیکی جوهدینهیی، ئیتر نه
نایه ته هاته خوارئ که ده فرموی: ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أُنْزِلَ
إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ﴾ نه مه ناره زایی ده برپینی پهروه دگاره بهرامبهرد که سیک
لافی شهو لی ده دا که بروای هدی به قورئان و شهو نامه ناسمانییانه ی پیش شهو بو

پیغه مبهره پیشینه کان تیردراون که چی له گهل شه ده دا. ده یه وی بۆ پرینه وهی
کیشه و به ره په نا بۆ غهیری کیتابی خوداو سوننه تی پیغه مبهره که ی بهری!

جاوه کوو چهند جاری دی گوتراوه: هه رچهند هۆی هاتنه خواره وهی نایه ته که
تایبه ته، به لام بایه خ به واتای گشتی ده قه و لۆمه ی هه موو نهوانه ده کا: که له
ریبازی قورئان و سوننه ت لاده ده ن و بۆ داد گایی و کیشه حهل کردن په نا بۆ شتی
به تال و پرپووچ ده به ن ده یانه وی طاغوت و ملهوړ حوکیان بکه ن.

واته: ئه ی محمد! سهیری ره فتاری نا هه مواری ته تاقه بکه؛ که به قسه ی
خۆیان ئیمانیان به پیغه مبهرا یه تی تۆ هیناوه هه روه ها باوه پریان به پیغه مبهره
پیشینه کانیش هیناوه، ئیمانی راست و تهواویش به پیغه مبهرا ن و
نامه ئاسمانی به کان ده بی سهر بۆ شه بکیشی کار به شه ریعه تی خودا بکری، که به
هۆی پیغه مبهر به ئاده میزادان ده گا. هه ر کاتی له وه لایان دا به موسولمانی راست
حسیب نا کرین سهیریان بکه چنده کرداریان دژی گوتاریانه، نه وه تا شه دوو پروانه
﴿یریدون أن یتحاکموا إلى الطاغوت﴾ که رازی نابن بۆ حوکم و بریار بچنه لای
پیغه مبهر ﷺ ده چن داد گایی خۆیان ده به نه لای طاغوت و گومرایانی وه کوو شه بو
به رزه ی نه سه له می کاهین، یان که عبی کوپی نه شه رفی جووله که، که له بهر زیاد
ره وی له گومرایی و لادان له ریبازی راست و دژایه تی کردنی پیغه مبهر ﷺ نازناوی
طاغوتی به سهر دابرا ﴿وقد أمروا أن یکفروا به﴾ وه لحال له قورئاندا فرمانیان پی
کراوه که خۆ له طاغوت بیاریزن و هیچ شتیکی به قسه نه که ن، جا نه وان نه گه ر
شه فرمانه وه رنه گرن و پابه ندی نه بن، نیشانه ی شه وه یه باوه پریان نیه، به ده م لاف
ئیماندار ی لی ده ده ن و به کرده وه کافرن، ده لئین: پروامان به خوداو به پیغه مبهره،
که چی حوکم و بریار له طاغوت وه رده گرن، نه مه ش نیشانه ی ناشکراو روونه که
نهوانه موسولمان نین: فرمانی که له فرمانه کانی قورئان ده رباره ی دووره په ریزی
و خۆپاراستن له طاغوت شه که ده فهرموئ: ﴿ولقد بعثنا فی کل امة رسولا أن
اعبدوا الله واجتنبوا الطاغوت﴾ التحل/ ۳۶ یان که ده فهرموئ: ﴿ومن یکفر
بالتاغوت ویؤمن بالله فقد استمسک بالعروة الوثقی﴾ البقرة/ ۲۵۶.

ئەوانە كەوا پايەندى حوكم و بپيارى طلغوتن دەبن بە قوتابى شەيتان و
﴿وَيُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾ شەيتانىش دىيەوئ رىگايان لى ھون
بكاو گومپايان بكاو لە خشتەيان بەرئ و مەسافەيەكى دوورو درىژ لە رىگاي راست
دووريان بختەو بە جۆرىك نەتوانن بگەپنەو ھە سەر راستە رىگا.

بەلگە لەسەر ئەو ھەلۆستەيان ئەو يە ﴿وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ
اللَّهُ وَإِلَىٰ الرَّسُولِ رَأَيْتُ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا﴾ نەگەر بەو بەناو
ئيماندارانە بگوتئ: ھەرن با حوكم بە قورئان و سوننەتى پىغەمبەر بگەين، ئەو
بەرنامەو پرۆگرامى بئ خەوش و رىگاي راست و رەوان! ئەى محمد ئەو دوورووانە
دەبينى روت لى ھەردەگىرئ و گوچكەيان لە ئاستى بانگەوازي يەكەت دەھاخن و
حوكمى تۆيان ناوئ و سورن لەسەر گومپايى و بىدينى، بە نەنقەست خۆيانى لى لا
دەدەن!

ماناي ئەم ئايەتە ھەكوو تەئكىد و جەخت كەرنەو ھەو لەسەر ماناي
ئايەتى پىشوو، چونكە كەسيك روو لە حوكمى خودا ھەركىرئ، بەبئ گومان دووروو
و بئ باوەرە!

﴿فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمْ مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ﴾ حال و ھەزەى ئەو
دوورووانە چۆن دەبئ؟ نەگەر خودا بەسەر ھەلۆستياندا ئاگادارت بكاو پشت
ھەل كەردن و روو ھەركىرئانيان لە حوكمى خودا پىغەمبەريانت پئ رابگەيەنئ و
ئەمجار لە ئاكامى تاوانەكانيان تووشى ئاستەنگە و ناخۆشى ببن، بەھۆى كەردارى
ناشيرين و ھەلۆستى بئ شەرمانە و نالەباريان بگەونەگىژاوى رووداوى ناخۆشەو
ناچار بن بگەپنەو ھەو بۆ لای تۆو سكالای خۆيانت بۆ بگەن ﴿ثُمَّ جَاءَكَ يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ
إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا إِحْسَانًا وَتَوْفِيقًا﴾ ئەمجار سویند دەخۆن و دەلین: ئیمە بەو پەنا
بەردنەمان بۆ حوكمى طاغوت مەبەستمان چاكەو رازى كەردنى دلى دوژمنەكانمان
بوو، وىستوو مانە ناشتى و تەبايى لە نىوان خۆمان و ئەوان دا بچەسپىنين!

يان عوزر خواھى دەكەن و سویند دەخۆن و دەلین: ئیمە بە چوونمان بۆ
لای ئەوان مەبەستمان مەدارا و لاواندەو بوو، ئەگىنا بە دل بپروامان بە حوكم و

بېرىرى ئەوان نىيە، چۈنەنكە مان بۆلەي ئەوان كارىكى روالەتكارى و سىياسەت نامىزە، ﴿أولئك الذين يعلم الله ما في قلوبهم﴾.

ئەم جۆرە ئادەمىزادانە كە تاقىمى دوورپوۋە كانن خۇدا دەزانى چىيان لە دل دايەو سزايان دەداتەو، بىگومان ھىچ شتىك لە خۇدا گۆم نابى، ئەو زاناو ناگادارە بە ئاشكراو نەپىيان! ئەتۆ ئەي محمد! ﴿فأعرض عنهم وعظّمهم وقل لهم في أنفسهم قولا بليغا﴾ گويان مەدەرى، گىرنگىيان پى مەدە، لەسەر ئەو بىروياو پەرى كە لە دليان دايە قسەى رەقيان لەگەل مەكە، نامۆزگارىيان بىكەو لايەنى دوورپوۋى و نىياز خراپىيان لى بېرەو، بە ئاخوتنى رەوان و كارىگەر و دلەزىن قسەيان لەگەل دا بىكە، ئەو يان تىبگەيەنە ئەوەى كە لە دليان دايە لە دوورپوۋى و نىياز پىسى لە پەرورەدگار شارراو نىيە، ئەوانە ھىچ جىياۋازىە كيان لەگەل كافىر دا نىيە، ئەوان كە شەريان لەگەل دا ناكۆى لەبەر ئەوۋىە كە بە روالەت ئىمانيان ھىناو، جا ئەگەر ئەوان ھەر لەسەر ھەلۋىستى خۇيان بەردەوام بن و زىيان بە كۆمەلگەي نىسلام بگەيەن و دەولەتى نىسلامى بخەنە خەتەرەو ئەوۋە دوور نىيە كە بە شمشىر ھەلس و كەوتيان لەگەل دا بىكۆى و لە مليان بدرى.

ئايەتەكە ئامازە بە فرمانپەرۋايى و بە توانايى پىغەمبەر ﷺ لە ئاخوتن و قسە كارىگەرى دا دەكا، ئەوۋە دەچەسپىنى كە پىغەمبەر لە فەصاحت و بەلاغەت دا گەيشتۆتە سەر تروپىكى وىژەو وىژەرى! ئايەتەكە سى پەلى رەفتار كۆردنى بۆ پىغەمبەرى لەگەل دوورپوۋە كان دا دىارى كۆدوۋە:

يەكەم گۆى پى نەدان و پشت تى كۆردن و بەھەند ھەلنەگرتنيان، دووۋە نامۆزگارى كۆردنيان بە خىر و چاكە بەلكو دليان بگۆرى و واز لە نىياز خراپى خۇيان بىنن و دليان نەرم بى، سى يەم ئاراستە كۆردنى قسەى بەلىغ و كارىگەر بۆ ناو دليان جارىكە بە ھەلنەناتىك بۆچاكەو جارىكە بە ترساندنيان لە خراپە، (ترغىب و ترھىب) يان لەگەل دا بەكار بى، لە ھەموو روۋىەكەوۋە بەھانەيان نەمىنى و بۆر بدرىن.

به گویند که درنی فیه رمانی پیغه مبه ر پیوسته

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ
 أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمْ
 الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿١٦﴾ فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ
 حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِي مَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ
 حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿١٧﴾

له نایه‌ته‌کانی پیشوودا هدره‌شهی له دوپرووه‌کان کردو تاوانباری کردن به‌وه
 که مل بۆ حوکمی خودا ناده‌ن و په‌نا ده‌به‌نه بهر حوکمی طاغوت، نه‌مجار له‌م
 نایه‌ته‌ی دوایی دا دیته سهر چه‌سپاندنی بنه‌مایه‌کی گشتی نه‌ویش گوپرایه‌لی
 کردنی فدرمانی پیغه‌مبه‌ره ﷺ، چونکه نه‌و له خوداوه قسه ده‌کا به‌گویند که درنی نه‌و
 به‌گوئ کردنی فدرمانی خودایه، که سیک له پیغه‌مبه‌ر ﷺ یاخی بی له خودا
 یاخی ده‌بی! بۆیه ده‌فهرموئ: ﴿وما ارسلنا من رسول الا لیطاع باذن الله﴾ نایه
 هدره پیغه‌مبه‌ریکی ناردومانه بۆ سهر گهل و نه‌ته‌وه‌یه‌ک به‌پتوستان داناه
 له‌سهر نه‌و گهل و نه‌ته‌وانه که گوپرایه‌لی فدرمانی پیغه‌مبه‌ره که‌یان بکه‌ن و شوینی
 بکه‌ون، نه‌و پیغه‌مبه‌ره بۆیه ره‌وانه کراوه که قسه‌ی وه‌ریگیری و طاعه‌تی بکری،
 له‌م رووه‌وه که په‌روه‌ردگار ئیزنی داوه که به‌گوئی بکری‌یان که خودا توفیقی داوه
 بۆ طاعه‌ت کردن.. موجهید ده‌لی: مانای (بإذن الله) نه‌وه‌یه! که‌س ناتوانی
 طاعه‌تی پیغه‌مبه‌ر بکاو گوپرایه‌لی فدرمانه‌کانی بی به‌بی ره‌زامه‌ندی خواو هۆکار
 سازدان بۆ. هدرکه‌سی خودا توفیقی نه‌دا نایه‌ته سهر ریگای راست. وه‌کوو له
 نایه‌تیکی ترده ده‌فهرموئ:

﴿لَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحْسُونَهُمْ بِإِذْنِهِ﴾ آل عمران/ ۱۵۲ شه‌مجار

په‌روه‌ردگار رینمونی یاخی بوان و تاوانباران ده‌کا که هه‌له‌یه‌کیان لی روودرا په‌نا ببه‌نه بهر پیغه‌مبه‌ر و داوای لی خۆش بوونی خودا بکه‌ن له خزمه‌تیا ﴿ولو أنهم إذ ظلموا أنفسهم جاءوك فاستغفروا الله واستغفر لهم الرسول لوجسدوا الله توابا رحیما﴾ شه‌گه‌ر نه‌وان له‌و کاته‌دا شه‌گه‌ر هه‌له‌و تاوانیان کردو روویان له حوکمی تو وه‌رگیترا په‌نایان برده بهر طاغوت، بهاتنایه لای توو بیارانیه‌وه له خودا داوایان بکردایه له پیغه‌مبه‌ر که دوعایان بو بکا بۆیان له خودا بیارپته‌وه که په‌روه‌ردگار لییان خۆش بی، نه‌وان شه‌گه‌ر نه‌ویان بکردایه خودا لییان خۆش ده‌بوو ره‌حمی پی ده‌کردن و ده‌یانزان پی‌روه‌ردگار چهند تۆبه وه‌رگر و لی‌بورده‌یه! نه‌مه ناماژه‌یه بو نه‌وه که هه‌رکه‌سیک تۆبه‌ی راست و دروست بکا و هه‌ل و مه‌رجی پی‌ویست له تۆبه‌که‌ی دا هه‌بن، واته دوا تاوانه‌که په‌شیمان بی‌پته‌وه، وا بریار بدا جاریکی تر بو شه‌و تاوانه ناگه‌رپته‌وه، به‌دل ژبوان بی‌پته‌وه و راستالانه تۆبه‌که‌ی بکا.

به‌لام تۆبه‌ی سه‌رزاره‌کی و بی سه‌رویه‌ر، بی نه‌وه‌ی له ناخه‌وه سه‌رچاوه هه‌لبگرئ هیچ سودیکی تیدا نیه! په‌روه‌ردگار له نایه‌ته‌که‌دا به‌گوئ نه‌کردنی فەرمانی پیغه‌مبه‌ری داناوه به ستم کردن له خۆ، به چه‌واشه کردن و شیواندنی دل و ده‌روونی حسیب کردووه، شه‌مجار جه‌ختی له‌سه‌ر نه‌وه کردووه که گوپراپه‌لی پیغه‌مبه‌ر پی‌ویسته‌و نابئ نکۆلی لی بکرئ، فەرموئ: ﴿فلا وربك لا يؤمنون حتى يحكموك فيما شجر بينهم﴾ شه‌ی پیغه‌مبه‌ر سویند به خودای تو شه‌و دوو رووه سه‌رلیشتی‌واوه‌ی که بو بریار و حوکم نایه‌نه لای توو په‌نا بو طاغوت ده‌بن ئیمانی ته‌واویان نیه و به موسولمانی راستال حسیب ناکرین، هه‌تا سی مه‌رجیان تیدا نه‌یده‌ته جئ:

۱- پیغه‌مبه‌ر بکه‌ن به حاکم و دادوهر بو حه‌ل کردنی نی‌زاع و کیشه‌ی نتوانیان، که‌س ئیمانی نیه و به موسولمان حسیب ناکرئ هه‌تا له هه‌موو کاروباریکی‌دا پیغه‌مبه‌ر نه‌کا به حاکم و ریبازی شه‌و نه‌کاته به‌رنامه‌ی ژبانی،

هەرچی پیغه مبهەر حوکمی پئی کرد نهوهی بهلاوه راست بئی و به نهیانی و به ناشکراپابهندی فرمان و بریاری نهو بئی.

۲- ﴿ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنْفُسِهِمْ حَرْجًا لِّمَا قُضِيَتْ﴾ نه مجار هیچ دله راوکی و شک و گومانیکیان نه بئی ده ربارهی نهو بریارهی تو بۆت داوون، به دل ملکه چی فرمانه کانت ببن و ره زامهندی تهواو و قبول کردنی بئی مهرج و موطله قیان لا پهیدا بئی.

۳- ﴿وَيَسْلَمُوا تَسْلِيمًا﴾ گهردهن که چی تهواو و به پیره وه چوون و ته سلیم بوون بۆ نهو حوکم و بریارانهی به سهریان دا ده درئ، به نهیانی و به ناشکرا، به بئی منجه منج و خو گرتنه وه، به بئی به ره لهستی و دزایه تی کردن! نه مه پلهی ته نفیذ و جی به جی کردنه ده بئی به کرده وه بیسه لمینی که پابه ند و ملکه چه، جاری وا ده بئی کابرا حوکمی به سهردا ده درئ حوکمه که شی بهلاوه حقه، به لام خو له ته نفیذی ده دزیتنه وه، نه مه پئی ناگوتری پابه ند بوون!!

خویشیستنی نیشتمان و پابه ند بوون به فره رمانی خودا و

پیغه مبه ره وه

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ اقْتُلُوا جُورًا مِنْ دِينِكُمْ مَا فَعَلُوا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَنبِيْهًا ﴿١٦﴾ وَإِذَا لَاتَيْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٧﴾ وَلَهَدَيْنَاهُمْ

صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿١٨﴾

پاش نهوهی پهروه ردگار له نایه ته کانی پیشوودا نهوهی روون کرده وه که نیمان تهواو نابی هتا بۆ هه موو کیشه و نیزاعیتک پیغه مبه ره نه که نه حه کم و

دادوهر، نه‌مجار که متمرخمی و ته‌قصیری زۆرینه‌ی خه‌لک ده‌چه‌سپینتی به‌هۆی نه‌وه‌وه که بیرویاوه‌ریان لاوازه.

وه‌کوو ده‌لین: ثلبیتی کوپی قعیسی کوپی شه‌مماس له‌گه‌ل کابرایه‌کی جوله‌که‌دا شانازیان به‌سمریه‌کترده ده‌کرد کابرای جوله‌که، وتی: خودا فەرمانی پی‌کردین که خۆمان بکوژین خۆمان کوشت! ثابیتیش وتی: نه‌گهر خودا فەرمانمان پی‌بکا خۆمان بکوژین خۆمان ده‌کوژین نیت‌ر په‌روه‌ردگار شه‌م نایه‌ته‌ی نازل کرد که ده‌فهرموئ: ﴿ولو انا کتبنا علیهم ان اقتلوا انفسکم او اخرجوا من ديارکم ما فعلوه الا قليل منهم﴾ نه‌گهر نیت‌ه له‌سهر نه‌وانه‌مان پتویست بکردایه که واز له‌وه‌لوت‌ست و کردارانه به‌یتن که لیبیان یاساغ کراوه گوت‌رایمل نه‌ده‌بوون و وازیان لی نه‌ده‌هینان، چونکه سروشتیان وایه: حمز به‌سهرپیچی کردن ده‌کمن، نه‌گهر په‌روه‌ردگاریان له‌سهری پتویست بکردایه که خۆیان بکوژن وه‌کوو فەرمانی به‌نه‌ته‌وه‌ی ئیسرائیل کرد که بۆ پاساودانه‌وه‌ی په‌رستنی گویره‌که تیگ به‌رین و لیکن راکیشن و خۆیان بکوژن بۆ نه‌وه‌ی تۆهمیان لی وه‌ریگیری! نه‌گهر له‌سهرمان پتویست بکردایه که زیدی خۆیان جی بیلن و له‌ریگای خودا کوچ بکمن، کۆمه‌لیکی کم نه‌بی، نمو نهرکه نه‌نجام ناده‌ن و پابه‌ندی فەرمانه‌که نابن!

﴿ولو اثم فعلوا ما یوعظون به لکان خیرا لهم واشد ثبیتا﴾ نه‌گهر نه‌وان پابه‌ندی نمو نه‌صیحه‌ت و نامۆژگاریانه بوونایه: که ئاراسته‌یان ده‌کری و فەرمانه‌کانیان جی به‌جی بکردایه و له‌شته یاساغ کراوه‌کان دوور بکومت‌نایه‌وه نه‌وه بۆ نه‌وانه باشت‌ر بوو، شیاو تر بوو، چاکتر له‌سهر نایین و بیرویاوه‌ر راگیری ده‌کردن، چونکه کرده‌وه‌یه‌که: ره‌وشت ده‌چه‌سپینتی.. بۆ نمونه مالبه‌خشین نیشانه‌ی بیرویاوه‌ره، هه‌تا په‌ره‌ی پی بدری و تی‌یدا قول بیت‌موه زیات‌ر بیرویاوه‌ر پته‌و ده‌کا..

﴿واذا لا‌یتناهم من لدنا اجرا عظیما﴾ واته: نه‌گهر نه‌وانه شه‌م کاره‌باشانه‌یان نه‌نجام بدانایه، پابه‌ندی فەرمانی خودا بوونایه، به‌نیخلاصو لیبووردوویی کاریان بکردایه، بیگومان پاداشی باش و ناز و نیعمه‌تی زۆر و زه‌به‌نده‌مان ده‌دانی، نمو پاداشه‌ش به‌هه‌شتی پان و به‌رین و رازاوه‌ قه‌شه‌نگه،

وه‌کوو پیغه‌مبهر ﷺ ده‌بارهی به‌هشت فەرموسه‌تی: ((في الجنة مالا عین رات، ولا اذن سمعت، ولا خطر علی قلب بشر)).
واته: نازونیعه‌تی وا خوش و باش له به‌هشتا هیده، که له دنیا‌دا شتی وا نه‌بینراوه و نه‌بیستراوه و نه به‌خه‌یالی که‌سدا هاتوه.
(وله‌دیناهم صراطا مستقیما) شاره‌زامان ده‌کردن بۆ رێگی راست له دنیاو قیامت دا نه‌ویش بریتی‌یه له کرده‌ویه‌ک که سەر ده‌کیشی بۆ خوشبه‌ختی دنیاو قیامت و چوونه ناو به‌هشت و کامه‌رانی هه‌تا هه‌تایی!

پاداشتی گوێرایه‌ لی بۆ نه‌رمانی خوداو پیغه‌مبهر ﷺ

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ

وَالصَّادِقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾

ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾

ئه‌مجار په‌روه‌ردگار پاداشی پابه‌ند بوون به‌ فەرمانی خوداو پیغه‌مبهر ده‌ست نیشان ده‌کا، که نه‌وه‌ش هیواو ناواتی هه‌ره به‌رزی خودا په‌رستانه و نه‌فسی ئاده‌میزاد هه‌ولی بۆ ده‌دا!

له‌ دایکی موسولمانان خاتوو عایشه‌وه ده‌گیرنوه ده‌لی: پیایه‌ک هاته‌ خزمه‌تی پیغه‌مبهر و وتی ئه‌ی پیغه‌مبهری خودا تۆ له‌ لام له‌ خۆم خوشه‌ویست تری، تۆ له‌ لام له‌ کوپه‌ که‌م خوشه‌ویست تری، من له‌ ماله‌وه یادت ده‌که‌م خۆپاناگرم تا نه‌یه‌مه‌ خزمه‌ت و نه‌تیینم که یادی مردنی خۆم و جه‌نابت ده‌که‌مه‌وه ده‌زانم تۆ جیگا‌و پلمو پایه‌ت به‌رزه‌وه له‌ گه‌ل پیغه‌مبهران دا به‌رزه‌وه کڕی‌یه‌وه به‌لام من ئه‌گه‌ر بشچمه به‌هه‌شته‌وه، پلمو پایه‌م زۆر دوور ده‌بی له‌ تۆ، له‌به‌ر ئه‌وه هه‌ر له‌ نه‌یستاهه‌ خه‌م دایگرتووم، ده‌ترسم له‌ قیامت دا به‌ دیدارت شاد نه‌بم؟!

پیغه ممبر ﷺ وهلامی نه دایم وه تا نهم نایه ته هاته خواری که ده فمرموی:
﴿ومن يطع الله والرسول فأولئك مع الذين أنعم الله عليهم﴾ هر
 که سیک ئیطاعدی فرمانی خوداو پیغه ممبر بکاو پابهندی فرمان و نه هی به کانیان
 بی، نه وه خودا ده یخاته ناو به ههشتی به رینه وه ده یکاته هاوه لی ریزلینراوانی
 خوی، نه وانه ی نازونیمه تی به سمر دا رشتوون و پلهو پایهی به رزیان دراوه تی
 نه وانش چوار تاقمن **﴿من النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین﴾** پیغه ممبران،
 راستگویان، شهیدان، راستان. که سیک له جیهان دا ملکه چی فرمانی خوداو
 پیغه ممبر بی له قیامت دا له به ههشتی رازاوه و قه شهنکه دا له گهل شو چوار
 جوړه خودا پیداوانه زیان به سمر ده بن، به بینیان شادمان ده بز، له گهلان دا
 ناماده ی کوړ و کومه لی نه وان ده بن، به لام له پلهو پایه دا یه کسان نابن، چونکه
 گومان له وه دا نیه پلهو پایهی به ههشتیا جیا جیا به، به رز و نرمی هیه، هر که سهو
 به گیره ی کردارو بیرویاوه و تیکوشانی خوی پله و پایهی ده دری تی، به لام یه کتر
 بینین و دیده نی کردنی یه کتریان هیه و هر که سهش به پلهو پایهی خوی رازی به.
﴿وحسن أولئك رفيقا﴾ به راستی نه وان باش هاوه ل و هاوړین، هر به کیهان هاوړی
 چاک و باش و بی خه وشه!

نه وه ی که پالپشتی نهم رافیه ده کا، فمرموده یه کی پیغه ممبره ﷺ که
 طمبرانی به مرفوعی ربوایه تی ده کا ده فمرموی: **﴿من أحب قوما حشره الله معهم﴾**
 یان شو حدیسه ی که موسلیم و بوخاری له نه نه سهوه ده یگپ نه وه
 ده فمرموی: **﴿المرا مع من أحب﴾**. **﴿مروء له قیامت دا له گهل خوشه ویستانی**
خوی ده بی!﴾. خوشه ویستی خوداو پیغه ممبره کان نه وه یه: سمر بکیشی بو ئیطاعه و
 به گویر کردنیان.. ده فمرموی: **﴿قل إن كنتم تحبون الله فاتبعوني يحببكم الله﴾**
 آل عمران/۳۱.

﴿ذلك الفضل من الله وكفى بالله علیم﴾ نهم پاداشه گوره و به نرخه که
 دانراوه بو نه وانه ی که پابهندی فرمانی خوداو پیغه ممبرن، فضل و به خششیک

خودایی یه، خودا بۆ خۆی له هه موو کهس باشت ده زانی کۆ شیای پاداشه، کۆ ته قواکار و خواپهرسته، به سه که خودا بۆ خۆی هه موو شتی که ده زانی و ناگاداری هه موو چاکه و خراپه یه که، ده زانی کۆ ته قواکار و پا بهنده، کۆ لادهر و ریاکار و دوو پرووه، نهم نایه ته نامازه بۆ شه وه ده کا که به هه شتی یه کان شه و پله و پایه ی به هه شتیان به طاعت و خودا پهرستی روت ده ست نه که وتوه، به لکو به فاضلو به خششی خودا ده ستیان که وتوه، به لام گومان له وه دانییه که به خشش و به هره ی خودا بۆ نه هلی ئیمان، بۆ نه هلی کوفر نیه.

که وابی با شه دوو پرووه بیر له حالی خۆیان بکه نه وه، ناکامی به ده بختی و چاره ره شی خۆیان به یتنه بهرچاو و واز له هه لوتستی نا دروستیان به یتن، با موسولمانانیش دل پر له هیوا و تاوات بن، نه وانه ی موسولمان و راستال و پا بهند و راستگوو ته قواکارن.

قورطوبی نهم نایه ته ی کردوه به به لکه له سه ر راستی و شه رعیه تی جۆ نشینی هه زره تی نه بو به کر، ده لی: پهروه ردگار له قورنان دا پله ی خۆشه و یستانی خۆی ده ست نیشان کردن له به ره و ژوره وه پیدا هات و یه که مجار یغه مبه رانی هینان، نه مجار له پله ی دووه مدا راستگو یانی هینان، له نیوان پیغه مبه ران و راستگو یان ناوه ندی دانه نا هه موو موسولمانانیش رایان وایه: که نه بو به کر نازناوی صلیق بووه (محمد) یش (رسول) بووه، ده ی که ره سولی پیغه مبه ر و صلیقی نه بو به کر چه سپاو سه لمیندرا، ده رده که وێ که نه بو به کر له پله ی دووه م دایه، که واته: نابۆ دوا پیغه مبه ر که سی تر بیته جینشین.. هه تا شه هه بۆ که سی تر شایانی جۆ نشینی نیه.

یاسی شهر له نیسلام دا

يَتَّيِّهَاتِ الَّذِينَ ءَامَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ
 انفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنْ مِنْكُمْ لَمَنْ لُيَبِّطُنَّ فَإِنْ أَصَابَكُمْ
 مُصِيبَةٌ قَالُوا قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْنَا إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾
 وَلَئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولُنَّ كَأَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ
 وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَأْتِيَنِي كُنُتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾
 * فَلْيَقْتُلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ
 وَمَنْ يُقْتَلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيَهُ أَجْرًا عَظِيمًا
 ﴿٧٤﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ
 وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ
 أَهْلُهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾ الَّذِينَ
 ءَامَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ
 الطَّاغُوتِ فَيَقْتُلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾

پاش نهوهی پهروهردگار موسولمانانی ترساند له ههلویت و پیلانی
 دوورووهکان و فدرمانی کرد که پیتوسته پابهندی فدرمانی خوداو پیغه مبر بن،
 نه مجار فدرمانی به پهپروهوانی ریبازی نیسلام کرد، که له ریگای خوداداو بو

بهرزکردنه‌وی ئالای ئیسلام تییکۆشن و جیهاد بکهن و هه‌میشه حازر و ناماده‌باش بن بۆ بهرگری له خۆیان و بهرپهرچدانه‌وی په‌لاماری دوژمن و نه‌مجار حال و چۆنیه‌تی برۆ له‌و دوورپه‌وانه‌ی به‌یان کرد که خه‌ریکی نه‌وه‌ن موسولمانان له جیهاد سارد بکهنه‌وه نه‌مه‌ش و هرچه‌رخانه له رامیاری کۆمه‌لایه‌تیه‌وه بۆ رامیاری جەنگی، گواستنه‌وه‌ی تییکۆشانه له گۆره‌پانی ناوخۆییه‌وه بۆ مه‌ودا دیارییه‌کانی کۆمه‌لگای ئیسلامی، نه‌وه‌تا له‌م نایه‌تانه‌ی دوایی دا داب و نه‌ریت و یاسای جه‌نگ له ئیسلام دا روون ده‌کاته‌وه، هه‌لوێستی نه‌گۆڕی ده‌وله‌تی ئیسلامی ده‌ریاره‌ی په‌یوه‌ندییه‌کانی به ولاتانی ده‌روه له کاتی جه‌نگ دا دیاری ده‌کا، ده‌فه‌رموی:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ﴾ ئه‌ی خاوه‌ن باوه‌پان! وریاو ناگادار بن! له دوژمنتان نه‌مین مه‌بن، هه‌میشه هه‌زه‌ری لی وهریگرن، هه‌میشه ناماده‌ی به‌ره‌نگار بوونه‌وه‌ی دوژمن بن، چونکه ئێوه هه‌میشه چاره‌په‌وانی نه‌وه‌تان لی ده‌کری: که دوژمن په‌لامارتان بدا، شه‌ری دژوار و چاره‌نوس سازیه‌خه‌تان بگري، بۆیه پتویسته هه‌موو ده‌م خه‌ریکی دا‌بین کردنی که‌ره‌سمو پتویستیا‌تی به‌رگری بن، به‌گۆره‌ی رۆژگار چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی به‌ده‌ست بێنن، قه‌لاو سه‌نگه‌ر و سپهر دروست بکهن، جه‌نگاوه‌ران فتری مه‌شق و راهێنان و به‌کار هێنانی چه‌ک بکهن، له به‌رامبه‌ر دوژمندا و ره‌ به‌رز و چاونه‌ترس و مه‌رد و نه‌به‌رد بن.

هه‌زه‌تی نه‌بو به‌کر له شه‌ری په‌مامه‌دا به‌ خالیدی کوپی وه‌لیدی فه‌رموو: شه‌ریان له‌گه‌لدا بکه به‌و چه‌که‌ی شه‌رت پی له‌گه‌ل ده‌کهن! شمشیر به‌ شمشیر و رمب به‌ رمب، هه‌روا له هه‌موو سه‌رده‌م و چه‌رخێکدا پتویسته موسولمانان به‌ گۆره‌ی پتویست چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی دا‌بین بکهن ﴿فَانْفِرُوا ثُبَاتٍ أَوْ الْفِرَاءَ جَمِيعًا﴾ کۆمه‌ل کۆمه‌ل به‌ره‌و مه‌یدانی جه‌نگ راجمن، په‌ل په‌ل و که‌رت که‌رت به‌ره‌و به‌ره‌نگاری کردنی دوژمن بکونه‌ی، هه‌موتان پشتی یه‌کتر بگرن و یه‌ک ده‌ست و یه‌ک هه‌لوێست بن، نه‌مه‌ش نه‌وه ده‌گه‌یه‌نی که پتویسته گه‌لی موسولمانان هه‌موو کات ناماده‌باش بن بۆ جیهاد و به‌رگری، وه‌کو له نایه‌تیکی تر دا ده‌فه‌رموی:

(واعدوا لهم ما استطعتم من قوة ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله
وعدوكم) الأنفال/ ۶۰

به هیچ جزیریک نابئ موسولمان له چوونه ناو شهر بترسی؛ چونکه مهرگی
ناده میزاد ساتیک پاش و پیش ناکهوی، پیوسته موسولمانان هۆکاره کانی هیز و
توانا دابین بکمن! قهزاو قهدهر نه کهنه به هانهی تیشکان و نسکو، نابئ ناومیدیان
تیدا دروست بکا.

ئمو حه دیشی حاکم له عانیسموه دهیگیریتموه که دهفرموی: ((لا حفر
من قن)) دژایه تی له گهل ((خذوا حفرکم)) ناگهینهی چونکه حه زهر و وریایی
به شیکه له قهدهر، چونکه قهزاو قهدهر بریتیه له رابوونی کاره کان به گیره ی
هۆکاره کان، واته: موسوبه بمروالهت به گیره ی سبهب دیته کایموه، کهوابئ
حه زهر به شیکه له نه سباب و کارکردنه به گیره ی قهزاو قهدهر!!

(وان منکم لمن لیبطن) به لام بریک له ئیوه له گۆره پانی به ره ی
ناوخویدا له جیهاد و تیکۆشان دوا ده کهوی، یان کۆسپ و ته گهره ده خاته به رده م
رۆیشتنی جهنگاوه ران، یان واده بی همول دها جهنگاوه ران له چوون بۆ شهر سارد
بکاتموه، نهوانه دوو پرو و برهوا لاواز و ترسنۆکن.

دوو پرو ده کان بۆ خۆیان نایانموی بچن بۆ جهنگ و شهر بکمن، چونکه نهوان
ثایین و برهوادارانیا خۆش ناوین، به سرووشت دژی سهرکهوتنی موسولمانان و
نایانموی سهرکهوتن به ده ست بینن! برهوا لاواز و ترسنۆکه کانیش سهرکهوتنی
موسولمانانیا پی خۆشه به لام بۆ خۆیان دوو دلن له هاو به شی کردن له جیهاد و
برهوامه ری کردنی دوژمن، چونکه ترسنۆک و وره نرم و دنیا خۆشویستن. نهوانه له
ناوی لیل و قورپاودا ماسی ده گرن! وه کوو ده فرموی: (وان منکم لمن لیبطن) هی
وا همیه بمروالهت به گرۆهی ئیوه حسیب ده کری له ریزی موسولمانان ده ژمیردری
به لام له چوون بۆ شهر و جیهاد خۆپاش دها و خاوه خاوه ده کا، وه کوو
عه بدوللای کوپی ئوبه ی و دوو پرو و هاوه لانی چاوه ری ئاکام و نه تیجه ی شهره که

ده‌کمن جا ﴿فَإِنْ أَصَابَكُمْ مَصِيبَةٌ قَالْ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا﴾
 نه‌گمر تووشی به‌لاو تیشکان بوون، لیتان/کوژرا، به‌ناچاری تووشی هه‌لاتن و
 پاشه‌کشی بوون، که‌یف خوش ده‌بن به‌وی که‌نموان له‌گهل نه‌بوون و تووشی نمو
 ناخوشی و کوشتن و بریندار بوونه نه‌هاتن و به‌ناشکرا ده‌لین: توخه‌ی که‌ناماده‌ی
 جه‌نگی خو به‌کوشتن دان نه‌بووین و تووشی نمو چه‌رمه‌سری به‌نه‌هاتوین، پتییان
 وایه: نمو نیه‌مه‌تی خودایه به‌سدری‌اندا رژاوه، نازانن که‌چ زهره‌رو زیانیکیان لی
 که‌وتوو، که‌پاداشتی خو‌پا‌گری و ناره‌ه‌تی و شهید بوونیان له‌کیس چوو نه‌گمر
 بکوژرانایه!

﴿وَلَنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لِيَقُولَنَّ - كَأَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ -
 يَا لَيْتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا﴾ نه‌گمر خیره‌ریکتان تووش بی،
 سهرکه‌وتن و ده‌ستکه‌وتی جه‌نگتان ده‌ست که‌وی، ده‌لین: هه‌روه‌کوو له‌گروه‌ی یتوه
 نه‌بن و له‌ریزی یتوه نه‌بن-خۆزگه‌هاویه‌شی جه‌نگمان بگردایه بو نمو به‌شی‌کمان
 له‌تالان و ده‌ستکه‌وتی جه‌نگ به‌ریکه‌وتایه! گه‌شمو نه‌شه‌ی سهرکه‌وتنمان به‌خۆوه
 بیینیایه و لافی نازایه‌تی و نه‌به‌ردی و مه‌ردایه‌تیمان لی بدایه: نموانه له‌هه‌ردوو
 حاله‌ته‌که‌دا عدقل سووک و کورت بین و به‌روا لاواز و ترسنوکن، بویه په‌روه‌ردگار به
 رسته‌یه‌کی پر ماناو کاریگمر لومه‌ی کردن و نمو‌ی گه‌یاند که‌نموانه په‌میوه‌ندیان
 به‌کۆمه‌لی موسولمانانموه نیه.. فهرموی: ﴿كَأَنْ لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ﴾ نه‌مه
 رسته‌یه‌کی کاریگمه‌ له‌دل و ده‌روونی بیسهردا و هه‌ست ده‌وروژینن، چونکه
 ده‌یخاته سهر نمو بیر له‌حالی خو‌ی بکاته‌موه و عه‌یب و له‌که‌ی خو‌ی بزانی.

نه‌مجار په‌روه‌ردگار له‌باس و چۆنیه‌تی وره‌لاواز و ته‌مبیل و ترسنوکه‌کان
 ده‌گوزیتموه دیته سهر باسی کۆمه‌لی وره‌به‌رز و نازاو مه‌رد و نه‌به‌ردان، نموانه‌ی
 له‌بازنه‌ی دواکه‌وتن و خو‌پاشدان ده‌رده‌چن و ده‌چنه پله‌ویایه‌ی ریز داران و خو‌یه‌خت
 که‌ران و دل و ده‌روونی خو‌یان له‌تاوانی نه‌چوون بو شمر و به‌مرگری نه‌کردن پاک
 ده‌که‌نموه، نمو‌ه‌تا له‌م نایه‌ته‌ی دوا‌ی‌دا به‌نده موسولمانه‌کانی هه‌لده‌نی بو جیهاد و
 کۆشش کردن له‌ریگای خودادا، بو‌رزگار کردنی نمو ژن و مندال و بی ده‌سه‌لات و

هه ژارانهی که له مه که مابوونهوه، ههروا بو رزگار کردنی موسولمانانی بی دهسلات و نه دارا له هه شویتیک بن، ده فرموی: ﴿فليقاتل في سبيل الله الذين يمشرون الحياة الدنيا بالآخرة﴾ با خاوهن باوه پان شهر بکهن، له ریگی خودادا بو بهرز کردنهوهی نالای نیسلام و که لیمه (لا إله إلا الله) با نهوانهی ژانی دونهی بی به قا ده فروشن به ژانی جاویدانی نه پراوهی قیامت، له پیناو نایینی خودادا بجهنگین، بو سهرخستنی نایین و چه سپاندنی یه کتاپهرستی و عهدل و سهر فیرازی و نازادی و سهر بهستی خویان بهخت بکهن، وشه نیسلام سهر بخن و وشه کوفر داگرن. نهوانهی له ریگی نایینی خودادا ده جهنگین چ سهر بکهون یان تیشکین به مراز گهیشوو بهختهوهرن، چونکه ﴿ومن يقاتل في سبيل الله فيقتل أو يغلب فسوف نؤتيه أجرا عظيما﴾ که سیکه شهر بکا له پیناو ناییندا و له ریگی خودادا، دوژمن به سهریدا زال بی یان نهو به سهر دوژمندا سهر بکهوئی، نهوه بیگومان خودا له ههردوو حالته که دا پاداشی گهوهو و زورو نه پراوهی پی ده به خشی؛ که بریتیه: له بههشت و پاداشی باش.

نهمه به لگهیه له سهر گرنگی جهاد و تیکۆشان، ههتا موسولمانان گیانی خو بهخت کردن و جهادیان تیدا بی، دوژمن لییان ده ترسی، ولاتیان پاریزاو و نایینیان گه شه دار و شه ریعه تیان کار پی کراو و چه سپاوه؛ هه کاتیکیش وازیان له جهاد هینا، دوژمن ته ماعیان تی ده کاو ولاتیان داگیر کراو و شه ریعه تیان له بیر کراوه، شان و شهوکه تیان نه ماوهو ژیر دهستوه چه ساوهن!

نه مجار پهروه ردگار زیاتر جهختی له سهر گرنگی جهاد کردو فرموی: ﴿وما لكم لا تقاتلون في سبيل الله والمستضعفين من الرجال والنساء والولدان﴾ چی ده بیته کۆسپ و ته گهره ناهیتلی ئیسوه جهاد بکهن؟ چ عوزوو به هانهیه کتان به دهستهوهیه؟ که ناچن له پیناو نایینی خودادا بجهنگین؟ بوچی ههول نادهن یه کتاپهرستی له شوین هاوهل دانان بو خودا بچه سپینن؟ خیر له شوین شهر و داد و بهزهیی له جی ستم و دلره قی دهسته بهر بکهن؟؟

چی دهستی ئیوهی بهستوه؟ بچن ههژار و لیقه و ماوان؛ ژن و مندال و پیاوه
 موسولمان و ژیر دهسته به جیماوه کانی مه ککه له چنگی کافره کانی قوره‌یش
 رزگار بکه‌ن، که ناهیلین کۆچ بکه‌ن، هه‌میشه زه‌ختیان لی ده‌که‌ن له نیسلام ژوان
 ببنه‌وه، ﴿الذین یقولون ربنا أخرجنا من هذه القرية الظالم أهلها﴾ نه‌و لیقه و ماو و
 لاوازانه یارمه‌تده‌ر و پشتیوانیان له کیس چوه، نه‌وان له ژیر زه‌ختی
 چه‌وساندنه‌وه‌دا، له‌به‌ر نازار و نه‌شکه‌نجه ده‌لین؛ خودایه! له‌م شاره رزگارمان بکه
 که مه‌ککه‌یه‌و دانیشتوانی کافرن، ستم له‌ به‌نده بی ده‌سه‌لاته‌کان ده‌که‌ن و گه‌ردن
 بۆ زاتی پاکت که‌چ ناکه‌ن و هاوه‌لت بۆ داده‌نین ﴿واجعل لنا من لذلک ولیا واجعل
 لنا من لذلک نصیرا﴾ خودایه! سه‌رکرده‌یه‌که‌مان بۆ به‌ره‌خسینه سه‌ره‌رشتیمان بکاو
 کاروبارمان به‌ده‌سته‌وه بگرئ؛ له‌م جه‌ور و ستمه‌ه رزگارمان بکا، گیان و ناموسمان
 بیاریژئ، یارمه‌تیده‌ریکه‌مان بۆ بنیره ستم و زورمان له‌سه‌ر لابه‌ری و به‌سه‌ریان دا
 سه‌رمان بخا، کۆمه‌کیمان بکا بۆ کۆچ کردن و رزگاریونمان له‌م ناخۆشی‌یه. تنه‌ها
 قاپی تۆمان هه‌یه‌و هه‌ر تۆ فریاره‌سمانی پشت و په‌نای لیقه و ماو و هه‌ژارانی.
 نه‌مجار په‌روه‌ردگار له‌ نایه‌تی داهاتوودا موقاره‌نه‌و به‌رامبه‌ری یه‌ک ساز ده‌دا
 مه‌به‌ستی هه‌ردوو لایه‌نی کیشه‌و ناکامی شه‌ره‌که دیاری ده‌کاو ده‌فه‌رموئ: ﴿الذین
 آمنوا یقاتلون فی سبیل الله﴾ نه‌وانه‌ی خواناس و موسولمانن له‌ پیناو ئایینی
 خودادا شه‌ر ده‌که‌ن، بۆ به‌رز کردنه‌وه‌ی وشه‌ی (لا إله إلا الله) جیهاد ده‌که‌ن و
 تیده‌کۆشن، بۆ چه‌سپاندنی عه‌دل و دادپه‌روه‌ری خه‌بات ده‌که‌ن، ده‌یان‌ه‌وئ گه‌ل و
 نه‌ته‌وه‌کان له‌ چه‌وساندنه‌وه‌و ژیر ده‌سته‌یی رزگار بکه‌ن مه‌به‌ستیان تالان و داگیر
 کردن و چه‌وساندنه‌وه‌ی گه‌لان نیه، نایانه‌وئ زولم و ستم له‌ که‌س بکه‌ن، مال و
 سامانی که‌س چه‌پاو بکه‌ن (وه‌کوو ئیستا باوه).

﴿والذین کفروا یقاتلون فی سبیل الطاغوت﴾ به‌لام نه‌وانه‌ی کافرو
 خوانه‌ناسن شه‌ر ده‌که‌ن له‌ پیناو طاغوت دا بۆ مه‌به‌ستی خه‌یالی و بی سه‌روه‌هر، بۆ
 به‌ده‌ست هه‌ینانی شتی ماددی کاتی و په‌روه‌وچ کۆشش ده‌که‌ن، ده‌یان‌ه‌وئ به‌ پی‌ی

ویستی شهیتان ههلس و کهوت بکهن، بت پهرستی پهره پی بدن، یارمه تی کوفر و بیدینی بدن، یان دهیانهوئی تالان و برپۆ به دهست بیتن، یان بۆ شانازی و خو هه لئانهوه و به خو نازین و بزوه نه شهی سهرکهوتن و ههست به نازایی و ده رکردنی ناوو شوهرت له ناو هوژ و گهلان دا.

به لام سهره نجام و ئاکام سهرکهوتنی حق و راستی به به سهر به تال دا؛ چونکه حق و راستی هه همیشه به هیز و پتهو و دامه زراوه، رپه وانی خوگر و کۆلنه درن، به تال بی هیز و تیشکاوه، رپه وانی زه بوون و ترسنۆکن، هه همیشه حق سهرکهوتوه، هیچ شتی که به سهری دا سهرناکهوئی، بۆیه پهره ردگار فهرمانی به موسولمانان کرد و فهرموی: ﴿فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا﴾ نهی کومه لی موسولمانان! شهر له گهل کافرو په رپه وانی شهیتان بکهن؛ نهوانه ی شهیتان هه لی خه له تاندوون و وای تیگه یاندون که زولم و ستهم و ویران کردنی ولات سهره ریه و پله و پایه ده دا به ئاده میزاد!!

نهی گرۆهی موسولمانان! با هیز و تواناو ژماره ی زۆر و زۆری چه ک و نامیری جۆراو جۆریان ئیوه له خشته نه با، چونکه نهوه فیل و ته له که ی شهیتانه، پیلان و وه سه سه ی نهوه، فیل و ته له که ی شهیتانیش لای هو شه مندان و رونا کبیران و خاوه ن باوه ران لاواز و بی نرخه، شهیتان و پیلانی هاوه ل و رپه وانی هه همیشه تیشکاو و ژیر کهوتوون. به لام ئیوه نهی کومه لی موسولمانان! سهر په رشتیار و گهوره و یارمه تده رتان خودای زاناو دانییه، نهو پشت و په ناتانه، له شکر و سهر یازانی ریبازی خودا هه همیشه سهرکهوتوون حیز و پارتی خودا سهر فیراز و به مراز گه یشتوون.

حال و چو نیه تی ناده میزاده کان له کاتی فه رض کردنی جه نکا دئی کافران

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَعَاشُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ
كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبُّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا
أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَّعْتُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى
وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾ أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمْ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ
فِي بُرُوجٍ مُشِيدَةٍ وَإِنْ تُصِيبَهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
وَإِنْ تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَالِ
هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ﴿٧٨﴾ مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ
اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى

بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

«الم تر إلى الذين قيل لهم...» دهریاره ی هو ی هاتنه خواره وه ی نهم نایه ته
نه سانی و حاکم له نیبنو عه ببا سه وه ده گپ نه وه ده لی: (عه بدولره حمان) ی کوری
عموف و چندند ها وه لیکی هاتنه خرمدت پیغه مبهر و تیان: قوربان! نیمه پیش
نه وه موسولمان ببین لهو پهری هیز و توانادا بووین، که موسولمان بووین تووشی
زه لیلی و چهوساندنه وه بووین، پیغه مبهر و فمرمی من فرمانم پی کراره به

لیبوردن و لاشهری، ده‌بی خۆتان بگرن و شهر له‌گه‌ل قوره‌یشی‌یه‌کان نه‌کهن، کاتی موسولمانه‌کان کۆچیان کرد بۆ مه‌دینه فەرمانیان پێ کرا به‌ شهر کردن له‌گه‌ل کافران بریکیان خۆیان په‌ناداو ناماده‌ی جیهاد نه‌بوون؛ نیت پروردگار ئه‌م نایه‌تی نارد ه‌وار.

حه‌سه‌نی به‌صری ده‌لی: ده‌رباره‌ی موسولمانان ه‌اتۆته‌ خواری، موحاهید ده‌لی ده‌رباره‌ی جوله‌که‌ ه‌اتۆته‌ خواری، بریکیش ده‌لین: ده‌رباره‌ی دوو‌پوه‌کان ه‌اتۆته‌ خواری. به‌ه‌م‌ر حال رای حه‌سه‌نی به‌صری رایه‌کی لاوازه، چونکه‌ له‌ میژووی هاوه‌لانی پیغه‌مبەر دا نه‌بیستراوه‌ که‌ سه‌ری‌پچی له‌ نه‌جام دانی هوکمیکی قورنان بکهن و ره‌خنه‌ بگرن و به‌و شیوه‌ زه‌قه‌ هه‌لو‌بستی ناوا ناله‌بار بنوین!

په‌یه‌ندی ئه‌م نایه‌ته‌ به‌ نایه‌ته‌کانی پیشه‌وه‌ ئه‌وه‌یه: له‌وه‌ پیش پروردگار فەرمانی به‌ موسولمانان کرد خۆ ناماده‌ بکهن بۆ شهر له‌گه‌ل کافران دا باسی نه‌وانه‌ی کرد که‌ خۆ له‌ چوونه‌ شهر پاش ده‌ده‌ن، فەرمانی پێ کردن که‌ له‌ ریگای خوادا شهر بکهن و موسولمانه‌ لیقه‌وماوه‌کانی مه‌که‌که‌ له‌ ده‌ستی قوره‌یشی‌یه‌کان رزگار بکهن. نه‌م‌جار له‌م نایه‌ته‌دا باسی حال و چۆنیه‌تی کۆمه‌لیک ده‌کا: که‌ پیش کۆچ کردن و یستویانه‌ شهر له‌گه‌ل قوره‌یشی‌یه‌کان بکهن له‌ مه‌که‌که‌دا، کاتی‌ک پاش کۆچ کردن شهر کردنیان له‌سه‌ر واجیب کرا پێیان ناخۆش بوو، نیت پروردگار سه‌رکۆنه‌ی کردن و فەرمو‌ی: ﴿الْم تر االى الذین قیل لهم کفوا ایدیکم﴾ نه‌تۆ سه‌یر ناکه‌ی بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی له‌ مه‌که‌که‌ له‌ سه‌ره‌تای ئیسلام دا پێیان گوترا: ناشتی بیاریزن، خۆتان له‌ تێوه‌ گلانی شهر بیاریزن. له‌به‌ر چه‌ند ه‌ویه‌ک بارو دۆخ له‌بار نه‌بوو بۆ شهر کردن که‌ ه‌ویه‌ک له‌وانه‌ که‌می موسولمانان و زۆری کافره‌کان بوو، هه‌روه‌ها شوینه‌که‌شی شاری مه‌که‌که‌ بوو: که‌ (بلد الحرام) ه‌ ریزدارترین شوینی سه‌ر زه‌وییه‌، شهر کردن تییدا قه‌ده‌غه‌یه‌! له‌به‌ر ئه‌وه‌ فەرمانیان به‌ جیهاد پێ نه‌کرا‌بوو تا کۆچیان نه‌کرد بۆ مه‌دینه ریگای شهر کردنیان پێ نه‌درا، که‌چی که‌ فەرمانیان پێ کراو جیهادیان له‌سه‌ر فهرز کرا ترس دایگرتن و لیوه‌ له‌ریان پێ که‌وت!! بۆیه‌ خوا به‌و شیوه‌ سه‌رز نه‌شت کردنه‌ هه‌لو‌بسته‌که‌یانیان ده‌گیریته‌وه‌، ده‌فه‌رمو‌ی: ئه‌و

کاته پیتیان گوترا: ناشتی بیاریزن و خۆتان له شهر دوور بگرن **(وَأَقِمُوا الصَّلَاةَ)** نوێو به جی پیتن بهریک و پیکێ نه نجامیان بدهن **(وَأَتُوا الزَّكَاةَ)** زه کاتی مال و داراییتان ده ربکهن که سهرده کیشی بۆ پهیدا بوونی خۆشهویستی له نیوان خه لک دا، عمر به کان وه کوو هه موو گهلانی دور له خواپهرستی - له سهرده می نه زانی دا زۆر جار به برهویانوی پرپووج شهریان هه لده گیرساند، دلایان پرپوو له رقه بهری و دژایه تی و دوژمنایه تی کردنی یه کتری، که چی **(فَلَمَّا كَتَبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالَ إِذَا فِرْقٍ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً)** که له دواي کۆچ کردنی بۆ مه دینه شهریان له سهر پیتوست کرا کۆمه لیک له دوورپوه کان و موسولمانه ترسنۆکه کان بوون پیتیان ناخۆش بوو، ترسان له وه که کافره کان شهریان له گهل بکهن و بکوژین، وه کوو چۆن له سزای خودا ده ترسین به لکو زیاتر له وان ده ترسان. ته نانه ت ترسانه که یان بهرپوه یه ک بوو؛ که خۆیان پی نه گیراو بانگیان لی بهرز بووه وه **(وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ)** گوتیان: پهروه ردگارا! بۆچی شهرکردنت له سهر پیتوست کردین؟ بۆ لیمان ناگه پێی بۆ خۆمان به مردنی سرووشتی خۆمان به مرین **(لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ)** بۆچ پیتوست کردنی شهر له سهرمان بۆ ماوه یه کی تر دوات نه خست، شهر کاریکی خراپه، خوین رشتنی تیدایه، منداڵ هه تیو ده بن، دایک و باوک جهرک سوتاو ده بن.

نه مجار پهروه ردگار فرمان به پیغه مبه **﴿﴾** ده کا که شوبه که یان رهت بکاته وه ده فهرموئ: **(قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ)** داواکردنتان بۆ دواخستنی شهر و خۆپاشدان و خۆشاردنه وه تان له چوون بۆ شهر له ترسی مردن له وه وه سه رچاوه ی گرتوه که حدزتان له کالای دنیایی یه و دنیا په رستن! له کاتی که دا هه موو له ززه ت و خۆشی دنیا هیچ و پووج براوه و روو له نه مانه و له ناست نیعمه ت و له ززه تی قیامه ت دا به هیچ و بی بایه خ ده ژمی ردی، دواوژی خوا په رست زۆر باشته ره له جیهانی بی به قا، نیعمه ته کانی دنیا کهم و فه وتان، نیعمه ته کانی قیامه ت زۆر و به رده وام و بی نه رک و بی ناره حه تییه، که سیک ته قوا کارو خودا

پدرست نه بی بهو له ززهت و خوشی به ناگا! کهوایی پابه ندی فرمانی خودا بن و خو
 بیارین له سهریچی کردنی فرمانه کانی، **(والآخرة خیر لمن اتقى)** قیامت
 باشته بو ته قواکاران **(ولا تظلمون فتيلا)** هیچ شتیک له کرده و کانیاں کهم
 ناگریته وه، نه گهر به نه ندازه ی داوه ده زوی درزی ده نگه خورماش بی! پاداشیاں
 ده دریته وه و پاش گوئی ناخری!

مردنیش کاره ساتیکی گشتی به وه موو کهس ده گریته وه و کهس لی
 رزگار نابی **(اینما تکنونوا یدرککم الموت ولو کنتم فی بروج مشیدة)** له هر
 شوینیک بن مردن دهستی پیتان ده گا و یه خه تان ده گری! ته نانهت نه گهر له قه لاو
 باله خانه ی قایم و پته ویش دابن، چونکه فریشته ی مهرکه هاوهر (عیز قائل) هیچ
 له مهریک بهری ناگری و هیچ شتیک نایگریته وه، وه کوو خودا ده فرموی: **(کل
 نفس ذائقة الموت)** آل عمر از/ هیچ یان ده فرموی **(کل من علیها فان
 الرحمن/ چه یان ده فرموی (وما جعلنا لبشر من قبلك الخلد أفان مت فهم
 الخالدون) الانیلخ/ ۴.**

جا نه گهر مردن سهره نجام و نا کامی هه موو زینده وهریک بی و ههرکه سه
 به مهرگی دیاری کراوی خو ی بمری، ساتیک پاش و پیش نه کا! هر که سیک که
 نا کام (نه جهل) ی هات ده بی بمری! نیتر ده بی بوچی ناده میزاد له مردن بترسی،
 چونکه نینسان به چیته گۆره پانی شهر، یان نه چی ته مه نیکی دیاری کراوی هیه
 چوونه شهر یان نه چوون بو شهر هیچ له مهرکه و کوتایی زیان ناگۆری! وه کوو
 خالیدی کوپی وه لید له سهره مهرگا له سهر نوتنی مردن فرموی: نه وه موو شهر و
 جهنگم بینین، شوینیک له جهستم دا نیه که سهره رم و سهره تیری پیوه نه بی،
 که چی نه وه تا وا ده مرم له ناو نوین دا. یاخوا ترسنوکان خه ویان لی نه که وی و
 داوه شین!!

نه مجار پهروه ردگار باسی شتیک ده کا که ناده میزاد سهری لی
 سوپده مینن به هو ی و ته و قسه و چاو وراوی نه و دو وروانه که ههرگیز هه لو یستیکی
 هو شه ندانه نانوینن و قسه یه کی راست نا کهن **(وإن تصبهم حسنة یقولوا هذه من**

عند الله) نه گمر خوئی و کامه رانی به کیان پی بگا، غه نیمه ت و همرزانی و رزق و روزنیه کیان ده ست بکه وی، کشتوکال و بهروبوومیان باش بی، کور و کچیان بیی ده لیتن: نه مانه له خوداوه ده ستمان که وتووه، دهستی که سی تیدا نیه و خودا پیی به خشیوین (وإن تصبهم سیئة یقولوا هذه من عندك) نه گمر به لاو نه خوئی روویان تی بگا، تیشکانیان به سهر دابی، گرانی و نه بوونی ژانیان به سهر دابی، بهروبووم و کشتوکالیان کهم بی، بهری ره زیان بهر لافاو و تهرزه بکه وی، مندالیان نه بن، یان بمرن، ناژه ل و مال و سامانیان به وتی، ده لیتن: نه مانه به هوی تووه تووشمان هاتوون، نهی محمد! به هوی شوین که وتنمان بو نایینه کهی تو تووشی نه هه موو نه هاهمه تی به هاتووین، وه کوو چۆن دارو ده ستی فیرعه ون هه مان هه لویتیان بهرام بهر به موسا هه بوو (فإذا جاءتهم الحسنة قالوا لنا هذه وإن تصبهم سیئة یطیروا بموسی ومن معه إلا إنما طائرهم عند الله) الأعرال/ دهی

یان ده فیرموی (ومن الناس من یعبد الله علی حرف) الحج/ ده، هه هه بهو جۆره دوو پرووه جووله که کان که بهرواله ت موسولمان بوویوون و له پاستی دا دژی نایینی تیسلام بوون، نه گمر تووشی به لاو ناخوئی به ک ببوونایه، ده یاندایه پال نه وهی که په پیره وی نایینی تیسلام ده کهن، په پیره وی (محمد) یان ده کرد به مایه ره شینی و ده یانگوت: نهی موحه ممد نه مه مان به هوی تووه تووش هاتووه! واته: به هوی واز هینانمان له نایینی خویمان و شوینکه وتنی نایینی تو تووشی نه وه هاتووین! نیتر په روه ردگار ره ددی دانه وه فیرموی: (قل کل من عند الله) نهی محمد! پیتیان بلئی! نهو بوچوونه تان هه لیه، نهو رووداوانه له لایه ن خوداوه یه، هه موو شتی به قهزاو قهدهری خودایه، قهزاو قهدهری خودا له هه موو شتی که دا کاریگمه، چاکه و خرابه، خوئی و ناخوئی بو موسولمان، بو کافر، به پیی قهزاو قهدهره.

(فمال هؤلاء القوم لا یکادون یفقهون حدیثا) نه وه نهو خه لکه چییان لی قهوماوه؟ عدقل و هوشیان تووشی چ شله ژانی بووه؟ بوچی تیناگهن و به هوش

خوښانهوه نایه نهوه؟ بۆ لهو ئاخاوتن و وت ویتوه حالی نابن که ئاراسته یان ده کړی؟
بۆ نهوه نده که موده و نه قام و نه زانن؟!

﴿ما أصابك من حسنة فمن الله﴾ نهی محمد: مه به ستیش هه موو
ئاده میزاده هه چاکه و خیر و خوشی و هه زانی و لهش ساغی یه که تووشتان دی
نهوه له خوداوه یه، نهوه له فاضل و گه وره یی و ره حه متی خوداوه یه بۆ ئیوه ی
ئاده میزاد به هو ی نهوه وه یه: که توفیقی داوون بۆ نهوه ی ریگای سهرکه وتن و خیر و
خوشی بگرته بهر ﴿وما أصابك من سيئة فمن نفسك﴾ نهوه به لاو ته نکه و
چه له مانه ی تووشت دین نهوه به هو ی هه لوست و کرداری خو ته وه یه، له م رووه وه
که ریبازی عقل و حیکه مت نه گرتو ته بهرو به گیره ی یاسای یه زدانی و به گیره ی
زانباری و تاقی کردنه وه ی زانستی هه نگاوت نه ناوه! ته نانه ده لاین: نه خوشی
به هو ی هه لئس و که وتی ناله باری ئاده میزاد خو ته متی وه کوو خودا ده فهرمو ی: ﴿ما
أصابكم من مصيبة فبما كسبت أيديكم ويفعوا عن كثير﴾ الشوری/ ۳۰

زۆر فهرموده له پیغه مبهر و فهرمایشت له خواناسانه وه گیردراونه وه که
تاعه ت کردن بۆ خودا ده بیتته هو ی نیعمه ت و خوشی هه ردوو جیهان و
سهرپیچکردنی به لاو موسیبه ت ناوهره، تاعه متی خودا به وه ده بی که به گیره ی
یاسای نیردراو و دانراوی نهو ره رفتار بکه ی، هه موو شتی له جیگه ی سرووشتی خو ی
دابهری و به کار به یترئ، نه م نایه ته بنه مایه که له بنه ماکانی زانباری کومه لایه تی و
دهروون ناسی، ده رمانی ده ردی خه رافاتی نه زانی و بت په رستی یه و، ریز لیتانه بۆ
خودی ئاده میزاد. ﴿وَأرسلناك للناس رسولا﴾ ئیمه تۆمان ناردوو نه ی
موحه مه ده! بۆ سه ر ئاده میزاد به پیغه مبهر، پیغه مبه ریش به س راگه یانندن و
بانگه وازی له سه ره، نهوه به ده ست تۆ نیه که خه لک توووشی خو شتی و ناخو شتی
ده بن! نه تۆ چ ده سه لاتیکت له وه دانیه، که نه وان توووشی باشه ده بن یان توووشی
ناخو شتی دین نه تۆ ره هبه ری و شه رعی خودا بهو مه ردومه گه له راده گیه نی، نهوه یان
تی ده گیه نی که خودا پی ی خو شه یان پی ی ناخو شه ﴿وکفی بالله شهیدا﴾ به سه بۆ
تۆ که خودا شایه د و گه واهیده ره که تۆ پیغه مبهرو ره وانه کراوی زاتی پاک ی نهوی،

ناگاداره به‌وهی که رووده‌دا له نیوان شه‌تۆ شه‌وان دا، زانایه به‌وهی پیاڤان راده‌گه‌یه‌نی و به‌هه‌لوستی به‌رامبه‌ری شه‌وان و سه‌ر ره‌قی و دژایه‌تیکردنی شه‌وان بۆ په‌یامه‌که‌ت. تۆ هه‌ر راگه‌یاندن و بانگه‌وازیت له‌سه‌ره، خێر و شه‌ر هه‌مووی به‌ده‌ستی خودایه له‌رووی خه‌لق و ئیجاده‌وه، شه‌ر و نه‌گه‌یه‌تیش له‌ئاده‌میزاد خۆیه‌وه‌یه‌تی له‌رووی که‌سب و ئیختیاره‌وه!! به‌کورتی پتویسته ئیمه‌ی ئاده‌میزاد دوو شت بزانیڤ:

یه‌که‌م: هه‌موو شتی‌ک له‌خواوه‌یه، واته: خودا به‌دیه‌ینه‌ری هه‌موو شتی‌که هه‌ر شه‌وه نیظام و یاسای بوونه‌وه‌ری داناوه بۆ شه‌وه‌ی ئینسان به‌هه‌ول و کۆششی خۆی کاریان تیدا بکا.

دووه‌م: هه‌ر شه‌ر و خراپه‌یه‌ک که‌تووشی ئاده‌میزاد ده‌بێ به‌هۆی که‌مه‌ترخه‌می و په‌یره‌وه نه‌کردنی یاسای بوونه‌وه‌ر و نه‌زانیڤ و په‌یره‌وه نه‌کردنی رێگای راست و دروست تووشی ده‌بێ!

چ دژایه‌تی‌ه‌ک له‌نیوان نایه‌تی ﴿کل من عند الله﴾ واته: هه‌موو چاکه‌و خراپه‌یه‌ک له‌خوداوه‌یه‌و نایه‌تی ﴿وما أصابك من سینه فمّن نفسک﴾ دا نه‌یه چونکه نایه‌تی یه‌که‌م واته‌ی دروست کردن و به‌دیه‌ینه‌نی لی وهرده‌گیری واته: چاکه‌و خراپه‌ خودا دروستیان ده‌کاوه‌دییاڤان ده‌یه‌نی، نایه‌تی دووه‌م مه‌به‌ست لی‌ی هۆیه‌تی و نه‌نجام دانه‌ واته: خراپه‌و ناخۆشی‌یه‌ک که‌تووش ده‌بێ به‌هۆی تاوان و کورت بیڤی خۆته‌وه‌یه نه‌ی ئاده‌میزاد! که‌کۆله‌واری له‌تیگه‌یه‌شتنی یاساوه‌ستووره گشتی‌یه‌کان!

گویرایه لی فه رمانی پیغه مبه رگویرایه لی فه رمانی خودایه

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى
 فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِظًا ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا
 مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا
 يُبَيِّتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨١﴾
 أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ
 اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨٢﴾

«من يطع الرسول... الآية»

په یوه ندى نهم نایه ته له گڼل نایه ته کانی پیش دا نهمه یه: لیره دا پسروره دگار
 جهخت له سمر فرمانه که ی پیشوو ده کاتمه که فرمانی کرد به پابه ند بوون به
 فرمانی خوداو پیغه مبه ر و نهمه روون ده کاتمه که به گوئ کردنی فرمانی
 پیغه مبه ر لمرستی دا به گوئ کردنی فرمانی پسروره دگار.

هوئ هاتنه خواره وئ نهم نایه ته وه کوو موقتیل ده گیریتمه ده لی:
 پیغه مبه ر ﴿﴾ ده یفرموو: ((من احبني فقد احب الله ومن اطاعني فقد اطاع
 الله)) دوو پوه کان گمزا فیان کیشاو گو تیان: نایسن نهم پساوه چ ده لی؟ نهمه تا
 نزیکه خو بکا به خودا، له کاتییک دا خودا نه هی لی کردوین و داوامان لی ده کا که
 جگه له خودا که سی تر نه پمرستین، که چی نهم ده یه وئ بیکه یین به خودا وه کوو چوون
 مسیحی به کان عیسایان کردووه به خودا، نیتر نهم نایه ته هاته خورئ:

﴿من یطع الرسول فقد اطاع الله﴾ لهم نایه ته پیروزه دا پهروه ردگار ده بیاړه ی بهنده و رهوانه کړاوی خوۍ حذرته تی (محمد) ده فمرموی هم که سیکن به قسه ی بکا مانای وایه به قسه ی خودای کردوه. که سیکن لی یی یاخی بی نهوه له خودا یاخی بووه، چونکه (محمد) پیغه مبهری خودایه، قسه ی له هداو تاره زوو و خیال سمرچاوه هدلناگری به لکو همرچی ده یلی به نیگا و سرووشی خودایی به، پیرانی فمرموده: موسلیم و بوخاری له نه بو هوره یروه فمرموده یه کن ده گپ نهوه: ده فمرموی: پیغه ممبر ﴿من اطاعني فقد اطاع الله، ومن عصاني فقد عصی الله، ومن اطاع الأمير فقد اطاعني ومن عصی الأمير فقد عصاني﴾ که سیکن به گویی من بکا، نهوا پابهندی فرمانی خودایه، که سیکن له من یاخی بی، نهوا له خودا یاخی بووه، که سیکن به گویی فرمانی ده وای موسولمانان بکا به گویی فرمانی منی کردوه، که سیکن له فرمانی ده وای موسولمان یاخی بی له من یاخی بووه!

پوخته ی قسه نهویه: نایه ته که مانای وایه: هر که سیکن به گویی پیغه ممبر ﴿بکا و پابهندی فرمانی کانی بی، نهوا لپراستی دا پابهندی فرمانی خودایه، چونکه لپراستی و حقیقت خودا فرمان دهر و نه هیکره، پیغه ممبر ﴿راسپراو راگه یه نمره، به لام بری کاری دنیایی هدیه، پیغه ممبر فرمانان پی ده کا، وه کوو پدیوهندی کردنی دارخورمای می له تووی دارخورمای نیر، که به عمره بی نه مه ده گوتی: (تأبیر) هتا بهری باش بگری، که جائی پیغه ممبر ﴿بیمارانی فمرمو: (نه گمر نهیسی کمن قهینا کا) دواپی خورما که بیان خراب ده چوو، پیغه ممبر ﴿فمرموی: ((انتم اعلم بشؤون دنیاکم)) واته: خوتان له کاروباری جیهانیتان باشت ده زانن.

یان خواردنی زهیت و خوچه ور کردن پی، یان پتوانی خوارده مهنی وه کوو گنم و شتی تر له کاتی هارین و کردنی به هویر، نهوه زوری می نه م جوړه گوتار و کردارانه بیرو بچوونیکي روتی دنیایی پیغه ممبر وه پابه ند بوونی موسولمانان

پتی واجب نیه! هه ندپک جار هاوړی یانی پیغه ممبر ﷺ که فرماتیکې پیغه ممبریان به بۆچوونی خۆی بزانیایه، بۆ نهوهی بزانت: که/نهو فرمانه گوشت و گوو موناقه شه همل ده گری، عمر زیان ده کرد: نه مهی دهیفرمووی: راو و بۆچوونی خۆته، یا سرو شهو له خداوه هاتووه؟؟

جا نه گمرفرمانه که نیگای خودایی بوايه، به بی نه ملا و نهولا پابه ندی ده بوون.. نه گمربسیر و بۆچوونی پیغه ممبر ﷺ خۆی بوايه، نهوه رایه کی باشتریان ده رده بپری و داوایان لی ده کرد که لمراکه ی خۆی دابه زی؛ وه کوو له غه زای به در و نوحود دا روویدا.. گه لی جاری وایش بووه پیغه ممبر هاتوته سمر رای نهوان.

﴿ومن تولى فما أرسلناك عليهم حفیظا﴾ همرکه سیک روو وهرگی پری له فرمانه کانی تو نهی (محمدا) خه ساره تمه ندو مال ویرانه، تو بهرپر سیاری تاوانی نهوان نی، ریکای نهو هشت نیه که به زور وستی خۆتی به سمر دا به سپینی، تو بهس پری راگیان دنت له سمره و زووه ملیت نیه، زوری پری ناچی زهره رو زانی سمر پیچی کردنه کی خۆیانیان تووش ده بیتموه، وه کوو له حه دیشی صحیح دا هاتووه ((من یطع الله ورسوله فقد رشد ومن یعص الله ورسوله فإنه لا یضر إلا نفسه))، ((که سی فرمانی خداو پیغه ممبری چی به چی بکا، سمر فیراز ده بی، که سیکیش سمر پیچی له فرمانه کانی خواو پیغه ممبری بکا، نهوه زیانهو به خۆی ده گه یه نی)) نه مجار پمروه دگار پمروه له سمر پیلان و فیل و ته له کی دوو پروه کان هه لده تاوه ده فرموی: ﴿وبقولن طاعة﴾ له لای خۆت ده لین: فرمانت به چی یه، قسه ت بیسراو له سمر چاوه، که نه مهش ده لین: به راستیان نیه و به دوو پوهی و نیفاقه ﴿فإذا برزوا من عندك﴾ که له لای تو روشتن و له تو هون بوون ﴿بیت طائفة منهم غیر الذي تقول﴾ شهو له ناو خۆیاندا رایه کی تر، جیاواز ده درکینن و هه لریستیکی تر وهرده گرن پابه ندی وادهو په یمانی خۆیان نین.

نیینو جمریری طمیری له نیینو عه بیاسه وه ده گپریتموه ده لی: نهوانه واته: دوو پروه کان- که ساتیکن لای پیغه ممبر ده لین بروامان به خداو پیغه ممبری خودا

ههیه، بۆ ئه‌وه‌ی مال و گیانیان پاریزراو بۆ، که‌لای پیغه‌مبهر ده‌رده‌چن به پیچه‌وانه‌ی ئه‌وه‌ی گوتویانه لای پیغه‌مبهر قسه ده‌کهن و هه‌لوێستی جوداوازیان ههیه؛ بۆیه په‌روه‌ردگار لۆمه‌و سه‌رزه‌نشتیان ده‌کا. ﴿والله یکتب ما یبتون﴾ خودا ده‌زانئ به‌شهو چ قسه‌و باسیکت ده‌کهن و چ پیلان و هه‌لوێستیکیان ههیه، له‌سه‌ریان تۆمار ده‌کا به‌ فه‌رمانی خودا فره‌شته‌ی چاودیر هه‌موو هه‌لس و که‌وتیان تۆمار ده‌کهن. واته: خودا بهم هه‌ره‌شه‌یه ئه‌وه راده‌گه‌یه‌نئ که خۆی ئاگادار و زانایه به‌و مه‌به‌ست و هه‌لوێسته‌ی که له‌ دلایان دایه‌و له‌ناو خۆیان دا ئاشکرای ده‌کهن و ئه‌وه‌ی به‌شهو له‌سه‌ری ریکت ده‌کهن له‌باره‌ی دژایه‌تی کردنی پیغه‌مبهر و لێ یاخی بوونی، هه‌رچه‌نده به‌ رواله‌ت لای خۆی ملکه‌چی نیشان ده‌ده‌ن و گوێپرایه‌لی بۆ پیغه‌مبهر راده‌گه‌یه‌نن.. بێگومان خودا له‌سه‌ر ئه‌م دوو‌پوویی و نیفاقه‌یان سزایان ده‌دا!! تۆش ئه‌ی محمد دلگران مه‌به‌و به‌ هیدی و له‌سه‌ر خۆی هه‌لوێست بنۆنه ﴿فاعرض عنهم﴾ گرنگیان پێ مه‌ده، له‌به‌رامبهر ئه‌م هه‌لوێسته‌و هه‌لس و که‌وتیه‌یان دا به‌ ئارام و خۆپاگر و له‌سه‌ر خۆ به، سزایان مه‌ده، گرنگی به‌ پیلانه‌کانیان مه‌ده، ئه‌م حه‌قیقه‌ته‌یان بۆ خه‌لکی ئاشکرا مه‌که‌و هه‌یچ لێیان مه‌ترس، ﴿وتوکل علی الله وکفی بالله وکیلا﴾ پشت به‌ خودا ببه‌سته، ئیشی خۆت به‌نه‌و بسپیڤه، له‌هه‌موو کاروباریکت دا ئیقه‌ت به‌نه‌و بۆ، خودات به‌سه‌و پتوێستت به‌که‌سی تر نه‌یه، ئه‌و له‌ سه‌روپیلانی ئه‌و دوو‌پووانه ده‌تپاریزی، که‌سیکت پشت به‌ خودا ببه‌ستئ خودای به‌سه‌ بۆ یارمه‌تیدان و به‌هانا چوونی!!

ئه‌مجار په‌روه‌ردگار فه‌رمانیان پێ ده‌کا که له‌ قورئان وورد بینه‌وه‌و ده‌فه‌رموئ: ﴿أفلا یتدبرون القرآن﴾ ئه‌وه بۆ چی له‌ قورئان وورد نابنه‌وه؟ بۆ له‌مانا به‌رز و وشه‌ره‌وانه‌کانی تێ نافکرن؟؟ قورئان به‌سیانه بۆ راست کردنه‌وه‌ی بیرو بۆچوون و به‌رنامه‌و پرۆگرامیان، پێیان راده‌گه‌یه‌نئ که قورئان نوسراویکی بۆ خه‌وشه، چه‌واشه‌یی و دژایه‌تی تیدا نه‌یه، چونکه فه‌رمایشتی خوداوه‌ندی داناو زانا و بالا ده‌سته، قورئان حه‌قه‌و له‌ حه‌قه‌وه‌ نێردراوه، بۆیه په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رموئ: ﴿أفلا یتدبرون القرآن أم علی قلوب أقفالها﴾ محمد/ ۲۴ چونکه که‌سیکت چاری

کرایتتهوه و ده‌رگای دلّی دانه‌خرابی، قورئان کاری تی ده‌کا و ره‌فتار و کردار و گوتاری ریک و پیک ده‌کا ﴿ولو کان من عند غیر الله لوجسدوا فیہ اختلافاً کثیراً﴾ نه‌گهر نه‌م قورئانه دروست کراوو ده‌ست کرد و ده‌ست هه‌لبه‌ست بوایه، وه‌کوو دوو‌وو و خوانه‌ناسه‌کان وا ده‌لین، چه‌واشه‌یی و جوداوازی‌یه‌کی زۆریان تیدا ده‌دۆزی‌یه‌وه! ده‌ی خو قورئان نه‌و جوداوازی و دژایه‌تی‌یه‌ی تیدا نه‌، که‌وابوو که‌لامی خودایه که‌لامی یه‌کیکی تر نه‌.

نه‌گهر قورئان که‌لامی خودا نه‌بوایه، ده‌بوو دیارده‌ی چه‌واشه‌یی و دژایه‌تی له‌ریز به‌ندی وشه‌کانیدا، یان له‌مه‌به‌ست و ماکانیان دا بوایه.

له‌ریز به‌ندی وشه‌کانی دا به‌م جوړه هه‌ندئ نایه‌ت و سوره‌تی بگه‌نه نه‌ندازه‌ی ئی‌عجاز و هه‌ندیکی تریان نه‌گه‌نه نه‌و پله‌یه. له‌مانا‌کانیشی دا به‌م جوړه هه‌ندئ شوینی مانای دروست و ره‌وان بن و هه‌ندئ شوینیش مانای ناپیک و پیک بی. به‌لام نه‌گهر به‌ئینصافه‌وه له‌قورئان وورد بیینه‌وه ده‌بینین نه‌م دیاردانه‌ی تیدا نین! نه‌وه‌تا قورئان هه‌رچه‌ند پارچه‌و پارچه‌و به‌ش به‌ش بو پیتغه‌مبهر هاتوه، به‌گۆره‌ی رووداو و پیوست، له‌ماوه‌ی بیست و سی‌سال دا نێردراوه‌ته‌ خوارئ، که‌چی نه‌و په‌ری ریک و پیک و وشه‌به‌ندی و ره‌وانی تیدا، چونکه‌ هه‌ر نایه‌تیک یان سوره‌تیک یان به‌شیک که‌ ده‌هاته‌ خوارئ پیتغه‌مبهر ﴿ده‌یفه‌رموو: بیخه‌نه فلان شوین، فلان نایه‌ت بخه‌نه شوینی فلان سوره‌ته‌وه!﴾

پیتغه‌مبهریش بو خوئی قورئانی له‌بهر بوو، شوینی هه‌موو نایه‌ت و سوره‌تیک ده‌زانی قه‌ت چه‌واشه‌یی و تیکه‌لاو بوون و سه‌رلئ شیوان به‌سه‌ر له‌بهر بوونه‌که‌ی دا نه‌هاتوه، هیچ کاتیک وشه‌یه‌کی لی تیک نه‌چووه و له‌بیری نه‌چۆته‌وه! قه‌ت رسته‌یه‌کی لی پاش و پیتش نه‌بووه، وه‌ک تۆمار له‌ناو دلّی دا ده‌قی به‌ستوه خودا ده‌ریاره‌ی نه‌مه ده‌فه‌رموئ: ﴿سَنَقْرُكَ فَلَا تَنْسَى﴾ الأعلیٰ/ ۶ واته: خو‌مان قورئانت پی له‌بهر ده‌که‌مین و چۆنیه‌تی خۆینده‌که‌یت فیر ده‌که‌مین نیتر له‌بهر نه‌وه قه‌ت له‌یادت ناچی.

مه بهست له «(اختلافاً کثیراً)» جوداوازی شیوهی خویندنه وهی خوینهرانی قورنان نیه که چند قیرانه تیکی تیدایه! جوداوازی نه دازهی کورت و درپژی نایهت و سوره ته کان نیه، نه مانه لایه نی نیجابین بۆ پتهوی و توند و تۆلی قورنان! به لکو مه بهست له «(اختلافاً کثیراً)» دژایه تی و جوداوازی له ریژهی ره وانپیژی و دارشستی سهرناساییه، جوداوازی و دژایه تی له فیکره و ماناکانی دا له هه وال و نهینی به کانی که ناماژهی بۆ کردوین، له ده ستور و یاسای ژياندا که چه سپاندونی! دهی تۆ له سهرانسهری قورنان وورد به ره وه... هیچ جۆره دژایه تی به ک و جوداواز بیه ک له باره وهی تیدا نیه: که نه وه ده چه سپینتی که که لامی خودایه و وشه یه کی بۆ مانا و حیکمه تی تیدا نیه، کتیبیکی بۆ خهوش و بۆ وینه و سهرناسایه، له ترۆپیکی به لاغت و فه صاحته دایه، به ره وانپیژی و رهوانی و پارای خۆی، هه موو روشنبیر و ره وانپیژ و قسه زانانی عه ره ب و ناعه ره بی سهرسام کردوه. راستی به کان وه کوو خۆیان ده خاته روو، به راستگویی رووداوه کانی میژووی کۆنی زۆر کۆن ده گپه تهمه روژ دوی روژ نهو راستی یانهی نهو ناماژه یان بۆ ده کا زانست و تاقی کردنه وه و لیکۆلینه وه، ده یان چه سپین و راستیان ناشکرا ده کهن.

باسی جیهانی ئیستا و مه بهسته نهینی به کانی ناو ده روون ده کا، به شیوه یه کی وایسهر و خوینهر سهرسام ده کا، زمانی ره خنه لال ده کا. باسی به ری رووداوی داهاتووی کردوه رووداوه کان ده قاوده ق واهاتوونه ته دی! بنه مای بیرویاوه و یاسا و ته شریعی به شیوه یه کی گشتی و تایبه تی له خۆ گرتوه، باری رامیاری و جۆری هه لس و کهوت کردنی گه ل و هۆز و نه تهمه کان له گه ل یه کتریدا و به ره وه ندی ئاده میزادی له خۆ گرتوه، به جۆریک داینان و ئاراسته ی کردوون تا ئیستا هیچ یاسا و نیظامیک هیچ ده ستور و ته شریعیک نه یگه یشتوتی! تا زانست و زانیاری پیش بکهو، تا تیۆر و تاقی کردنه وهی زانستی سهر هه لده ن و پهیدا ببن، راستی و هه قانیه تی باشتر و زیاتر ده ره کهو، جیهانی غه یب و مه شه ده کانی روژی قیامه تی بۆ ره نگه کیشاوین هه ره ده لی جیهانی ماددی و شتی به بهرچاوه ون، نه وه نده سهرنج راکیشه له زه ین داو نه خشه ده به ستی و نه وه نده کاریگهر و

واقعیه له زهین دا ناسپردیتوه وه کوو له شوتیتیکی تردا له وهسپ و سه‌نای
قورنان دا ده‌فرموی:

**﴿الله نزل احسن الحديث كتاباً متشابهاً مثاني تقشعر منه جلود الذين
يخشون ربهم ثم تلين جلودهم وقلوبهم الى ذكر الله﴾ الزمر/۲۳.**

به‌لام به‌داخموه له کاتیکا که موسولمانان نه‌مه پرۆگرام و به‌رنامه‌یانه،
نه‌مه ته‌شریع و ده‌ستور و یاسای ژیا‌نیانه، که‌چی نه‌وه حال‌یانه که ده‌بینین، خو
موسولمانان تو‌زیک گو‌پ ده‌نه خو‌یان و رابین تو‌زی دیلی و ژیر ده‌سته‌یی له خو‌یان
بته‌کینن سهر له نو‌ی پیش‌په‌وی جیهان و ده‌گر نه‌وه، نه‌وه‌ی که دو‌ین‌ی رو‌ی داوه
ده‌شی نه‌م‌پۆ و سه‌بین‌ی رو‌و به‌داته‌وه!!

نه‌گهر موسولمانان و یزدانیان ببو‌ایه ناوا قورن‌انیان پاشگو‌ی نه‌ده‌خست و
یاسا‌گانیان له کار نه‌ده‌خستن! نه‌گهر به‌ ووردی له قورنان وورد بو‌ونایه‌وه له‌و
به‌رنامه ژیا‌نه‌ی که بو‌ی نه‌خشه‌کیش کردون تی‌ بگه‌ش‌ت‌نایه! ناوا توشی نه‌م
شکستی‌یه نه‌ده‌بو‌ون، ناوا پارچه پارچه‌و په‌رتم‌وازه نه‌ده‌کران!!

بی‌گومان قورنان مه‌ش‌خه‌لی ری‌گای شاره‌زایی و هیدا‌یه‌ته، رو‌شنایی‌یه بو
گه‌ل و نه‌تموه، ری‌بازی راستی خوداوه‌نده، کلیلی ده‌رگای خو‌شبه‌ختی و ری‌گای
ده‌سته‌بهر کردنی به‌رژه‌وه‌ندی نه‌اده‌میزاده، دروست‌کمری گه‌ل و بنیا‌ت‌نه‌ری ژیار و
شاره‌ستانیه! بو‌یه په‌روه‌رد‌گار ده‌فرموی: **﴿إن هذا القرآن يهدي للتي هي اقوم
وبشر المؤمنين الذين يعملون الصالحات أن لهم أجراً كبيراً﴾ الإسراء/۹.**

بلاو کردنه وهی هه والی جم و جوئی سوپی نیسلام به بی لی
وورد بوونه وه یاساغه

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ الْأَمْنِ أَوْ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ
رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولَى الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعِلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ
مِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا

قَلِيلًا

نه مجار پهروه دگار سه رزه نشتی کۆمه لیک ده کا له وانهی بیرو باوه ری
لاوازیان هه بوو، نه زموون و خیره ی ته وایان به بارو زوروف نه بوو، دووربین و کار
قایم نه بوون هه که هه والیکیان ده رباره ی سه ریازان و له شکری نیسلام ده زانی
خیرا بلاویان ده کرده وه، هیچ له هه واله کان ورد نه ده بوونه وه، ناکام ره نگدانه وهی
هه واله که له سه ر موسولمانان چی ده بی و چون ده بی، به رچا و نه ده گرت. به مهش
زیانی گه وره یان به ده ولته تی نیسلام ده گه یاند! بۆیه ده فهرموئی: ﴿وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ
مِّنَ الْأَمْنِ أَوْ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ﴾ که هه والیکیان ده رباره ی ناسایش و شه ر و
روودا وه کان پی ده گه یش خیرا بلاویان ده کرده وه! نه مه سه رزه نشتی پهروه دگار
بۆ هه که سیک که به بی چرونه بنج و بناوان، به بی لیکۆلینه وه تی فکرین هه
هه والیک ده بیسی خیرا بلاوی ده کاته وه! وا ده بی هه واله که راست نابیی وا ده بی
تهو هه واله ی ده رباره ی نه من و ناسایش یان ترس و شه ر له سه رچاوه ی ناراسته وه
ده گاته بری نه فام و دووروو و موسولمانی هه رزه و برپا لاواز و بی نه زموون
تهوانیش خیرا بلاوی ده کهنه وه و پرپا گهنده ی بۆ ده کهن به مهش زه ره رو زیان به
به ره وه ندی موسولمانان و ده ولته و سوپای نیسلام ده گه یه نن.

بۆیه پتویسته راگه‌یاندنی هه‌وال له‌م بارانه‌وه بگه‌رپنדרیته‌وه بۆ سه‌رکرده‌ی موسولمانان: که پیغه‌مبه‌ره ﷺ یان بۆ لای فەرمانپه‌وایان و پسپۆری بانگه‌شه‌و دیعایه‌و پیاو ماقول و کاربه‌ده‌ستانی تایبه‌ت به‌ به‌رژه‌وه‌ندی رامیاری ﴿وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى الرَّسُولِ وَإِلَى أُولِي الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَ الَّذِينَ يُسْتَبْطُونَهُ مِنْهُمْ﴾ نه‌گه‌ر نه‌وانه هه‌واله‌کان واه‌ساده‌یی نه‌گرن و بیگه‌رپنه‌وه بۆ لای پیغه‌مبه‌ر ﷺ و بۆ لای فەرمانپه‌واو کاربه‌ده‌ستانی تایبه‌ت، نه‌وه نه‌وان ده‌یانتوانی هه‌واله‌که به‌راستی و به‌گویره‌ی پتویست بلاویکه‌نه‌وه، وای ئاراسته‌ بکه‌ن که سوودی ئیسلامی تیدا بی و زیان به‌ کارویاری ده‌وله‌تی ئیسلامی نه‌گه‌یه‌نی، چونکه پتویسته هه‌واله‌کان کهو بیژنکه‌ بکرین و لیک هه‌له‌هاویردرین، کورد گوته‌نی (هه‌موو قسه‌یه‌ک قسه‌ی کردن نیه!!)

چونکه گه‌یرانه‌وه و بلاو کردنه‌وه‌ی هه‌ر هه‌والیک که ده‌بیسری به‌بی لیکۆلینه‌وه و وورد بوونه‌وه زیانیکی گه‌وره به‌ ده‌وله‌ت ده‌گه‌یه‌نی! بۆیه ئیستا ده‌وله‌تانی هاوچه‌رخ چاودیری جو‌راو‌جو‌ر ده‌خه‌نه سه‌ر هه‌وال و روژنامه‌و رادیۆ و ته‌له‌فزیۆن، بۆ نه‌وه‌ی شتیکه‌ بلاو نه‌کریته‌وه زیان به‌به‌رژه‌وه‌ندی گه‌ل و نیشتمان‌که‌یان بگه‌یه‌نی.

نه‌مجار په‌روه‌ردگار منه‌ت ده‌کا به‌سه‌ر خاوه‌ن ئیمانی راست و پته‌ودا که له‌ هه‌له‌خلیسکان پاراستونی ده‌فه‌رموی: ﴿وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا﴾ نه‌گه‌ر به‌هۆی فه‌ضل و گه‌وره‌یی خودا نه‌بوايه که به‌زه‌یی پیتان دا هاتۆته‌وه و شاره‌زای ریگای راستی کردوون و توفیقی داوون بۆ به‌گوێ کردنی خودا و پیغه‌مبه‌ر و رینومایی کردوون بۆ نه‌وه‌ی بگه‌رپنه‌وه بۆ سه‌رچاوه‌ی زانستی راست که پیغه‌مبه‌ری ئیسلام و عاقل مه‌ند و زاناو دانای موسولمانن؛ نه‌گینا له‌وانه بوو شوین وه‌سه‌سه‌ی شه‌یتان بکه‌ون، یان هه‌ر له‌سه‌ر بیروباوه‌ری نه‌زانی و خوانه‌ناسی به‌رده‌وام بو‌نایه‌.

نایه‌ته‌که به‌ روونی جه‌خت له‌سه‌ر نه‌وه ده‌کا پتویسته ده‌زگایه‌ک هه‌بی نه‌رکی بلاو کردنه‌وه‌ی هه‌وال له‌ نه‌ستۆ بگه‌ر، پیش بلاو کردنه‌وه‌ی هه‌ر هه‌والیک

له سەرچاوه و چۆنییه‌تی بلار کردنه‌وه که بکۆلدزیته‌وه، لایه‌نی نیجایی و سه‌لبی هه‌لبسه‌نگیندری، بۆ نه‌وه‌ی پرۆیاگه‌نده‌ی دوژمن هه‌لی بۆ نه‌په‌خسێ و ده‌ستی خۆی بوه‌شینی، هه‌روه‌ها بۆ نه‌وه‌ی هه‌والی گرنکه‌ و کاریگه‌ر ده‌ست دوژمن نه‌که‌وێ و بیقۆزیته‌وه و نه‌یتی حکومه‌تی ئیسلامی ده‌ریکه‌وێ. پێویسته‌ نه‌وه‌زگا ئیعلامی‌یه‌ ئینسانی لیها‌توو و زاناو دانا کاری تیدا بکه‌ن و نه‌دریته‌ ده‌ست یه‌کیکی بودله‌ی هیچ له‌بارا نه‌بوو!

هه‌ ئنانی موسولمانان بۆ جیهاد

فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسُكَ وَخَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ

يَكُفَّ بِأَمْرِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا ﴿٨٤﴾

ئه‌ی محمد! تۆ ته‌نیا پشت به‌ خودا ببه‌سته‌ هیز و توانای سه‌رکه‌وتن له‌و داوا بکه‌ ﴿فقاتل في سبيل الله﴾ په‌روه‌ردگار فەرمان به‌ به‌نده‌و ره‌وانه‌ کراوی خۆی هه‌زه‌تی محمد ده‌کا که به‌ خودی خۆی شه‌ر بکا، له‌گه‌ل کافران دا بجه‌نگی! ده‌فه‌رموێ ئه‌ی محمد! له‌ پیناوی ئایینی خوادا شه‌ر له‌گه‌ل خوانه‌ناسان بکه‌ هه‌تا تۆ ببی به‌سه‌ر مه‌شق و پێشه‌وا بۆ موسولمانان و نه‌وانیش چاو له‌ تۆ بکه‌ن و بلێن؛ ئه‌ی پێغه‌مبه‌ری خوا به‌سه‌ر و به‌مال یارمه‌تیت ده‌ده‌ین، ئیمه‌ له‌ تۆ زیاتر نین، به‌لکو تۆ به‌مینی باشته‌ هه‌تا ئیمه‌.

﴿لا تکلف إلا نفسك﴾ بزانی کاره‌که‌ زۆر گرنکه‌، ئه‌ی موحه‌مه‌د! نه‌وه‌ی له‌سه‌ر تۆیه‌ راگه‌یاننده‌ و به‌س، تۆ به‌س به‌ره‌رسیاری له‌ خودی خۆت که‌ نه‌م کاره‌ به‌جێ به‌ینی نه‌گه‌ر دنیا بوو که‌س هاویه‌شی نه‌کردی، به‌ته‌نیا خۆت مایته‌وه‌ تۆ به‌ته‌نیا خۆت خه‌باتی خۆت بگێه‌ و شه‌ر له‌گه‌ل دوژمنانی خودادا بکه‌، به‌لام به‌زۆره‌ ملی که‌س مه‌به‌ بۆ شه‌ر، خودا یارمه‌تیده‌رت، نه‌ک جه‌نگاوه‌ران؛ نه‌گه‌ر

خودا مهیلی لئی بیت به تهنیاش بیت یارمه تیت ددها، وه کوو چۆن تو له سهرتاوه به تهنیا خۆت بوویت!

به لئی وه کوو چۆن نه گهر به ههزارانت له گهل دابی، خودا مهیلی لئی بی سهرکهوتن به دهست دینی، نه گهر به تهنیاش بیت خودا مهیلی لئی بی سهرده کهوئ!! جا نهوانهش که سکا لایانه له شهر و ده لاین: بۆچی شهر کردنمان له سهر فهرز کراوه؟ بهروالهت و سهرزاره کی پابهندی فرمانه کانتن و به نهیانی ههلویتستی تر وهرده گرن، نهوه لییان گهری ئیمه له ویزه یان دیین و سزای نهوه ههلویتست و کردهوانه یان ددهینهوه.

﴿وحرص المؤمنین﴾ موسولمانان ههلبنی بۆ شهر کردن تو ههره لنان و تهشجیع کردنت له سهره، زۆره ملی و زهختیان لئی مه که ﴿عسی الله أن یکف بلس الذین کفروا﴾ نومیده که خودا شهر و خراپه ی کافرهکانی قورپه یشت لئی دوور بخاتمه، ﴿والله اشد بامسا واشد تنکیلا﴾ خودا له قورپه ییش و له هه موو دوژمنیکی نیسلام به هیز تره، سزاو عیقابی به نیش تره، بالا دهسته به سهریان داو له دونیاو قیامت دا، ده توانی سزایان داو تۆله یان لئی بستینی، چونکه کافر و سهرکهشن.. چاو نه ترسی بۆ جهنگاوه رهوشتیکی چاکه، ئاوا بهراشکاوی بی شهرمانه دژی نایینی حق دهوستن!! بیگومان نه به لینه خودایی به هاته دی و پهروه ردگار پیغه مبههر و موسولمانانی له شهر ی قورپه ییش پاراست، نهوه بوو: نه بوسوفیان دوا ی رووداوی نوحود داوای ناماده بوون بۆ شهر ی کرد، وتی: سالی داهاتوو له به دردا ناماده بن بۆ شهر له گهل مان، پیغه مبههر ۞ فهرمووی باشه، کاتیک واده ی به دری بچووک هات، پیغه مبههر ۞ سوور بوو له سهر ده رچوون بۆ شهر فهرمووی ((والذي نفسي بیده لأخرجن ولو وحدي)) سویندم بهو که سه ی گیانی منی به دهسته نه گهر ههر خۆم به تهنیا چووم ده چم، جا پیغه مبههر ۞ ده رچوو هه فتا که سیشی له گهل دابوو، سهرکهوتن بۆ موسولمانان بوو، چونکه نه بو سوفیان وای به باش زانی

نه چیتته به در، پی تی و ابو: ساله که بو نهوان نه هاته، خوارده مهنی پیو سیتیشیان پی نه بوو، له ریگادا گه پایدوه!

نایه ته که نه و پیری هه لنانی تیدایه بو جیهاد و شهر کردن له گهل کافران دا، ته نانهت نه وه ده گه یه نی نه گهر پیغه مبر به ته نیا مایه وه و کهمی له گهل نه چوو بو شهر، پیو سته پیغه مبر به ته نیا دژی کافران بجهنگی و واز له جیهاد نه هینی! چونکه خودا به لینی سهر که وتنی پی داوه! نه وه شی تیدایه که پیغه مبر ﷺ له هه موو کهمی نازاتر و نه ببرد تر و مهرد تر بووه، نیمامی عدلی ده فهرموی: که شهر گهرم ده بوو و تین ده هات نیمه خو مان ده خسته په نا پیغه مبر وه، کهمی به نه ندازه ی نه وه له دوژمن نریک نه ده بووه و له جهنگا نه ببرد و به هه لمت و دلیر بوو!!

باسی شه فاعه ت کردن و وه لام دانه وهی سلاو و سه لماندن
زیندوو بوونه وه و تاک و ته نیایی خودا

مَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفْعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِّنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتًا ﴿٨٥﴾ وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لِيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾

نه مجار دوا ی نه وهی پهروهر دگار فهرمانی به پیغه مبر کرد که موسولمانان هه لنی بو شهر کردن له گهل کافران دا، نه وهی ناشکرا کرد که نهوان له سر نهو فهرمان بهرداری بهی تو خیر و بیرکی زوریان تووش ده بی، تووش نهی پیغه مبر! لهو خیر و بیر به شی خو ت هیه، چونکه هه لهر و زییشان ده ریان

بووی، ده فرموی: «من یشفع شفاعه حسنة یکن له نصیب منها» هر که سیک له کاریکی باش دا کوشش بکا و به هوی نه وه خه لک تووشی خیر و خوشی بسن، حق به سمر به تال دا سمر که وی نهوا نو ری پیشان دهر به شیکی لمو خیر و بیر ههیه، لای خودا پله و پایه ی پی بمرز ده بیتمه، بهشی لمو ریز و پلمو پایه دونیایی به دا ههیه که نهوان به دهستی دینن هاویه شی ده ستموت و غنیمه تیانه، بهشی له پاداش و ده ستموتی قیامه تیش دا ههیه، هر وه ها «ومن یشفع شفاعه سیئه یکن له کفل منها» که سیک همل بدا له کاریکی خراب دا، خه لکی بو بانگه شه بکا و هلیان نی بو نو کاره، ناکامی تاوانی کوشش و هلدانه کمی له سهریه تی و له دونیا و له قیامت دا بهشی خوی له سزای پیویست وهرده گری! شه فاعه که خوی بریتیه له هملدان و یارمه تیدانی که سیک تر له کاریک دا دوو جوری ههیه، شه فاعه تی چاک و شه فاعه تی خراب.

شه فاعه تی چاک بریتیه له همل و تیکوشانه ی که مرؤفیکی موسولمان له کاری مرؤفیکی تری موسولمان دا دهیدا به مخرجی مافی نو موسولمانه له سمر چاو بگری؛ واته: شمر و خراپه ی لی دوور بخاتممه یان خیر و خوشی بو و ده دست بیئنی و مبهستیشی ره زامه ندی خودا بی و بهرتیلی له سمر وهرنه گری! وه کاره که ش کاریکی رهوا بی، دهر باره ی لبردنی حه ددیکی شرعی وانه بی که گه شتبیته لای قازی و ممودای شوبه ی تیادا نه بی و مافی یه کیکی تر پیشیل نه گری!

برئی پییان وایه: شه فاعه تی حه سنه بریتیه له نزاو پارانه وه لای خودا بو برای موسولمانت، چونکه نه مهش له راستی دا شه فاعه ته پیغه مبر ۷ فرمویه تی: ((ومن دعا لأخيه المسلم بظهر الغيب، استجيب له وقال الملك: ولك مثل ذلك))^۴.

^۳ سمیری تاجولوصول ج/۳/۲۶۰۶-۲۶۲ فرموده ی ژماره ۵/۶-بکه.

^۴ موسلیم و ثبو داود له ثبو دهمداوه گپراویانتممه به لام رسته کمی ((ومن دعا لأخيه المسلم بظهر الغيب قال الملك الموكل به: أمين ولك مثله)).

واته: که سیتک پاشمله دوعا بۆ برای موسولمانی خۆی بکا، نزاکی هی گیرا ده بی و فریشته ی تایبیت پی ی ده لئین: بۆ تۆش به ئەندازه ی ئەو پاداش هیه. / شه فاعه تی خراب و نارپه واهه یه: که پیچه وانه ی شه فاعه تی چاک و حه سه نه بی، به داخه وه و ئەو راستی وه پشت گرتنه ی که ئەمڕۆ باوه زۆریه ی شه فاعه تی سه یینه یه، زۆریه ی پیشیل کردنی مافی موسولمانانه، به رتیل و به رتیلکاریه، داگیر کردنی مال و سامانی خه لکی تره، به شیوه یه کی نارپه واهه روون و ناشکرا!!

﴿وكان الله على كل شيء مقبلاً﴾ پهروه ردگار به سه ر هه موو شتیک دا ناگاداره، یان به تواناو به ده سه لاته، یان له سه ر هه موو شتیک حیساب له گه ل خه لک ده کا، واته: پهروه ردگار زاناو ناگاداره به سه ر مه به ستی شه فاعه تکاران دا، هه ریه که به گویره ی مه به ستی خۆی پاداشیان ده داته وه، تواناو ده سه لاتی هیه بۆ ئەوه ی هه رکه سه به ئەندازه ی خۆی سزاو پاداشتی بداته وه.

ئه به جار پهروه ردگار ئاده میزادان فیری سه لام و دابو نه ریته کانی چاک و چۆنی ده کا، سه لام کردن له یه کتری وه کوو شه فاعه تی حه سه نه ده بیتسه هۆی پته و کردنی په یوه ندی کۆمه لگا و نزیک خستنه وه ی ئاده میزادان له یه کتری. به نه مای سه لام کردن بریتی به له ئاواته خوازی ژبان به سه ر بردن به ساغ و سه لامه تی بۆ خه لکی تر واپه سه نه ده به رسته ی (السلام علیکم... ده ستی پی بکری. ده فهرموی: ﴿واذا حیتم בתحیة فحیوا بأحسن منها﴾ نه گهر موسولمانیک سه لامی لی کردن، ئیوه ش وه لامی سه لامه که ی بده نه وه به باشته، یان که هیچگه نه بی به ئەندازه ی خۆی، زیده وه لام دانه و باشته، به ئەندازه ی سه لام که وه دانه وه پتویست و فهرزه، نه گهر یه کتیک گوتی (السلام علیکم) سه لام لیکراو ده بی بلی: (وعلیکم السلام) یان (وعلیکم السلام ورحمة الله) نه گهر زیادی کرد و گوتی (وهرکاته) ئەوه باشته و به هه موو وشه یه ک ده چاکه ی بۆ ده نووسری، واباشه به پرویه کی خۆشه وه وه لامه که ی بده ینه وه.

نیبئو جهریر له سه لمانی فارسی یهوه ده گپرتیهوه ده لی: پیاویک هاته لای پیغه ممبر ﷺ وتی: (السلام علیک یا رسول الله) پیغه ممبر ﷺ فمرموی: (وعلیک السلام ورحمة الله) پیاویکی ترهات وتی: (السلام علیک یا رسول الله ورحمة الله) پیغه ممبر پی فمرموی: (وعلیک السلام ورحمة الله وبرکاته) پیاویکی ترهات وتی: (السلام علیک یا رسول الله ورحمة الله وبرکاته) پیغه ممبر ﷺ فمرموی (وعلیک) پیاوه که وتی: قوریان فلان و فلان هاتن و سه لامیان لی کردی وه لامی سه لامه که ت بۆ نهوان له هیمن زیاتر بوو! پیغه ممبر ﷺ فمرموی: تۆ که سه لامه که ت کرد زیده ت بۆ نه هیشتینه وه تا بۆت زیاد بکهین خودا ده فمرموی: ﴿وإذا حیتم بتحية فحيوا بأحسن منها أو ردوها﴾ نیمهش به نه ندازه ی خوی وه لامان دایته وه.

﴿إن الله کان علی کل شیء حسیبا﴾ دلنیا بن خودا له سهر هه موو شتییک سلام کردن و شتی تر- حیسابتان له گهل ده کا: نه مه جهخت کردن و پی له سهر داگرتنی پتویستی وه لام دانیهوی سه لامه، نه بو داود له نه بوهورهیره ده گپرتیهوه ده لی: پیغه ممبر فمرموی: ((والذي نفسي بيده لا تدخلوا الجنة حتى تؤمنوا ولا تؤمنوا حتى تحابوا أولا أدلكم على امر إذا فعلتموه تحاببتم: أفشوا السلام)).^۵

نه مجار پهروهردگار نهوه روون ده کاته وه: که نهاده میزادان پاداشیان ده درته وه له سهر روژباشی و چاکوچۆنی و تیکۆشان و جهاد و کاری تری چاکه و شه فاعه ت کردن و فمرموی: ﴿الله لا إله إلا هو لیجمعنکم إلى يوم القيامة﴾. پهروهردگار ته نیا خوی خودایه، جگه له زاتی پاکی هیچ خودای تر نین، گمرا نه وهی هه موو نهاده میزاد بۆ لای خودای تاک و ته نیایه، زیندوو بوونه وه و سزاو پاداش وه رگرتنه وه له قیامه ت دا شتیکی چه سپاوو حاشا هه لنه گره، پهروهردگار له روژی قیامه ت دا نهاده میزادان زیندوو ده کاته وه، بۆ حیساب و تۆله ستانده وه و

* ریاض الصالحین (وه رگپرداو بۆ کوردی) ب ۷۰۴/۲.

پاداش وەرگرتنمه (لا ریب فیه) هاتنی روژی قیامت شک و گومانی تیدا نیه و راستییه کی حاشا هه لئه گره. (ومن أصدق من الله حدیثاً) کئ به ئەندازهی خودا وادهو به لئین و قسهی راسته؟ واته: کهس به ئەندازهی پەرورده گار هه والی راست نین، وادهو به لئین و هه ره شهی کهس وه کوو هی خودا نایه نه جئ! هیج خودا نین جگه له زاتی پاکی، پەرورده گار هه ره خو به تی و بهس! زانست و زانیاری به سهر هه موو بوونه وهردا ههیه، رابورددوو و داهاتوو ناگا لی یه و هیچی لی هون نابئ وه کوو له شوینیکی تردا ده فهرموئ: (لا یضل ربی ولا ینسی) طه/ ۵۲.

ئه مجار ده گهرتیه و به سهر روونکردنه و هی هه لو یست و چاو و پاوی دوو پوه کان و رو لی ریسوا نامی زیان، سه ره نشتی موسولمانان ده کا له وهردا که بوونه دوو بهش و دهر به ره ی مونا فیه کان دوو پریان ههیه، له گهل شه وهردا کوفره که یان ناشکراو نمایانه، موسولمانان به یه کرای به کافریان دانانین!! ده فهرموئ: پیوسته به بی سئ و دوو به کافریان بزائن و شه پریان له گهل بکهن؛ نایه ته کانی پیشوو ژماره ۶۰-۶۳ و ۷۲-۷۳ شه نایه تانهی که له مه وودا دین وه کوو نایه تی ۱۴۲-۱۴۳ هه موویان دهر به ره ی هه لو یست و هه لس و کهوتی مونا فیه و مونا فیه کانن، هه ره شه و توو ره بوونی یه زدانن لی یان!

ره وشتی دوو پرووه کان و چاووپاویان، چونییه تی مامه نه له گه ن کردنیان

* فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةٍ وَاللَّهُ أَرَّ كَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ
 أَنْ تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿٨٨﴾ وَدُّوا
 أَنْ تَكْفُرُوا كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُوا سَوَاءً فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ
 حَتَّى يُهَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَخُذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ
 حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾
 إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَى قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ
 صُدُورُهُمْ أَنْ يَقْتُلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَسَاطَهُمْ
 عَلَيْكُمْ فَلَقَاتِلُوكُمْ فَإِنْ اعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَالْقُوا إِلَيْكُمْ السَّلَامَ
 فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩٠﴾ سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ
 أَنْ يَأْمَنُوكُمْ وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلٌّ مَا رَدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكِسُوا فِيهَا
 فَإِنْ لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمْ السَّلَامَ وَيَكْفُفُوا أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ
 وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأُولَئِكَ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا مُبِينًا

جاوه کوو موسلیم و بوخاری له زهیدی کوری ثابتمه ده گتیرنه وه ده لئی: که پیغه ممبر ﷺ له گهل هاوه لانی بهرئ کهوت بۆ نوحود کۆمه لیک له دوورپوه کان له نیوهی رئ گمرا نه وه، هاوه لانی پیغه ممبر ﷺ ده باره یان دوو جوړ هه لوستان هه بوو کۆمه لیکیان وتیان: شهریان له گهل ده کهین و ده یان کوژین وه کوو کافر مامه له یان له گهل ده کهین! بریکیشیان وتیان نه خیر واکهین! ئیتر په وه ردگار نایه تی ﴿فما لكم في المنافقين فتنين...﴾ نارد خوارئ.

ئیبو جهریر له ئیبو عبباسه وه ده گتیرنه وه ده لئی: چهند که سیک له مه که بهر و الهت موسولمان بووون، که چی زیاره تی کافره کانیاں ده کرد، له دژی موسولمانه کان! موسولمانان ده باره یان دوو رایان هه بوو: تیان دا کهوتنه ده مه قالئ: ئهم نایه ته هاته خوارئ که ده فمرموی: ﴿فما لكم في المنافقين فتنين والله اركسهم﴾ نه وه چی به بۆ ئیوه؟ نه ی موسولمانینه! چیتان لئ قهوماوه؟ دوو هه لوستان و راتان بهرام ممبر به کوفری دوورپوه کان هیه، خو به لگهی کوفر و خودانه ناسینیان روون و ناشکرایه، نه وه چیتانه ده باره یان بوون به دوو کۆمه ل کۆمه لیکتان پاکانه یان بۆ ده کهن و شایه دی خیر و باشه یان بۆ ده ده ن وه کۆمه لیکیستان تاندیان لئ ده ده ن و شایه دی نه وه یان له سهر ده ده ن که کافرن! ئهم دوو بهر ه کی به چی به کهوتنه نیتانته وه؟ خو نه وانه به ناشکرا کوفره که یان دیاره، خودا له رینگای حق لایدان و خستوونی هه گومرایی به وه نه وانه به هژی یاخی بوون و سه رپیچی کردنی نامۆزگاری پیغه ممبر و شوین کهوتنیان بۆ رتبازی به تال و هیچ و پوچ و دژایه تی کردنیان بۆ موسولمانان و پیلان گتیران لییان و خۆپاشدان و کوچ نه کردنیان بۆ مه دینه ده لئی له سهر روو به کیشیان ده کهن و سه ر شوپ و ریسواو به د سرووشتن... وه کوو له نایه تی کی تر دا ده فمرموی: ﴿افمن يمشي مكبا على وجهه اهدى امن يمشي سويا على سراط مستقيم﴾ الملك/ ۲۲ واته: نه وانه به هژی هه لگمرا نه وه یان له ریزی موسولمانان و په یوه ندی کر دنیان به سوپای کوفره وه و، فیل کردنیان له پیغه ممبر ﷺ حوکی کافریان به سه ردا ده درئ و له ریزی موسولمانان حساب نا کرین ﴿اتريدون ان تهدوا من اضل الله؟﴾ نایا ده تانه وی ته فسیری رهوان

ئهوانه بگێڕنمهوه بۆ سەر شهقامه ریگای ئیسلام؟ له کاتی که ئهوانه به ئه نقه ست و به دهستی خۆیان خۆیان گومرا کردوه، «ومن یضلل الله فلن تجد له سبیلاً» که سیك خودا به هۆی کرده وه هه لوستی خۆی ریگای لێ هون بکاو گومرا بووی، تازه نایه ته وه سهر ریبازی ئیسلام و ریگای هیدایهت نادۆزنه وه که سیشیان ده ست ناکه و ئێ له م گومرایی به رزگاریان بکا، چونکه ریگای حه ق ناشکرا و نمایانه، پابه ند بوونه به پرۆگرامی سرووشت و رینومایی کردنی عه قلی ته وا و کامل و به یر کردنه وه ی زانستی و بێ لایه ن و حه ق خوازی، ده ی که ته وان ته وه هۆیا نه به کار نه یه ین و پابه ند نه بن پێیا نه وه هه رگیز له گومرایی رزگاریان نابێ.

ئه مجار په ره ردگار هه ئوستیکی تریان روون ده کاته وه ئه ویش ئه وه یه

﴿ودوا لو تکفرون کما کفروا فتکونون سواء﴾ ناو ته خوازی ته وه ن که ئیوه ش گومرا ببن و سه رتان لێ بشیوی و به چنه خا نه ی ته وان ه وه له کوفرو بیدی نی دا یه کسان ببن و نایینی ئیسلام له ناو به چی، ته م ناو ته شیان له وه وه یه: که زۆر رقیان لیتا نه و دۆژمنی با به کو شته تان و به ته وا وه تیش له گومرایی و کوفردا رۆچوون! ته وه هه ر به وه را زی نابن که بۆ خۆیان کافرن و گومرا ن ده یانه و ئێ خه لکی تری شی وه کوو خۆیان مال و یران بن! بۆیه په ره ردگار موسولمانانی ووریا کرده وه و ترساندنی له فیل و ته له که ی ته وان له هه ول و تیکۆشانیان بۆ ته و کاره نا په سه ند ه. ﴿فلا تتخذوا منهم اولیاء حتی یهاجروا فی سبیل الله﴾ که وایی تا له بیرو با وه یران دلنیا نه بن دۆستایه تیان له گه ل دا مه گرن،، تا به لگه ی بێ گومان و ساخ تان ده ست نه که و ئێ له سه ر موسولمانه تیان و کۆچ نه که ن بۆ مه دینه و بۆ خزمه تی ئیسلام لێ نه به ڕین، ئیوه پێیان با وه مه که ن و هاو کارییان له گه ل دا مه که ن. ﴿فان تولوا فخذوهم واقتلوهم حیث وجدتموهم﴾ نه گه ر به ناشکرا پشتیان له نایین هه لکرد و له پێنا و نایینی خودا دا کۆچیان نه کرد بۆ مه دینه و له شوینی خۆیان مانده وه ته وه بیانگرن و لێیان بده ن و بیانکۆژن، له هه ر کات و

شونیتیک دهستان گیشتنی کۆیان لی مه‌کمن و دهستیان لی مه‌پارتیزن، له‌حه‌رم دا بن یان له ده‌روه‌ی حه‌رم بن، هیچ کارگیر و لیپرسراوه‌تیان مه‌ده‌نی و به‌سه‌ر کاروباری ده‌وله‌ت دا ناگاداریان مه‌کمن ﴿ولا تتخذوا منهم ولیاً ولا نصیراً﴾ مه‌یانکه‌نه یارمه‌تده‌ری خۆتان بۆ لیدانی دوژمنی تران؛ پشتیان پی مه‌به‌ستن و پروایان پی مه‌کمن! نه‌مجار په‌روه‌ردگار دوو‌جۆر ئاده‌میزادی له‌وانه ئیستیشنا کردوه‌ه. فەرموی: ﴿إلا الذین یصلون إلی قوم بینکم و بینهم میثاق﴾

یه‌که‌م نه‌وانه‌ی په‌یوه‌ندیان به‌گرو و تاقمیکه‌وه هه‌یه، که‌له‌گه‌ل موسولمانان دا هاو‌په‌یمان و سوتند خۆرن! په‌نا دیننه به‌ر نه‌و که‌سانه‌ی له‌گه‌ل ئیوه‌دا عه‌ده‌و په‌یمانان هه‌یه، نه‌وانه حوکمیان وه‌کوو حوکمی په‌یمان له‌گه‌ل به‌ستوه‌کانتان، نه‌مه‌ش وه‌کوو نه‌و به‌ندانه وایه که‌له په‌یمان و ریک که‌وتنی حوده‌یبیه‌ دا هاتوه‌ که‌ ده‌لی: (که‌سیک ده‌یه‌وی بچیته‌ ناو په‌یمانی قور‌ه‌یشی‌یه‌کانه‌وه با بچی، که‌سیکیش ده‌یه‌وی بچیته‌ ئیوه‌ په‌یمان و صول‌حی محمد و هاوه‌لانییه‌وه با بچی!!).

نه‌بو به‌کری رازی ده‌لی: نه‌گه‌ر ئیمام په‌یمانیکی له‌ نیوان خۆی و کافران دا به‌ست هه‌ر که‌سیک په‌یوه‌ندی به‌وانه‌وه هه‌بی به‌ خزمایه‌تی یان به‌ هاو‌په‌یمانی و سوتند خواردن و یارمه‌تیده‌ر، نه‌و په‌یمانه ده‌یگریته‌وه، به‌لام نه‌گه‌ر وا نه‌بوو نایگریته‌وه، مه‌گه‌ر له‌ کاتی په‌یمان به‌ستنه‌که‌دا به‌ مه‌رجی دابنن! نه‌وه به‌گۆیره‌ی مه‌رجی ناو په‌یمانه‌که‌ ده‌یانگریته‌وه وه‌کوو چۆن هۆزی که‌نانه چوونه ناو په‌یمانی قور‌ه‌یشی‌یه‌کانه‌وه.

﴿أو جاءوكم حصرت صدورهم أن یقاتلوکم أو یقاتلوا قومهم﴾

دوه‌م: که‌س و تاقم و گرو‌ی بی لایه‌ن، نه‌وانه‌ی پییان ناخۆشه‌ شه‌رتان له‌گه‌ل بکه‌ن، بۆشیان نا‌کری یارمه‌تی ئیوه‌ به‌دن و له‌گه‌لتان دا شه‌ری دۆی نه‌وان بکه‌ن! واته‌: به‌گۆیره‌ی په‌یمان و به‌لین، شه‌ر له‌گه‌ل موسولمانان ناکه‌ن له‌به‌ر په‌یوه‌ندی خزمایه‌تی و ره‌گه‌زایه‌تیوه‌ هۆزایه‌تیش شه‌ر له‌گه‌ل نه‌وان ناکه‌ن عوزریان هه‌یه!!

نم دوو تاقمه به پیی نایه تی **﴿وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يِقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ﴾** البقرة/ ۱۹۰ رهفتار و مامه له بیان له گهل ده کری، تا نهوان شهر له گهل موسولمانان نه کهن و ده ست درژی نه کهنه سمریان، نهوان شهریان له گهل ناکهن! نه مهش ره حمهت و به خششی خودایه، که ناشتی خستوته نیوانتانه وه وای کردووه دلی نهوانی له شهر کردن له گهل نیوه لاداو **﴿ولو شاء الله لسلطهم عليكم فلقاتلوکم﴾** نه گهر خودا بیویستایه به سهر نیوه دا زالی ده کردن و ناره زووی شهر و شهرخوازی ده خسته دلیانه وه نهوانیش پالیان ده دایه پال دوژمنه کانی ترتان و سهنگه ریان لی ده گرتن **﴿فإن اعتزلوکم فلم یقاتلوکم﴾** جا نه گهر نهوانه هی تری واش گۆشه گیر بوون و شهریان له گهل نه کردن **﴿والقوا إلیکم السلم﴾** دهستی ناشتییان بو درژی کردن و زیانیان پی نه ده گهیاندن نهوه **﴿فما جعل الله لکم علیهم سبیلاً﴾** نیوه بوتان نیه که شهریان له گهل دا بکهن، خودا ریگهی نهوه تان نادا که به ختو خۆزایی ده ست درژی بکهنه سمریان، ههتا نهوان له سهر حالی خۆیان ناوا به گۆشه گیری به رده وام بن و شهرتان له گهل نه کهن نیوهش نابی شهریان له گهل دا بکهن! بۆنمونه کۆمه لیک له به نو هاشم رۆژی جهنگی به در له گهل کافره کان دا هاتبوون و ناماده ی شهره کهش بوون به لام به دلیان نه بوو، له ناخوه هاویهش کردنه کهیان لا ناخۆش بوو، وه کوو عه بباس (مامی پیغه مبه ر) بۆیه که دواپی عه بباس گیرا، پیغه مبه ر ﷺ فهرمانی کرد که نه یکوژن به لکو دیلی بکهن.

نه مجار پهروه ردگار حوکمی کۆمه لیک تری کافر دیاری ده کا، که بهروالت ههلویتیان وه کوو کۆمه لی پیتشو وایه، به لام له راستی دا نییهت و مبه سستیان جیاوازه و ده فهرموی: **﴿ستجدون آخرین یزیدون أن یأمنوکم ویأمنوا قومهم﴾** تاقم و کۆر و کۆمه لیک تریش هه ن مونا فیک و دوو پروون، لای پیغه مبه ر و هاوه لانی به روالهت لافی موسولمانیه تی لی ده ده ن، بو نه وه ی پاریزگاری له گیسان و مال و مندالی خۆیان بکهن، له ژیره وه له گهل کافره کان دان و چییان پی خۆش بی

نموان نهوه ده کهن، کافره کان چ بپهرستن نهوه ده پهرستن، لای موسولمانه کان خودا پهرستن وه کی تریش خوا نه ناسن. ﴿کَلِمَا رَدَّوْا اِلَى الْفِتْنَةِ اُرْکَسُوْا فِیْهَا﴾ همرکاتئ قهوم و هؤزه کانیان بانگیان بکهن بؤ شهر کردن له گهل موسولمانان دا زوو ناماده باشی پیشان ددهن و پال له دشمن ددهن و دژی موسولمانان شهر ده کهن، له هه موو دوژمنیک دوژمن ترن.

زومه خشهری له تهفسیری که شاف دا ده لئ مه بهست به (الفتنة) هاوهل پهیدا کردنه بؤ خودا. واته: همر کاتیک بانگ بکرن بؤ شهریک پهیدا کردن بؤ خودا یه کسهر ده بنه موشریک و به ناشکرا ده چنه ریزی خودا نه ناسانه وه و کوفر و بیدینی خویان ده خنه روو! جا حوکی نهوانه ﴿فَاِنْ لَّمْ یَعْتَزْلُوْکُمْ﴾ نه گهر وازیان له هه لوئستی دوژمنکاری و دژایه تی نه هیناو گۆشه گیر نه بوون ﴿وَلِیَقْلُوْا اِلَیْکُمُ السَّلَامُ﴾ دهستی ناشتیان بؤ دریو نه کردن و، به ملکه چی ناشتیان نه خسته روو ﴿وَلِیَقْلُوْا اَیْدِیْهِمْ﴾ دهستیان له شهر کردن نه کیشایه وه و ههر سوور بوون له سهر جهنک کردن له گهل تان نهوه ﴿فَخُذُوْهُمْ وَاَقْتُلُوْهُمْ حِیْثُ ثَقِفْتُمُوْهُمْ﴾ بیانگرن، لییان بدهن، بیانکوژن، له ههر شوئیک دهستان کهوتن، دهستیان لئ مه پاریزن و کوژان لئ مه که نهوه ﴿وَاَوَلِّیْکُمْ﴾ نهوانه ی هه لوئستیان ناوا دوژمنکاری و دووړوویی و بی وادهیی و به لئین شکینی و دژایه تی کردنی ئیسلامه ﴿جَعَلْنَا لَکُمْ عَلَیْهِمْ سُلْطٰنًا مِّیْنًا﴾ گتپاومانه بؤ ئیوه به سهریانه وه به لگهی به هیز و ناشکرا، به هانه ی رهواتان به دهسته وه یه بؤ کوشتن و برین و گرتیان.

ماموستا سید قطب لیره دا ده فرموی: (نا بهم شیوه یه لاپهړیه که له هه لوئستی نه گوړی ئیسلام ده بینین سوور بوونی له سهر به رهنگاری کردن و به گوا چوونه وه، و تپای لیبورودن و چاوپووشی کردن دهسته ملان ده بی! به رهنگاری بوونه وه له شوینی خویداو، چاوپووشی کردن له کاتی خوی دا! چۆنیه تی بارودوخ و چۆنیه تی رهووداوه کان دهستنیسانی یه کیک له هه لوئستانه ده کا، راناندنی هم دوو جوړه هه لوئسته به و شیوه یه هاو کیشیه که له ههستی موسولمان دا ده خولقینی،

هه‌روه‌ها هاوسه‌نگی و به‌رام‌بهری‌یه‌ک له یاسای ئیسلام دا ده‌چه‌سپیتنی، میانه
په‌وی دروست ده‌کا، ریبازی راست ده‌ست نیشان ده‌کاو ده‌یه‌وی ئاده‌میزاد له‌و
شه‌قامه‌ ری‌یه‌ لانه‌ده‌ن.

جا کاتی‌یک کۆمه‌لی‌یک بێن زیاده‌ ره‌وی بکه‌ن و هه‌موو کاریکی ئیسلامی
سه‌ره‌قانه‌ نه‌نجام بده‌ن، له‌ هه‌موو شتی‌یک دا له‌ هه‌موو کات و شوینی‌یک دا
توندره‌وو سه‌ره‌ه‌ق و سه‌رکه‌ش بن، شه‌وه‌ ره‌نگدانه‌وه‌ی ئیسلام نیه‌و نه‌وانه‌ ناشی
بکری‌ن به‌ نمونه‌ی ئیسلام! له‌ هه‌مان کات دا نه‌گه‌ر له‌ به‌رام‌بهر شه‌م جو‌ره
گرو‌هانه‌دا که توندره‌ون تاقم و گرو‌یه‌کی تر هه‌بن نه‌رم په‌و بن به‌ پی‌چه‌وانه‌ بیر
بکه‌نه‌وه‌ پێیان وابی ئیسلام هه‌موو چاوپۆشی و لی‌بووردن و نه‌رم و نیانی‌یه‌ پاساو بو
جیهاد له‌ ئیسلام دا بێننه‌وه‌ بیانه‌وی به‌م هه‌لو‌سته‌ نه‌رم و نیانه‌یان دا‌کو‌کی له
ئیسلام بکه‌ن، وه‌کوو بلی‌ی ئیسلام خراییته‌ قه‌فه‌زی تۆمه‌ته‌وه‌و نه‌وانیش پارێزه‌رن و
دا‌کو‌کی لی‌ ده‌که‌ن، نه‌وانه‌ی که‌وا ده‌یانه‌وی وای نیشان بده‌ن که هه‌موو هه‌لو‌سته
و هه‌لس و که‌وتیکی ئیسلام و موسولمانان چاوپۆشی و لی‌بووردن و نه‌رم و نیانی و
ناشتی و ناشتی خوازی بی، ته‌نانه‌ت گوایه‌ که ئیسلام جیهادی داناه‌ هه‌ر بو
نه‌ویه‌ به‌رگه‌ری له‌ نیشتمانی موسولمانان بکاو به‌س، نه‌مانه‌ به‌هه‌له‌ دا چوون؛
ئیسلام له‌ هه‌موو شتی‌یک دا میان‌په‌و و میان‌کاره‌، نه‌ شه‌وه‌نده‌ وو‌شکه‌ بشکی‌ نه
شه‌وه‌نده‌ ته‌په‌ بگوشه‌ی، ئیسلام به‌رنامه‌و بیروباوه‌په‌، دا‌کو‌کی له‌ نازادی بانگه‌وازی
ئیسلامی ده‌کا، له‌ هه‌موو گۆشه‌یه‌کی سه‌ر رووی زه‌وی به‌بی‌ کۆسپ، له‌م‌په‌ر =
(حدود قیود و سدود). نه‌مانه‌یش له‌ ئیسلام دا هه‌ن، ئیسلام ده‌یه‌وی شه‌من و
ناساییش به‌رقه‌رار بی له‌ هه‌موو کون و قوژنی‌یکی جیهان دا بو هه‌ر که‌ستی‌یک بیه‌وی
که ئیسلام بکاته‌ بیروباوه‌پ و پرۆگرامی خۆی. نه‌وانه‌ی پێیان وایه‌ که ئیسلام بریتی
نیه‌ له‌ دا‌بین کردنی نازادی بو بیروباوه‌پی ئیسلامی. هه‌ل‌دان بو رامالین ولا‌بردنی
هه‌ر ری‌گری‌یک بێته‌ کۆسپ و ته‌گه‌ره‌ له‌ به‌رده‌م بلاو بوونه‌وه‌ی ئایینی خودادا،
نه‌وانه‌ی، پێیان وایه‌ که ئیسلام هه‌ر بریتی‌یه‌ له‌ کوشتن و برین و شه‌ر و تالان و

داگیر کردن، نهوانه‌ی پتیا وایه: که ئیسلام بریتی‌یه له په‌یوه‌ندی نتوان خوداو به‌نده‌و به‌س! چ کاریکی به‌سەر لایه‌نه‌کانی تری ژیا‌نه‌وه نییه، نهوانه هه‌ردوو لایان به‌باشی له ئیسلام حالی نه‌بوون، له مه‌نه‌ه‌جی خودا نه‌گه‌یشتوون به‌موسولمانی داناو زانا حسیب ناکرین).

له‌وه‌پیش باسی حوکی شه‌پ‌کردن له‌گه‌ل دو‌پ‌روه‌کانی کرد، حوکی نه‌وانه‌شی روون کرده‌وه که له‌گه‌ل موسولمانان دا په‌یمان ده‌به‌ستن و که‌چی پا‌به‌ندی نابن و یارمه‌تی دو‌ژمنی ئیسلام ده‌ده‌ن؛ حوکی هه‌ر چوار تاقم و گ‌روه‌کانی روون کرده‌وه، باسی که‌سانێکی کرد که کوشتن و له‌ناو بردنیا‌ن ره‌وایه شه‌پ‌کردن و جه‌نگان له‌ دژیا‌ن غه‌زایه! ئه‌م‌جار دیته‌ سه‌ر باس کردنی کۆمه‌لیک که به‌هیچ جو‌ری کوشتنیا‌ن دروست نیه، نه‌به‌نه‌نقه‌ست و نه‌به‌هه‌له، جائه‌و گ‌روه‌و تاقمه‌ موسولمان بن یا‌ن پینماندارو به‌لین پیدراو بن.

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ
 رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَدِيَّةٌ مُسْلَمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَّدَّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ
 لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ
 مِيثَاقٌ فَدِيَّةٌ مُسْلَمَةٌ إِلَى أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ
 فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾
 وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ
 وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾

ئیسو جهریر له عیگریمدوه ده گپریتموه ده لی: حاریشی کوری یه زید له
 تایه فدی بهنو عامر له گدل نهبو جههل، عدیاشی کوری نهبو ره بیعهیان نازار ده دا
 له سهر نهوهی موسولمان بووبوو! پاشان حاریش خودا دلی نهرم کرد و کۆچی کرد بو
 مه دینه بو خزمهت پیغه مبه و پهیوهندی کرد به موسولمانانهوه له ریگای چوون
 بو مه دینه دا له شوینیک که پیی ده لین (الحرة) تووشی عدیاش بوو، عدیاش
 به بی سئ و دوو لیکردن به شمشیر په لاماری داو کوشتی، وای زانی ههر به کافری
 ماوه تهوه: پاشان عدیاش هاته خزمهت پیغه مبه و رووداوه که ی بو گپرایهوه..
 ئیتر په روهردگار ئه م نایه تهی ناره خوارئ که ده فهرموئ: ﴿وما کان لمؤمن ان
 یقتل مؤمنا إلا خطا﴾ رهوا نیه و ناگونجی به هیچ جوریک ریگا نادری و نه دراوه
 که موسولمان موسولمان بکوژی! چونکه پهیوهندی موسولمان به موسولمان

پدیوهندی برایتی و روحیه، پیوهندی عه قیده و هه لویست و مه بهسته! کهوایی
 زور ناسرووشتییه، زور نه گونجاو و نار هویه، تاوانیکی گه وره و دهست دریتییه کی
 بی وینهیه، که موسولمان موسولمان بکوژی! مه گهر به هه له موسولمانیک
 موسولمانیکی له دهست بکوژی، کوشتنی به هه له نهویه بکوژی نه و کردهویه
 که سهرده کیشی بو کوشتنه که به نهقهست نهیکاو مه بهستی نه بی، یان مه بهستی
 به کرده و که کوشتنی کوژراوه که نه بی یان مه بهستی به کرده و که گیان له دهست
 دانی ناده میزاد نه بی نه و له حاله نه دا نه گهر یه کینک یه کینکی له دهست کوژرا به
 بکوژی به نهقهست دانانری، حوکیکی تایبه تی هیه له و به ولایه باس ده کری:
 کوشتنی ناده میزاد تاوانیکی فره گه وره یه مال ویرانکهری دونیاو قیامه ته و پاساو
 دانهوی نیه، سزای به تیشی دوزه خی له سهره. خودا ده فهرموی: **﴿وَمَنْ قَتَلَ نَفْسًا
 بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا﴾** المائدة/۳۲.

بوخاری و موسلیم هه دیسیکیان له نیبنو مه سهووده و ریوایهت کردوه
 ده لی: پیغه مبه ر ﷺ فهرمویه تی: ((لَا يَحِلُّ دَمُ امْرَأَةٍ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا
 اللَّهُ، وَأَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ: النَّفْسُ بِالنَّفْسِ، وَالْثِيْبُ الزَّانِي،
 وَالتَّارِكُ الْمَفَارِقُ لِلْجَمَاعَةِ))، واته: هه موسولمانی شایه تمان بهی نی و بلای:
 أشهد أن لا إله إلا الله، وأشهد أن محمداً رسول الله: به دل با وهرم هیه و به زمان
 ده لیم و شایه تی ده ده م که هه خودا خودایه و بهس، خودای تر نیه، موچه ممه دی
 کوپی عه بدوللایش پیغه مبه ری ره وانه کراوی خودایه، نیتر خوینی نه و که سه
 حه رامه و به هیج شیوه یی خوینی به کهس ره و نابی، مه گهر له یه کئی له کاتانه دا:
 بیتوه پیای داوین پیس بی، یا خود بیتوه ژنی داوین پیس بی. یا که سی به نار ه و
 که سی بکوژی، یا له نایینی خوی وهر گه رابی و له کومه له ی موسولمانان
 ته رابووی. شهیخان گه رابیانه ته و.

که سیک یه کئی له سی تاوانه یا زیاتر بکا، شیای له ناو بردنه، به لام جگه
 له میری موسولمانان و جیگری نه و که سی تر بو نی تاوانبار بکوژنه و!

ئیبینو ماجه له ئیبینو عومره وه ده گێرتسه وه: ده لئ: پیغه مبهردا ﴿فَرْمَوَى: ((من اعان على قتل مسلم بشرط كلمة، جاء يوم القيامة مكتوب بين عينيه آيس من رحمة الله)) واته: ههه کسه ئی کۆمه کی بکا له سهه کوشتنی موسولمانی به نارهوا با به نیو وشهیش بی، رۆژی قیامهت که ده چئ بۆ مهیدانی خودا بۆ پرسینه وه، له ناو چاوانی نووسراوه: ناهومید له رهحمهتی خودا. بهیهه قی له بهرای کورپی عازبه وه ده گێرتسه وه ده لئ: پیغه مبهردا ﴿فَرْمَوَى: ((لزال الدنيا اھون عند الله من قتل مؤمن)) تاج ۳/ لا- ۲۰۲ جا (ومن) نه گهر موسولمانیک نهو کاره ساته ی له ده ست قهوما ﴿قتل مؤمنا خطا﴾ موسولمانیکی به هه له کوشت ﴿فتحیر رقبة مؤمنة ودية مسلمة إلى أهله﴾ نه بی کۆیله یه ک نیرینه بی یان میینه - نازاد بکاو خوینیش بدا به کس و کاری کورزاو.

واته: سزای کوشتنی به هه له دوو شته: یه کهم ده بی کۆیله یه کی موسولمان نازاد بکا. دووهم خوین و به هاش بدا به کس و کاری کورزاو! هۆی سزای بکوژی به هه له نه وه یه هه رچه نه ده به نه نه قهست کابرای نه کوشتوه به لام له که مته رخمی و ته قصیر خالی نیه! زنده رهوی له کرده وه که ی دا هه یه، چونکه نه گهر دوو بی بی بگردایه و له شته که به په له نه بوایه نه وه هه له یه نه ده کرد. کۆیله نازاد کردنه که بۆ که فارهت و قه ره بووی نه و گونا هه گه ره یه یه که له ده ستی قهوما وه به شیکه له ته وه که ی له لای خودا، په یه ونی به مافی خوین په سه کانه وه نیه! خوینه کهش بۆ دل دانه وه ی کهس و کاری کورزا وه که و پر کردنه وه ی نه و که لینیه که تی یان که وتوه، نه ندازه کهشی وه کوو له فهرموده ی پیغه مبهردا ﴿هاتوه سده وو شتره خوینی ئافره تیش نیوه ی خوینی پیاهه.

نه گهر بکوژ خاوه نی وو شتر نه بوو، ده بی هه زار دیناری زیی یان ده هه زار دیناری زیو بدا نه مه لای نه بو حه نیفه وایه به لام جه ماوه ری زانیانی شه رع ده فهرموون: دوازه هه زار دیره می زیوه. نیمامی شافیهی ده فهرموئ له هه موو

حالیکه دا خوینی پیاو سهد و شتره یان بهای سهد و شتره، جا چه ندی گرتسه له زیر و زیو دا ده بی بیدا. چۆنیه تی و شتره کان و شتیوهی ته سلیم کردن و رای شاره زایانی شمرع لم باره وه له کتیه به شمرعی به کان دا روون کراوه ته وه به پیوستم نه زانی نهو رایانه راگیزی تیره بکه م.

به هیچ شیوهیه ک بکوژ له خوین پیدانه که عه فوو نا کرئ ﴿إِلَّا أَنْ يَصْدُقُوا﴾ مه گهر کهس و کاری کوژراو بکوژ عه فوو بکه م و گهر دنی نازاد بکه م، نهو کاته له سهری لاده چی چونکه نهو خوینه بویه پیوست کراوه بو دلدانه وهی نهوان و که لین پرکردنه وهی کوژراو بو نه وهی دوژمنایه تی نه که ویتته نیوان کهس و کاری کوژراو و بکوژ وه، نه گهر کهس و کاری کوژراو بو خۆیان عه فوو بکه م و وازی لی بیتن ده سه لات و سه لایه تی خۆیان! پهروه دگار نه م لیووردنه ی ناو ناوه (تصدق) و خیر و چاکه بو شیرین کردنی نهو کاره لای کهس و کاری کوژراو و هه لانیان بو لیووردن!!

جا ﴿إِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُو لَكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ﴾ نه گهر نهو کوژراوه له خیل و هۆزیک دوژمن بوو، کوژراوه که بو خۆی موسولمان بوو، وه کوو حارشی کوپی بهزید که له هۆزی قوره یش بوو نهوانیش دوژمنی پیغه مبه ر و موسولمانان بوون، موسولمانه کان له حاله تی حه رب دابوون له گه لیاندا، موسولمانه کانیش به وه یان نه زانیبوو که کوژراوه که موسولمان بووه چونکه کۆچی نه کردبوو، که کۆچی کرد له مرگا عه ییاش وایزانیبوو هه ر له سهر بیروبا وه پی بته رهستی یه و کوشتی؛ وه کوو له وه پیش باس کرا. ههروه ها هه ر که سیک له ولاتی کوفردا بی و تیمانی هه بی و نهو کاته ی که موسولمانان ده یکوژن نه زانن که موسولمان بووه نه وه خوینی نیه و هیچ نادری به کهس و کاری کوژراو، به لام ﴿فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ﴾ پیوسته بکوژ کۆیله یه کی موسولمان نازاد بکا بو که فاره تی گونا هه که ی. به لام ﴿وَإِنْ كَانَ مِنَ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِثَاقٌ﴾ نه گهر کوژراوه که له خیل و هۆزیک بوو، له نیوان تیه وه نهوان دا په یمان و به لین هه بوو کهس و کاره که ی نه هلی زیمه بوون، یان ناگر

پدرست و حدیری بوون به‌لام ناگر به‌ست هه‌بوو له نیتوان شه‌وان و موسولمانان دا شه‌وه ﴿فدية مسلمة إلى أهله﴾ ده‌بی خوینی کوژراوه‌که بدهن به‌کس و کاری، جا کوژراوه‌که بو خوی کافر بی یان موسولمان بی ده‌بی بکوژ خوی، یا خزمه‌کانی به‌پی‌ی جوړی کوشتنه‌که خوینی ته‌واو بدهن به‌کس و کاری کوژراوه‌که، وپرای شه‌وه‌ش ﴿وتحرير رقبة مؤمنة﴾ ده‌بی بکوژ کتوله‌یه‌کی موسولمانیش نازاد بکا... شه‌مه رای شه‌بو حدیفه‌یه، به‌لگه له‌سهر شه‌مه زاهیری نایه‌ته‌که‌یه ده‌ریاره‌ی شه‌وانه‌ی که په‌یمان و به‌لینیان له‌گه‌ل موسولمانان دا هه‌یه، هه‌روه‌ها چونکه له توله‌ی کوشتنه‌وه‌دا یه‌کسانی ده‌خری له نیتوان موسولمان و ذیممی‌دا، که‌وابی له خوینیش دا به‌یه‌ک چاو سه‌یر ده‌کری.

نیمامی مالیک ده‌فهرموئ: خوینی کوژراوی په‌یمان پی دراو نیوه‌ی خوینی موسولمانه، جا کوژرانه‌که به‌ته‌نقه‌ست یان به‌هه‌له‌بی، به‌لگه‌شی شه‌مه حدیثیه که شه‌مه‌د و تیرمذی ریوایسه‌تیاں کردووه، ده‌لین: پیغه‌مبهر ﷺ فهرمویه‌تی ((خوینی کافر نیوه‌ی خوینی موسولمانه)).

هه‌روه‌ها عه‌مری کوړی شو‌عید له باوکیسه‌وه له باپیری‌وه ده‌گیرته‌وه ده‌لی: خوین له‌سهرده‌می پیغه‌مبهردا هه‌شت سه‌د دیناری زیر بوو، هه‌شت سه‌د هزار دیره‌می زیو بوو، خوینی خاوه‌ن نامه‌کان (أهل الکتاب) نیوه‌ی خوینی موسولمان بوو، ده‌لی: به‌و شپوه‌یه بوو، تا عومهر ﷺ کرا به‌جینشین، نیتر وتاریکی بو خه‌لکه‌که دا وتی: وشر گران بوو، شه‌مجار شه‌ندازه‌ی خوینی به‌پاره‌ی زیو کرده دوازه‌ه هزار دیره‌م، به‌پاره‌ی زیر کردی به‌هزار دینار، به‌په‌شه ولاغ کردی به‌دووسه‌د گاو مانگا، به‌مه‌ر و بز کردی به‌دووسه‌د مه‌ر و بز، له‌سهر شه‌وانه‌ی بازرگان و سه‌ودا و مامه‌له‌یان به‌کوتال و جل و به‌رگه، دوو سه‌د قات جل، به‌لام خوینی خاوه‌ن نامه‌کانی وه‌ک خوی هیشته‌وه، خاوه‌نی سوننه‌کان (أصحاب السنن) له پیغه‌مبهره‌وه ﷺ فهرمووده‌یه کیان ریوایه‌ت کردووه که خوینی په‌یمان پی دراو (معاهد) نیوه‌ی خوینی موسولمانه.

له ئیمامی نه حمه ده وه ده گپړنه وه که فمرمویه تی: خوینی په یمان پی دراو وه کوو خوینی موسولمان وایه، نه گمر به نه نقه ست کوژرا نه گینا نیویه، شافیهی ده فمرموی: خوینی په یمان پی دراو سییه کی خوینی موسولمانه، کوژرانه که به هله بی یان به نه نقه ست بی، چونکه نه مه که مترین نه ندازه یه که له م مه سه لیه دا گوترا بی! هرو ه ها چونکه عومر خوینی (معاهد) ی به چواره ه هزار دیرهم قبلاند، نه وه ش ده کاته سییه کی خوینی موسولمانان.

خوینی کوژرا وه که میراتگره کانی وری ده گرن، که وهرگیرا وه کوو میرات مامه لیه له گهل دا ده کړی، پیش ه موو شتیک نه گمر کوژراو قمرزدار بوو قمرزه کانی لی ده دریموه، وه سیه تنامه کانی لی جی به جی ده کړی، چی مایه وه به سمر میراتگره کانی دا دابه ش ده کړی!

ده گپړنه وه ده لین: نافرته تیک هاته خزمه ت ئیمامی عومر داوای به شی خوی کرد له خوینی میړده که ی، عومر وتی وایزنام تو هیچت بهر ناکه وی، خوین بو نه وانه یه که خزمانی باوانن و خوینی بو ده دن واته: نه گمر نهو پی او کی له دست دا به هله بکوژرایه کی خویندکه ی بو ده داو به (عاقلة) حسیب ده کړی نه وه ش نیستا خوینه که ی ودره گری!

نیتړ نه وه بوو بری له هاو ه لان شایه تی بیان دا که پیغه مبر ﷺ فمرمانی پی کردوون که زن له خوینی میړدی به شی بدری، نه مجار عومر برپاری دا که به شی بدری! ﴿فمن لم یجد فصیام شهرین متتابعین﴾ که سیک کزیله ی ده ست نه کهوت به م جوړه کزیله همر نه مابوو، کزیله یی بنه بر بوو بوو یوه کوو سهرده می نیستا که سهرده می مافی موفه و گوايه له سهرانسهری جیهان دا کزیلايه تی و به کزیله کردن قه ده غه یه، یان ده سه لات و دارایی نه بوو بنده نازاد بکا، نهوا ده بی دوو مانک به بی ناوهند تی خستن به روژوو بی ﴿توبه من الله﴾ پروه ردگار، نه م یاسایه ی بو داناون کردویه تی به تویه لی قبول کردن بو تان و ره حمه ت و به زه یی و پاک کردنه وی دل و دروونتان له ناکام و نه نجامی که متمرخه می و گوی پی نه دان و که م تی فکرینتان که سهری کیشا به وه دی هاتی تاوانی ناده می زاد کوشتن

به‌هله ﴿وكان الله عليما﴾ په‌روه‌دگار هم‌وو کات ناگاداره به‌سهر نیاز و هه‌ست و خواستی دل و ده‌روون داو ده‌زانی به‌چی له چلکی تاوان پاک ده‌بیته‌وه، ده‌زانی که بکوژی به‌هله ده‌ستی نه‌نقه‌ستی له تاوانه‌که‌دا نیه، بویه، تۆله‌ی کوشتنه‌وه‌ی له‌سهر دانه‌ناوه ﴿حکیم﴾ داناو حکیمه له دانانی شهریه‌ت و یاسادا، بیگومان دیاری کردنی خوین له کوژانی به‌هله دا بۆ که‌لین پسر کردنه‌وه‌ی نه‌په‌ری حکمه‌ت و به‌رژه‌وه‌ندی تیدایه بۆ که‌س و کاری کوژاو و بۆ بکوژیش.

﴿ومن یقتل مؤمنا متعمدا فجزاؤه جهنم خالدا فیها﴾ که‌سیک به نه‌نقه‌ست موسولمانیک بکوژی سزای تاوانی نه‌و کوشتنه‌ی شاگری دۆزه‌خه‌و هه‌تا هه‌تایه، یان (ماوه‌یه‌کی دوور و درێژ) تیدایه ده‌مینیته‌وه، ﴿و غضب الله علیه ولعنه وأعد له عذابا عظیما﴾ خودا خه‌شم و غه‌زه‌بی لی‌یه‌تی و تۆله‌ی نه‌و تاوانه‌گه‌وره‌ی لی ده‌ستینێ و ریسوای ده‌کاو له ره‌حه‌مت و به‌زه‌یی خۆی دووری ده‌خاته‌وه و نه‌فرینی لی ده‌کاو سزای گه‌وره‌و به‌ ئیشی بۆ داناوه. نایا تۆیه‌ی بکوژی به نه‌نقه‌ست وهرده‌گیری؟؟

ئیبینو عه‌بباس وکۆمه‌لی له‌ هاوه‌لان و چینی دوا نه‌وان (تابعین) پیتیان وایه بکوژی به نه‌نقه‌ست تۆیه‌ی لی وهرناگیری! به‌لگه‌یان چهند ده‌دیسپکه که باس له گه‌وره‌یی و به‌سامی نه‌م تاوانه ده‌که‌ن! وه‌کوو نه‌و ده‌دیانیه‌ی که له ئیبینو عومهر و به‌رانی کوری عازیب گیردراونه‌ته‌وه، له‌وه‌و پیش نووسیمان!

تاوانی بکوژ له‌م حاله‌دا جوداوازی هه‌یه له‌گه‌ل که‌سیک تۆیه له‌ شیرک ده‌کا هاوکات له‌گه‌ل موشریکی‌یه‌که‌ی دا ناده‌میزادیشی کوشتووه و زیناشی کردووه که‌چی تۆیه‌ی لی وهرده‌گیری چونکه نه‌و کاته به‌رپوای به‌ شهریه‌ت و یاسایه‌ک نه‌بووه که نه‌م شتانه حه‌رام بکا، جوژه عوزر و بیانویه‌کی هه‌یه.. هه‌روه‌ها ریکه نه‌گرتن له تۆیه‌ی هاو‌به‌ش په‌یدا که‌ران هه‌لنان و ر‌بخۆش کردنی تیدایه بۆ موسولمان بوون. به‌لام موسولمانیک هه‌لسی به نه‌نقه‌ست پیاویک بکوژی و بزانی

که ناده میزاد کوشتن حرامه وله گمل نه وه شا نه و تاوانه نه نجام بدا، نه و هیچ عوزری نیه و تویه لی و نه رنا گیرئ!

زوری زانایانی نیسلام له سهو نه وه ن که بکوژی به نه نقه ست تویه لی و و ده گیرئ، چونکه په و ده ر دگار ده فمر موی: ﴿قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ﴾ الزمر/۵۳ نه مه ش شتیکی گشتی یه و ه موو تاوانیک ده گریته وه، کوفر، شیرک، گومان، دوو پرووی، کوشتن همرکه سی تویه بکا خودا نه گمر بیه وئ- تویه لی و و ده گری ته نه یه ک تاوانی لاداو و فمر مویه تی ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَفْضِرُ أَنْ يُشْرِكَ بِهِ وَيُفْضِرَ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ النساء/۴۸ نایه ته که نه و ده گیه نی که جگه له شیرک په و ده ر دگار نه گمر بیه وئ له ه موو گونا هیک خوش ده بی!

له بوخاری و موسلم دا سه رگوزشته ی کابرای به نو نیسرائیلی هیه که سه د که سی کوشت بو دوا ی پر سیاری له زانایه کی نایینی کرد بوو، شاخو ریگی تویه هیه یان نا؟ زاناکه پی گوتبوو هیچ شتیکی ریگی تویه لی نا گری، نه مجار پی گوتبوو بچو بو فلان شار له وئ خوا په رستی بکه، نه ویش به و نه وئ که و تبوو ری، له ریگا مرد بوو فریشته ی ره حمت ده یخه نه نامیزی خو یانه وه! واته دوا ی نه وه ی به نه نقه ست سه د که سی کوشت بوو که تویه کرد خودا تویه لی قبول کرد، ده ی که نه مه بو کابرایه کی به نو نیسرائیل بی، بو نوممه تی پیغه مبه ری ناخر زه مان زیاتر جیگای نومیده، چونکه نایینی نیسلام نایینی ناسانکاری و میانپه وی و چاوپوشی و لیبور دنه. هه و ده ها چونکه تاوانی کوفر زور سته مته له تاوانی کوشتن، ده ی که تویه له کوفر و ه ری گیرئ ده بی له کوشتن با شتر و ه ری گیرئ! زیاد له وه ش نایه تی قورئان به شا سکر نه و ده گیه نی که تویه بکوژ و ده گیرئ و ده فمر موی: ﴿وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ، وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا يُضَاعَفْ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، وَيَخْلُدْ فِيهِ مُهَانًا إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا﴾

الفرقان/۶۸-۷۰

بۆ وه لامي نایه‌تی ﴿ومن یقتل مؤمنا متعمدا﴾ نه‌بو هوره‌یره و کۆمه‌لیک له زانایانی سه‌له‌ف ده‌فهرموون: مه‌به‌ست له‌م نایه‌ته‌ سزای ره‌وای بکوژ نه‌مه‌یه که‌له‌م نایه‌ته‌ ده‌ست نیشان کراوه، به‌لام مه‌رج نییه و فهرز نییه که جی به‌جی بکری، واده‌بی بکوژ ته‌ویه ده‌کا کاری چاکه ده‌کا، خودا به‌هۆی نه‌وه‌وه کاری بۆ ناسان ده‌کا، ده‌نا نه‌م سزا دیاریکراوه‌ی به‌سه‌ردا ده‌چه‌سپی.

زۆریه‌ی زانایان ده‌فهرمون: کاتیکی بکوژ له‌ دۆزه‌خ دا هه‌تا هه‌تایه ده‌مینیته‌وه که‌هیچ کرده‌ویه‌کی باشی نه‌بی رزگاری بکا! که‌وابی بکوژ هه‌تا هه‌تایه له‌ دۆزه‌خ ناهیلدریته‌وه به‌لکو مه‌به‌ست به‌ ﴿خالدا فیها﴾ ماوه‌یه‌کی دوور و دریوه، فهرموده‌ی پیغه‌مبه‌ریش به‌ ته‌واتور گه‌یشتون که فهرمویه‌تی: ((يُخْرَجُ مِنَ النَّارِ مَنْ كَانَ فِي قَلْبِهِ أَدْنَىٰ مِثْقَالِ ذَرَّةٍ مِنَ الْإِيمَانِ)) عیكریمه و نینو جوهره‌یج ده‌لین: حوكمی نایه‌ته‌که بۆ بکوژیكه كوشتنی موسولمانی لا ره‌وا بی. ته‌نانه‌ت وشه‌ی (متعمدا) یان به‌ (مستحلا) راقه کردووه (مستحلا) واته: كوشتنی به‌ناهه‌ق به‌روا بزانی.

ئیمامی رازی ده‌فهرموئ: نه‌م نایه‌ته له‌ دوو شوین دا ته‌رخان (تخصیص) کراوه، واته: حوكمه گشتی‌یه‌که‌ی تایبه‌ت کراوه: یه‌که‌میان: بکوژ به‌ نه‌نقه‌ست بکوژریته‌وه له‌ تۆله‌ی کوژراوی خۆی دا، نه‌مه گهر چی كوشتنی به‌ نه‌نقه‌سته به‌لام ده‌ست دریژی تیا نییه، بکوژ به‌هه‌ق کوژراوه نه‌ك به‌ ناهه‌ق. دووه‌م: كه‌سێ كه‌سێ به‌ناهه‌ق بکوژی، به‌لام دوا‌یی ته‌ویه‌ی لی بکا. ده‌ی كاتی به‌م دوو شیویه مانای گشتی نایه‌ته‌که تخصیص رووی تی کرد، هه‌ل ده‌گری به‌ چه‌ندین شیویه‌ی تریش نایه‌ته‌که ته‌رخان و (تخصیص) بکری، وه‌ك كاتی لی‌بووردنی خوین ره‌سه‌كان، كه‌واته: مه‌رج نییه هه‌موو كاتی بکوژ هه‌تا هه‌تایه له‌ دۆزه‌خ دا بمینیته‌وه، نه‌مه‌ش فهرمووده‌ی خودای گه‌وره‌یه که ده‌فهرموئ: ﴿وَيُفَضِّرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ النساء/ ۴۸

سوور بوون له سه ر ناشتی و پابه ند بوون به حوكمه كانی خودا
يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ
أَلْفَىٰ إِلَيْكُمْ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِندَ
اللَّهِ مَغَانِمٌ كَثِيرَةٌ كَذَٰلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنْ أَلَّهْ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوا إِنَّ اللَّهَ
كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿٩٤﴾

نه مجار بۆ پارێزگار کردنی گیانی ئاده میزادان و بۆ پالفتنه کردنی دل و
دهروونی جهنگاوه رانی موسولمان پهروه ردگار فرمان ده کا به موسولمانان که ههر
کاتی چوونه دهروه بۆ غهزا کردن له سه ره تاوه و ده بی تیتفکرین و وورد بوونه وه که س
نه کوژن ههر که سی به زیان شایهت و نیما نی هینا ده بی خوین و مالی پارێزراو
بی،، فرمانی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَبَيَّنُوا﴾ ریوایهت و
سه گوزشته ی زۆر ده باره ی هاتنه خواره وه ی نه م نایه ته هاتوون پوخته که یان نه وه یه:
که مه فره زیه که کۆمه لیک له جهنگاوه رانی نیسلام تووشی پیاویک ده بن مهر و
مالاتی پی ده بی و خزم و کهس و کاری نه و ناوچه یه چۆل ده کهن کابرا پیتییان
ده لی: (السلام علیکم) واته: نه وه پیشان ده دا که موسولمانه، به لام هه ندی له
جهنگاوه ره کان پیتییان وابوو: نه م وشه یه به فیل ده لی بۆ هه له خه له تاندنیان و بۆ
نه وه یه تی خۆی رزگار بکات، یه کیان په لاماری ده داو ده ی کوژی مهر و ماله ته که شی
ده که نه تالانی، که هاتنه وه نه مه یان بۆ پیغه مبه ر گیرایه وه نه م نایه ته هاته خواری
﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا﴾ نه ی نه و که سانه ی نیما تان هینا وه موسولمان بوون ﴿إِذَا
ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾ نه گهر رویشتن بۆ جهنک له گه ل دوژمنان له و ده قهر و
هه ریمانه ی تی ده چن، که سانیکتان بینی لییان که وتنه گومانه وه ناخو موسولمانه

یان نا؟ ناشتی خواجه یان شه‌رخواجه؟ (فتبینوا) لیکۆلینه‌وه‌ی تیدا بیکمن، هه‌ول
 بده‌ن بزائن چی‌یه‌و چی نیه، کئ‌یه‌و چ که‌سه، موسولمانه یان کافره؟ (ولا تقولوا
 لمن ألقى إليكم السلام لست مؤمناً) به‌و که‌سه مه‌لین که خۆی ته‌سلیمی ئیه
 کرد و سه‌لامی خوی لئ‌ی کردن و نه‌وه‌ی ده‌رخست که موسولمانه پی‌ی مه‌لین: تو
 موسولمان نی و به‌ فیل خۆت به‌ موسولمان نیشان ده‌ده‌ی! نه‌وه کاری ئیه
 ئیه له‌سه‌رتانه کار به‌ ظاهری حالیان بیکمن نه‌که بیانوویان پی‌ی بگرن به‌وه‌ش
 (تبتغون عرض الحياة الدنيا) بتانه‌وئ مال و سامانی دونیاتان ده‌ست که‌وئ!
 تالانی بگرن (فعند الله مغام كثيرة) لای خودا رزق و رۆزی رۆروزه‌به‌نده هه‌یه،
 نیعمه‌ت و مال و سامانی بی‌ نه‌دازه‌ی هه‌یه گه‌نجینه‌ی ناسمان و زه‌وی لای نه‌وه،
 هه‌ول بده‌ن به‌ریگه‌ی خودا په‌رستی به‌ده‌ستی بینن، نه‌وه باشتره بو‌ ئیه، نابئ به
 هیچ جو‌ریک کاریک له‌و شیوه کاری کردوتانه بیکه‌نه‌وه نابئ له‌خۆتانه‌وه حوکم
 بده‌ن به‌سه‌ر خه‌لک دا به‌کوفر و خوینی به‌حه‌لال بزائن، به‌بی به‌لگه پیتان وابئ نه‌و
 هه‌لس و که‌وته‌ی نواندی به‌رامبه‌رتان بو‌ خۆپاراستن و مال پاراستن بو‌! (كذلك
 كنتم من قبل) ئیه‌وه‌ش له‌وه پیش وه‌کوو نه‌و وابوون، به‌نه‌پینی ئیمان‌تان هه‌تانبوو
 موسولمان بوونی خۆتان له‌ موشریکه‌کانی مه‌که‌که ده‌شارده‌وه، دواپی موسولمان
 بوونی خۆتان ناشکرا کرد، نه‌م کابرایه‌ی ئیه کوشتان نه‌ویش ئیمانی خۆی له
 کافره‌کان شارده‌بووه و له‌وه‌پیش نه‌ویراوه لای قه‌ومه‌که‌ی ئیمانه‌که‌ی ناشکرا بکا
 که ئیه‌وه‌ی بینیه بیروباوه‌ری خۆی ده‌رخستوه (فمن الله علیکم) خودا منه‌تی
 خۆی به‌سه‌ر ئیه باراند، ریگای کۆچ کردنی پیدان، به‌هیزی کردن توانیتان بانگه‌وازی
 نیسلامی به‌ ناشکرا هه‌لبه‌دن.

یان مانای وایه ئیه‌وه‌ش وه‌کوو نه‌و کابرایه‌ی که به‌ تۆمه‌تی کوفر
 کوشتوتانه ئیه‌وه‌ش ئاوا کافر بوون، خودا منه‌تی خۆی به‌سه‌ردا کردن هیدایه‌تی دان
 بو‌ موسولمان بوون هی واتان هه‌بوو هه‌ر له‌یه‌که‌مجاره‌وه به‌ریک و پیکی و له
 ناخه‌وه ئیمانی هه‌تاو موسولمان بوو، هی واشتان هه‌بوو له‌سه‌ره‌تاوه له‌ ترسان و بو‌

پاراستنی مال و منداڭ و گیانی، موسولمان بوو، دواپی وورده وورده له نیسلام
تیگه‌یشتن و نیمانه‌که‌یان جیگیر بوو!

نه‌مجار په‌روردگار جاریکی تر جه‌ختی له‌سهر توژیښه‌وه و لیکۆلینه‌وه و
ووردبوونه‌وه کرده‌وه و فهرمووی ﴿فَتَبَيَّنُوا﴾ رونی بکه‌نه‌وه بی لیکۆلینه‌وه و
ووردبوونه‌وه پرکیشی هیچ کاریک مه‌کن، هر کاریک تاوی ده‌ده‌نی به‌لگه‌و
نیشانه‌کانی بزائن باش بچه‌ بنج و بنه‌وانی، به‌گومانی سه‌پی‌ی و بی به‌لگه‌ کار
سه‌کن هه‌تا شته‌که روون نه‌بیته‌وه بریار مه‌ده‌ن! چونکه بو حوکم کردن به‌ نیمانی
ناده‌میزاد شیوه‌و روخساری ده‌ره‌کی کیفایه‌ته، به‌لام کوشتنی که‌سیک له‌سهر
کوفر پیوسته دنیایا بن له کوفره‌که‌ی و بزائن که کابرا له‌سهر کوفره‌که‌ی ماوه‌ته‌وه!
پیوسته هه‌لس و کهوتتان له‌گه‌ل تازه موسولمان بوان هه‌مان هه‌لس و کهوت بی
که له‌کاتی موسولمان بووتتان دا له‌گه‌ل نیوه کراوه. ته‌نها موسولمانی رواله‌تی
ده‌بیته له‌مپهر بو‌ئوه‌ی که شهر و کوشتاریان له‌گه‌ل نه‌کری ﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا﴾ دنیایا بن که خودا ناگاداری کرداره‌کانتانه، ناگای له‌ حال و
چۆنیه‌تیتان هه‌یه، به‌ نیه‌ت و مه‌به‌ستتان ده‌زانی، پاداشی سزاتان ده‌داته‌وه له‌سهر
نیه‌ت و هه‌لویت و کرده‌وه‌تان حیسابتان له‌گه‌ل ده‌کا، نه‌مه هه‌ره‌شه‌یه‌کی توند و
تیژه و ترساندن موسولمانانه، جاریکی تر نه‌که‌ونه هه‌له‌ی ناواوه و به‌بی
لیکۆلینه‌وه هه‌له‌نه‌کوته‌ه سهر ناده‌میزای موسولمان و به‌بی تی فکرین و وورد
بوونه‌وه که‌سی ناوا نه‌کوژن!

جیاوازی نیوان تیکۆشه ران و نه وانه‌ی خو له جیهاد

ده‌شارنه وه

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ
 فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ
 وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَكُلًّا وَعَدَ اللَّهُ الْحُسْنَىٰ وَفَضَّلَ اللَّهُ
 الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾
 وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٩٦﴾

پاش نموه‌ی په‌روه‌دگار سدرزه‌نشتی نه‌وانه‌ی کرد که کابرای خاوه‌ن مه‌ریان
 کوشت، نمو سه‌لاوی نیسلامی لی کردن و نه‌وان پێیان وابوو: که له ترسان نهم
 سلاوه ده‌کا و کوشتیان، نه‌مجار گموره‌یی تیکۆشان و گیان و مال به‌خت کردن
 روون ده‌کاتمه‌وه نه‌وانه‌ی چوون بۆ غه‌زاو نه‌وانه‌ی خۆیان پاش داوه یان به‌هانه‌ی
 نه‌چوونیان هه‌یه، پله‌و پایمو ریزیان دیاری ده‌کاوه‌فهرموو: ﴿لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ
 مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ﴾ به‌کسان
 نین نمو موسولمانانه‌ی به‌هانه‌ی نه‌چوون بۆ غه‌زیان نیه و که‌م نه‌ندام نین له‌گه‌ل
 نمو موسولمانه‌ جه‌نگاوه‌رانه‌ی به‌مال و گیان تیده‌کوشتن و خۆیان له‌ریگه‌ی خودادا
 به‌خت ده‌که‌ن! ده‌چن بۆ به‌ره‌نگاری کافران و هه‌میشه‌ سه‌ریان له‌ری دایه بۆ جه‌نگان
 له‌ پێناو بلاو کردنه‌وه‌ی نایینی نیسلام و به‌رز کردنه‌وه‌ی نالای (لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ،
 محمد رسول الله)، چۆن نه‌وانه‌ی له‌ غه‌زای به‌در خۆیان پاش داو به‌جی بیانووی ره‌وا
 ناماده‌ی غه‌زایه‌ که نه‌بوون ده‌چنه‌ ریزی نمو جه‌نگاوه‌رانه‌ی که به‌ هه‌ماس و
 سه‌رگه‌رمی یه‌وه به‌شداری جه‌نگه‌کیان کردو به‌و په‌ری هه‌ماس و لی‌بوورده‌ی یه‌وه

جنگان و دوزمنیان شکاند؟! به لام پهروهردگار کۆمه لیکي چهرت کرد له چوون بۆ غهزا، که به هانه ی رهوایان ههیه بۆ نه چوون، وه کوو نه خوش و کویر و شهل و سهقهت، نه مانه هه چهنده ناماده ی غهزاکه نه بوون به لام چونکه به دل پیتیان خوش بوو ساغ بوونایه و به شدارییان بکردایه، هه مان پاداشتی بۆ به شدار بووه کان ههیه بۆ نهوانیش ههیه.

بوخاری و نه حمده و نه بو داود گیراویانه تهوه و ده لێن: پیغه مبه ر ﷺ که له غهزای ته بوک گه پرایه وه و له کاتی چوونه وه بۆناو مه دینه فرموی: ((ان بالمدينة اقواما ما سرتهم من مسير، ولا قطعتم من واد الا وهم معكم فيه، قالوا يا رسول الله وهم بالمدينة؟؟ قال نعم وهم بالمدينة حبسهم العذر)). له راستی دا له مه دینه پیاو گه لێ به جی ماون، ههنگاو به ههنگاو و قۆناغ به قۆناغ له نهجر و پاداش دا له گه ل ئیوه دان یاران فرمویان: قوربان! هه ر ئیستا وان له ناو مه دینه دا؟ فرموی: به لێ چونکه نهوان به دل له گه ل ئیوه بوون به لام به هانه ی رهوا لهوی گلی داونه تهوه. تاج ۸/ لا- ۷۷.

نه مجار پهروهردگار ریز و پله و پایه ی جهنگاوهران دیاری ده کاو ده فرموی: ﴿فضل الله المجاهدين بأموالهم وأنفسهم على القاعدین درجة﴾ پهروهردگار پله و پایه ی جهنگاوهرانی بهرز کردۆته وه به سه ر نهوانه که به بی عوزر خۆیان پاش داوه به نه ندازه یه کی زۆر، له جیهان دا به گه شه و به زه ی سه رکه وتن و ده سته که وتی تالان و ناویانگی مه ردی و نازایه تی، له قیامه تیش دا به پله و پایه ی به رزی بی وینه ی به هه شت و پاداشی زۆر گه وه ره فراوان.

﴿وکلا وعد الله الحسنى﴾ پهروهردگار به لێنی چاکه و پاداشی باشی داوه به نهوانه ی ناماده ی غهزاکه بوون و نهوانه ی له بهر عوزر و بیسانووی رهوا نه یانته و نه ناماده ببین و به دل ناوته خواز بوون به چوونایه و بۆیان نه لواوه به چن، نه م دوو تا قمه هه ردوولایان له بهر بیرویا وه پری تهواو و ئیخلاص و نه ته ی راستیان و پیرای کرده وه و هه لۆیستیان شایانی پاداشی باشی پهروهردگارن.

ئىبنو كەئىر دە فەرموئ: ئەم نایەتە بەلگەيە كە جىھاد فەرزى عەين نىە،
واتە: لەسەر ھەموو كەسێ پێویست نىە، بەلكو فەرزى كىفایەيە، كە كۆمەلێك
پێى ھەستان لەسەر ئەوانى تر لا دەچێ.

ئەمجار پەرەردگار بە شێوەيەكی گشتی پلەو پایەى ئەوانە دیاری دەكا
كە ئامادەى غەزەبون و دە فەرموئ: ﴿وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا
عَظِيمًا﴾ خودا پلەو پایەى جەنگاوەران و خۆبەخت كەراى بەرز كردۆتەو بەسەر
ئەوانەى كە بەبێ عوزرى رەوا خۆیان لە چوون بۆ غەزا پاش داو، پاداش و
بەخششێكى زۆر و گەورەى بۆ داناون كە برتییە لە ﴿دِرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةٌ وَرَحْمَةٌ﴾
پلەو پایەى بەرز و شكۆدار، خانوو بالەخانەى دلگیر و بەرز و رازاو، كە زانین
ئەندازەو رێژەى خۆشى و باشییان لەتوانای ئادەمیزاد دا نىە!!

زێدەو جوداوازی لە پلەو پایەى دا، بەھۆى ئىمانى بەھێزەو دەبێ بەھۆى
خۆنەویستى و پێش خستنى رەزامەندى خودا بەسەر رابواردن و خۆشى دونیایى دا
دەبێ، بە سۆنگەى پێش خستن و پارسەنگ دانەوێ بەرژەوێندى گشتى بەسەر
بەرژەوێندى تاییبەتى دا دەستە بەر دەبێ!

لە صەحیحەى مەوسلىم و بوخارى-دا ھەدیسیك ھەيە ئەبو سەعید
دەيگىریتەو دەلى: پێغەمبەر ﷺ فەرموئ: ((إِنَّ فِي الْجَنَّةِ مِائَةَ دَرَجَةٍ أَعَدَّهَا اللَّهُ
لِلْمُجَاهِدِينَ فِي سَبِيلِهِ، مَا بَيْنَ كُلِّ دَرَجَتَيْنِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ)) ئىبنو
مەسعوودیش دەلى: پێغەمبەر ﷺ فەرموئ: ((مَنْ رَمَى بِسَهْمٍ فَلَهُ أَجْرُهُ دَرَجَةً))
پیاویكە وتى: ئەى پێغەمبەرى خودا (دەرەجە) پلەو پایە چىيە؟ فەرموئ: ((أَمَّا
إِنَّمَا لَيْسَتْ بِعَتَبَةِ أَمْك، مَا بَيْنَ الدَّرَجَتَيْنِ مِائَةَ عَامٍ)). ھەرەھا ئەجر و پاداشى
تریشیان دەداتى وەكوو لیخۆش بوون و چاوپۆشى كردن لە تاوانیان، رژاندنى
رەحمەتو بەرەكەتى خۆى بەسەریان دا، زیاد لە لیخۆش بوون و چاكە و پاداشى زۆرو
فراوان!! چونكە داب و نەرتى خودا واهاتووە لیخۆشبوون بۆ كەسێك بەشیایى
لیخۆش بوونى بزانی! رەحمەت و بەزەییشى بۆ كەسێكە بە پێویستى بزانی.

هه مووشیان ده که ونه بهر فاضل و گه ورهیی خۆی و به ویستی خۆیه نسی و هیچ کاتئ ناچار ناکرئ شتی که بکا یان نهیکا.

ده ربیره ی رافه کردنی نم نایه ته زانایان سی رایان هیه! بریکیان پیتیان وایه که ده وله مهندي باشته له هه ژاری، چونکه ده وله مهندي ده سه لاتئ پتیه هه ژاری ده بیتته هۆی لاوازی و بی ده سه لاتئ! ده ی له نیسلام دا به توانایی و ده سه لات باشته له هه ژاری و بی ده سه لاتئ، وه کوو پیغه مبر ۱۰۰ ده فهرموی: ((المؤمن القوي خير من المؤمن الضعيف وفي كل خير)) موسولمانی به توانا له موسولمانی بی هیز باشته، به گشتیش هه ردوو لایان هه باشن. یان گوتراوه: ده وله مهندي سوپاس گوزار باشته له هه ژاری صابر و خۆراگر. یان ده لیتن: نزیکه هه ژاری سه ربکی شئ بۆ کوفر...

بریکی تر پایان وایه که هه ژاری باشته: به لگه شیان نهویه: گوايه هه ژار دنیا نه ویسته و ده وله مهندي هه لهوگیری دونیایه، دنیا نه ویستی باشته له دنیا ویستن.

بریکی تر پیتیان وایه میانهره ی ومام ناوه ندي باشته، بهم جوړه کابرا نه وه نده ی هه بی له ریزی هه ژاری ده ربجئ وه له پله ی لای خوارووی ده وله مهندي دابئ! به مهش له خرابی هه ردوو حاله ته که رزگاری ده بی... ﴿وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ په روه ردگار لیبووردوو لیخوشبووه بۆ به نده کانی، ره حم و به زه یی بهر فراوانه.

کۆچ کردنی موسولمانانی بی دهسه لات

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْفُلْتِكَةَ ظَالِمِينَ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا
مُسْتَظْعِفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا
فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿٩٧﴾ إِلَّا الْمُسْتَظْعِفِينَ
مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ
سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا
﴿٩٩﴾ * وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَاعًا كَثِيرًا وَسَعَةً
وَمَنْ يُخْرِجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ
الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٠﴾

له نایه تی پیشوودا باسی پلهو پایه ی جەنگاوه رانی نیسلامی کرد؛ نهوانه ی
له ریگای خودادا گیان و مالیان بهخت ده کمن! لیره بهولاره باسی کۆمه لیک ده کا
که له پیناو نایینی خودا کۆچ ناکمن، خۆیان له ژیر چهنگی سته مکاران دا
ده هیلنوه، ریگای کۆچ کردنیان و ده ریز بوونیان هیه به لام ناچنه سمری و
نایکمن!

واته: نهوانه له راستی دا بی دهسه لات و لاواز نین عسوزر و به هانه ی
ماندوه یان له ولاتی کوفر دا به دهسته وه نیه...

وه کوو چهسپاوه نمو کاته ی کافره کان تنگیان به موسولمانان هه لجنی و
ناچاران کردن که یه که مجار کۆچ بکمن بۆ حه به شه، دوا ی له گه ل پیغه مبهردا بۆ

مه دینه کۆچ بکمن! جا بریک له موسولمانان پتیان ناخۆش بوو مه ککه به جی بیلن، خۆشهویستی مه ککه بوو به هۆی کۆچ نه کردنیان، هه ندیکیش له بهر پیری یان نهشاره زایی، نه یانتوانی کۆچ بکمن، هه ندیکیش کۆچیان کرد و له ریکا مردن!
جاوه کوو بوخاری له ئیبنو عبباسه وه ده گپرتیه وه: که سائیکه هه بوون موسولمان بوون و له مه ککه مابوونه وه کۆچیان نه کردبوو، له گه له سویای کوفر دا ناماده ی جهنکه ده بوون، له شکری کوفریان زۆر ده کرد، له کاتی شه ره تیر و لیکدان به شمشیر لیتیان ده کوژرا، پهروه ردگار نه م نایه ته ی که ده فمرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ.....﴾ ده رباره ی نه وان ناردوه!

ئیبنو جهریر و ئیبنو مونلیر له ئیبنو عبباسه وه ده گپرتیه وه، ده لی: چهند که سیک له دانیشتوانی مه ککه به دزی موسولمان بوو بوون ئیمان هیتانی خۆیان له لای کافره کان ناشکرا نه کردبوو، زۆری جهنگی به در کافره کان له گه له خۆیان دا هینابوویان بۆ شه ره و هه نیکیان لی کوژران، موسولمانه کان دوا یی گو تیان: نه وانه موسولمان بوون به زۆر هیندراون، داوای لیخۆشبوونیان بۆ کردن، ئیتر نه م نایه ته هاته خواری ﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ...﴾ دوا یی موسولمانه کان نه م هه واله یان نارد بۆ موسولمانه دانیشته وکانی مه ککه و پتیان گو تن: که عوزر و به هانه ی مانه وه تان له وی نیه، ئیتر موسولمانه کان ی مه ککه به ره وه مه دینه که و تنه ری و کافره کان شوینیان که و تن و ناچار یان کردن که به گپرتیه وه بۆ مه ککه، ئیتر نایه تی ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً لِلنَّاسِ كَذَّابًا لِلَّهِ﴾ العنکبوت/ ۱۰ هاته خواری ئیتر موسولمانه کان ی مه دینه نه مه شیان بۆ موسولمانه کان ی مه ککه نارد، نه وانیش زۆری پی خه فه تبار بوون، نه مه جار نایه تی ﴿ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا﴾ النحل/ ۱۱۰ هاته خواری و نه مه شیان بۆ ناردن ئیتر موسولمانه کان ی مه ککه کۆچیان کرد و به ره وه مه دینه که و تنه ری کافره کان دوا یان که و تن هه نیکیان رزگاریان بوو، هه ندیکیشیان کوژران!

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ﴾ نماندی فرشته له کاتی تمواو بوونی تهمه‌نیاں گیانیان ده‌کیشن و له باروزروفتیک دابوون سته‌میان له خوځان کردووه، بموه که له مه‌ککه کوچیان نه‌کردووه، به‌بی عوزر و به‌هانه‌ی ره‌وا رازی بوون که له ولاتی کوفر دا بمیننمووه پمپوهندیان به پیغه‌مبهر و هاوه‌لانی نه‌کردووه ﴿قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ﴾ فرشته‌کان به‌شپوهی تانه و توانج و تشر لیدان پییان ده‌لین: ده‌ریاره‌ی نایین وه‌زعتان چۆن بووه هه‌لو‌یستان چی بووه؟ چۆنتان روژگار به‌سهر ده‌برد؟ واته: ئیوه هیچ هه‌لو‌یستیکی مه‌ردانه‌تان نه‌بووه ریگای کوچ کردن و ده‌ریاز بوونتان هه‌بوو که‌چی کوچتان نه‌کرد ﴿قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ﴾ نمانیش له کاتی گیانه‌لاو دا وه‌لامیک ده‌ده‌نموه ریسوایی به پییان وایه عوزره، به‌لئی عوزر دیننمووه پاساوی کوچ نه‌کردنه‌کیان ده‌ده‌نموه به‌لام عوزر هینانموه‌کیان بی بنج وینه‌وانه، ده‌لین: ئیمه له مه‌ککه‌دا بی ده‌سه‌لات و زه‌بوون بووین، نه‌مانتوانی و نه‌مانوترا رتووه‌سمی نایین به‌جی بیتین، هه‌میشه له‌ژیر زه‌بر و زه‌نگی نموان دا بووین، که‌س نه‌بوو له‌سهرمان به‌جواب بی، ده‌ستی سته‌مکارمان لئی دوور بخاتموه، یارمه‌تیمان بدا!!

نیت‌ر فرشته‌کان که نهم عوزر و پاساوه‌ی نموانیان به‌لاوه بی بنج و بنه‌وانه زیاتر سهرزه‌نشتیان ده‌کمن ﴿قَالُوا: أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا؟﴾ پییان ده‌لین: نایا زه‌وی خودا پان و پۆر نه‌بوو؟ ریگای کوچ کردن و هه‌له‌اتنتان نه‌بوو؟! نه‌مانده‌توانی نمو شوینه به‌جی بیتلن و کوچ بکمن؟! که‌واوو هوی راسته‌قینه‌ی که ئیوه کوچتان نه‌کردووه،، بمو زه‌لیلی و ژیرده‌ستمی و ماف پیتیل کراوی به‌ماونه‌وه، بی ده‌سه‌لاتیتان نه‌بووه به‌لکو خوشه‌ویستی مال و سامان و خو‌پهرستی و به‌رژه‌وه‌ندی تایبه‌تیتان ئیوه‌ی له وولاتی کوفر دا هیشته‌بووه‌وه، نه‌گینا ده‌تانتوانی کوچ بکمن بۆ وولاتیک که وولاتی ئیسلامه، به‌سهر به‌مرزی و نازادی ژبانی تیدا به‌سهر به‌مرن، خواپهرستی تیدا بکمن؛ ده‌تانتوانی کوچ بکمن بۆ مه‌دینمو پمپوه‌ندی بکمن به پیغه‌مبهره‌وه ژماره‌ی موسولمانان زۆر بکمن و ترس بخه‌نه دلی کافرانه‌وه، که نموه‌تان نه‌کردووه خه‌تابارن، سته‌مکارن، سته‌متان له خۆتان کردووه،

ئیتیر مه‌شه‌ده که به‌شیوه‌یه‌کی کاریگر و سامناک و ناویمیدی بۆ ئه‌و سته‌مکارانه کۆتایی پی دئی «فأولئك مأواهم جهنم» ئه‌و سته‌مکارانه، ئه‌و که‌مترخه‌م و گیل و که‌زابانه، شوینی هه‌وانه‌وه‌یان دۆزه‌خه، چونکه کۆچ کردن له‌سه‌ریان فهرزی عه‌ین بووه و نه‌یان‌کردوه، هه‌لاتن له‌ولاتی کوفر پتویست بووه ئه‌نجامیان نه‌داوه «وساءت مصرا» دۆزه‌خ خراپ شوینیکه هه‌رچی تییدایه بۆیان خراپه‌و نه‌زه‌تیان ده‌دا، ناگره ده‌یان‌سویتینی ئاوه‌وه‌وای هه‌مووی دوکه‌ل و هه‌لاک و هه‌ل‌فرچانه، ده‌نگ و سه‌ده‌ای هه‌ر ناله و داد و فیغان و هاوار هاواره!

ئه‌مه به‌لگه‌یه له‌سه‌ر ئه‌وه: که ئینسانی موسولمان له‌ولاتیک دا بوو نه‌یده‌توانی رۆ و ره‌سمی ئایینی خۆی به‌ریک و پیتی به‌جی بیتی، یان پی‌ی وابوو: که له ولاتیکی تر ده‌توانی باشر خودا په‌رستی بکا و زیاتر مه‌جالی هه‌یه، ئه‌وه پتویسته ره‌و بکاو ئه‌و ولاته‌ی تییدایه به‌جی بیتی! ئه‌گر ده‌یتوانی کاروباری ئایینی به‌ریک و پیتی له ولاتی کوفره‌دا نه‌جام بدا وه‌کوو ئه‌و موسولمانه‌ی ئیستا دانیشتووی ئه‌مریکا و ئه‌وروپا و روسیا و ئه‌و جۆره ولاتانه‌ن، ئه‌وه کۆچ کردنیان بۆ ولاتی ئیسلام سوننه‌ته به‌مه‌رجی له‌وێ کاری بانگه‌وازی ئیسلامیان نه‌بی، ئه‌گر هه‌یان بی مانه‌وه‌یان واجبه.

ئه‌مجار قورئان ئه‌وانه له‌و حوکمه ئیستنا ده‌کا که ناچارن له ولاتی کوفره‌دا به‌مینه‌وه، ئه‌وانه‌ی توانای هه‌لاتن و کۆچ کردنیان نه‌وه‌کوو پیر و په‌ک که‌وته‌و ژن و مندال، ئه‌وانه‌ی هه‌یج ده‌ره‌تانیا نیه‌و ناچارن له ولاتی کوفر ژیا ن به‌سه‌ر به‌رن وه ده‌فرموی: «إلا المستضعفين من الرجال والنساء والولدان» مه‌گر زه‌بوون و بی ده‌ره‌تان و په‌ک که‌وته‌کان نه‌بی له‌ پیاو ژن و مندال که «لا يستطيعون حيلة» توانای ده‌ریاز بوونیان نیه، ناتوانن کۆچ بکهن، «ولا يهتدون سبيلا» شاره‌زا نین، له‌ ریگا ترسی تیدا چوون و به‌هیلاک چونیان هه‌یه، ئه‌وانه عوزریان هه‌یه.

چونکه بئی تواناو بئی دهره‌تانن ﴿لَا يَكْلَفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا﴾
البقرة/۲۸۶، خدا بۆ هیچ کهسیک جگه له توانای خۆی داوای نه‌نجام دانی کاری
لی ناکا.

﴿فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُو عَنْهُمْ﴾ نه‌وانه هومید ههیه که خودا لییان
خۆش ببی و له تاوانی کۆچ نه‌کردن عه‌فویان بکا، نه‌مه نه‌وه ده‌گه‌یه‌نی که کۆچ
کردن له ولاتی کوفره‌وه بۆ ولاتی نیسلام کاریکی چه‌سپاو و جه‌خت له‌سه‌ر کراو
بووه، ته‌نانه‌ت نه‌وانه‌ی که عوزری کۆچ نه‌کردنیشیان هه‌یه نه‌گهر کۆچ نه‌که‌ن
لیخۆشبوون لییان له نیوان خۆف و ره‌جا دایه!!؟

﴿وَكَانَ اللَّهُ عَفْوًا غَفُورًا﴾ په‌روه‌دگار هه‌میشه خاوه‌نی عه‌فوی زۆر و بئی
سنووره لیخۆش بوو و لیبووردووه، له‌و تاوان و سه‌په‌چی‌یانه‌ی که عوزر و به‌هانه‌یان
هه‌یه، گونا‌ه‌کان داداپۆشی و خاوه‌نه‌کانیان ریسوا ناکا!

نه‌مجار په‌روه‌دگار بئی ده‌سه‌لات و په‌ک که‌وته‌کان هه‌لده‌نی که گوپ بده‌نه
خۆیان و هه‌ولی کۆچ کردن بده‌ن و خۆیانی لی تا‌قی بکه‌نه‌وه‌و ده‌فه‌رموی: ﴿وَمَنْ
يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ﴾ که‌سیک کۆچ بکا له پیناو سه‌ر خستنی نایینی خوادا و
مه‌به‌ستی ره‌زامه‌ندی خودا بئی، پابه‌ندی به‌رنامه‌و مه‌نه‌ه‌جی خودا بئی، خه‌ریکی
نه‌نجام دانی نه‌رکه نایینی‌یه‌کان بئی وه‌کوو پتویست نه‌مه ﴿يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَافِقًا
كَثِيرًا﴾ شوینی کۆچ کردنی باشی ده‌ست ده‌که‌وی، په‌کی ناکه‌وی، زه‌وی خودا فراوان
و پان و پۆره جیگای هه‌وانه‌وی وه‌های ده‌ست ده‌که‌وی کویرایسی دوژمنانی دابی،
خه‌فه‌تی بئی بخۆن ﴿وَسَعَةً﴾ وێرای رزگاری و نازادی و سه‌رفرازی شوینی په‌ر خیر و
به‌ره‌که‌تی ده‌ستگیر ده‌بی، دوور ده‌بی له‌و شتانه‌ی که نازاری ده‌ده‌ن توشی خیر و
خۆشی ده‌بی!

نه‌مه واده‌و به‌لینی خودایه بۆ کۆچ که‌مران که ریگای ژیانیان بۆ ناسان
ده‌کا، دوژمنانیان خه‌فه‌تبار و ناره‌حه‌ت ده‌کا، له ناکامی‌شا به‌سه‌ر دوژمن دا
سه‌رکه‌وتوو‌یان ده‌کا!

نه‌مجار یه‌زدانی مه‌زن واده‌و به‌لینی پاداش ده‌دا به‌و که‌سانه‌ی له‌ پیناو وده‌ست هینانی ره‌زامه‌ندی خودادا مال و زیدی خویان به‌جی دیلن کۆچ ده‌که‌ن بۆ ولاتی نیسلام، له‌ریگا مردن یه‌خه‌یان پی ده‌گری و پیش شه‌وی بگه‌نه‌ جیگای مه‌به‌ست و مه‌دینه‌ی (منه‌وه‌ره) ده‌فهرموئ: ﴿ومن یمخرج من بینه‌ مهاجرا الی الله ورسوله ثم یدرکه‌ الموت﴾ که‌سیک له‌ جیگا و شوینی خۆی ده‌ریجی و کۆچ بکا مال و مندال و که‌س و کار و زیدی به‌جی بیلن! پیش شه‌وی بگاته‌ مه‌دینه‌ی (منه‌وه‌ره) یان ولاتی نیسلام- بمرئ شه‌وه ﴿فقد وقع أجره علی الله﴾ خودا پاداشی باشی بۆ شه‌وه‌ له‌سهر خۆی پیویست کردووه، خودا بۆ خۆی ده‌زانن چۆن پاداشی ده‌داته‌وه، ته‌نانه‌ت نه‌گهر ههر له‌ ده‌رگا چووه‌ ده‌ری و مرد و تووشی هیچ ده‌ردی سه‌ری و گیره و کیشه‌ش نه‌بی! چونکه‌ نیه‌تی راست و نیازی پاک به‌سه‌ بۆ ده‌سکه‌وتنی شه‌وه‌ پاداشه‌ گه‌وره‌یه‌ که‌ خودا له‌سهر خۆی بۆ شه‌وی پیویست کردووه، پیغه‌مبه‌رش ﷺ له‌ ده‌دیسیک دا شه‌وه‌ مانایه‌ جه‌خت ده‌کاته‌وه‌و ده‌ی چه‌سپینن و ده‌فهرموئ: ﴿انما الأعمال بالنیات وانما لکل امری ما نوى فمن کانت هجرته الی الله ورسوله فه‌جرته الی الله ورسوله ومن کانت هجرته الی دنیا یصیبها او امرأة ینکحها فه‌جرته الی ما هاجر إلیه﴾ تاج سه‌ره‌تای به‌رگی ۱/ یه‌که‌م لا/ ۶۵ زنجیره‌ ۱۱/ ژماره‌ (۱).

تییینی شه‌وه‌ ده‌گری په‌روه‌رگار بۆ کۆچ که‌ران واده‌و به‌لینی لیخۆش‌بوونی به‌ جه‌خت له‌سهرکراوی داوه، به‌لام بۆ شه‌وانه‌ی له‌به‌ر زه‌عیفی و بی ده‌ره‌تانی کۆچ ناکه‌ن و عوزریان هه‌یه، لیخۆش بوونه‌که‌ی له‌ نیوان خۆف و ره‌جادا هیشه‌وه‌ و فه‌رموئ: ﴿فاللک عسی الله أن یعفو عنهم﴾ شه‌وانه‌ له‌وانه‌یه‌ خودا لییان خۆش ببی و له‌تاوانی پیشوویان پاکیان بکاته‌وه‌! له‌سه‌ره‌تای په‌یدا بوونی نیسلام دا شه‌وی کۆچ کردن زۆر بوون له‌وانه‌:

۱- بۆشه‌وه‌ی موسولمانان بتوانن ری و ره‌سمی نایین به‌سهر فرازی و به‌ نازادی نه‌نجام به‌دن.

۲- بۆ فېر بوونى زانست و زانىارى كاروبارى نايىنى و تىگەشىتنى ئەھكامە شەرىئەتە كان.

۳- خۇ ئامادە كىردن و رى خۇش كىردن بۆ دروست كىردنى ھۆكۈمەتى ئىسلامى و دابىن كىردنى ھۆكارە كان بۆ بلاو كىردنمۇ نايىن بە ھەمۇر كۈن و قوۋىنى جىھان دا و بىرگىرى كىردن لە بىرۈياۋەرى ئىسلامى:

ئەم ھۆكارانە ھۆبەكى سەركى كۆچ كىردنى موسولمانان بوون بۆ مەدىنە ھەتتا مەككە رىزگار كرا و خەلئ كۆمەل كۆمەل موسولمان بوون و ئىسلام گەشەى سەند و بلاو بوۋە ھەمۇرگەى ھەمۇرەبى لە بت پەرسىتى پاك كرايەۋە، نىتر لەۋەداۋ كۆچ كىردن بۆ مەدىنە پىۋىست ئەما، پىرانى فەرمۇدە (موسلىم و بوخارى) لە ئىنو ھەبباسەۋ ھەدىسىك دەگىرنەۋە: كە پىغەمبەر فەرمۇشەتى! ((لا ھىجرە بعد الفتح ولكن جهاد و نية واذا استنفرتم فانفروا))) (لەپاش نازاد كىردنى مەككە كۆچ كىردن لە خاكى كوفرەۋە بۆ خاكى ئىسلام ئەما، بەلام خەباتگىران و نىازى پاك ھەتتا ھەتايە ھەم دەمىنن، ھەركاتىكىش داۋا كران بۆ خەبات و غەزا بېرۇن) (ئەۋەش تىبىنى دەگىرنە ھەم كاتى لەھەر رۆزگار و كات و شۈننىكا داخۋازى كۆچ كىردن پەيدا بوۋ: يەكەى يا زىاتر لەۋ ھۆيانە سەركەۋە ھەبۈن كۆچ كىردن واجبە.

ئىبنولەمىرەبى لە ئەھكامولقورئان دا دەفەرمۇ: جۆرەكانى كۆچ كىردن شەش:

يەكەم: كۆچ كىردن لە ۋلاتى كوفرەۋە بۆ ۋلاتى ئىسلام، ئەم جۆرە كۆچ كىردنە لەسەردەمى پىغەمبەردا ﷺ تارزگار كىردنى مەككە واجب بوۋ دواىى كە ئىسلام گەشەى سەند و بلاو بوۋە ھەمۇرەبى پىۋىستى بە كۆچ كىردن ئەما، بەلام ھەم كاتى لەھەر شۈننىك ھۆكارەكانى ھاتتە دى ھەتتا رۆزى قىامت كۆچ كىردن واجبە.

دوۋەم: كۆچ كىردن لە ۋلاتىكەۋە كە بىدەتتى تىدا بالا دەست بى: ئىبنولقاسم دەلى: لە نىمام مالىكم بىستۈۋە دەفەرمۇ: دروست نىە بۆ كەس كە

له شوینیک بمینیتموه که تیدا جنیو به سه لهف بدری! نیبنو لعمره بی ده لی نه وه راسته، چونکه له همر شوینیک مونکمر و بیدعه تی تیدا بلاویو نه توانی بیگوری پتویسته نه شوینه به جی بیتی.

سی بهم: کۆچ کردن له ولاتیک که زۆریه حرام بی چونکه ههول دان بو وه دهست هینانی هه لال پتویستی سهرشانی هه موو موسولمانیکه. چواره م: کۆچ کردن له شوینیک که بو تهندرستی خراب بی شو و هه وای پی نه که و.

پینجه م: هه لاتن له ولاتیک نه خوشی تیدا بی جگه له نه خوشی تاعوون- چونکه له همر جیگایه ک تاعوون بلاو بووه وه نابی دانیشتوانی نه شوینه کۆچ بکمن، نابی که سی تریش کۆچ بو نه شوینه بکا.

شه م: کۆچ له شوینیک که ترسی له ناو چوونی مال و سامانتی تیدا بی چونکه پاراستنی مال و سامانی موسولمان وه کوو خوینی پتویسته پیاریزی. ﴿وكان الله غفورا رحیما﴾ پهروه ردگار هه میسه لی خوشبوو به بهزه یییه بو نهو کۆچ کارانه ی ولاتی خویان به جی دیلن.

کورت کردنه وهی نویر له سه ره رداو نویری ترس

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُبِينًا ﴿١٠١﴾ وَإِذَا كُنْتُمْ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَى لَمْ يُصَلُّوا فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ وَذَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَدَى مِنْ مَطَرٍ أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ وَخُذُوا حِذْرَكُمْ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٠٢﴾

فَإِذَا قَضَيْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْفُوتًا

﴿١٠٣﴾

ناشکرایه، تا ئیستا نایه‌ته‌کان دەر باره‌ی جیهاد و چوونه غەزا دەدوین جیهادیش خۆی له خۆی دا پتویستی بەسە فەر و چوونه دەر له مال ههیه، ئیتر یەزدانی مەزن لێره بهو لایه ئەوه‌مان بۆ روون دەکاتوه که سە فەر نابێتە عوزری لەسەر لاچوونی نوێژ، هەروەها جیهاد و شەر کردنیش دژی کافران ئەمرکی نوێژ کردن لەسەر شانی ئادەمیزاد لانا!

جا وەکوو ئینسو جەریری طەبەری لە ئیمامی عەلی یەوه دەک پێتێتوه دەلی: چەند کەسیک له هۆزی بەنی نەجار عەززی پێغه‌مبەریان کرد و وتیان: قوربان! سە فەر دەکەین و له مال و حالی خۆمان دوور دەکەوینەوه، چۆن نوێژه‌کانمان بکەین؟! ئیتر پەرەردگار ئەم نایه‌ته‌ی ناردە خواری: که دەفەرموی: ﴿وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ﴾ کاتی لەناو ولاتا کۆچ و کۆچبارتان دەکرد و دەچوون بۆ سە فەر ﴿فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ﴾ گوناختان ناگاتی و چ خراپەیه‌کی تیدا نیه: که له نوێژه چوار رکاتی یەکان کورت بکەنەوه، له جیاتی چوار رکات دوو رکات بکەن! ﴿إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتَنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ ئەگەر ترسی ئەوه‌تان هەبوو کافره‌کان تووشی فیتنه‌تان بکەن: بتان گرن، یان بتانکوژن، یان هەر شتیکی که دوژمن له گەڵ دوژمنی ده‌کا. یان ترستان له چەتەو ریگر هەبوو، بەم شیوه دوژمن، خەریک بوونتان بە نوێژه‌وه به‌هەل بزانێ بۆ ئەوه‌ی بەسەرتان دا زال ببین، ئەوه ئەو هەلەیان بۆ مەرەخسینن، بەلکو نوێژه‌کانتان کورت بکەنەوه به‌جۆریک که ماوه‌ی نوێژ کردنه‌کانتان ئەوه‌نده نەبێ دوژمن بتوانێ تێیدا لیتان نزیک بێتەوه و پەلامارتان بدا!

دەگونجێ مانای نایه‌ته‌که به‌م جۆره بێ، ئەگەر ترسان له کاتی رکوع و سوژده‌دا کافره‌کان فورصه‌تتان لێ ببینن، چونکه لهم دوو حاله‌دا ئیوه‌ ناگاتان له جم و جۆلی ئەوان نیه، ئەوا نوێژه‌کانتان به‌راوه‌ستانه‌وه یان به‌سواری، چۆنتان بۆ کرا ته‌نانه‌ت به‌بێ رکوع و سوژده ئەنجامیان بدن، ئەگەر بۆتان گونجا له کاتی رکوع و سوژده‌دا جۆره ئیماو سەرنه‌وی کردنیک ئەنجام بدن، ئەگەر نه‌شتان توانی قەیدی نیه! ئەمجار خوای گه‌وره جاریکی تر له پیلانی دوژمنان ده‌مانترسینی و ته‌فسیری ره‌وان

ده‌فهرموئ: ﴿إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا﴾ چاک بزانی که کافره‌کان دوزمنی سرسخت و راسته‌قینه‌ی نیوه‌ن، همر کاتی هه‌لیان بۆ هه‌لبکه‌وئ ده‌یقۆزنموه و ده‌ستان لی ده‌وه‌شینن، په‌لامارتان ده‌ده‌ن و به‌سهرتاندا زال ده‌بن که‌وابوو: هه‌لیان بۆ مهره‌خسینن و مه‌هیلن به‌مه‌به‌ستی پیسی خۆیان بگن!

مامۆستا سید قطب لی‌دا ده‌فهرموئ: (ئمو مانایه‌ی که ئیمه له راته کردنی ئهم نایه‌ته دا په‌سه‌ندی ده‌کمین ئمو مانایه‌یه که ئیمامی جه‌صاص له شه‌حکامول قورئان دا په‌سه‌ندی کردوه؛ شه‌ویش شه‌ویه که لی‌ره‌دا مه‌به‌ست به کورت کردنموه کورت کردنموه‌ی نویژی چوار رکاتی نه؛ چونکه شه‌مه بۆ هه‌موو که‌سیک که له‌سه‌فهردا بی دروسته، به‌بی شه‌مه ترسی په‌لایر و شالاوی کافرانی هه‌بی، به‌لکو بۆ که‌سیک له‌سه‌فهر دابی و اباشه نویژه چوار رکاتی‌یه‌کان کورت بکاتموه، چونکه پیغه‌مبهر ﷺ له‌هه‌موو سه‌فه‌ره‌کانی دا نویژه چوارینه‌کانی کورت ده‌کرده‌وه تمنانه‌ت به‌هۆی ئهم کرداره‌ی پیغه‌مبهر وه له‌سه‌فهردا، له‌لای هه‌ندئ زانای گه‌وره رای په‌سه‌ند شه‌ویه که له‌سه‌فهردا، له‌لای هه‌ندئ زانای گه‌وره به‌ته‌واوی بکړین! واته له‌سهر رای شه‌وان کورت کردنموه عه‌زیمه‌یه شه‌وه‌ک رو‌خصه‌ت، که‌وابوو ئهم رو‌خصه‌ته تازه‌یه‌ی که ئهم نایه‌ته ده‌یگه‌یه‌نی له‌کاتی ترسی په‌لامار و شالاوی کافران دا مانایه‌کی تازه‌یه نه‌ک شه‌وه کورت کردنموه‌یه که بۆ هه‌موو سه‌فه‌ری‌یه‌ک هه‌یه!

به‌لکو کورت کردنموه و شتیه و جۆری خودی نویژه‌که‌یه، وه‌کوو شه‌وه به‌پتیه نویژه‌که‌یه بگن، به‌بی رکوع و سوژده و دانیشتن بۆ خۆبندنی ته‌حیات، واته به‌راوه‌ستانموه، یان به‌پۆششتنموه، یان به‌سواری به‌بی چه‌مینموه بۆ رکوع و سهر خسته‌نه سهر زه‌وی بۆ سوژده و دانیشتن بۆ ته‌حیات نویژه‌که‌یان ده‌که‌ن له جیاتی چوونه رکوع و چوونه سوژده ته‌نها به‌هیمما سهرنموه کردنی‌ک ده‌کمن و به‌س!

ئا به‌م جۆره تمنانه‌ت له کاتی شه‌ر و تی‌ک رزان و ترس و بیم و پلامار دان و به‌رگ‌ریش دا نابی موسولمان واز له‌مو په‌یوه‌ندی‌یه پتموه بی‌نی که له نویژ دا

نه‌نجام ده‌دری، نابی‌ئو چه‌که گیانی و مه‌عنه‌وی‌یه کاریگه‌ره سهره‌کی‌یه پاشگوئی
بخا، له هه‌مان کاتیش دا هه‌ل بۆ دوژمن نه‌په‌خسینئ په‌لاماری بدا!

هه‌ر به‌ بۆنه‌ی باسی چۆنه‌تی نوێژ کردنی که‌ستیکی سه‌فه‌ری که‌ بترسئ له
شالاری دوژمن و په‌لاماری کافران، حوکه‌می نوێژی ترس و شیوه‌ی نه‌نجام دانسی له
گۆره‌پانی شه‌رگه‌دا روون ده‌کاته‌وه، وێپرای روون کردنه‌وه‌ی حوکه‌مه‌ شه‌رعی‌یه‌که‌،
زه‌مینه‌ی ده‌روونی و په‌روه‌رده‌یی بۆ خۆش ده‌کا و له‌مه‌ساتی ده‌روونی و
په‌روه‌رده‌یی لی کۆده‌کاته‌وه و ده‌فه‌رموئ: ﴿وَإِذَا كُنْتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ﴾
نه‌گه‌ر تۆ ئه‌ی محمدا! یان ئه‌و که‌سه‌ی جیگه‌ری تۆیه له‌ پێشه‌وا‌یانی موسولمان،
له‌ناو کۆمه‌لیک موسولمان دا بوو‌یت و له‌به‌رامبه‌ر سوپای کوفردا وه‌ستابوون،
ویستت نوێژیان پێ بکه‌ی، کاتی نوێژ هاتبوو، بانکه‌ و قامه‌ت درابوو، سوپای
موسولمانان بکه‌ به‌ دوو تاقم ﴿فَلْتَقِمْ طَائِفَةً مِنْهُمْ مَعَكَ﴾ با کۆمه‌لیکتان له‌گه‌ل تۆ
ره‌کاتی یه‌که‌م به‌ جه‌ماعه‌ت بکه‌ن ﴿وَلْيَأْخُذُوا أَسْلِحَتَهُمْ﴾ با چه‌ک و پێویستیاتی
شه‌ر و به‌رگه‌ری خۆیان پێ بێ! بۆ ئه‌وه‌ی دوائ ته‌واو بوونی نوێژ یه‌که‌سه‌ر بچنه
به‌رامبه‌ر دوژمن که‌ له‌وانه‌یه‌ په‌لاماریان بدا!

﴿فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ وَرَائِكُمْ﴾ نه‌گه‌ر ئه‌م تاقمه‌ (تاقمی یه‌که‌م)
چوونه‌ سوژده‌ با تاقمی دووه‌م له‌ پاشه‌وه‌ پارێزگاریان بکه‌ن، چونکه‌ نوێژکه‌ری
نوێژی ترس به‌زۆری له‌ کاتی چوونه‌ سوژده‌دا پێویستی به‌ حه‌ره‌س و پارێزه‌ره‌ هه‌یه‌،
چونکه‌ له‌و کاته‌دا دوژمنی به‌رامبه‌ری نابینئ!! ئه‌مجار که‌ هه‌لسه‌نه‌وه‌ بۆ رکاتی
دووه‌م نه‌تۆ له‌سه‌ره‌تای رکاته‌که‌وه‌ رابه‌سته‌ با ده‌سته‌ی یه‌که‌م بۆ خۆیان رکاتی
دووه‌م و ته‌حیات نه‌نجام بده‌ن و سه‌لام بده‌نه‌وه‌ به‌چه‌که‌وه‌ بچن بۆ به‌رامبه‌ر دوژمن
و ناماده‌ی به‌رگه‌ری بن! ﴿وَلَتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا﴾ با ده‌سته‌که‌ی تر که‌
نوێژیان نه‌کردووه‌ بێن له‌ پاش تۆوه‌ نوێژ دابه‌ستن به‌ جه‌ماعه‌ت ﴿فَلْيُصَلُّوا مَعَكَ﴾
با رکاتی که‌ له‌گه‌ل تۆدا بکه‌ن که‌بۆ تۆ ده‌بیته‌ رکاتی دووه‌م و بۆ ئه‌وان رکاتی
یه‌که‌مه‌، ئه‌مجار تۆ له‌ ته‌حیات دا چاوه‌ڕوانی ئه‌وان بکه‌ با بۆ خۆیان هه‌لسه‌نه‌وه‌

رکاتی دووهم ته و او بکهن و نه مجار ته حیات له گهل تۆ بخوینن و سه لامیان پی بدیره وه، بهم جوړه دهستی یه کهم شهره فی (الله اکبر) ی نویژ دابه ستیان پی برا، دهستی دووهمیش شهره فی سه لام دانده وه له گهل تۆ یان پی برا، ﴿ولیسأخذوا حذرهم وأسلحتهم﴾ با نه دهستی دووهمیش وریابن و حذره ی خویان وهریگرن و چه که کانیان پی بن و له کاتی نویژ کردن دا دایان نه نین!

تیبینی ده کړی که بۆ دهستی دووهم وپرای نه وه که فرمانیان پی کردن به وه که له کاتی نویژه کهش دا چه که کانیان پی بی، فرمانی نه وه شی پی کردن که وریا ناگاداریش بن دوژمن په لاماریان نه دا!! حکمه ته که شی وه کوو راته کهرانی قورثان نووسیویانه - نه وه یه دوژمن له وانه ی بۆ تاقمی یه کهم که نویژ ده کهن و ایزانی راوه ستانه که یان بۆ بهرام بهر یو بهرگری یه، نه زانن بۆ نویژه، جا که ده چنه سوژده نه و کاته ده زانن ه خبریکی نویژن ده زانن که تاقمی دووهمیش نویژ ده کهن جا که دهستی دووهم دینه پیشه وه بۆ نویژ کردن و ریز ده بن له سمرتاوه دوژمن ده زانی که ریز بوونه که یان بۆ نویژه، بۆیه زیاتر وی ده چی که له کاتی چونه سوژده دا دوژمن په لاماریان بدا و غافل گیریان بکا!

په روه ردگار بۆ خوی باییس و هو ی فرمان به وریایی و هله گرتنی چه که له کاتی نویژ دا دیاری ده کاو ده فرمو ی: ﴿ود الذین کفروا لوففلون عن أسلحتکم وأمتعتکم﴾ دوژمنی کافر و سمرسه ختتان ناواته خوازی نه وه یه: که نیوه به هو ی نویژه وه ناگاتان له چه که و پیویستی یه کانی جهنګ نه مینن و غافل بن ﴿فیمیلون علیکم میله واحده﴾ هله مه تتان بۆ بینن و غافل گیری په لامارتان بدن و هله کوتنه سمرتان و سمریکیشی بۆ کوشتن و برینی خوتان تالان و پر وکردنی شت و مه که کاتتان. په روه ردگار ده یه وی نیوه سمرکه وتوو سمر فیراز بن، بۆیه فرمانتاتان پی ده کا به وریایی و ناگاداری.

نه مجار په روه ردگار نه و عوزر و به هانان تان بۆ دیاری ده کا که ده شی له گهل بوونیان دا چه که دابندری و هله نه گیری، ده فرمو ی: ﴿ولا جناح علیکم ان

کان بکم اذی من مطر او کنتم مرضی أن تضعوا أسلحتکم﴾ گوناختان له سمر
 نیه نه گهر هه لگرتنی چه ک تووشی ناره حه تی به کی زوری ده کردن، یان لهش و لارتان
 به باران تمپر بوو بوو، یان نه خوش بوون، تاوانبار نابین نه گهر چه که کانتان دابنیتن و
 خوتان وشک بکه نه وه، یان تیماری بریتان بکه، یان خوتان بکه نه وه بو نه وه ی
 پزیشک فحصتان بکا و نعم جوره عوزرانه! به لام وریاو ناگادار بن دوژمن غافل
 گیرتان نه کا و فرسه تان لی نه هینتی، هه موو کاتی ترسی په لاماری دوژمنتان بی!
 که متمرخه مهب! ﴿وخذوا حذرکم﴾ حه زه وهریکرن وریاو ناگادار بن، ﴿ان
 الله اعد للکافرین عذابا مهینا﴾ دلنیا بن په روه دگار سزای به نیش و ریسوا کهری
 بو کافره کان ناماده کردوه، له جیهان دا زال بوونی موسولمانان به سمریاند و ژیر
 دهسته کردنیانه که ژیرده سته یی و تیشکان شتیکی زور ناخو شه^۱، له قیامه تیش دا
 سزای هه می شه یی و نه پراوه له ناو دوزه دا... نه مه هه پشه یه بو کافره کان به وه
 که خودا ریسوایان ده کاو ده یان پروینی و هیچ کاتی یارمه تیان نادا و زالیان ناکا،
 نه وهش که فرمان به موسولمان کراوه که وریا بن و حه زه ریان هه بی له کافره کان
 نه وه په پیره و کردنی سوننه تی خودایه، له وه دا که بو هه ر شتیکی هه کاریکی داناوه،
 بو نه وه ته مبه لی نه که و هه کاره کان پاشگویی نه خن!

﴿فاذا قضیت الصلاة فاذکروا الله﴾ هه ر کاتی نویژی ترستان به و شتیوه ی
 باسکرا نه نجام داو سه لامتان دایه وه، نه مجار له بهر خوتانه وه له دلی خوتان یادی
 خودا بکه به هه موو شتیوه یه ک ﴿قیاما وعودا وعلی جنوبکم﴾ به پراوه ستانه وه به
 دانیشتنه وه به راکشانه وه، له هه موو کات و شونینیک دا یادی نیعمه ت و به خشش
 و به لیتن و یارمه تی دانتان له دونیا داو ده سته که وتی پاداشی قیامه ت و به مراد
 گه یشتنتان بکه، به زویان (الله اکبر) و پارانه وه و (استغفر الله) بکه، یاد
 کردنه وه ی خودا دل به هیز ده کا، وره به رز ده کاته وه، به خوراکری و نارام گرتن

^۱ شاعیر ده لی: وای له زوری رهش، نای له بی کسی

نای له کساسی کاتی ژیر ده سی.

سمرکهوتن به سمر دوژمن دا دهسته بهر دهبی ﴿فَإِذَا اطْمَأْنَنْتُمْ﴾ نه گمر دلنیا بوون و ترستان نه ما بهم جوړه شمر کۆتایی هات، گمراښه بوژید و نیشتمانی خوژتان، نهو ﴿فَأَقِمْوَا الصَّلَاةَ﴾ نویژه کانتان به تهواوی و به ناسایی بکمن، روکن و شمرته کانیان به ریک و پیک نه انجام بدهن، چونکه نویژ، روکنیکی گرنکی نایینه، نابی هیچ کاتی که مترخه می تیدا بکری! ته ناندت له کاتی ترس و تهنگاندی تیک رژان و بهرامبری کردنی دوژمنیش دا نابی پاشگوئ بخری.

نه و حوکمانه ی له م نایه تانه و درده گیرین به پوختی نه مانه ن:

نایه تان حوکمی کوت کردنهوی نویژی چوار رکاتی له سه فمر دا و چۆنیه تی نه انجام دانی نویژی ترس روون ده که نهو! ۱- زانایانی نیسلامی چمند رایه کی جیا جیایان دهریاره ی کورت کردنهوی نویژ هدی.

کۆمه لیک له فوکه ها، هده فیه کانش له گمل دان، ده لین: کورت کردنهوی نویژ له سه فمردا فمزه، چونکه عایشه (خوا لوی رازی بیت) ده لی: ((فَرَضْتُ الصَّلَاةَ رَكْعَتَيْنِ رَكْعَتَيْنِ)) قورطوبی ده لی: نه م هده یه نایته به لگه چونکه عایشه بو خوی به پیچموانه ی مانای نه م هده یه کاری کردوه.

چه سپاوه که نهو له سه فمر دا نویژی به کورتکراوه یی نه کردوه، نه مهش هده یه که له به لگایه تی دینیتته خوار، زیاد لهو فوکه ها کۆکن له سمر نهو که نه گمر ریبوار له دوا که سیک نیشته جیوه نویژی کرد ده بی نویژه که ی به تهواوی بکا.

ب- کۆمه لیک تر همن که (عوممری کوری خه تتاب و نیبنو عه بیاس و جوبهیری کوری مو طعمیم) ان ده لین: نویژی چوارینه له مالهو چوار رکات فمزه کراوه له سه فمر دا دوو رکات، له نویژی ترسدا یه ک رکات!

ج- نه‌وه‌ی که باوه له ریباز (مذهب)ی مالیک دا نه‌وه‌یه: کورت کردنه‌وه‌ی نوێژ سوننه‌ته. شافعی و نه‌حمه‌د ده‌لین: کورت کردنه‌وه‌ی روخصه‌ته، ریبوار ده‌توانی کورتیان بکاته‌وه یان به‌ته‌واوی بیان کا. نایه‌ته‌که‌ش ﴿فلیس علیکم جناح أن تقصروا من الصلاة﴾ نه‌وه ده‌گه‌یه‌نی! ده‌ی باشه کامیان باشتره؟ نه‌وه‌ی له مه‌زه‌به‌ی مالیک دا به‌راست زانراوه نه‌وه‌یه: ریبوار نازاده له‌وه‌ی نوێژ کورت بکاته‌وه یان ته‌واو بیان کا! به‌لای حه‌نبه‌لی‌یه‌که‌نه‌وه کورت کردنه‌وه باشتره له ته‌واو کردن، چونکه پیغه‌مبەر ﷺ وای کردووه.

د- نه‌وه سه‌فه‌ره‌ی که کورت کردنه‌وه‌ی تیدا ره‌وایه سه‌فه‌ری درێژه، که زۆریه‌ی جار واده‌بی ناره‌حه‌تی تیدا ده‌بی، سه‌فه‌ری درێژ به‌لای حه‌نبه‌لی‌یه‌که‌نه‌وه سی رۆژه ری‌یه که نزیکه‌ی نۆوه‌د و شه‌ش کیلۆمه‌تر ده‌بی، به‌لای جه‌ماوه‌ری زانایانی تره‌وه ده‌بی درێژی سه‌فه‌ره‌که چل و هه‌شت میلی هاشمی بی، یان دوو رۆژه ری بی به‌بی شه‌وه‌کان یان دوو شه‌وه ری بی به‌بی رۆژه‌کانیان، یان شانزه‌ فرسه‌خ که نزیکه‌ی هه‌شتاو تو کیلۆمه‌تره.

ه- یه‌که‌گرتنی زانایانی ئیسلام هه‌یه له‌سه‌ر نه‌وه‌یه که کورت کردنه‌وه دروسته له‌ ریگای چوون بو‌ غه‌زا و چوون بو‌ حه‌ج و عه‌مه‌ره و به‌سه‌ر کردنه‌وه‌ی خزم و که‌س و کارو‌نهم جو‌ره‌ شتانه، به‌لام له‌ شتی تر دا رای جیا‌یان تیدا په‌یدا بووه...!

جه‌ماوه‌ری زانایان له‌سه‌ر نه‌وه‌ن که کورت کردنه‌وه له‌ سه‌فه‌ری هه‌لال دا ره‌وایه، وه‌که‌وه سه‌فه‌ری بازرگانی و حه‌ج و جه‌هاد و نه‌وه جو‌ره‌ شتانه به‌لام له‌سه‌فه‌ری گونا‌ه دا وه‌که‌وه چۆن بو‌ چه‌ته‌یی و دزی کورت کردنه‌وه دروست نییه.

و- نه‌به‌و حه‌نیفه‌وه نه‌وزاعی ده‌لین: له‌ هه‌موو سه‌فه‌ریک دا کورت کردنه‌وه ده‌بی، ته‌نانه‌ت نه‌گه‌ر کابرا به‌سه‌فه‌ره‌که‌ی تاوانباریش بی هه‌ر بۆی هه‌یه نوێژه‌کان کورت بکاته‌وه. نه‌مجار زانایان را جیا‌ییان تیدا په‌یدا بووه له‌وه‌دا ناخو ریبوار که‌ی ده‌ست ده‌کا به‌ کورت کردنه‌وه؟

جه‌ماوه‌ری زانایان رایان وایه: که رتبور تا له ناوه‌دانی و نهو شویته‌ی که سه‌فهری لیوه ده‌کا، تی ده‌په‌ری و له سنووره‌که‌ی ده‌رنه‌چی، بوی نیه نویژ کورت بکاته‌وه. له حارثی کوری نه‌بو ره‌بیعه، ده‌گپنه‌وه: جاریک ویستی سه‌فهر بکا همر له مالی خویان دا دوورکات نویژی به‌هاوه‌له‌کانی کرد! واته: نویژی کورت کرد‌وه. هاوه‌له‌کانیشی نه‌سوده‌ی کوری زید و چهند که‌سینک له هاوه‌لانی نیینو مه‌سعوود بوون! عه‌طای کوری نه‌بو ره‌باح و تسوله‌یمانی کوری موساش رایان وایه: که همر له ماله‌وه ده‌توانی ده‌ست به کورت کردنه‌وه بکا.

نهو کاته مانای نایه‌تی (وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ) ده‌بی بزم جوړه واتا بکری: (وَإِذَا عَزَمْتَ عَلَى الضَّرْبِ فِي الْأَرْضِ) که برپاری سه‌فهر کردنتان داو ویستتان پرۆن).

جا نه‌گهر یه‌کینک سه‌فهری کردو له شویینیک نیه‌تی مانه‌وه‌ی هینا، نه‌وا مالیک و شافیعی و نه‌حمده ده‌لین: نه‌گهر نیه‌تی مانه‌وه‌ی چوار روژی هینا له‌و شویته، ده‌بی نویژه‌کانی به‌ته‌واوی بکا، نه‌حمده رایه‌کی تری هیه، ده‌لی نه‌گهر مانه‌وه‌که‌ی ماوه‌ی بیست و یه‌ک نویژی فهرزی تیدا ده‌کرا واته: چوار روژ و چهند سه‌عاتیک، نه‌وا نویژه‌کانی کورت ده‌کاته‌وه نه‌گهر زیاتر بوو ته‌واویان ده‌کا.

هه‌نه‌فی‌یه‌کان ده‌لین: نه‌گهر نیه‌تی مانه‌وه‌ی یانزه روژی هه‌بوو ته‌واویان ده‌کا، نه‌گهر که‌متر بوو کورتیان ده‌کاته‌وه. سه‌فهری که که‌وته سه‌فهره‌وه سه‌فهره‌که‌ی چهند سالتیکش بخایه‌نی تا له‌سه‌فهردا بی و نه‌گهر پته‌وه بو شوینی خوی نویژه‌کانی کورت ده‌کاته‌وه، مه‌گهر شویینیک بکاته‌وه زیدی خوی و تیدا بمینیتته‌وه.

نویژی خه‌وف که له قورئان دا باس کراوه‌و به‌و شیوه نایه‌ته‌که کردنه‌که‌ی دیاری کردووه، کاتیک وا ده‌کری که دوژمن له غه‌یری لای رووی قیبله‌وه بی، له غه‌زای زاتوریقاع دا واریکه‌وتبوو، دوژمن له غه‌یری لای رووی قیبله‌وه بوو، به‌لام له عوسفان داو له‌چهند غه‌زایه‌کی ترده، که نیینو عیمر شیوه‌ی نویژ کردنه‌که‌ی

پیغه مبر ۛ و هاوه لانی ده گپرتسه وه وا هه لکه وتبوو که دوزمن له رووی بهری قیبله وه بوو.

لهو فرمود دانه‌ی له پیغه مبر وه ۛ ریوایهت کراوه ده باره‌ی چۆنیه‌تی کردنی نویژی ترس چهند جیاوازی یه که هیه، زانایانی نیسلامیش به هۆی جیاوازی ریوایهت کان رای جیا جیا یان بۆ پهیدا بووه.

نیبولقه صار ده‌لی: پیغه مبر ۛ له ده شوین نویژی ترسی له گهل هاوه له کانی دا کردوه.

نیبو له ره‌بی ده‌لی: ریوایهت کراوه: که پیغه مبر ۛ بیست و چوار جار نویژی ترسی نه‌نجام داوه.

نیمامی نه‌حمده ده‌لی: نه‌وه‌ی من شکی ده‌بم له‌شیوه‌ی کردنی نویژی ترس و گومانم تیتیدا نیه. نه‌وه فرمود ده‌یه‌یه: که، تابیت له نه‌سه‌وه گپراوه ته‌وه له‌م باره‌یه‌وه، به‌هر حال هه‌ر موسولمانی نویژی ترس بکا به‌پێ‌ی یه‌کێ له‌و ریوایه‌تانه‌ی تر که‌وان له کتیبه‌کانی هه‌دیث دا نینشانه‌لله نویژه‌که‌ی وه‌رگیراو و په‌سه‌نده لای خودا.

۱- نه‌بو هه‌نیفه‌و محمد ره‌حه‌ته‌ی خودایان لی بی ده‌لین: به‌م شیوه‌ی نویژی ترس ده‌کری: پێشه‌وا جه‌نگاوه‌ران بکا به‌ دوو تاqm، تاqmیک له‌گهل پێش نویژ نویژ داده‌به‌ستن و تاqmیک له‌به‌رامبر دوزمن دا راده‌وه‌ستن، پێش نویژ رکاتیک و دوو سوژده به‌ تاqmی یه‌که‌م نه‌نجام ده‌داو نه‌مجار ده‌چن بۆ به‌رامبر دوزمن. تاqmی دووهم دین نویژ داده‌به‌ستن پێش نویژ به‌وانیش رکاتیک و دوو سوژده نه‌نجام ده‌دا، نه‌و بۆ خۆی سه‌لام ده‌داته‌وه به‌لام نویژ که‌ره‌کان سه‌لام ناده‌نه‌وه به‌لکو ده‌گه‌رینه‌وه بۆ به‌رامبر دوزمن، نه‌مجار تاqmی یه‌که‌م دینه‌وه بۆ شوین نویژی خزیان، یان هه‌ر له‌ شوینی خزیان به‌بی خویندنی فاتیه‌ه رکاته‌که‌یان ده‌که‌من و ته‌حیات ده‌خوینن و سه‌لام ده‌ده‌نه‌وه وه ده‌گه‌رینه‌وه بۆ به‌رامبر دوزمن بۆ پارێزگاری، نه‌مجار تاqmی دووهم دینه‌وه رکاتی دووهمیان به‌ خویندنی فاتیه‌ه ته‌واو ده‌که‌من بۆ‌یه‌ش فاتیه‌ه ده‌خوینن چونکه‌ نه‌مان له‌گهل پێش نویژ دا له‌سه‌رتاوه نویژیان دانه‌به‌ستوه، واته‌:

حوکمی مەسبوقیان ھەبە، ئەم شتووە نوێژ کردنە ئیمامی زوھری لە سالم ئەویش لە باوکی یەوہ ریوایەتی کردووە، ھەر ھەمان شتوہ لە نافع لە ئیبنو عومەر و لە ھەدیسێکی (متفق علیہ) دا لە ئیبنو عەبباس ریوایت کراوە.

۲- عبدالله رحمانی کوپړی ته بوللایا ده لئ: نه گمر دوژمن له لای قیبله وه
 بوو نیمام جهنگاوهران ده کاته دوو تاقم (دوو ریز) نیمام نویژ داده به ستی نه وانیښ
 له گه لئ دا هم موویان نویژ داده به ستن، که پیش نویژ ده چپته رکوع هم موویان
 له گه لیدا ده چنه رکوع، که ده چپته سوژده ریزی یه کهم له گه لئ دا ده چنه سوژده،
 ریزی دووهم پاریزگاری ده کمن له نویژ دا بهرامبر دوژمن ده وستن، که ریزی
 یه کهم سوژده یان تمواو کرد ریزی دووهم ده چنه سوژده، که لیبوننه وه له سوژده
 هله دهنه وه، نیتر ریزی دووهم دینه پیشه وه و ریزی یه کهم ده چنه دواوه، نیمام
 رکاتی دووهم به ریزی دووهم که نیستا بوونه یه کهم- ده کا واته نه مانیش له گه لئ
 نیمام ده چنه سوژده وه ریزی دووهم پاریزگاریان ده کمن.

نه گمر دوژمن له رووی لای قیبله وه بوو نیمام جهنگاوه ران ده کما به دوو ریزه ریزیک له گهل نیمام روویان له قیبله و ریزیکیان روویان له دوژمن، نیمام (الله اکبر) ی نویژ دابهستن ده کا نهوانیش هه موویان (الله اکبر) ده کهن.. نیمام ده چپته روکوع هه موویان له گه لی ده چنه روکوع که ده چپته سوژده هه ریزی یه کهم که رووی له قیبله یه له پاش نیمامه وه نه گه لیدا ده چنه سوژده دوو سوژده ی، خوځیان نه نجام ده دهن نه مجار هه لده ستنه وه وه رده چهر خین و روو له دوژمن ده کهن و تا قمی دووم دین له پاش نیمامه وه بو خوځیان دوو سوژده ده بن شه حار له گهل نیمام دا هه موویان رکاتی دووم وه کوو رکاتی یه کهم نه نجام ده دهن ته نها شه وه نده هه یه ریزه کان گوږ دراوه نهوانه ی له رکاتی یه کهم دا روویان له دوژمن بوو نیستا له پاش نیمامه وه روویان له قیبله یه و نهوانه ی له رکاتی یه کهم دا له پاش نیمامه وه بوون روویان له دوژمنه. که له رکاتی دووم نیمام ده چپته سوژده هه ریزی یه کهم له گه لی دان ده چنه سوژده، ریزه که ی تر پاریزگاری ده کهن نه مجار که نه ریزه

سوژده کانیاں نه نجام دا ده چنه وه بهرامبهر دوزمن و شهوانی تر دینسه وه پیشه وه
له گهل نیمام دا سوژده کانیاں ته واد ده کمن و نه مجاره هه موویان سه لام ده ده نه وه!
نیبنو عه بیاس ده لی: پیغه مبهر ﷺ له عه سفان بهم شیوه نویژی ترسی به
موسولمانان کرد! نه حمده و موسلیم و نیبنو ماجه له حه دیشی جابر ریوایه تیان
کردوه. شافیه کان و حه نه لی به کان نیعتما دیان له سهر نهم حه دینه کردوه نه گهر
دوزمن له روی قیبله بی!

نیمامی مالیک ده لی: نویژی ترس بهم شیوه ده کری: نیمام تا قمتیک پیش
ده خا بهرو روی قیبله، تا قمتیکش له بهرامبهر دوزمن داده مه زین، رکاتیک و
دو سوژده بهو تا قمتی له گهل لی دان نه نجام ده دا، نه مجار بو خوی به پیوه
ده وه ستی و کومه له که لی له گهل لی دا بوون بو خویان رکاته که لی تر ته واد ده کمن و
ته حیات ده خوینن و سه لام ده ده نه وه، ده چن بو شوینی نهو تا قمتی که نویژیان
نه کردوه، له شوینی نهوان له بهرامبهر دوزمن داده مه زین و تا قمتی که لی تر دی
نیوژ له پاش نیمامه وه داده بهستن نیمام رکاتیک و دو سوژده یان له گهل ده کا،
نه مجار داده نیشن بو ته حیات، ته حیات ده خوینن و نیمام سه لام ده داته وه و
نهوانیش هه لده ستنه وه بو خویان رکاته که لی تریان ته واد ده کمن.

نه حمده و موسلیم و بوخاری و خاوه نه کانی سونهن جگه له نیبنو ماجه
وایان ریوایت کردوه: که پیغه مبهر ﷺ له رژی (ذات الرقاع) دا بهم شیوه به
نویژی ترسی به موسولمانان کردوه. نهم شیوه به بو حاله تیکه که دوزمن له لای
راستی قیبله وه نه بی.

جوداوازی نیوان مالیک و زاناکانی دیکه له م مه سه له یه دا نه وه یه: نهوان
ده لین: پیش نویژ سه لام ناداته وه هه تا ده سته ی دووه نویژه که یان ته واد ده کمن
نه مجار له گهل نهوان سه لام ده داته وه.

شمرع زانه کان دهر باره ی کردنی نویژی ترسی شیوان (مغرب) راجیاییان
هه یه: حه نه فی و مالیکی و شافیه یه کان ده لین: نیمام به ده سته ی یه کم دور کات
ده کاو به ده سته ی دووه رکاتیک، نه مجار مالیکی و شافیه یه کان ده لین: پیش

نویژ له رکاتی سییم دا به پیوه چاوه پروانی ده کا تا ده ستهی دووم دین و نویژه که میان داده به ستن و له گه لیاندا رکاتی تمواو ده کا، به لای شافیعی به کانهوه چاوه پروانی ده کات ده ستهی دووم نویژه که میان تمواو ده کمن نه مجار به یه که وه سه لام ده ده نه وه.

نایه تی «ولیاخذوا أسلحتهم» و «ولیاخذوا حذرهم وأسلحتهم» فرمان ده کمن به موسولمانان که ووریا بن و هزه ریان هه بی له دوژمن بو شهوی دوژمن فرسه تیان لی نه هینتی و ته ماعیان تی نه کمن!

تموجا بابزانین هه لگرتنی چه ک له نویژی ترس دا واجبه یان سوننه ته؟ نه بو حه نیغه ده لی: چه ک هه لگرتن واجبه نیه، چونکه نه گمر واجبه بوایه، ده بوایه بی چه ک نویژه دروست نه بوایه، بهر بهرچی نه بو حه نیغه دراوه تموه به وه که هه لگرتنه که له بهر نویژه که نیه، له بهر بهرزه وه ندی خو یانه، بو به هیز کردنی موسولمانانه زور کردنی سام و هه یبه ته لیان... نیبنولعه بدول بهر ده لی: زوره ی زانایان به لایانه وه باشه نویژه که ری نویژی ترس به چه که وه نویژه بکا، فرمانی نایه ته که «ولیاخذوا...» سوننه ته ده گمینه!

نیبنو عمره بی که مالیکی مه زه به مو نیمامی شافیعی و ظاهر یسه کان پییان وایه، هه لگرتنی سیلاح بو نویژه واجبه، چونکه خودا فرمانی پی کردوه مه گمر بو هه لگرتنه که ی عوزری هه بی! «إن الصلاة كانت علی المؤمنین کتاباً موقوتاً». بیگومان نویژه که ی سهر شانی موسولمانانو به بریاری خودا له سهریان واجبه کراوه کاتی نی نجام دانی هه موو نویژی که دیاری کراوه.

هه لئانی موسولمانان بۆ جه نڭا و چاوه پروانی یه کئی له دوو
به هره

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ إِنْ تَكُونُوا تَأْلَمُونَ
فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ وَكَانَ
اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾

له نایه ته کانی پیتشودا باسی چۆنیه تی کردنی نویژی ترسی کرد و
موسولمانانی هه لئان که هه میسه وریاو ناگادار بن ترسی نهوه یان هه بی دوزمن
هیرشیان بۆ بهرئ و په لاماریان بدات.

له نایه ته ی دواپی دا نه هی نهوه یان لی ده کا که له شهپر و به گۆچوونه وهی
دوزمنان هه لسله منه وه و بترسین و زه بوونی نیشان بدهن، چونکه نیش و نازاری
شهپر هه رچه نه ده هه ردوو لا تییدا هاویه شن به لام موسولمانان چاوه پروانی یه کئی له
دوو شته باشه کان ده کمن؛ یان سه رکهوتن یان شه هید بوون و به مراد گه یشتن له
به هه شت دا. نه م نایه ته هه لئان و ویه بهرنامه بۆ موسولمانان که کۆله شهپر
نه که نه وه و باکیان له بریندار بوون و تووش هاتنی ته نڭا و چه له مه نه بی!

زانایان ده فهرمون: نه م نایه ته له دوا ی شهپرئ ئو خود دا هاتۆته خواری،
نه وه بوو: فهرمان کرا به پیغه مبهر ﷺ که شوین کافره کان بکهوئ، هه ر نهوانه ش له
ته کیا بن که به شداری شهپر که یان کردوو، ته نانه ت بریکیش له موسولمانه کان
بریندار و مانه دوو و شه که ت بوون پیوستیان به وه بوو ئیستیراحه ت بکهمن و
به سه یینه وه چونکه تازه شهپر که کۆتایی هاتبوو، هیشتا برینه کان
نه برژنرابوونه وه ده رمان نه کرابوون، فهرمانیان پی کراو رووی خیطابیان تی کراو
پییان گوته را: ﴿وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ﴾ زه عیف و لاواز مه بن له ناست شهپر کردن

له گمل دوژمن دا، که له نوږ بوونه وه همهیشه چوست و چالاک و پیتشمه رگه بن،
 ناماده ی شهر کردن و هیرش بردن و بهرگری کردن بن، دودل مهن له چوونه
 گوږه پانی شهری یهک لا کمره وه (حاسم) له گمل دوژمن، به بیانوی نموه ی ماندو
 دهن بریندار دهن، ده کوژرین، نهوانیش وه کوو نیوه گوشت و خوینن ﴿ان تکونسوا
 تالمون فانهم یالمون کما تالمون﴾ نه گمر نموه بکهنه بیانو که نیش و نازارتان پی
 ده گا، نموه بیگومان نهوانیش نیشیان پی ده گا وه کوو نیوه نیشتان پی ده گا،
 نهوانیش ناده میزادن و خوږاده گرن نه دی بوچی نیوه خوږانا گرن؟؟ خو نیوه شیواترن
 بو خوږا گرتن! نه گمر نیوه وورد ببنه وه بوتان دهره کهوئ که نهوان له شهر کردن دا
 نامانجیک ی په سهند کراویان نیه، چونکه نهوان له سمر به تالن، به تالیش بهر وه
 نه مان دهره و نامینیته وه، نیوه له سمر حقن خودا به لینی سمرکه وتنی به نیوه
 داوه، بهوانی نه داوه، نهوان پاداشیان نیو کرده وه کانیان بهر و بومی ناب، نیوه
 خودا به لینی به هه شتی پیداوون، نهوان پشت و په نایان نیه، جگه له به تان
 یارمه تده ریکیان نیه، به تانیشیان نه زهره و نه سوود و نه هیچ شتیکیان پی
 ناگه یهن! نیوه به خودا ناسیتان و به یه کتا پرستیان په نا دهنه بهر خودایه کی
 خاوهن ده سلات و به توانا و بالا ده ست و خاوهن به زهی، خودایه کی وه ها که کللی
 گه نجینه ی ناسمان و زهوی به ده سته، به ویت و توانا و یارمه تی دانسی نهو
 سمرکه وتن ده سته بهر دهن و پرای نه وه ش ﴿وترجون من الله ما لا یرجون﴾ نیوه
 نومیده وارن که خودا نایینی حق و راست و ریک و پیکتان به سمر هه موو
 نایینیک دا سهریخا، چاوه پروانی پاداش و به هه شتی بهرین و رازاوهن، خوداش
 به لینی یه کیک له دوو شته باشه کانی پیداوون، یان سمرکه وتن و سمر فیرازی و
 نازادی یان شهید بوون و چوونه ناو به هه شت!!

به لام نهوان که هیچ نومیدیکیان به پاشه روژ نیه! پروایان به خودا نیه
 په نا بو به تان کانیان دهن و نهوانیش هیچیان پی ناکرئ، همهیشه ترسنوژک و وره
 روخوا و شله ژاون، شهر کردنیان یان له ترسی سمر کرده که یانه، یان له بهر ره گه ز
 بهرستی و دهمارگیری به یان بو ته ماعی داگیر کردن و خو سه پاندن و چهوساندن نه وه ی
 ته فیری رهوان

گه‌لانه! نه‌وانیش هیچیان هی نه‌وه نین که ناده‌میزاد خو‌یان بو به‌خت بکا. ﴿وکان
 الله علیما﴾ په‌روه‌ردگار ناگادار و زانایه به‌حالی ئیوه ﴿حکیم﴾ دانایه له‌و
 شتانه‌دا فرماتان پی ده‌کا، یان نه‌هیتان لی ده‌کا، شتی‌ک ناخاته سمر شانتان
 به‌رژه‌وه‌ندی دنیاو قیامه‌تی ئیوه‌ی تیدا نه‌بی، همرچی پیتان ده‌لی: به‌گویره‌ی
 دانایی و زانایی خوی سوودی ئیوه‌ی تیدایه بو به‌رژه‌وه‌ندی ئیوه‌یه!

قه زاوه ت کردن به حق و راستی و عه داله نکاهی ره ها

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ بِالْكِتَابِ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ
بِمَا أَرَادَكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنَ لِلْخَائِبِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾ وَأَسْتَغْفِرِ اللَّهَ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ
يَخْتَانُونَ أَنْفُسَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُجِبُ مَنْ كَانَ خَوَانًا أَثِيمًا
﴿١٠٧﴾ يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ
إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾
هَذَا نَسَمُ هَتُولَاءِ جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلِ اللَّهَ عَنْهُمْ
يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿١٠٩﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ
يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١١٠﴾ وَمَنْ يَكْسِبْ
إِثْمًا يَكْسِبْهُ عَلَى نَفْسِهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١١﴾ وَمَنْ يَكْسِبْ
خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُبِينًا ﴿١١٢﴾
وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ لَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ
أَنْ يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِنْ شَيْءٍ

وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ وَكَانَ

فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿۱۱۲﴾

(إنا أنزلنا إليك الكتاب بالحق.....) تیرمیزی و حاکم و نیینو جدریر له قه‌تاده‌ی کورپی نوعمانه‌وه ده‌گیرنم‌وه: ده‌لی: نهم نایه‌تانه (۱۰۵-۱۱۲) ده‌رباره‌ی طوعمه‌ی کورپی نویسیم‌ریق که پیسویکی نه‌نصاری بوو، هۆزی به‌نو ظروف‌ر بوو، زریه‌کی مامی قه‌تاده‌ی کورپی نوعمان که (رفاعه‌ی) نابوو به‌نه‌مانه‌ت لای دانرابوو، طوعمه دزیبوی که پی‌ی زانرابوو گومانی لی کرابوو، چوویوو خستبوویه ناو جه‌والیک که ناردی تیدا بوو، جه‌واله‌که کونیک‌ی تسی بوو بردبووی له مالی زهیدی کورپی سه‌مین که جووله‌که بوو داینابوو؛ همر رویشتبوو ناردی لی رژابوو! دواپی داوای زریه‌که‌یان له طوعمه کرده‌وه، زریه‌که‌یان نه‌دۆزی‌یم‌وه طوعمه سویندی خوارد که ناگای لی نیهو پی‌ی نازانی، به‌هۆی ناردی رژاوه‌که سو‌راغیان هه‌لگرت تا بردیانه مالی جووله‌که‌که له‌وئی زریه‌که‌یان دۆزی‌یم‌وه، کابرای جووله‌که‌وتی طوعمه هیناویه‌تیه نیره، چهند که‌سیکی جووله‌که‌ش شایه‌تیان له‌سمر نم‌وه دا!! به‌لام طوعمه نینکاری کرد، هۆزی به‌نو ظروف‌ر که که‌س و کاری طوعمه بوون- و تیان با بچین بۆ لای پیغه‌مبهر، که چوونه خزمه‌تی و تیان نه‌ی پیغه‌مبهری خودا نهم خزمه‌ی نهمه به‌رینو بی تاوانه‌نم‌وه‌ی زریه‌که‌ی دزیوه زهیدی کورپی سه‌مینمو نهمه ناگادارین به خۆپایی نهم بوختانه‌یان به طوعمه کردوه، قه‌تاده‌و مامی به نه‌نقه‌ست مالیکی موسولمانی وه‌کوو نهمه‌یان تاوانبار کردوه هیچ به‌لگه‌و شایه‌تیشیان نیه، داوایان له پیغه‌مبهر کرد که دیفاع له خزمه‌که‌یان بکا، و تیان نه‌گمر وانه‌که‌ی طوعمه‌ی خزممان تیدا ده‌چی و دزی یه‌که‌ی له‌سمر ده‌چه‌سپی و کابرای جووله‌که‌ر زگاری ده‌بی، پیغه‌مبهر ﷺ خه‌یالی بوو و ابکا، چونکه پی‌ی خۆش بوو نهمان سه‌ریکمون و جووله‌که‌که سزا بدری، به‌تایبه‌تی زری دزراوه‌که له مالی جووله‌که‌که دۆزرا‌بو‌وه‌وه قه‌تاده ده‌لی: که چووم له‌گه‌ل

پیغه ممبر ﷺ قسم کرد فهرمووی چۆن ئیوه به‌بی به‌لگه و شاید مالیکی موسولمان و خواناس له‌که‌دار ده‌که‌ن و گومانی دزیان ده‌خه‌نه سهر؟؟ قه‌تاده ده‌لی: گه‌رامه‌وه پیم خوش بوو زۆریه‌ی ماله‌که‌مان برۆشتایه به‌لام شه‌و قسه‌یه‌م له پیغه ممبر ﷺ نه‌بیستایه!! نیت‌ر شه‌م نایه‌تانه هاتنه خوارێ شه‌مه ریوایه‌تی زۆریه‌ی رافه‌که‌رانی قورئانه.

ده‌گێڕنه‌وه ده‌لین: طوعمه هه‌له‌هات بۆ مه‌که‌کو پاشگه‌ز بووه‌وه له کاتیکا که خه‌ریکی دزی بوو دیواریکی به‌سه‌ردا رووخاو مرد.

به‌لێ له‌م کات و بارودۆخه‌دا که جووله‌که‌کان تیری ژه‌هراوی خۆیان ناپاسته‌ی نیسلام و موسولمانان ده‌کرد، له‌و کاته‌دا که جووله‌که‌کان درۆ و ده‌له‌سه‌یان له‌ دژی پیغه ممبر ﷺ بلاو ده‌کرده‌وه، کافره‌کانیان دنده‌نه ده‌دا، دوو‌پرووکانیان هه‌لده‌نا، ریگای پیلان و دژایه‌تیان بۆ ده‌ست نیشان ده‌کردن، پروپاگه‌نده‌یان بلاو ده‌کرده‌وه، عه‌قل و هۆشی خه‌لکیان چه‌واشه‌ ده‌کرد، تانه‌و ته‌شه‌ریان ناپاسته‌ی سهرکردایه‌تی پیغه ممبر ﷺ ده‌کرد، شک و گومانیان ده‌خسته‌ سهر نیگا و پیغه ممبرایه‌تی پیغه ممبر، هه‌ولی شه‌وه‌یان ده‌دا کۆمه‌لگای نیسلامی له‌ ناخه‌وه گه‌نده‌ل بکه‌ن، سهره‌پای شه‌م هه‌لویتسه نامه‌ردانه‌شیان دوژمنانی ده‌ره‌کییان هان ده‌دان که هه‌ترش بکه‌نه سهر موسولمانان... شه‌مانه‌ش هه‌موو له‌کاتیکه‌دا که ده‌وله‌تی نیسلامی له‌ مه‌دینه‌دا ساواو تازه‌ رسکاو بوو، داب و نه‌رتی سهرده‌می نه‌زانی و ده‌مارگیری و ره‌گه‌ز په‌رستی و پاشماوه‌ی له‌ دل و ده‌روونی هه‌ندی که‌سدا مابوو، په‌یوه‌ندی و به‌رژه‌وه‌ندی خزمایه‌تی و تایه‌فه‌ گه‌ری له‌ نیوان هه‌ندێ موسولمان و موشریکه‌کان دا، له‌ نیوان دوو‌پروو و جووله‌که‌کان دا خه‌ته‌ریکی سامناکی هه‌بوو له‌سهر یه‌که‌ریزی موسولمانان.

ئاله‌م کاته‌ ناسکه‌دا، له‌م بارو دۆخه‌ سامناکه‌دا شه‌م نایه‌تانه نازل ده‌بسن بۆ سهر پیغه ممبر و کۆمه‌لی موسولمانا، بۆچی؟ بۆ شه‌وه‌ی به‌ ناپه‌وا کابرایه‌کی جووله‌که‌ تاوانبار نه‌کری، کابرایه‌کی جووله‌که‌ که له‌ خوت و خۆپایه‌ی تاوانباریان کردوه به‌ دزی، نایه‌ته‌کان هاتن بۆ شه‌وه‌ پیلانیکی دارپێژاو له‌لایه‌ن بنه‌ماله‌یه‌کی

موسولمانی یارمه‌تی دهره‌وه (أنصار) دژی کابرایه‌کی جووله‌که‌ی بی تاوان پووجهل بکه‌نموه، له کاتیک دا لهو رۆژهدا نه‌نصاره‌کان پشت و په‌نای پیغه‌مبهر بوون جه‌نگاور و یارمه‌تی دهری بوون!

بیگومان چ‌ند هۆکاریک هه‌بوون که نه‌و شته دابپۆشرا به، یان نه‌وه‌نده به توندی باس نه‌کرایه‌و و ناشکرا نه‌کرایه، به‌گۆیره‌ی یاسای سه‌رزه‌وی به‌گۆیره‌ی بیرو بۆچوونی به‌شهر، به‌گۆیره‌ی به‌رزه‌وه‌ندی کاتی و دونیایی له روانگه‌ی یاسای ناده‌میزاده‌وه ده‌بویه نه‌و شته چاوپۆشی لی بکرایه و په‌رده‌پۆش بکرایه!

نه‌مه چ ناستیکه له عه‌داله‌ت و به‌رزی و پاک و خاوینی؟؟ چ ناخاوتنیکه، چ قانون و یاسایه ده‌گاته نه‌م قورئانه، نه‌م نیگا یه‌زدانی‌یه که هه‌موو شتیک به تهرازووی خۆی ده‌کیشی تهرازوویه‌کی تایبه‌تی که به مو به‌رزی و نزمی تیدا ناکری! پرۆگرام و یاسایه‌ک که سته‌می تیانیه ته‌نانه‌ت ریگا نادا سته‌م له دوژمنیش بکری. **(إنا أنزلنا إليك الكتاب بالحق)** نه‌ی پیغه‌مبهر! ئیمه قورئانمان بۆ

ناردووی که بریتیه له پرۆگرام و یاساو شه‌ریعه‌تی حق و عه‌دل: لایه‌نگیری و مامه خه‌مه‌یی بۆ هیچ لایه‌ک قبول ناکا، نایه‌وی سته‌م له هیچ که‌س بکری ته‌نانه‌ت نه‌گهر نه‌و که‌سه موسولمانیش نه‌بی! ئیمه نه‌و قورئانه‌مان بۆ ناردویه‌تیه خوار: که بریتیه له حق و راستی؛ هه‌موو شتیکه حق و راسته، هه‌والی راسته، فەرمانی دروسته، حوکمی ره‌وایه، حق بیژه راستی خوازه، **(لتحكم بين الناس بما أراك الله)** بۆ نه‌وه‌ی دادوهرانه له نیتوان ناده‌میزادان دا حوکم بکه‌ی، به‌و شتیه‌ی نیگات بۆ ده‌نیرم و فیرت ده‌که‌م کیشه‌ی خه‌لک حه‌ل بکه، تهرازووی عه‌داله‌ت خوار مه‌که، به‌گۆیره‌ی نیگا حوکم بکه، نه‌گهر له‌و باره‌وه نیگات بۆ کرابوو...، یان به لی‌کۆلینه‌وه و توژیینه‌وه و وردبوونه‌وه‌ی خۆت **(إجتهد)** به شه‌ریعه‌تی خودا حوکم بکه! **(ولا تکن للخائنین خصیما)** نه‌چی ببیه یارمه‌تیده‌ری خائینان و دیفاع له‌و دهروون نزمانه مه‌که، نه‌گهر که‌سیک داوای مافیکی خۆی لی کرد نه‌وه تۆ به‌رپه‌رچی مه‌ده‌ره‌وه سستی مه‌که له گه‌ران به‌دوای حق دا ده‌م لووسی و قسه‌زانی نه‌وان با کارت ته‌ی نه‌که‌ن و له حق لات نه‌ده‌ن!

له روانگهی نهم نایه تهوه زانایانی نوصولی فیه و تویانه: پیغه مبهر ۷
 بوی هه بووه به گۆرهی نیجتههاد و توژیتهوهی خوی حوكم بکا، ههروه ها نهم
 هه دیشیان کردوه به به لگه له سهر نهو رایه یان، هه دیشه که له سه حیه ن دایه
 له نوموسه له مهوه ده گپه دیتهوه ده لی: رۆژیک له بمر ده رگای ژوره که ی
 پیغه مبهر دا ۷ ده نگه ده نک و قه قریک پهیدا بوو، پیغه مبهر ۷ هاته ده ری بۆ
 ناویان و فدرمووی: خه لکینه! ((الا انما انا بشر، وانا اقضي بنحو ما اسمع،
 ولعل احدکم ان یكون الحق بحجته من بعض، فاقضي له فمن قضیت له
 بحق مسلم فانما هي قطعة من النار فلیحملها او لیذرها)).

نیام نه حمه له نوموسه له مهوه نهم هه دیشه به شیوه که تر ده گپه دیتهوه
 به لام پوختهی مانا که یان یه ک ده گپه دیتهوه! هه رچه نده ریوایه ته که ی نیام نه حمه
 دور و درێتره!

جا نهوانه ی که رایان وایه: که پیغه مبهر نیجتههادی بۆ هه بوو، که زۆریه ی
 زانایانی نیسلامن. نهوه شیان به لاوه ره وایه: که پیغه مبهر ۷ هه له ش بکا، به لام
 به رده وام نابئ له سهر هه له، به لگه ش نهم رووداوه و روودای فیدیه و هه رگرتنی
 دیله کانی به دره !!!

(واستغفر الله ان الله كان عفورا رحیما) داوای لیخۆش بوون بکه لهو
 هه لوتسته ی که خه ریک بوو بینوینی ده رباره ی طوعمه و پاكانه بۆ کردنی له
 شتیكا که به ووردی لیت نه کۆلیبووه ده ته ویست به هه وانته کابرای جووله که
 تاوانبار بکری و سزا بدری بیگومان خودا لیبووردوو و لیخۆشبووه، له تاوان خۆش
 ده بی، به سۆز و به زهیی به ده رباره ی به نده کانی، نه گهر خزم و کهس و کاری طوعمه
 تۆیه بکه ن تۆیه که یان و هه رده گیرئ، چونکه لیخۆشبوونی ژۆره بۆ که سیکه داوای لی
 خۆش بوونی لی بکا به زهیی فراوانه بۆ که سیکه داوای به زهیی لی بکا.

فرمان کردن به پیغه مبهر که داوای لیخۆشبوون بکا چ دزایه تیه کی له گهل
 بیگوناھی پیغه مبهر ان (عصمة الأنبياء) و بی هه له بیان نیه، چونکه لی ره دا

پیغه ممبر ﷺ تهنه قه‌صلدی بووه قه‌صلدیش به گونا‌هه حسیب ناکری، به‌لکو نه‌مه وه‌کوو نه‌وه وایه که ده‌لین: چاکمی باشان گونا‌هه بۆ نزیکانی باره‌گای نه‌قده‌س (حسنات الأبرار سیئات المقرین) نه‌وه‌ی به چاکه داده‌نری بۆ به‌نده باشه‌کان، بۆ نزیکانی باره‌گای یه‌زدان به خراپه داده‌نری. بۆیه‌ش فەرمانی پی کرد به داوای لیخۆش بوون بۆ زیده پاداش و شاره‌زایی کردنی خۆی و نومه‌ته‌که‌ی که له حوکم کردن و قه‌ضادا زۆر لیکۆلینه‌وه توژی‌نه‌وه بکه‌ن!

پیغه ممبر ﷺ لهم رووداوه‌دا پیش هاتنی نایه‌ته‌کان حوکمی خۆی به‌سه‌ردا نه‌دان، هه‌لو‌یستیکی نو‌اند که پی‌ی وابوو حه‌قه، نیاز پاکی به‌رام‌مبهر طوع‌مه‌و خزمه‌کانی نیشان دا، نه‌وه‌بوو په‌روه‌ردگار حه‌قیقه‌تی رووداوه‌که‌ی بۆ روون کرده‌وه به پیچه‌وانه‌ی گومانی خۆی که له‌وه‌وه سه‌ری هه‌لدا‌بوو که زۆریه‌ی کات موسولمان راستگۆن و جووله‌که درۆزن!!

نه‌مجار یه‌زدانی خاوه‌ن ره‌حم و به‌زه‌یی؛ هۆزی طوع‌مه‌ی هه‌لنا که داوای لیخۆش‌بوون بکه‌ن و تۆیه بکه‌ن و فەرمووی: ﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ دلنیا بن که خودا لیخۆش‌بوونی زۆره بۆ که‌سی‌ک داوای لیخۆش‌بوونی لی بکا ره‌حم و به‌زه‌یی زۆر فراوانه بۆ که‌سی‌ک داوای ره‌حم و به‌زه‌یی لی بکا!

﴿وَلَا تَجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنْفُسَهُمْ﴾ نه‌ی محمد! تۆ به‌رگری و دیفاع مه‌که له‌مو کۆمه‌له گومرایانه‌ی که خیانه‌تیان له‌خۆیان کردووه؛ به‌وه که ده‌ست درێژی‌یان کردۆته سه‌ر مالی خه‌لک و مالی خه‌لکیان دزیوه ده‌یانه‌وئ به‌نا‌ح‌ق بیخه‌نه سه‌ر یه‌کی‌کی تر لایه‌نگیری نه‌و خائینه‌نه مه‌که له کاتی کیشه‌و نیزاع دا یارمه‌تیان مه‌ده!

قورئان خیانه‌ت‌کردنیانی له‌خه‌لک به‌خیانه‌ت کردن له‌خۆیانی داناوه چونکه سه‌ره‌نجام زیانی خیانه‌ته‌که ده‌گه‌ریته‌وه بۆ خۆیان و خیانه‌تیان له‌خۆیان کردووه ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَانًا أَثِيمًا﴾ بێگومان خودا ده‌بوغزینی که‌سی‌ک زۆر خیانه‌ت بکا و تاوان‌کردنی لی بویته‌هه‌و و سه‌روشت و خراپه و خراپکاری لی بویته‌هه‌و عاده‌ت و داب و نه‌ریت! به‌پیچه‌وانه‌وه نه‌و که‌سانه‌ی خۆش ده‌وین نه‌مین

و دهست پاک و زمان شیرین و بیوه‌یین بۆ ئاده‌میزاد راستگۆو راستالن له هه‌لس و کهوتیان دا.

دیاره (طوعمه) زۆر ناپاک و خیانه‌تکار بووه بۆیه قورشان به شیوه‌ی مویاله‌غه (صیغه‌ی فعال فعیل) ئاوه‌لناوی بۆ هیناون و خودا زانیویه‌تی چه‌ند خیانه‌تکارو تاوانبار و رووچوو بووه له گومپایی دا بۆیه به (خوآن) و (أئیم) ناوزه‌دی کردووه.

زومه‌خشمی ده‌فهرموی: دزه که ههر (طوعمه) بووه که‌چی قورنان به کۆ باسی کردووه فهرمویه‌تی «للخائنین» و «یختانون أنفسهم» له‌بهر دوو هۆ:

۱- هۆزی به‌نوظوفر که خزم و که‌سو کاری طوعمه بوون ده‌یانزانی که طوعمه دزی کردووه که‌چی چوون پاکانه‌یان بۆ کردوو یارمه‌تییان دا که‌وابوو بوون به هاویه‌شی له خیانه‌ته‌که‌دا.

۲- بۆیه به‌کۆ ناوی هینان بۆ ئه‌وه‌ی طوعمه و ههر که‌سیک خیانه‌ت بکا بگرتیه‌وه که‌وا بوو ئه‌ی محمدا! نه‌دیفاع له خائین بکه، نه‌ پشتی بگره نه له‌سهری بکه‌روه!

ئه‌م‌ج‌ار له نایه‌تی دا‌ه‌اتو‌دا خودای زاناو بالا ده‌ست حال و چۆنه‌تی خائینان دیاری ده‌کا، ره‌وشت و صیقاتی ناشیرین و قیزه‌ونیان ده‌رده‌خاوه‌فهرموی: «یستخفون من الناس» ره‌وشتی ناشیرینی ئه‌و خائینانه ئه‌وه‌یه: که تاوان ده‌که‌ن له خه‌لکی ده‌شیرنه‌وه، تاوانه‌کانیان به دزی ئه‌نجام ده‌ده‌ن، جا یان له ترسانه یان پیتیان شه‌رمه که‌چی «ولا یستخفون من الله» له‌خودای ناشیرنه‌وه، شه‌رم له په‌روه‌ردگار نا‌که‌ن، که ئه‌و زاناو ئا‌گا‌دا‌ری هه‌موو نه‌یتی و ناشکراییکه، چ له‌زه‌وی و ئاسمان دا هه‌بێ گه‌وره‌و بچووک و کۆن و نوێ هتد هه‌مووی له‌لای خودا نمایانه‌و ناشکراو عه‌یانه «وهو معهم اذ یبیتون ما لا یرضی من القول» خودایه‌کی وه‌هایه له‌گه‌لیانه که نه‌خشه خیانه‌تکاری‌یه‌که‌یان ده‌کێشن... واته: ئا‌گا‌دار و خه‌ب‌ر‌دا‌ره به‌سه‌ر‌کا‌ره‌که‌یان دا، هه‌چ شتی‌ک له نه‌یتی ئه‌وانی لێ ون نابێ، ئا‌گا‌دا‌ره چۆن پیلان دا‌ده‌ن‌ین، چۆن شت هه‌له‌ده‌گێرنه‌وه و چه‌وا‌شه‌ی ته‌فسیری ره‌وان

ده کمن مانگای لیپانه نمو کاتهی قسهی وا هه لده بهستن که خوا پیپان رازی نیه، وه کوو ته گبیری طوعمه که زریه کهی خسته مالی کابرای جووله که وه بو شه وهی نمو تاوانبار بکری به دز، بو خوی وه ک بهرزه کی بانان بوی ده رچی! با باش بزائن که نمو چمواشه کاریه یان بو سمر ناچی چونکه ﴿وکان الله بما عملون محیطا﴾ پمروه ردگار هه میشه ناگاداری کردار و گوفتاریانه، چیان کردوه و چیان کوتوه له سمریان نووسراوه و حیساییان له گهل ده کا، هیچ هیوا و ئومیدیکی رزگار بوونیان له چنگی سزای خودا نه بی! هیچ تاوانباریک له دهستی رزگاری نابی، چونکه خاوه نی همدوو دویایه و زاناو به تواناو بالا دهستی بی نه ندازه و بی سنوره.

نه مجار پمروه ردگار موسولمانان ده ترسینن له یارمه تیدانی خائینان و بهزه بی هاتنموه پیپان داو ده فمروئ: ﴿ها أنتم هؤلاء جادلتم عنهم فی الحیاة الدنیا﴾ نهی نمو که سانهی دیفاع له خائینان ده کمن و ویستتان ته بریه یان بکمن و راستی به کان هه لگپرنموه، نهوا گریمان له دونیادا نه مه تان بو سمرچوو به رواله ت تاوانه کانیانتان بو پمروه پۆش کردن ﴿فمن یجادل الله عنهم یوم القیامة﴾ کی رۆژی قیامهت دیفاعیان لی ده کا؟ کی ده توانی بی ئیزنی خودا شه فاعه تیان بو بکا؟ کی رۆژی قیامهت ده بیته دا کوکیکمر و پاریزه ریان نمو کاتهی که دادوه خودای زاناو داناو خه بمرداره به کردار و گوفتاریان؟ ﴿أم من یكون علیهم وکیلا﴾ کی زاتی نمو ده کا بیته (محامی) نهوان و بمرگریان لی بکا؟؟ دهی با موسولمانان وریا بن خویان بو وه لام دانموه لهو جوړه ویستگانه دا ناماده بکمن، بزائن ناخو ده توانن له نمو مهوقیفه سامناکه دا ورته یان له دم بیته ده ری!!!

بیگومان نمو رۆژه ﴿یوم لا تملک نفس لنفس شیئا والامر یومئذ لله﴾ الإنفطار/ ۱۹ یان ماناکهی والی ده دینه وه ده لیین: وای دابننن ئیوه له دونیادا دا کوکیتان لی کردن و دیفاعتان له طوعمه و خزم و کهسه کانی کرد! دهی باشه کی ده توانی رۆژی قیامهت دیفاعیان لی بکا؟ که خودا به غهزه بی خوی گرتنی و سزای

خوی به سمر دادن، کی ده بیته (محامی) و په نادر بویان؟ کی ده توانی سزاو
توله ی خودایان لی دوور بخته وه؟

نایه ته که به ناشکرا لومو سمرزه نشتی نه وانه ده کا که وستیان یارمه تی
طوعمه بدهن کابرای جووله که تاوانبار بکهن..

ناماژهی نه وه شی تیدایه: نه گهر دادوهر روی راستی له بابه ته که دا
نه پیکتی، حوکم و برپاره کدی هر به رواله ت و به ظاهیر ته نفیذ ده بی، حوکمی
حاکم له کاتی وادا هیچ له حه قیقه تی شته که ناگوړی، هیچ شتیکی حمرام بو حوکم
بو دراو حه لال ناکا! که سیک بزانی شتیکی هی خوی نیه نه گهر حاکم حوکمی بو داو
نهو شته ی کرد به مولکی نهو نایته مولکی و پی حمرامه.

نه مجار په روه ردگار ناده میزادان هه لده نی و بو گهرانه وه و تویه کردن.
فهرموی: ﴿ومن يعمل سوء﴾ که سیک تاوانتیکی کرد زبانی به که سیک گه یاند؛
دزی لی کرد لی دا، پاشمله به خراپه باسی کرد ﴿او یظلم نفسه﴾ یان تاوانتیکی
کرد زبانی به خوی گه یاند و سته می له خودی خوی کرد، وه کوو نه وه سوننی به
دروی خوارد ﴿ثم یستغفر الله﴾ دواپی په شیمان بیته وه و تویه بکاو داوای
لیخو شبوون له خودا بکا ﴿یجد الله غفورا رحیما﴾ ده بیننی خودا له گونا هه کانی
خوش ده بی، به به زه ییو به ره حمه تی خوی عدیپ و له که کانی داده پو شنی! نه مهش له
رووی فاضل و نیحسانی بی شماری نه که واجب بی له سهری.

له مه دا هه لنان و ته ماع بهر نانی طوعمه و خرم و کهس و کاره کانی تیدایه
به وه که تویه بکهن و داوای لیخو شبوون له خودا بکهن، شاره زایی کردن و ری
پیشان دانیانه بو رزگار بوون لهو ته نگوهی تی کی هه وتوون، له هه مان کات دا
هه ره شهیه لهو که سانه ی دژایه تی حق و راستی ده کهن و هه ول ددهن راستی به کان
چه واشه بکهن و باله خانه ی دادوهری به روختینن.

نه مجار په روه ردگار به شیهه یه کی گشتی ناده میزادان ده ترسیننی له گونا هه
و فهرموی: ﴿ومن یکسب اثما فإثما یکسبه علی نفسه﴾ هر که سی تاوان بکا به

کارویشمی خوی و بیهوی لهم ریگهیموه سوود و قازانج بکا شهوا تاوانه کهمی باره بهسمر خویمهوه و زیانی بو خودی خویهتی و چ سوود و قازانجی لی وه گیر ناکهوی، له دونیاو قیامت دا پیی زهره رهنده دهی، له دونیادا بی ریزن و له پیش چاوی خه لک سووک و بی نرخن! له لای دادوهری داد پمروه تاوانبار و شیایوی سزان، له قیامتیش دا ریسوای بهرقابی دیوانی خودان و سوتهمهنی دۆزه خن، تۆلهمی تاوانه کهمی له خۆ ده کریتموه و یه کیکی تر لهسمر تاوانی شه سزا نادرئ! ﴿وکان الله علیما﴾ هه میشه پمروه ردگار زاناو ناگاداره، به زانیاری فراوانی شهریهتی بو ناده میزادان داناوه، یاساو سنووری بو دیاری کردوون، پیی راگه یاندون که تپیپریون لهو سنووره و لادان لهو شهریهته زیانیان پی ده گیهنی ﴿حکیم﴾ داناوه بهو حکمت و دانایی بهی سزای شیایوی داناوه بو شهوانی سنوور به زینی ده کمن، کهوابوو تاوانبار به تاوانه کهمی زیان به خوی ده گیهنی و خودا هیچ زیانیک پی ناگا! ﴿ومن یکسب خطیئة او اثما ثم یوم به برینا﴾ له تاوانی گه ورهیه که ناده میزاد به نهقهست یان به هه له تاوانیک بکا، شه مجار کابرایه کی بی خهتا پیوه بکاو تاوانه که بخاته ملی شه، که سیک هه لویستی ناوا بنوینی ﴿فقد احتمل بهتانا واثما مبینا﴾ شهو بیگومان دوو تاوانی شه نجام داوه تاوانی خودی تاوانه کهو تاوانی بوختان و خستنه ملی به کیکی بی تاوان و بی ناگا!

شه مرۆ شه دیاردهیه له ناو موسولمانان بلاو بۆشهوه، چهندان کهسی بی تاوان رۆژانه تاوانبار ده کرین و به خت و خۆپایی راپیچی زیندان و کونه ره شه کانی خوانه ناسان ده کرین و تاوانباری حه قیقی و سهره کی وه ک بهرزه کی بانان بۆی دهرده چی، هۆی سهره کی شه دیارده دزیوه واز هینان و دوور کهوتنه وهیه له ره هنومایی نابین و غافل بسوون و بی ناگایی به له فرمان و نامۆزگاری به کانی شهریهتی خودا!

شه مجار پمروه ردگار فاضل و گه ورهیی و ره حهت و پاریزگاری و چاودیری خوی بو پیغه ممبر ﷺ ناشکرا ده کا ده فهرموی: ﴿ولولا فضل الله علیک ورحمته﴾

نه گهر خودا به ره‌حمه‌تی خۆی چاودیری تۆی نه‌کردایه، نه‌ی موحه‌مه‌ده! به‌وه که نیگای بۆ ناردی و نه‌ینیی پیلانه‌که‌یانی بۆ ناشکرا کردی، حه‌قیقه‌تی رووداوه‌که‌ی تیگه‌یانندی ﴿لهمت طائفة منهم أن يضلوك﴾ نه‌وه کۆمه‌لیک له هۆزی به‌نو ظوفر (خزم و کهس و کاری طوعمه) ده‌یانویست له داد‌گایی کردن به‌حَق لات بدهن و ریگای داد‌په‌روه‌ریت لێ هون بکه‌ن، له‌کاتیک دا ده‌یانزانێ تاوانبار طوعمه‌یه‌و کابرای جووله‌که‌ نیه.

به‌کورتی نه‌گهر فه‌ضلی خودات به‌سه‌روه‌وه نه‌بوايه که پله‌ی پیغه‌مبه‌ری پێ داوی، ده‌تپاریزێ له‌ هه‌له، ره‌حه‌مت و به‌زه‌یی فراوانی بۆ تۆ، که راستی رووداوه‌که‌ی تیگه‌یانندی، نه‌وه کۆمه‌له‌ خه‌ریک بوون ریگات لێ گوم بکه‌ن، حوکمی داد‌وه‌رانه‌ت لێ بشیوینن، به‌لام خواو راستان پیش نه‌وه‌ی تۆ بگه‌یه‌ حاله‌تیک ته‌ماعت تێ بکه‌ن بۆ بریار دانی ناوا، نیگات بۆ هات و راستی رووداوی بۆ ناشکرا کردی به‌ بریار دانی هه‌له‌ی پاراستی.

﴿وما يضلون إلا أنفسهم﴾ نه‌وانه له‌ حه‌قیقه‌ت دا به‌وه که له‌ ریگای حه‌ق لایان داوه‌ ته‌نها خۆیان گومرا ده‌که‌ن و سه‌ر له‌ خۆیان ده‌شیوینن و مالی خۆیان ویران ده‌که‌ن، خۆیان تووشی تۆله‌و سزای دونیاو قیامت ده‌بن و خودا له‌ خۆیان ده‌په‌نجینن! ﴿وما يضررونك من شيء﴾ زیانیان به‌ تۆ نه‌ده‌گه‌یاند چونکه‌ تۆ که بریارت ده‌دا به‌گه‌یره‌ی ظاهری حال و شایه‌تیدانی خزمه‌کانی طوعمه‌ حوکم ده‌رده‌کرد، به‌خه‌یالت دا نه‌ده‌هات که رووداوه‌که‌ به‌ پێچه‌وانه‌یه‌، واقع شتیکی تره‌!

خودا تۆی پاراست له‌ پیلانی نه‌وه تاوانبارانه و شوین هه‌واو ناحه‌قی نه‌که‌وتی، له‌ حوکم کردنه‌که‌ت دا؛ هه‌ر به‌و جوژه‌ خودا له‌ هه‌موو کاریکی زیان به‌خش ده‌تپاریزێ!

﴿وانزل الله عليك الكتاب والحكمة﴾ په‌روه‌ردگار قورئانی بۆ ناردووی حیکمه‌ت و نه‌ینیی شه‌ریعه‌تی ئیسلامی تیگه‌یانندووی، قورئان و شه‌ریعه‌تی فیر

کردوی ﴿وَعَلِمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ﴾ حقیقت و راستی خستوته دلتهوه کهلهوه و پیش پیئی ناشنا نهبووی، نه گهر له خوداوه نه بی و تو کهلهوه و پیش نیازی په نامه کی و، مدهستی شیردراوهی ناو دلان و کاروباری نایینی و شهریهت ده زانی؟!

﴿وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا﴾ نه ضل و به خششی خودا به سهر زور و گه و ره و همه چه شنهیه، کردویتی به پیغه مبر و ناردویتی بو سهر گشت ناده میزادان، کوتایی پیغه مبرانی و هیچ پیغه مبر نابن له دواي تو و ژوی قیامت ده بیته شاید به سهریانهوه، له خراپه کاری مردوومان ده تپاریزی، نوممه ته کهت گه لیکي مام ناوه ندی و میانره وه، چنده ها پله و پایهی جورا و جوری تری پی به خشییو؛ که واته سوپاسی خودا بکه له سهر نه موهو نیعمه تانه، فرمان به هه قالانت و به نوممهت بکه با نه وانش سوپاسگوزاری خودا بن له سهر نهو نیعمه تانه، هه تا بینه باشتین گهل و کومه لی په یدابووی سهر رووی زهوی و بینه نمونه و پیشه نک و کهسانی دیکه چایان لی بکن.

حاله تی سرتی باش و سزی نه وانه ی دزایه تی پیغه مبر ﴿۱۹۴﴾ ده که ن.

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نُّجْوَاهُمْ إِلَّا مَن أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾ ﴿۱۹۵﴾ وَمَن يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا قَبِضَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصْلِهِ جَهَنَّمَ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿۱۹۶﴾

﴿لَا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِنْ نَجْوَاهُمْ﴾ نهم نایه ته دهر باره ی چیه چپی شهوانه ی خرم و کس و کاری طوعمه ی کوری ثوبه ی ریق هاتوته خوارئ، که پیلانیان دارپشت و به نهی نی و سرته سرت قسه ی خو یان کرد به یه ک و ویستیان طوعمه رزگار بکمن و زوئ دزینه که بخه نه ته ستوی کابرای جووله که، دیاره چیه چیه که یان بو کاری خیر نه بووه نیتر لیره دا په روه ردگار حوکمی قسه ی سرته سرت دیاری ده کاو ده فهرموئ: قسه کردنی ناده میزاد و چیه چپ کردنیان خیر و قازانجی تیدا نیه و زویره ی کات سرته سرت کانیا ن بئ خیر و بیترن سوود و قازانجی دونیان قیامه تیان لی ده ست ناکه موئ، مه گهر له سی شت دا نه بئ.

۱- ﴿إِلَّا مِنْ أَمْرٍ بِصَدَقَةٍ﴾ که سی ک به نه سپایی و چیه به که سی ک بلئ فلان کس نه بووه و پیوستی به باریوویی کردن هدیه به لگو یارمه تی به کی به دین، نه مه نه گهر به نهی نی بئ باشتره، چونکه له روپامایی و خوړانواندن دووره، کابرای خیر پیکراویش ناوی نازوئ و رهنکه پی ناخوش بئ به ناشکرا ناوی ببرئ! ۲- ﴿أَوْ مَعْرُوفٍ﴾ یان فرمان به چاکه بکا له شوینیک که به چیه نه بئ کاره که ی سهرنه گری، یان وه کوو په نادانی ستم لیکراو و هه لاتوو له دهستی ستمکار و نهو جوړه شتانه واته: همر چیه یه ک سوودی گشتی تیدا بئ شهرع به کاری باشی دابنی، وشه ی (معروف) وشه یه کی گشتی به هه موو کاریکی خیر ده گریتموه.

نه حمده و نه بوو داود و نه سائی و تیرمیذی و نیبنو ماجة له جابیری کوری عبدالله لاره ده گیرنه وه که ده لی: پیغه مبر فهرموئ: ((کل معروف صدقة وان من المعروف ان تلقى اخاك بوجه طلق)) هه موو کاریکی باشی باوی ناو کو ممل به خیر و چاکه داده نری، به کی ک له کاره چاکانه که له کاتی به یه ک گیشتن دا روت خوش بئ له گهل برای نایینی خو ت.

۳- (أو إصلاح بين الناس) یان وت و ویزی نیتوان دوو کەس دوو کۆمەڵ کە ناکۆکیانە، بە چپە وت و ویزی ئەسپایی و پەنامەکی نەبێ نەتوانی ریکیان بخاتەوه.

ئێبنو مەرودەوێهی و تیرمیزی و ئێبنوماجە لە ئوممو حەبیبەوێ حەدیسێک دەگێرنەوه دەلی: پیغەمبەر ﷺ فرموی: ((کلام ابن آدم کله علیه، لا له إلا ذکر الله عز وجل أو امر بمعروف أو نهی عن المنکر)) ناده میزاد هەر قسەیی بکا لەسەری دەکەوێ و خیری بۆی نابێ، مەگەر قسەیی کە یاد و ذیکری خوابی، یا فرمان کردن بێ بەچاکە، یانە کردن بێ لە کاری ناشایستە... نیام ئەحمەد لە ئوممو کەلثومی کچی عوقبەوێ دەگێرتەوه دەلی: بیستم پیغەمبەر ﷺ دەیفرموو ((لیس الکذاب الذی یصلح بین الناس، فیسمی خیراً، أو یقول خیراً)). هەر نیام ئەحمەد لە ئێبنو عومەرەوێ روایەت دەکا دەلی: پیغەمبەر ﷺ فرموی ((افضل الصدقة إصلاح ذات البین)) ئەبو بەکری بەززار و بەیهدقی لە ئەنەسەوێ دەگێرنەوه دەلی: پیغەمبەر ﷺ بە ئەبو ئەییوبی ئەنصاری فرموو ((الا أدلك علی تجارة؟)) ئەویش وتی بەلی: ئەی پیغەمبەری خودا شارەزاییم بکە، فرموی: ((تسعی فی إصلاح بین الناس إذا تفاسدوا، وتقارب بینهم إذا تباعدوا)).^۷

نایەتەکە فرموی ((لا خیر فی کثیر من نجواهم)) وشی (کثیر)ی بۆیە خستە ناوهوه چونکە زۆر جار وادەبێ چپە کردن لە موباح دا دەبێ و پەیوەندی بەبەرژەوێندی تایبەتی خەڵکەوه دەبێ وەکوو باسی کشتوکال و بازرگانی و پیشەسازی... هتد ئەمانە وەصف دار ناکرین بە شەر لە چوارچێوەی خێریش

^۷ وفي رواية ألا أدلك على صدقة خير لك من حمر النعم؟ فقال بلى يا رسول الله، قال تصلح بين الناس إذا تفاسدوا

وتقرب بينهم إذا تباعدوا.

دانین، چپه کردن تیایان داموباحه، که‌وابوو نه‌و چپه‌یه‌ی که خیری تیدا نیه چپه‌یه‌که په‌یوه‌ندی به کاروباری خه‌ل‌کوه هه‌بی.

په‌روه‌دگار له نایه‌تیکی تر‌دا چپه کردنی کرده‌ته شونی گومانی شهر و خراپه‌و ده‌فرموی **﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالْأَثَمِ وَالْعَدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَتَنَاجَوْا بِالْبَرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ﴾** المجادلة/۹

نیامی مالیک و موسلیم و بوخاری هه‌دیس‌یک له نیبنو عومره‌وه ر‌یوایت ده‌که‌ن، ده‌لی: پیغه‌مبه‌ر ﷺ فرمویه‌تی: ((إِذَا كَانَ ثَلَاثَةٌ فَلَا يَتَنَاجَىٰ اِثْنَانِ دُونَ وَاحِدٍ)) چونکه چپه کردن له نیوان نه‌و دوو که‌سه‌دا دلی س‌ی‌یه‌م ده‌خاته گومانه‌وه نه‌وه‌ش زیان به‌خسه‌و زیانیش به نیجماع دروست نیه.

ه‌وی نه‌وه که به‌زوری چپه گومانی شهر ل‌ی ده‌کرئ نه‌ویه که داب و نمریت و هاتوه به‌زوری نه‌اده‌میزاد پی‌ی خوشه کارو گو‌فتاری خیر نامیز به ناشکرا نه‌جام بدرین، به ده‌گه‌ن نه‌بی کابرا قسه‌ی باش و خیر ناوه‌ر به چپه ناکا، به پیچه‌وانه‌وه زور قسه‌ی شهر ناوه‌ر و پیلان و داو دانانه‌وه به ش‌ی‌وه‌ی چپه چپ نه‌جام ده‌درین! باشیه‌تی نه‌و س‌ی شتانه‌ش (فرمان به چاکو فرمان به به‌خشین و بار‌یویی کردنی هه‌زاران و ر‌یک‌خسته‌وه‌ی نیوان موسولمانان) به‌ش‌ی‌وه‌ی نه‌ینی ده‌بی، واته: چاک وایه: به نه‌ینی نه‌جام بدرین، چونکه قورئان ده‌فرموی: **﴿إِنْ تَبَدُّوا الصَّدَقَاتِ فَهِيَ غَيْرُهَا وَإِنْ تَخَفَوْهَا وَتَوَتَّعُوا الْفُقَرَاءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ﴾** البقرة/۲۷۱ نه‌مجار په‌روه‌دگار پاداشی ده‌ست نیشان کرای خ‌وی له پاداشی نه‌و س‌ی کرده‌وانه‌دا ناشکرا ده‌کاو ده‌فرموی: **﴿وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاةِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا﴾** که‌سیک به مبه‌ستی رازی کردنی خوداو فرمان‌به‌رداری فرمانه‌کانی و به هیوای پاداشی کرده‌وه‌کانی لای یه‌زدانی مه‌زن به‌و جور ره‌فتار بکا! نه‌وه با دل‌نیا بی که خودا پاداشی زور و هه‌مه‌جور و فراوان و باشی ده‌داتی!

به پوختی هه‌ولدان بۆ وه‌ده‌ست هه‌ینانی ره‌زامه‌ندی خودا ده‌بی له‌ ریگای راستالی و نیاز پاکێ و ئیخلاصه‌وه‌ بی، که نه‌و کارانه‌ نه‌نجام ده‌دا مه‌به‌ستی ناو و شۆره‌ت و دونیاو رییابازی و خۆه‌لنانه‌وه‌ به‌سه‌ر خه‌لکدا نه‌بی، ته‌نها مه‌به‌ستی رازی کردنی خودا بی، نه‌و کاته‌ شیایو نه‌و پاداشه‌ ده‌بی!!

دوای نه‌و به‌لێن و واده‌ دانه‌ به‌ خێر و پاداشی باش و بۆ نه‌وانه‌ی که‌ چه‌ چه‌یان بۆ کاری خێره‌و به‌ گوهره‌ی نامۆژگاری‌یه‌کانی قورئان ره‌فتار ده‌که‌ن، هه‌ره‌شه‌ی توند و سامناکی له‌وانه‌ کرد که‌ خه‌ریکی پیلان نانه‌وه‌ن و چه‌ چه‌یان بۆ دروست کردنی بالی نامۆ و کۆمه‌لی شه‌ر خواز و دروست کردنی دووبه‌ره‌کی و دژایه‌تی نانه‌وه‌ی ناو کۆمه‌لگای موسولمانانه‌ و فرموی: ﴿ومن یشاقق الرسول من بعد ما تبین له‌ الهدی﴾ که‌سیک دوژمنایه‌تی پیغه‌مبه‌ر بکاو پیغه‌وانه‌ی نه‌و ریباز و شه‌ریعه‌ته‌ی ئیسلام هه‌یناویه‌تی ره‌فتار بکا، دوای نه‌وه‌ی که‌ ریگای راستی پیشان دراو شاره‌زای نایینی ئیسلام بوو، نه‌مجار په‌شیمان ببیته‌وه‌و له‌ نایین هه‌لگه‌ڕیته‌وه‌و وه‌کوو (طوعمه‌ی کوپی ئوبه‌یریق) کردی، دژایه‌تی پیغه‌مبه‌ر و کۆمه‌لی موسولمانان بکا، پیلان دابه‌ریژی و کۆمه‌ل و گرووی دژ به‌ ئیسلام پیکه‌وه‌ بنی، له‌ کۆمه‌لی موسولمانان جودابیتته‌وه‌، بۆ خۆی به‌ ئیختیاری خۆی نه‌م هه‌لوستانه‌وه‌و وه‌ریگری و ره‌چاوی نه‌م کرده‌وانه‌ بکا، نه‌وه‌ ﴿ویتبع غیر سبیل المؤمنین نوله‌ ما تولى﴾ شوین به‌رنامه‌و ریبازی ناموسولمانان بکه‌وی نه‌وه‌ ده‌ست به‌ کاری ده‌که‌ین له‌ کاره‌که‌ی داو ده‌سه‌لات و توانای نه‌نجام دانی پی ده‌ده‌ین. بۆ زیده‌ گوهرابوون ریبازی چه‌وتی له‌لا خۆشه‌ویست ده‌که‌ین نه‌مجار به‌ره‌لالای ده‌که‌ین له‌ زه‌لکاری گوهرابوون دا بۆ خۆی هه‌نگای کۆیرانه‌ هه‌لێنی و سه‌ری لی بشیوی و نه‌زانێ چی ده‌کا!!!

وێرایی نه‌وه‌ش ﴿ونصله‌ جهنم وساءت مصیرا﴾ رۆژی قیامه‌ت فری دی ده‌ده‌ینه‌ ناو دۆزه‌خه‌وه‌ و نه‌و شوینه‌ ناخۆشه‌ی بۆ ده‌که‌ین به‌ جیگای هه‌وانه‌وه‌و خانووی هه‌تا هه‌تایی، به‌راستی نه‌مه‌ش خراپترین سه‌ره‌نجام و ناکامه‌ که‌ تووشی

ده‌بی و بۆ خۆی به‌ویستی خۆی و به ده‌ستی خۆی بۆ خۆی خولقاندووه و که‌سیش ده‌سوودی پێ نایا.

هه‌ر که‌سی که‌ش له نایین پاشگه‌ز بێتته‌وه رۆژی قیامه‌ت جگه له ریگای به‌ره‌و دۆزه‌خ ریگای تری نیه و هه‌کوو له نایه‌تیکی تردا ده‌فرموی: **«وَرَأَى الْمَجْرَمُونَ النَّارَ فظنوا أنهم واقعوها ولم يجدوا عنها مصرفا»** الکهف/ ۵۳ ته‌م نایه‌ته به‌روونی ناماژهی نه‌وه‌ی تێدایه که هه‌ر که‌سی که به‌ویستی و ئیختیاری خۆی رێبازی که‌ بگرێ و بۆ خۆی په‌سه‌ندی بکا و پێی رازی بێ خودای بالا ده‌ست به‌ره‌للای ده‌کاو لێ ده‌گه‌ڕێ به‌ ئاره‌زووی خۆی چی ده‌کا بیکا، به‌لام رۆژی قیامه‌ت سزاو تۆله‌ی دا‌په‌روه‌رانه‌ی لێ ده‌ستینێ چونکه بۆخۆی ریگای شه‌ر و به‌د به‌ختی گرتۆته‌به‌ر و له‌شه‌قامه‌ ریگای خودا‌ناسان لای داوه، بۆخۆی به‌ ده‌ستی خۆی مالی خۆی وێران کردووه! جا که‌سی که‌ دژایه‌تی پیغه‌مبه‌ر بکا و دووبه‌ره‌کی بێتته‌وه له‌ نیتوان کۆمه‌لی موسو‌لمانان دا، له‌ نایین هه‌لگه‌ڕێتته‌وه، نه‌وه له‌ ره‌حه‌مه‌تی خودا دووره‌و لیخۆش بوونی بۆ نیه! چونکه نه‌وه هه‌ڵیه‌ش په‌یدا که‌ره بۆ خودا.

هاوئل دانان بو خوداو سه ره نجامی، شه یتان و نه تواره
به ده کانی، یاداشی کرده وه

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١١٦﴾ إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنْتَذَارًا وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا شَيْطَانًا مَرِيدًا ﴿١١٧﴾ لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ﴿١١٨﴾ وَلَا ضِلَّتْ لَهُمْ وَلَا مِئْتَهُمْ وَلَا مَرْنَهُمْ فَلْيَبْتِكُنْ عَادَانِ الْأَنْعَمِ وَلَا مَرْنَهُمْ فَلْيَغْيِرُنْ خَلْقَ اللَّهِ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُبِينًا ﴿١١٩﴾ يَعِدُهُمْ وَيُمِيتُهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢٠﴾ أُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَحِيضًا ﴿١٢١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾

نایه تی (۱۱۶) به یوه ندی به چیرۆکی طوعمه وه ههیه، چونکه نه گهر نه وه
له نیسلام هه لئه گهرا یوه له ره حمه تی خودا بنی بهش نه ده بوو، چونکه هه موو
تاوانیک له وانیه لیخوش بوونی هه بنی جگه له شیرکه. زانایان فرمویان هه نایه تی

﴿ومن يشاقق الرسول﴾ نساء/ ۱۱۵ نایه تی ﴿إن الله لا يغفر أن يشرك به﴾ به هوی طوعمه ی کوپی توبه یریق هاتوونه خواری. نه وه بوو که پیغه مبه ر ﷺ که برپاری له ملدانی طوعمه ی دا، هه لات بو مه که و له نایین هه لکه پرایه وه، دایسی له وی کوژا. پمروه ردگار نایه تی ﴿إن الله لا يغفر أن يشرك به﴾ تا ده گاته ﴿فقد ضل ضلالا بعيدا﴾ ده رباره ی نه و ناردو ته خواری.

﴿إن الله لا يغفر أن يشرك به﴾ دلنیا بن خودا خوش نابی که هاویه شی بو دابنری، که سییک شمریک بو خودا دابنی خودا لی خوش نابی، واته: که سییک به بی تو به کردن له سمر نه و گونا هه بمری، ره حمه ت و لیخو ش بوونی خودا نایگریته وه، به لام ﴿ويغفر ما دون ذلك لمن يشاء﴾ پمروه ردگار نه گمر مه یلی لی بی له تاوانه کانی تر خوش ده بی- که سییک تاوانی جگه له شیرک- ی لی روودرابی نه وه ده که ویتته بمر ویست و ناره زووی خودا ناره زووی لی بو لی خوش ده بی ناره زووی لی نه بوو لی خوش نابی.

چونکه هاویه ش پمیدا کردن بو خودا له ژور هه موو تاوانیکه وه یه ﴿ومن يشرك بالله فقد ضل ضلالا بعيدا﴾ که سییک هاویه شی بو خودا به رخوا بیینی نه وه ریگای راستی لی گووم بووه، زور له حق و راستی دوور که وتو ته وه، که وتو ته زه لکای گومرایی به وه، روشنایی لی وون بووه، خو ی به فه تاره ت داوه خه ساره ت مه ندی دونیا و قیامه ت بووه، خو ش به ختی و کامه رانی هه ردو و جیهانی له کیس چوه، چونکه هاویه ش دانان بو خودا گومرایی به که عه قل و هو ش تیک ده دا، صه فای گیان لیل ده کا، هاویه ش پمیدا که ده کاته به نده ی نه لقه له گوئی خه ون و خه یالی پروپوچ، هاوه ل دانان بو خودا نه و به ری بیس بوونی گیان و چه واشه کردنی عه قله، می شک و دل و ده وونی هاویه ش پمیدا که ده بیتته هیتلانه ی بیر و بوچوونی گهنده ل و خه یالی پروپوچ.

نەم نایەتە بەم دەقە لە گەڵ تۆزیک جیاوازی لەو پێش را بووردو^۸ بۆ مەبەستیکی تر هاتبوو لێرەدا جاریکی تر نایەتە کەمی دووبارە کردووە چونکە شارەزایی کردن و نامۆزگاری کردنی ئادەمیزادان لە روانگەیی بەدەر خستنی مانای مەبەست و سەرەکی و جەخت لە سەر کردنی سوود بەخش دەبێ، دووبارە کردنەوێ نەم دەقە لەم سوورەتەدا بۆ هەلکەندنی رەگ و ریشالی شیرک و بێپەرستی بوو لە دەروونی ئادەمیزاد دا، بۆ پاک کردنەوێ دڵ نەخۆشەکان بوو لەم شیرپەنجەییە، کەوابوو پووچەل کردنەوێ بیروباوەری شیرک و بێپەرستی بە هەموو جوۆرە کانیسەو سەنگەری دژایەتی و بەرامبەرکردنی ئیسلامە! کەوابوو چ رەخنەییەک لەم دووبارە کردنەوێ ناگیرێ چونکە مەبەستە کە روواندنی بپروا بە خوا و هەر شە کردنە لە ناکامی شەریک بۆ خودا دانان و دەرچوون لە یاسای سروشت کە پێچەوانەی داخواری عەقل و هۆشی ساغ لە گەڵ زانیاری دا یەک ناگرێوە.

تیرمیزی دەگێڕێتەو دەلی: ئیمامی عەلی فەرمویتە لە قورئان دا هیچ نایەتیەک بە ئەندازەی نەم نایەتە ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ... الْآيَةَ﴾ م لا خۆشەویست نیە.

بە کورتی تاوانی شەریک بۆ خودا دانان تاوانیکی هەرە گەورە و زێدەرەوێیە کە خودای مەزن بپاری لە سەر داو و هەر شەیی کردووە بەو کە لێخۆشبوون لەو گوناھە نیە نابێ هەر کەسێک موشریک بێ و بەبێ تۆبە بە موشریکی بمرێ سزای دۆزەخەو هەتاھەتایە تێیدا دەمینیتمەو، لێخۆش بوون لە تاوانی تر جگە لە شیرک- ئەو پابەندە بە ئارەزووی خوداوە؛ ئارەزووی لێ بوو خۆش دەبێ ئارەزووی لێ بوو خۆش نابێ. ئەو موشریکانە سەیرە کەیان لەو دایە ﴿إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنَاثًا﴾ کە تاعەت دەکەن، کە داوای ئەنجام دانی کاریک دەکەن، یان هاوار دەکەن، رووناکەنە خودای بالا دەست و بەتواناوەسەلات! بەلکو روودەکەنە گۆپی

^۸ سەیری نایەتی ژمارە (۴۸) بکە لەم سوورەتەدا.

مردوویک که تازه دهسه لاتنی زهره رو زبانی هیچی نه ماوه! یان پهنا ده به نه بدر بته
 میینهی وه کوو (لات) و (عوزا) و (مهنا) و نهم جوړه بتانه.
 حهسه نی به صری ده لئی (اناث) لیره دا به مانای همر شتیک مردوو بی و
 گیانی تیدا نه بی، وه کوو به رد و داره وشکل! بیگومان له سه رده می هاتنه
 خواره وی قورنان دا هه موو بنه مالو هوژیک بیتیکیان هه بوو: پتیاں ده گوت: (انثی
 بنی فلان).

یان هاوار ده که نه فریشته کان که قورنان ده لئی کافره کان پتیاں وابو کچی
 خودان! وه کوو ده فرموی: **(وجعلوا الملائكة الذين هم عباد الرحمن اناثا)**
 الزخرف/ ۱۹

ما موستا سید قطب ده فرموی: عه به کان له سه رده می نه زانی دا پتیاں
 وابو: فریشته کان کچی خودان نه مجار هاتون و وینهی نهم فریشتانه یان له به رد و
 دار دروست کردووه و ناوی میینه یان لی ناو و کوو: (اللات، العزی، المناة) نهم
 جوړه ناوانه، نه مجار له روانگی نه ووه که نهم تیمسالانه و نمونه و وینهی کچی
 خودان په رستوویان بۆ نه وی به خه یالی خو یان له خودایان نریک بکه نه وه، نه مه
 بیرویا وهری سه رده تاییاں بووه بهم بۆ نه وه په رستشی بته کانیان کردووه دواپی نهم
 بنه ما نه فسانه ییه یان له بیر چۆ نه وه و خودی بته کانیان په رستوه و راسته و خو
 طاعه تی نه وانیان کردووه.

تابو جوړه نه و نه فامانه یان دارو به ردیان ده په رست، یان شهیتان و نه و جوړه
 شتانه یان ده په رست! که لپی ده فرموی هوژی (به نو موله یح) له هوژی خوزاعه
 جندو که یان ده په رست که شهیتانیش له و توخمه یه!

به لام له واقعیت دا نه وانه به ردو دار و فریشته ناپه رستن به لکو **(وان
 يدعون إلا شیطانا مریدا)** عیبادت و په رستش نه نجام ناده ن بۆ که س جگه له
 شهیتانیکه به د ره فتار و راهاتوو له سه ر له خشته بردنی ناده میزادان. که نه و
 شهیتانه کان و سه رچاوه ی هه موو خراپه و خراپه کاری به که، نه و له ناده میزادان
 ده کا بته په رستی بکه ن، فریشته کان به خودا بزاسن! که وابو: له حه قیقه ت دا نه و

خه لکه شهیتان ده پرستن و فرمانبرداری نمون، نهو شهیتانه ی که **﴿لَعْنَهُ اللَّهُ﴾** خودا نه فرینی لی کردووه له ره حمهت و بهزهیی خوی دوری خستوتهوه، سوکایه تی پی کردووه، له هه موو شتیگ بی ریز و بی نرختره، چونکه نهو نه فرین لیکراوه بانگهوزیکری شه پ و فساد و بیروباوه ری پروپوچ و چهواشه کاری ده خاته دل و دهروونی ناده میزاده وه. به شیک له خراپه کاری و گومپایی کردن و بانگهوازی کردنی بو چهواشه کاری نهو نه فرین لیکراوه نهوه بسو سویندی خواردو **﴿وَقَالَ لَاتُخْذَنَ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيْبًا مَّفْرُوْضًا﴾** وتی: په یمان بی که له بهنده کانت بهشی خوم دا بهرم و هه لیان خه له تینم و بیان که مه قوتابی و نه لقه له گوئی خوم، پابهندی فرمان و ناموژگاری په کانم بن وه کوو له شوینیکی تردا قورشان له سر زویانی شهیتان بومان ده گیریتموه که پر ماندوویه تی و هه ره شه ی کردووه و تویه تی: **﴿وَلَا غُوْنِيْهِمْ اَجْمَعِيْنَ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِيْنَ﴾** الحجر/ ۳۹-۴۰ په یمان بی ده بی هه موویان گومپا بکم جگه له بهنده راستاله کانت، نهوانه ی خو ده خه نه په نا توهو به پرستی لی ده برین بو خودا پرستی! دیاره نهوانه من دهستم به سهریان دا نارواو بوم هه لناخه له تین. **﴿وَلَا ضَلٰهُمْ﴾** په یمان بی ده بی ریگای راستیان لی گوم بکم، نه هیلم بیروباوه ری حق بچیته دل و دهرونیانه وه به هیوای پروپوچ و بیروباوه ری ناراستموه خه ریکیان ده کم **﴿وَلَا مَنِيْهُمْ﴾** له ززهت رابواردنی دنیایان له پیش چاو شیرین ده کم، ریگای گمرا نه وه و تویه کردنیان لی ده گرم و هه لیان ده خه له تینم، پیمان ده سه لمینم که جارئ زووه و هختی تویه کردنیان نه هاتووه، تاله کیسیان ده دم و ده یانگیه نه حاله تی غه غه ره و نهو کاته ی که ده رگای تویه یان لی ده به ستری.

﴿وَلَا مَرْفَعُمْ﴾ فرمانیان پی ده کم به گومپا بون **﴿فَلْيَتَكُنْ اٰذَانُ الْاَنْعَامِ﴾** وایان لی ده کم ده بی مالیات و ناژه لی خوین نیشانه دار بکم و تاییه تیان بکم بو خوتوو قوریانی بته کانیان که ده هاتن و شتریان ده کرده (به حیره) گوچکه یان ده بری یان ده یانقه لاشته وه ده یانکرده مولکی بته کانیان و نیتر نه ده بوو که س

سواری نهو و شتره بیی، یان باری لی بار کا، یان نه‌گهر و شتریک (ده) سکی بگردایه هم‌موریان میینه بونایه نیتر نهو و شتره ده‌کرا به (سائبة) و مولکی تاییه‌تی بته‌کانیان ده‌بوو، نه‌ده‌بوو کس سواری بی یان شیر ی بدوشی و بیخوا، جگه له بیچووه‌کهی خوی و که‌سیکی بی هیز.

و شتریکیش نه‌گهر نیترو مییه‌کی به سکیک ببوایه ده‌یانکرده (وصيلة) له‌به‌رخاتری بیچووه میینه‌که نیره‌که‌شیان سهر نه‌ده‌بری. نه‌ده‌بوو نافرده‌تیش شیر ی بخواته‌وه، به‌لام بو پیاوه‌کانیان ره‌وابوو شیر ی نهو جوړه و شترانه بخونه‌وه.

ماموستا شیخ (محمد عبده) ده‌فهرموئ: نه‌م کرده‌وانه‌یان: واته نیشانه‌کردنی و شتره‌کانیان تاییه‌ت کردنیان به بته‌کانیان له پروپوچ ترین داب و نهرتی بتپهرستیان بوو! بویه ناوا به تاییه‌تی باسی کرد، نه‌گینا نه‌مه‌ش له خانه‌ی بیروپروای پروپوچ گومرایی بوون دایه^۱.

﴿وَلَا مَرْمَرٌ فَلَیْغَرْنَ خَلْقَ اللَّهِ﴾ فهرمانیان پی ده‌که‌م که دروست‌کراوی خودا بگورن، ناژه‌لیان بخه‌سینن جه‌سته‌ی خویان بکوتن به‌تاییه‌تی ده‌ست و پهل و دم و چاویان که جوړه‌ها وینه‌و نیشانه‌ی لی دروست ده‌کن به هوی کوتانه‌وه، دیاره نه‌مه‌ش گورانکاری به له دروست کراوانی خوداداو کاریکی حرامه! چونکه نه‌گهر گوچکه برینی ناژه‌ل حرام بی نه‌دی چون چاوه‌ل‌کولین یان لوت برین و داخ‌کردن و نه‌م جوړه کارانه‌ی که بری فرمان‌په‌واو ده‌ره‌به‌ک و پادشای مله‌پور و خوانه‌ناس ده‌رباره‌ی ناده‌میزاد کردوویان ره‌وايه؟!

به‌کورتی همر کاریک شیوه‌ی روخساری سرووشتی بگورئ و شرع نه‌هی لی کرد بی نه‌م نایه‌ته ده‌یگریته‌وه به گورانکاری له دروست کراوی خودا حسیب ده‌کری، خاوه‌نانی شه‌ش کتیه‌به ده‌دیشه‌کان ده‌دیسیتک له نیبنو مه‌سعووده‌وه ده‌گیرنه‌وه لای نیمام نه‌حمه‌دیش همر به ص‌حیح حسیب کراوه ده‌لی: ((لَعَنَ اللَّهُ الْوَاشِمَاتِ وَالْمَتَوَشِمَاتِ وَالنَّامِصَاتِ وَالْمُتَنَمِّصَاتِ وَالْمُتَفَلِّجَاتِ لِلْحَسَنِ، الْغَيْرَاتِ

^۱ تفسیر المنار ج ۵/ ۴۲۸.

خلق الله عز وجل)) نه مجار ده‌لی: دهی نه فرین لهو که سانه بی که پیغه مبه‌ری
خودا نه فرینی لی کردون چونکه فرمانی پیغه مبه‌ری ﴿فامرانی خودایه و ما
آتاکم الرسول فخذوه و ما نهاکم عنه فانتهوا﴾ الحشر/۷.

کۆمه‌لیک له رافه کهرانی قورشان ده‌لین: لیره‌دا مده‌ست به (خلق
الله) نایینی خودایه واته (خلق الله) دهق به مانا (دین الله) یه نه مه رای
نیینوعه بباسیشه!! به لگه‌شیان ثم نایه‌تیه که ده فرموی: ﴿فاهم وجهک للدين
حنيفا فطرت الله التي فطر الناس عليها لا تبديل لخلق الله﴾ الروم/۳۰
پیغه مبه‌ریش ﴿لهم باره‌وه ده فرموی ((کل مولود یولد علی الفطرة فأبواه
یهودانه، أو نصرانه، أو مجسانه...)) تاج/۱-۶-۲۷

جا شه‌یتان که نه مه هه‌لس و کموت و ره‌فتاریه‌تی له گه‌ل ناده‌میزاد دا
چۆن ده‌بی ناده‌میزاد بیکه‌نه گه‌وره و پشتیوانی خۆیان!!

خو ﴿ومن يتخذ الشيطان وليا من دون الله فقد خسر خسرانا مبينا﴾
که‌سیک شه‌یتان بکاته وه‌لی و گه‌وره و خوشه‌ویستی خۆی، به پیشه‌نگ و رابه‌ری
خۆی بزانی و شوینی بکه‌وی، بیگومان خه‌ساره‌تمندی دویاو قیامه‌ته، له هه‌موو
حالی‌ک دا به‌ده‌خت و مال ویرانه، به‌هیچ شتی‌ک نه‌و خه‌ساره‌ته‌ی بۆ پر نایته‌وه.
چی بکا باری لار بووی بۆ راست نایته‌وه! چ زیانی‌ک له‌وه گه‌وره‌تره نامۆزگاری
قورشان پاشگوئ بخاو شوین شه‌یتان بکه‌وی؟ واز له ریبازی راستی قورشان بی‌نی و
بچیته سمر ریبازی زه‌لکاوی گومرایی شه‌یتان؟!

شه‌یتانی نه‌فرین لیکراو هه‌میشه ﴿یعه‌هم﴾ به‌لینی پروو پووچ و بی بناخه
ده‌دا به په‌یره‌وانی خۆی، به شتی درۆو بی بناخه هیواداریان ده‌کا! پییان ده‌لی:
نه‌گه‌ر له مال و دارایی خۆتان بیه‌خشن هه‌ژار ده‌که‌ون، نه‌گه‌ر به رۆژوو بن نه‌خۆش
ده‌بن، پییان ده‌لی: نوژ کردن، خودا په‌رستی دواکه‌وتوویی به!! ﴿ویمنیهم﴾ له هه‌مان
کات دا هیواداریان ده‌کا به شتی پروو پووچ، پییان ده‌لی: قومار بکه‌ن ده‌وله‌مه‌ند
ده‌بن، دزی بکه‌ن، ته‌رازویازی بکه‌ن، ده‌ستی نه‌م و نه‌و بی‌رن مال و دارایی

کۆده‌که‌نموه خۆشبه‌ختی دونیاو قیامت به‌ده‌ست ده‌هینن، به‌م جوړه چی‌یان پی
ده‌لی درۆیه، چی واده‌یان ده‌داتی نا‌کامی پی‌چه‌وانه‌یه، چی واده‌و په‌یماتیکیان پی
ده‌دا پووج و به‌تاله و هه‌لبه‌ستراوو و خه‌یاله، هه‌ر له‌چوار چی‌وه‌ی به‌لین و واده
پروویوچه‌کانی شه‌یتانه هه‌موو نمو بانگه‌وازی و بانگه‌شه‌یه‌ی که له‌رئی
ئاده‌میزادانی په‌په‌وی کارانی شه‌یتانه‌و ئاراسته ده‌کرین! که شه‌وانیش هاوړئی
خراب و مامۆستای خانین و دایک و باوکی ناپه‌سه‌نده که شه‌مانه‌ش به‌ده‌وری
خۆیان ریگای گومپایی له‌پیش چاوی خه‌لک جوان ده‌که‌ن، کاری ناشیرین و
به‌دره‌فتاری له‌دلی گوئی بیسانیان دا شیرین ده‌که‌ن، یارمه‌تیاں ده‌ده‌ن له‌گومپایی
دا، په‌په‌و پروگرامی گه‌نده‌لی خۆیان و راوو بو‌چوونی چه‌واشه‌کاریان به‌ناو خه‌لک
دا بلاو ده‌که‌نموه، پله‌و پایه‌ی خۆیانی پی به‌رز ده‌که‌نموه و خه‌لکی ده‌که‌نه‌پرد و
به‌سه‌ری دا ده‌په‌رنه‌وه! شه‌م جوړه قوتابیان‌ه‌ی شه‌یتان له‌هه‌موو کات و شوینیک دا
هه‌ن.

جا که شه‌یتان راسته‌وخۆ یان ئاراسته‌وخۆ واده‌و به‌لین ده‌دا به‌په‌په‌وانی
خۆی، له‌راستی دا هه‌لیان ده‌خه‌له‌تین و فربوین ده‌دا، له‌خشته‌یان ده‌با (وما
یعه‌دم الشیطان إلا غورورا) شه‌یتان جگه‌له‌هه‌لفریواندن چ به‌لینیک ئادا به
شوینکه‌وتوانی خۆی، هه‌رچی پییان ده‌لی: پی‌چه‌وانه‌یه، قازانج و سوودیان له‌برئ
شت دا بو‌دیاری ده‌کا که شه‌و شتانه‌پرن له‌تیش و نازار و زیان؛ زیناکه‌ر، قوما‌ر
که‌ر، عه‌ره‌ق خۆر، که‌پیی وایه له‌هزه‌ت ده‌بینی له‌کاره‌که‌ی له‌حه‌قیقه‌ت دا
له‌هزه‌تیک کاتی‌به‌و به‌شوین شه‌و خۆشی‌یه کاتی‌به‌دا نازار و تیش و زیانی
هه‌میشه‌یی بو‌په‌یدا ده‌بی سهره‌نجامی خراب و مالویرانی له‌دونیا‌دا وپرای سزای
به‌تیشی قیامه‌تیاں که‌خودا نه‌بی که‌س نازانی چۆنه‌و چه‌نده‌!!

روژی قیامه‌تیش که‌رپه‌وانی ریبازی شه‌یتان، هه‌له‌خه‌له‌تاو و گومپایان به
چاوی خۆیان واقیعه‌که‌ده‌بینن و هه‌ست به‌خه‌ساره‌تمه‌ندی خۆیان ده‌که‌ن ده‌یانموئ
فشار بو‌شه‌یتان بینن و ده‌که‌ونه سهرزه‌نشتی و لۆمه‌کردنی، وه‌لامی شه‌یتان بو
شه‌وانه‌شه‌وه‌یه: که‌قورئان تۆماری کردووه به‌م به‌لگه به‌هیزه‌بو‌ریان ده‌داو نیتر

قسه‌یان نامینئ ده‌فرموی: ﴿وقال الشیطان لما قضی الامر: ان الله وعدکم وعد الحق ووعدتکم فاخلفتکم وما کان لی علیکم من سلطان الا ان دعوتکم فاستجبتم لی﴾ ابراهیم/۲۲.

ناکامی شه هه‌لخه‌لتاوانه، نه‌وانه‌ی به قسه‌و واده‌و به‌لینئ شه‌یتان فریویان خواردوه‌و ناگری دۆزه‌خه ﴿اولئک ماواهم جهنم ولا یجدون عنها محیصا﴾ به‌لئ نه‌وانه‌ی ناوا به واده‌و به‌لینئ شه‌یتان هه‌لخه‌لتان، خانه‌ی دوایی وشوینی مانه‌وه‌ی هه‌تاهه‌تاییان ناگری دۆزه‌خه، هیچ شتیکی نییه نه‌وان له‌و سزا به‌ نیشه‌ رزگار بکا، که‌سیان ده‌ست ناکه‌وئ له‌و ناگره‌ بیانیاریزی، هیچ چاریکیان بۆ ناکرئ هه‌ل ده‌رئیندرینه‌ نیوئ! ده‌م و چاو ده‌ست و قاچ و به‌رو پشتیان به‌و ناگره‌ سوور ده‌کریته‌وه‌و هه‌لده‌پرۆزین و ده‌بنه‌ خه‌لوز و جاریکی تر پیستیان بۆ تازه‌ ده‌کریته‌وه‌ و سه‌ر له‌ نوئ ده‌سوئیندرینه‌وه‌ هتد.

دیاره‌ هه‌موو کاتیکیش کۆمه‌لیک هه‌ن به‌واده‌و به‌لینئ شه‌یتان هه‌ل ناخه‌لتین و گوئ بۆ فرمان و نه‌ه‌یه‌کانی ناگرن؛ نه‌وانه‌ کۆمه‌لی خودا په‌رست و خودا پیداون، بۆیه‌ دوا به‌دوای سه‌ره‌نجام و ناکامی هه‌لخه‌لتاوان و پا به‌ندانی ریبازی شه‌یتان ناکامی خودا په‌رستانیش ده‌ست نیشان ده‌کاو ده‌فرموی: ﴿والذین آمنوا و عملوا الصالحات﴾ نه‌وانه‌ی به‌روایان به‌ خوداو به‌ پیغه‌مبه‌ر و به‌نامه‌ی خوداو به‌رۆزی قیامه‌ت هه‌ناوه‌ و پا به‌ندی فرمان و نه‌ه‌یه‌ په‌روه‌ردگاران، رازین به‌قه‌زاو قه‌ده‌ری خودا، و پرای شه‌و به‌روا توکمه‌یه‌یان کردار و گوفتاریشیان باشه، خیر خواز و خیرۆمه‌ندن و چاکه‌ خواز و فرمان به‌ردارن، چییان لی یاساغ کراوه‌ توخنی ناکه‌ون و لی‌ی دووره‌ په‌ریزن ﴿سندخلهم جنات تجري من تحتها الأنهار خالدين فیها أبدا﴾ نه‌وانه‌ خودا ده‌یانخاته‌ ناو چه‌ند باخ و باخاتیکی رازاوه‌و دلگیر که‌ به‌زیر داره‌کانیان دا جوگه‌و جواری رون و ره‌وان ده‌کشین، نه‌وانه‌ به‌ ئاره‌زووی خو‌یان به‌ناو شه‌و باخانه‌دا ده‌گه‌رین، له‌ کو‌ییان بوئ له‌وئ هه‌لده‌دن، مانه‌وه‌یان له‌و به‌ه‌شته‌ دا هه‌تا هه‌تایی به‌و به‌رده‌وام تیی‌دا ده‌مینه‌وه‌ نه‌وه‌ش شه‌وپه‌ری به‌ مراد گه‌یشتن و پیگه‌یشتنه، ﴿وعند الله حقل﴾ شه‌وه‌ به‌لین و واده‌ی خودایه، به‌لین و ته‌فسیری ره‌وان

وادهی خودا همرگیز پیچهوانه نایهتی دی و چۆنی واده داوه ناوا دیته دی ﴿وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا﴾ کئی له خودا راست بهلین تره؟! کئی وه کوو خودا واده دروست و کار سازه؟! بیگومان کهس هیندهی خودا بهلین دروست و واده راست نیه، چونکه خودا کهرم و رهحمهت و فاضل و نیحسانی دهریای بی بنه و پرانهوهی نیه، بهسهر ههموو شتیئک بالا دهشتهو هیچی لی عاسی نابیی، چی بوئ دهیکا، چی بوئ دهیدا! به پیچهوانهی وادهو بهلینی شهیتان که ههمووی درۆو دهلهسهو ههلهتاندن و فریو دانه.

بهلی کهس له خودا ههوال راستر نیه، همر خۆی شایانی خودایهتی و پهروهردگارییهتی به! جگه لهئهو خودای بهحق نین!

نیمامی تیرمیذی هه دیسیئک ربوایهت دهکا دهلی: پیغه مبهرد ﷺ له وتاره کی دا دهیفرموو ((أَلَا إِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ وَخَيْرُ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ ﷺ وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا، وَكُلُّ مُحَدَّثَةٍ بَدْعَةٌ، وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ)). تاج ۱/ لا- ۵۳ فهرموودهی چوارهم.

۱- تییینی ئهوه دهکری که نهفرین کردن له شهیتان به تاییهتی دروسته، ههروهها نهفرین کردن لهو کهسانه که به کافری مردوون وه کوو فیرعهون و نه بوجهل و هامان و دروسته!

بهلام بهشیوهی شهخصی و دیاری کراو دروست نیه نهفرین له کافری زیندوو بکری! وهلی بهشیوهی گشتی و تیکرا دروسته له پاساوی کوفر و بییدییه که یاندا نهفرینیان لی بکری! ههروهها دروسته نهفرین لهسته مکاران به شیوهی گشتی بکری، چونکه خودا دهفرموئ: ﴿أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ﴾ هود/ ۱۸ ههروهها دروسته نهفرهت له یاخی بوان و سهریپیچیکمران بکری، چونکه پیغه مبهرد ﷺ دهفرموئ: ((لَعَنَ اللَّهُ السَّارِقَ يَسْرِقُ بَيْضَةً فَتَقْطَعُ يَدَهُ))^۱ دیاره نهمانهش همر بهشیوهی گشتی نهک بهشیوهی تاییهتی و شهخصی!!

^۱ رواه أحمد والشيخان والنسائي وابن ماجة عن أبي هريرة.

۲- دره‌بارهی خه‌ساندنی ئاژهل زانایانی شهرع به‌په‌وایان داناوه، نه‌گمر مه‌به‌ست له خه‌ساندنه‌که سوودی خاوه‌ن ئاژله‌که بی! وه‌کوو قه‌له‌وی‌یان رامبونی بی بۆ نیش کردن وه‌کوو نه‌وه جوانه‌گا ده‌خه‌سیندری بۆ نه‌وه‌ی جوتی پی بکری. به‌لام خه‌ساندنی ئاده‌میزاد هه‌رامه، چونکه ئازاریکی هه‌یه زۆر جار سهر ده‌کیشی بۆ مردن و وه‌کوو نه‌تک کردن وایه. جگه له‌وه که پیغه‌مبهر ﷺ نه‌هی لی کردووه؛ زیاد له‌وه سهر ده‌کیشی بۆ گه‌را برینه‌وه‌و کابرا مندالی لی نابێ و به پیچه‌وانی فەرمووده‌ی پیغه‌مبهر ده‌بی که فەرموویه‌تی ((تزوجوا الودود الولود هانی مکاتر بکم الامم)) تاج الاصول ج ۲/۲۸۳.

۳- ده‌بارهی داخ کردن و نیشانه کردنی ئاژهل به مه‌به‌ستی ناسینه‌وه و جیا‌کردنه‌وه‌ی له ئاژهل‌ی تر نه‌وه نه‌هی‌یه‌که‌ی پیغه‌مبهر ﷺ نایگیرته‌وه له صه‌حیحی موسلیم دا هه‌دیسیک ده‌گیرنه‌وه: نه‌نه‌س ریوایه‌تی کردووه ده‌لی: ((رايت في يد رسول الله ﷺ الميسم وهو يسم ابل الصدقة والضيء وغير ذلك حتى يعرف كل مال فيؤدي في حقه، ولا يتجاوز به الى غيره)). به‌ده‌ستی پیغه‌مبهر خۆیه‌وه ﷺ داخیکم بینی، وشتری زه‌کات و وشتری تالانی جهنک و وشتری تری پی داخ ده‌کرد، ههر جۆره‌ی له شوینیکی له‌شیا داخی ده‌کرد، هه‌تا به‌و شیوه وشتره‌کان بناسرینه‌وه و جیا بکیرینه‌وه، که هی زه‌کاتن، یا هی تالانین، یا هی شتی ترن، هه‌تا ههر جۆره‌ی بدری به پیشیاوی خۆی و نه‌دری به‌که‌سی تر.

به هه شت به هه وانته ده ست ناکه وی، به کرده وه و نیمانی ساغ ده ست ده که وی

لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا
يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ
مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ
نَقِيرًا ﴿١٢٤﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ
مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا ﴿١٢٦﴾

له نایه ته کانی پیشوو دا رۆلی شهیتانی روون کرده وه، له وه دا که به لین و
واده ی درۆ به په پیره وانی ده دا، بیگومان نه و خته خت و وه سه سه به بیان نه و
بانگه شه و فرت و فیله ی قوتابی به کانی نه نجامی ده دن، به ناو خه لک دا بلاوی
ده که نه وه، کاریگری به کی کهم تا زۆری ده بی له ده روونی خاوه ن نامه کان؛ (اهل
الکتاب) و پرئ موسولمانی برپا لاواز و تینه گه یشتوو دا، که و ابوو: گونجاوه که
لعرده دا کاریگری نه و هیواو ناواته شهیتانی به روون بکاته وه، له ته که نه وه شدا،
گرنگی کرده وه ی باش و پاداشی دیاری بکا.

نینو جهریر و نیبنو نه بی حاتهم له سوددی به وه ده گپرنه وه ده لی: چهن
موسولمانیتک و چهند جووله که به ک و چهند مه سیحی به ک له شویتیک دا به به ک
گه یشتن و لییان بوو به مقومقو، جووله که کان به موسولمانه کانیاں گوت: نیمه له

ئیه باشتین، نایینمان پیش ئایینی ئیه، کتیبی ئاسمانیمان پیش کتیبی
ئیه، پیغه مبره که شمان پیش پیغه مبره ئیه، ئیمه له سهر ئایینی
(ئیهراهم) این که سیکیش جووله که نه بی ناچیته به ههشته وه! مه سیحی به کانیش
هه مان قسه باسیان کرد، موسولمانه کانیش وتیان:

کتیبی ئاسمانی ئیمه دوا کتیبی ئیه هاتوه، پیغه مبره ئیمه دوا
پیغه مبره ئیه هاتوه، فرمانتان پی کراوه که واز له ئایینی خوتان بینن ئایینی
ئیمه قه بوول بکمن، ئیمه له ئیه باشتین، ئیمه له سهر ئایینی ئیهراهم و
ئیسماعیل و ئیسحاقین، که سیکه له سهر ئایینی ئیمه نه بی ناچیته به ههشته وه!
ئیتتر ئه نایه هاته خوارئ «لیس بامانیکم» پاداش و چوونه ناو به ههشت و
به ختمه وهی دونیاو قیامت به گیره ی پیخوشبون و هیواو ئاواتی ئیه نیه، «ولا
أماي أهل الكتاب» به گیره ی هیواو ئاواتی جووله که مه سیحی به کانیش نیه، به م
جۆره ئه قاعیده توکمه نه گۆره که ی ئیسلام دووپات ده کاته وه، قاعیده و یاسایه کی
گشتی و هه میشه ی یاسای کردوه و پاداش، که واته: پاداش و خوشبه ختی دواوژ
به گیره ی هیواو ئاره زووی ئیه نیه، پاداش و چوونه ناو به ههشت به گیره ی
بنه مایه کی دامه زراو قانون و یاسایه کی نه گۆر په پره وه ده کرئ، قانون و یاسایه ک
هه موو گه ل و نه ته وه یه ک له بهرامبره ی دا یه کسانن له و یاسایه دا، که س خزمی
خودا نیه، به لکو هه موو که سی به نده ی خودایه، کئ زیاتر به ندایه تی بکا، ئه وه
ریزی زیاتره، چی بچینی ئه وه ده دوری به وه «أن ليس للإنسان إلا ما سعى»، له بهر
خاتری که س ئه و قانونه ناگۆردئ! قانونه که ئه وه یه: خراپه کار سزای ده درئ و چاکه
کار پاداشی ده درته وه و که س سته می لی ناکرئ.

گه وه یی ئایین و ریزداری و رزگار بوون و سه رفیازی و په پره وانی ئایین
به وه نابئ یه کئ بلی: ئایینی من باشت و ته واته تره، به لکو پتویسته به گیره ی
ئایینه که ی کار بکا و کرده ی باش ئه نجام بدا، چونکه پاداش له سه ر کرده وه ده بی،
به هیواو ئاوات هیه شتیک نایه ته دی، نه رزگار بوونی ئیه ی موسولمان و نه

رزگار بوونی خاوه‌ن نامه‌کانی تر به هیواو ئاواتی بی کرده‌وه نابی، نایین بویه نیردراوه کاری پی بکری، نه‌ک بۆ خۆه‌لکیشان و خۆه‌لنان و شایی به خۆبوون. نه‌وه‌ش بزائن باشتین نایین نایینی نیسلامه، که نایینی راسته‌قینه‌ی نیبراهیمه، باشتین کردیش نه‌ویه: نیحسان نامیزی، نیحسانیش نه‌ویه: که خودا پهرستی ده‌که‌یت وای بکه‌ی که خوات لی دیاره، خۆ نه‌گهر تۆ خودات نه‌بینی بیتگومان نه‌و چاوی له‌تویه... نیحسان له‌هه‌موو شتیک دا پتویسته، ته‌نانه‌ت له‌سهر برینی ناژه‌لش دا پتویسته، که کیره‌که‌ی تیژ بی بۆ نه‌وه‌ی نه‌زه‌تی سه‌رپراوه‌که نه‌دا.

نه‌مه‌یه قانونی په‌روه‌ردگار ﴿من يعمل سوءاً یجـز به﴾ هه‌ر که‌سیک خراپه‌یه‌ک بکا تۆله‌ی لی ده‌ستیندرته‌وه، چونکه سزا به‌گه‌ره‌ی داب و نه‌رتی خودایی ناکامیکی سروشتیه بۆ کرده‌وه له‌سۆنگه‌ی کرداره‌وه په‌یدا ده‌بی، جا که‌سیک خراپه‌ بکاو شیای سزا بی ﴿ولا یجد له من دون الله ولیا ولا نصیرا﴾ جگه له‌خودا که‌سی تر نه‌یه بتوانی نه‌و سزایه‌ی له‌سهر لایا و لی خۆش بی، که‌س نه‌یه یارمه‌تی بداو له‌و سزایه‌ی رزگاری بکا، نه‌ نه‌و پیغه‌مبه‌رانی ئیوه خۆیان پیوه هه‌لده‌کیشن ده‌توانن سزاکه‌تان له‌سهر لایه‌رن نه‌ نه‌و شتانه‌ی کردوتان به‌خودا هومیدتان پتیا نه‌یه، هه‌موو نه‌وانه‌ هیواو ئاواتی سه‌وزن و له‌خه‌ون و خه‌یال به‌و لاوه‌هیچی تر نین.

ده‌گه‌پنه‌وه ده‌لین که نه‌م نایه‌ته‌هاته خوارێ حه‌زه‌تی نه‌بو به‌کر تینی لی په‌یدا بوو، په‌رسیاری له‌پیغه‌مبه‌ر کرد وتی: نه‌ی پیغه‌مبه‌ری خودا! جا کێ له‌مه‌ رزگاری ده‌بی؟؟ کێ هه‌یه خراپه‌یه‌کی نه‌بی؟ پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رموی: تۆ له‌ژیانی رۆژانه‌ت دا خه‌فته‌بار نابی گه‌ه خۆش ناکه‌وی؟ تووشی به‌لاو ده‌ردی سه‌ری نابی؟ وتی به‌لێ نه‌ی پیغه‌مبه‌ری خودا! نه‌وانه‌م تووش دین، فه‌رموی ده‌نه‌وه تۆله‌و سزاکه‌یه‌!

نیمامی موسلیم و که‌سانی دیکه‌ش له‌نه‌بوو هه‌ره‌یه‌وه ده‌گه‌پنه‌وه ده‌لین: که نه‌م نایه‌ته‌هاته خوارێ: له‌سهر شانی موسولمانان زۆر قورس بوو، هی وا هه‌بوو

به‌تموای تینی بۆ هات، چونه لای پیغه ممبر ﷺ و ناره‌ه‌تی خزیان ده‌ریپی، پیغه ممبر ﷺ فرموی: ((سددوا وقاربوا، فإن كل ما اصاب المسلم كفارة حتى الشوكة يشاكها والنكبة ينكبها)) واته: ریگای راست بگرنه بمر و به‌رده‌وام و دامه‌زراو بن له‌سمری میان‌په‌وی و مام ناوه‌ندی بن له‌ئیش و کارو هه‌لوستان دا، دلنیا بن همرچی دووچاری موسولمان ده‌بی ده‌بیته که‌فاره‌تی گونا‌هی، ته‌نانه‌ت چقلی دپکی به‌پی‌ی دا بچی، یان که هه‌لده‌نگوی، هه‌لده‌خلیسکی شه‌وه‌ سزای خراپه‌یه‌که که ته‌نجامی داوه‌و ده‌بیته که‌فاره‌تی.

فرموده‌ی پیغه ممبر له‌م باره‌وه‌ زۆرن، بۆیه‌ زۆریه‌ی زانایان پیتیان وایه: که نه‌خۆشی و به‌لای دونیایی ده‌بنه که‌فاره‌تی گونا‌ه.

بریکیش پیتیان وایه: که مه‌به‌ست له‌وه‌ تووش بوونی ده‌ردو به‌لاو کاره‌سات ده‌بیته که‌فاره‌تی گونا‌ه شه‌ویه که کاریگه‌رییان له‌ دل و ده‌روونی کابرا دا دروست بکمن و ببنه هۆی به‌هیز بوونی بیروباوه‌ری راست و شاره‌زووی کردنی کرده‌وه‌ی چاکی تیدا دروست بکاوه‌لی بنی بۆ راستالی و چاکی و به‌ندایه‌تی کردنی خودا. همر له‌ روانگی شه‌م یاساو قانونه‌وه به‌ گیره‌ی ته‌رازوه‌ خودایی‌یه‌که: ده‌فرموی ((ومن يعمل من الصالحات من ذکر أو أنثی) که‌سیک کرده‌وه‌ی چاک بکا و دل و ده‌روونی خۆی باش بکا، جا شه‌وه‌ که‌سه‌ نیرینه‌ بی‌ یان میینه‌ بی‌ به‌لام به‌مه‌رجیک ((وهو مؤمن) شه‌وه‌ خاوه‌ن کرده‌وه‌یه‌ خاوه‌ن باوه‌ر بی‌، موسولمانی راستال بی‌، ((فاولئك يدخلون الجنة ولا يظلمون نقیرا))^{۱۱} شه‌وانه ده‌خرینه‌ ناو به‌هه‌شته‌وه‌و پاداشی خزیان ده‌دریته‌وه به‌بی‌ شه‌وه‌ی به‌ شه‌ندازه‌ی شه‌وه‌ خاله‌ چاله‌ بچکۆله‌یه‌ی که‌وا له‌سهر ناوکی ده‌نکه‌ خورما هه‌یه‌ شه‌میان لی‌ بکری و لییان که‌م بکریته‌وه!

واته: که‌مه‌ترین شه‌ت له‌ پاداشیان که‌م ناکریته‌وه‌ که‌وا‌بوو ریگای به‌هه‌شت و خۆشه‌ختی و کامه‌رانی هه‌ردوو جیهان کرده‌وه‌ی چاک و هه‌بوونی بیروباوه‌ری راست و دروسته، ریگای دۆزه‌خ و به‌د به‌ختی هه‌ردوو دنیا کرده‌وه‌ی خراپه، هیچ کانیک

^{۱۱} النقر: النکة (خال) فی ظهر النواة.

خو هه لاهه سین به گهل و نه ته وه یه ک، به بنه مال وه خانه واده یه ک به پیغه مبر و پیاو چا کانه وه نایته هوی رزگار بوون له دۆزه خ! نه وه ی ناده میزاد رزگار ده کا له دۆزه خ کرده وه ی چاک و بیرو پای راست و پابه ند بوون به شه ر یعه تی خودا وه یه ...

نه مجار پاش روون کرد نه وه ی شه م حه ق یقه ته وه ده ست نیشان کردنی نه و تمراز وه وورد خوین و وورد بینه. پله و پایه ی خا وه ن با وه ران دیاری ده کا و پیناسه ی موسو لمانی راستال و بهنده ی گو پرایه لی خودا مان پی نیشان ده دا و ده فمر موی: **﴿ومن احسن دینا﴾** کی نایین و بیرو با وه ی جوانتر و راست تره؟ **﴿لمن اسلم وجهه لله﴾** له و کسه که به ته وه ی رووی له خودا بی دل و ده روونی جگه له خو شه ویستی خودا و نایینی خودا هیچی تری تیدا نه بی، جگه له خودا داوا و نزا له کسه تر نه کا، جگه له خودا کسه تر به شیای خودایه تی نه زانی، به ندایه تی همر بو خودا بکا، و پرای نه وه ش به نی خلاص و به دل بر وای زاتی و سرووشتی ته وه ی هدی **﴿وهو محسن﴾** کردار چاک و گوftar راست و شیرین ره فتار بی، له خراپه و خراپه کاری دوور بی! ره فتار و ره ووشتی قورنانی بی **﴿واتبع ملة ابراهيم حنيفا﴾** پمپر وه ی نایینی پاک و پیروزی نیبراهیم **﴿عليه السلام﴾** بکا، که بناغه ی نایینی نیسلامه و نایینیکی میان پر وه دوور له ها وه ل دیاری کردن بو خودایه و به ری یه و پا که له بت پرستی و بت پرستان! ریپر وه ی نایینی راست که نایینی نیسلامه نه مه یه که له نایه ته دا دیاری کراوه وه کوو خودا ده رباره ی نیبراهیم ده فمر موی: **﴿واذ قال ابراهيم لاییه وقومه انني بريء مما تعبدون، الا الذي فطرني فانه سيهدين وجعلها كلمة باقية في عقبه لعلهم يرجعون﴾** الزخرف/ ۲۶-۲۷. یان ده فمر موی: **﴿بل ملة ابراهيم حنيفا وما كان من المشركين﴾** البقرة/ ۱۳۰.

نیبراهیم یه کیکه له بهنده راستاله کانی خودا، ریز و پله و پایه ی تایه تی لای خودا هدی **﴿واتخذ الله ابراهيم خلیلا﴾** پمروه ردار نیبراهیمی هه لبار دووه ریز و پله و پایه ی کی دا وه تی ده شو به ی به خو شه ویستی دوست بو دوست!! جا که سیک نه وه نه لای خودا ریزدار بی، نه وه نه نزیک و خو شه ویست بی، خودا کرد بیستی به دوستی خو ی شیای نه وه یه که نایینه که ی په پر وه بکری و شوین

ریبازی بکهون، به کورتی پمروهردگار ففضل و به خششی خوی ررژاند به سمر نیبراهیم دا؛ سروشت چاک و پروا پاک خاوهن ژیری و گیانی خاوین، خواناس و تهقوا کار بوو، وره بهرزو چاو نهترس بوو بۆ دژایهتی کردنی شیرک و بت پهرستی! به جوریک که پلهی (أولوا العزم)ی پی دراوه، دوستی یهزدان و دوژمنی شهیتانه.

نه مجار وی ده چی بری کس له مانای نایهتی پیشوو گومانیکیان بۆ پهیدا بیی و بلین: مادام نیبراهیم دوستی خودایه ده بی لیک چوون و نزیکیکیان له زات و سیفات دا هه بی؛ نیت پمروهردگار بۆ رهواندنموی نمو گومانه نابه جیه، نمو روون ده کاتمه: که همرچی له ناسمان و زهوی دا ههیه؛ همرچی پلهو پایهیه کی هه بی، چهند جیاوازی هه بی له بهنده کانی تر له رووی رهوشت و بیروباوه پهوه، لهبرامبر خودادا بهندهیه کی گهردن که چمو فرمانبرداری زاتی بیچوونه!

بۆیه فرموی: ﴿وَلله ما فی السماوات وما فی الارض وکان الله بکل شیء محیط﴾ همرچی له ناسمانه کان و زهوی دا ههیه مولکی خودایه، وه هه موو که سی، له همر کوئ بی، وه همر پلهو پایهیه کی هه بی بهندهو دروستکراوی خودایه، همر خودا بۆ خوی کارگێر و ههلسورینموی هه موو بوونموره، همرچی بریار بدا، جی به جی ده کړی و کهس نیه بهرگری بکا، کهس نیه بتوانی هوکی نمو، بریاری نمو، پووچهل بکاتمه؛ چی بکاو چۆن بکا کهس نیه بتوانی بلی: بۆ وات کرد؟ بۆ وات نه کرد؛ کئ زات ده کا نمو پرسیارهی لی بکا؟!!

گهوهیی و به توانایی و بالا دهستی و دادپمروهی و دانایی و لوطف و رهحمهتی به جوریکه که همرچی دهیکا، همرچی بریار بدا لی باشتر نیه، جگه له ویستی نمویش هیچی تر نایهته جی و ناشبی بیته جی. زانیاری نمو و پرای دهسهلات و توانای هه موو شتیکیان داگرتووه، له ناسمان و زهوی دا هیچی لی هون نابێ، تهنانهت به نهندازهی میثقاله زهوه که متریش له نمو یا گهورهتر له میثقاله زهوهش له زانستی خودا گوم نابێ؛ جا خودایهک ناگاداری هه موو کردهوی بهنده کانی بی، سزاو پاداشیان بداتمه له سمر کردهوه کانیان؛ چاکه به چاکه خراپه به خراپه پیوسته نمو بهندانه ریبازیک ههلبێرن که پهسهندی نمو خودایه بی، بۆ

نمودی به ختموهری همدردو جیهانیان بۆ دهستهبر بیی و به فرت و فیتی شهیتان و قوتاییانی هه لئه خه له تین!

سه ربه رشتیاری هه تیوان، ریک خستنه وهی ژن و میری لیک زویر بوو

وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ
فِي الْكِتَابِ فِي يَتِمِّي النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُولَدْنَ مَا كُتِبَ لَهُنَّ
وَقَرَّ عَيْنُ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضَعَّيْنَ مِنَ الْوِلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا
لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾
وَإِنْ أَمْرًا خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا
أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ
وَإِنْ تُخْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ
فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَذَرُوهَا كَالْمُعَلَّقَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ
اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٢٩﴾ وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِنْ سَعْيِهِ
وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾

﴿وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ...﴾ وه‌کوو زانیمان نهم سوره‌ته؛ سوره‌تی نیساء، دووباسی گشتی و گرنگی له خۆ گرتوون، یه‌که‌میان حوکه‌مکانی نیسلام ده‌رباره‌ی نافرته و هه‌تیوو و خزمایه‌تی و میراتگرتن و زاواو خه‌زوری، دووهم روونکردنه‌وی بنه‌ماکانی نایین و حال و چۆنیه‌تی (نه‌هلی کیتاب) جووله‌که‌مو مه‌سیحی‌یه‌کان و دوو‌پرووه‌کان و باسی جیهاد و شه‌ر کردن له‌گه‌ل خوانه‌ناسان دا نه‌مجار لی‌ره‌دا دیتموه سهر روون کردنه‌وی بریار و حوکه‌مکانی نیسلامی ده‌رباره‌ی نافرته و هه‌تیوو و زه‌بوونه‌کان و پتموکردنی په‌یوه‌ندی نیوان ژن و میرد و دادپه‌روه‌ریی کردن له‌نیوان ژنه‌کان دا بۆ که‌سێک که زیاد له ژنیکی هه‌بی!

مامۆستا سید قطب ده‌فه‌رموئ: نایه‌ته‌کانی سه‌ره‌تای نهم سوره‌ته بری پرسیاری ده‌رباره‌ی نافرته‌تان هه‌ینایه‌ پتیشه‌وه دیارده‌ی پرسیار کردنی موسولمانان و هه‌مولدانیان بۆ زانیسی نه‌حکامی نیسلامی ده‌رباره‌ی لایه‌نه‌کانی ژانیان مانایه‌کی تایه‌تیا ده‌به‌خشی له‌کو‌مه‌لگای نیسلامی دا که تازه پیک هاتبوو، لی‌که‌دانه‌وه‌ی حمز و شاره‌زووی موسولمانه‌کانیش بوو ده‌رباره‌ی زانیسی حوکم و یاسای ژانیان:

بی‌گومان نمو له‌مرزه هه‌ژاندنه‌ی که وه‌رسوپان له‌داب و نه‌رتی نه‌زانی‌یه‌وه بۆ ژیر سایه‌ی نیسلام له‌دل و ده‌روونی نمو موسولمانانه‌دا هه‌ینایه‌دی هه‌ژاندنیکی به‌هیز بوو له‌مرزاندنیکی بوو له‌ناخه‌وه سه‌ری هه‌لدا! به‌جۆریک نمو موسولمانانه له‌هه‌موو دابو نه‌رتیکی سه‌رده‌می نه‌زانی که‌وتبوونه گومانه‌وه، له‌وه ده‌ترسان که نیسلام سه‌ربینی‌یه‌ یان گۆپانکاری تیدا کردبن، بۆیه هه‌ولیان ده‌دا بزائن: حوکمی نیسلام ده‌رباره‌ی هه‌موو هه‌لس و که‌وتیکی رۆژانه‌یان چۆنه‌و چۆن نه‌یه؟؟ نا نهم دل وشیا‌ری و به‌په‌روش بوونه‌یان بۆ نه‌وه‌ی هه‌موو کاروباریکیان له‌چوار چیوه‌ی حوکمی نیسلام دابو و له‌گه‌ل ناوه‌پۆکی نایین یه‌که‌ بگرنه‌وه دیارده‌یه‌کی رون و ڕوکارای نمو سه‌رده‌مه‌بوو هه‌رچه‌نده هه‌ندێ ماکی نایینی کۆنی سه‌رده‌می نه‌زانی - له‌بری موسولمان دا به‌دی ده‌کرا! به‌لام گرنگ نه‌وه‌بوو: تیکرا هه‌ولی نه‌وه‌یان ده‌دا کرداو گو‌فتار و ره‌فتاریان له‌بازنه‌ی حوکمه نیسلامیه‌کان ده‌رنه‌چی و

لہبەر روښنایی تیشکی ښو نایینه دا خو څارایش بدن و لهو یاساو هوکمانه دهنه چن.

بیگومان موسولمانان له ناخووه هستیان بهوه ده کرد که پیوستیان به زانینی هوکمی نیسلامی هیه، چونکه ښو هوکمانه یاسای ښایینی تازه یان بو پیک ده هینان به گرم و گوړی بهوه همولی ښو زانیاریانه یان ددها، مدهبه ستیشیان ښووه بو: هوکمی نایینه که یان و واقعی ژبانیان هاوترازوو بن، ښوان تازه له داب و نمریتی سمرده می نه زانی بهوه هلکه ندرابوون و وازیان لهو بیروباوهره کوون و میژوویی باوک و باپیری خوړان هینابوو، مدیل و سوزیکی داب و نمریتی ښو سمرده مه یان له میښک دا مابوو، له هه مان کاتیش دا له ناخووه هستیان بهه گرنگی ښم گوزرانکاری به سمرتاسمری به ده کرد که نیسلام بهرپای کردبوو.

نا لیره دا پاداشی ښو همولدان و حمز له پرسیار کردنه یان دهرده که وو بهرووبومی راستگوویی و سووربوونیان له سمر همولدان بو زانینی هوکمه کانی نیسلام نومایان دهن، ښو هتا پمروردگار، په زادانی پاک بو خوئی وه لامی پرسیاره کانیان ددهاتموه ﴿وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلْ اللَّهُ يَفْتَكُم﴾

نیمامی بوخاری ﷺ ده دیستیک ده گیریتموه له عائیشموه (ره زای خوای لی بیت) که دهرپاره ی ښم نایه ته فرمویه تی: ښووه ښو پیواوه: که کهجه تیوی خزم و مندالی ده که ویته لا، هه میراتگریه تی هه سمرپرشتیاریه تی، کهجه تیوه که مال و سامانی هدیو تیکه لاو به مال و سامانی پیواوه میراتگره که ی بووه، پیواوه که بووه ته هاویه شی له ماله که دا، کهجه که وهختی شوی دی پیواوه که بو خوئی له بهر هه هویه که بی نایه وو ماره ی بکا و بیکاته خیزانی خوئی، یان هی کوړی، له بهر مال و سامانه که شی نایدا به که سیکي بیگانه و ری شوو کردنی لی ده گری، ښم نایه ته بهو بو نهوه هاتوته خواری.

ښینو ښبی حاتم له سوددیوه ده گیریتموه ده لی: جابیر کهجه مامیکی ناشیرینی هه بو، ښو کهجه مال و سامانیکي زوری له باوکی بهوه بو بهجه مابوو، جابیر بو خوئی نهیده ویست ماره ی بکا، نه شی ددها به شوو به کهسانی تر، نهوه کوو

میرده کدی ماله کدی بدری، جابیر لہم باره وه پرسباری له پیغه ممبر ﷺ کرد و نهم نایه ته هاته خواری: که ده فمرموی: «وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ» نهمی پیغه ممبر! داوای فتهوات لی ده کمن دهر باره ی نافره تان و مافی گشتی یان، مافی ژن و میردایه تی یان، مافی دارایی و مافی رهفتار کردن له گه لیانداو به یه کسانی و به یه ک جاو له کاروباره کان دا ته ماشا بکرین له گه ل پیاواندا، یه کسانی کردن له گه لیان دا له هه لس و کموت و پیکه وه ژیان و چاره سهری و لیک زویر بوون و کیشمو سهریچی نافره ت و نهم جوړه شتانه «قُلْ اللَّهُ يَفْتِيكُمْ فِيهِنَّ» بلی: خودا فتهواتان بو ده دا، نهم بابته تانه تان بو روون ده کاته وه، بریاری راست و دروستان له باره ی نافره ت وه بو دیاری ده کا! ههروه ها «وَمَا يَتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتَامَى النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا تَرْجُونَ مَا كَتَبَ لَهُنَّ» لہم قورنانه ی که به سهرتان دا ده خویندریته وه حوکم و بریاری تریشیان فیر ده که مین وریگی راستان بو روون ده که مینه وه، دهر باره ی نهم نافره ته هه تیو و چه تیوانه ی که ئیوه میراتی دیاری کراوی خویشان پی ناده ن، نهم به شه میراته ی که بویان دیاری کراوه، ئیوه جلمو گیریان لی ده کمن و نایان ده نی، مافی شوو کردن به ناره زووی خویشان لی قه ده غه ده کمن و ناهیتلن به ویست و خوا هیتتی خویشان شوو بکمن!

مالی هه تیوان داگیر ده کمن و نایانده نه وه؛ خو ده پاریزن له ماره کردنی نهم کچه تیوانه ی که میراتگر و سهریه رشتیاریانن؛ نه بو خویشان ماره یان ده کمن، نه ده یان دهن به شوو به کسانی تر!

«وَتَرْغَبُونَ أُنْ تَنْكَحُوهُنَّ» ده تانه وی ۲ نه گمر جوان بن مالیان هه بی ماره یان بکمن، نه گمر ناشیرین بوون خویشان ماره یان نه کمن و له بمر خاتری ماله که یان به شووشیان نه دهن!!

داب و نه ریتی سهرده می نه زانیتان وابوو که نهم کچه هه تیوانه ی ده که ونه ئیر سهریه رشتیاری تانه وه میراتی دیاری کراوی خویشیان نه دهنی! نه گمر جوان بوون و به ده لتان بوون ده تانه وی له خویشیان ماره بپرن، نه گمر ناشیرین بن بو خویشان

ماره یان ناکمن و لمبر خاتری ماله که شیان به کهسانی دیکه یان به شوو نادهن نه گمر هاتنه خوازینیان!

ده گپړنه وه ده لپن: نیمامی عوممر نه گمر سمر پمرشتیاری چه تیوه یه که ده هاته لای تیده فکری: نه گمر چه تیوه که جوان و ده وله مهند بوايه به که برای سمر پمرشتیاری ده گوت: بیده به شوو به پیاویکی له خوت باشر و گونجاو تر بوی، نه گمر که چه که ناشیرین بوايه و مالی نه بوايه ده یگوت بۆ خوت ماره ی بکه، تۆ له هه موو که سی بوی له پیش تری! نه مه له کاتیک دا که سمر پمرشتیاری وا هه بوو که چه تیوه که ماله که ی له خۆ ده گرت نه گمر جوان بوايه که چه که ی ماره ده کرد و ماله که شی ده خوارد، نه گمر چه تیوه که ناشیرین بوايه نه بۆ خوی ماره ی ده کرد نه ده یه یشت شوو بکا به کهسانی تر به و جوړه ده مایه وه تا ده مرد.

﴿والمستضعفين من ولدان﴾ هه روه ها له م قورنانه ی به سمرتان دا ده خویندرتیه وه حوکم و بریاری حق و راستان بۆ دیاری ده کا ده راره ی نه و منداله بی ده سه لاتانه ی که مافی خویان له میرات ناده نی که له نایه تی ﴿یوصیکم الله فی اولادکم...﴾ دا بزبان دیاری کراوه!

له سمرده می پیش نیسلام دا ته نه پیاوان بوون نه وانه ی نمرکی پاریزگاری هۆز و به خپو کردنی مال و مندالیان له سمر بوو هه ر نه وان میراتیان ده گرت ژن و مندال میراتیان نه ده درایه.

﴿وأن تقوموا للیتامی بالقسط﴾ هه روه ها پمروهر دگار فده توانان بۆ ده داو حوکم و بریاری حق و راستان بۆ ده رده کا، که هه لئس و کهوتتان له گدل هه تیوان دا داد نامیز بی، گرنگی به کی ته و او بده ن به سمر پمرشتی کردنیان و به شیوه یه کی ریک و پیک و داد پمروهرانه و دل سوژانه به خپویان بکمن و پیتیان بگمینه ن... .

جومله ی ﴿وأن تقوموا للیتامی﴾ عه طف بی بۆ سمر ﴿یتامی النسء﴾ واته: مه صده ر موئه وه له که مه جرور بی.

زومه‌خشمی ده‌فهرموی: ده‌گونجی جومله‌ی «وَأَنْ تَقُومُوا» مه‌نصوب بی به فیعلیتی مه‌زنده کراوی وه‌کوو (یا م‌رکم). خیط‌سابی نایه‌ته‌ک‌ش بۆ فەرمان ره‌واو کار به‌ده‌ست و دادوهرانه، بۆ نه‌وی دلسۆز بن به‌رام‌بهر هه‌تیوان و مافیان بۆ وه‌ریگرن و نه‌هیلن که‌س و کاریان سته‌میان لی بکه‌ن و مافیان پیتیل بکری.

«وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا» هه‌ر کرده‌وه‌یه‌کی خیر نامیز بکه‌ن که‌م بی یان زۆر بی- به‌گویره‌ی حوکم و یاسای خودا بی، نه‌وه په‌روه‌ردگار ناگای لی‌یه‌تی و پی‌ی ده‌زانئ و باشترین پاداشیان له‌سهر نه‌وه ده‌داته‌وه، دیاره نه‌مه وروژاندنی هه‌ست و نه‌ستی ئاده‌میزادانه و هه‌لنانیانه بۆ چاکه کردن و پابه‌ند بوونیان به‌ فەرمان و نه‌هی‌یه‌کانی په‌روه‌ردگار و په‌یره کردنی یاسای قورنانی پیروژ که به‌رنامه‌ی ژبانه!

وه‌کوو زانیمان له‌وه‌پیش و له‌سهرتای نه‌م جزمه‌دا حاله‌تی یاخی بوون و ناشیزه بوونی نافرته‌تی باس کردوو ریگا چاره‌ی بۆ دانا، بۆ نه‌وه‌ی پاریزگاری له‌سهر نیظامی خیزان بکاو نه‌هیلئ سه‌نته‌رو سیسته‌مه‌که‌ی تیک بچی، ئیستاش لیره‌دا حاله‌تی یاخی بوون و ناشیزه بوون نه‌گه‌ر له‌ میرده‌وه‌سهر هه‌لبدا دینیته‌ پیشه‌وه، که نه‌مه‌ش حاله‌تیکه‌ ئارامی و ناساییشی ژن تیک ده‌داو ناساییشی خیزان ده‌خاته مه‌ترسی‌یه‌وه، دیاره دل و ده‌روون له‌ گۆزان دان، هه‌ست و شعور ده‌گۆڕین، نه‌وه‌ی نه‌مه‌رۆ خۆشه‌ویسته، ری ده‌که‌موی سبه‌ینئ دزیو بی، خیزانیک نه‌مه‌رۆ له‌وه‌په‌ری خۆشی و کامه‌رانی دایه، سبه‌ینئ کیشه‌یه‌کی بۆ دروست ده‌بی مه‌ترسی ده‌خاته کامه‌رانی و ژبانی ناساییه‌وه، ئیسلامیش که به‌رنامه‌ی ژبانه بۆ هه‌موو ته‌نگه‌ و چه‌له‌مه‌یه‌ک چاره‌سهری خۆی هه‌یه، له‌به‌رام‌بهر هه‌موو ئاسته‌نگه‌ و کیشه‌یه‌کدا هه‌للی خۆی هه‌یه، جا با بزانیین په‌روه‌ردگار له‌م حاله‌ته‌دا که ناشیزه بوونه‌که له‌ پیاوه‌که‌وه بی چۆن چاره‌سهر داده‌نی و چۆن کیشه‌ی نیوان ژن و میرده‌که حه‌ل ده‌کا، ده‌فهرموی: «وَإِنْ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا» نه‌گه‌ر ژنیک له‌وه ترسا که میرده‌که‌ی نه‌یه‌وی وازی لی بینئ و له‌ دلی میرده‌که‌یدا شیرین نه‌بی، یان ترسا له‌وه که پشتی تی بکاو رووی لی وه‌رگێڕئ و خۆی لی

بدزیتموہ! ترسانہ کھشی بہ خۆرای نەبوو، بەلکو لە ناکامی هەلس و کەوت و نیشانو بەلگە ی حاشا هەلنەگر پەیدا بوو بوو؛ وەکوو ئەوێ قسە ی ناخۆشی پێ دەگوێن، یان قسە ی لە گەڵ نەدە کرد، سەرجۆیی لە گەڵ دا نەدە کرد، سۆز و خۆشەویستی پێشان نەدە دا، هەولی دە دا ژنی تر بپێنێ، یان ژنی تری هینابوو، بە ناشکرانە ی زیاتر خۆش دەویست و لە هەلس و کەوتی روژانە ی دا گەیشتە ئەو قەناعەتە کە میردە کە ی دە یەوێ دەستی لێ هەل بگرێ: جا هۆی ئەم هەلوێستە ی میردە کە ی ناشیرینی ئافرەتە کە بێ یان پیری بێ یان هەر شتیکی تر بێ!

ئەو لەم حالەتە دا بۆ مەبەستی دل هینانەوێ میردە کە ی بۆ ئەوێ تە لاقی ئەم دەتوانێ سولحی لە گەڵ دا بکا بەم جۆرە لە هەندێ یان لە هەموو ئەو مافانە ی کە لە سەر میردە کە یەتی واز بپێنێ و گەردەنی ئازاد بکا، وەکوو ئەو واز بپێنێ لە برێ پۆشاک و بۆبوی کە لە سەر میردە کە یەتی، یان پێ کیشی لێ نەکا، کە لە گەلیدا بنوێ و سەرجۆیی بکا.

وەکوو دە فەرموێ: ﴿فلا جناح علیهما أن یصلحا بینهما یصلحا﴾ هیچ خراپە یەکیان لە سەر نیە کە لە نێوان خۆیان دا ریکە کە ی بەم جۆرە ژنە کە دەست لە هەندێ مافی خۆی کە لە سەر میردە کە یەتی هەل بگرێ و لە لانە ی ژن و میردە یەتی دا بەرێز لێ گیراوی بە مینیتموہ.

دە گێر ئەو دە لێن: ژنیکە میردە کە ی وستی تە لاقی بە دا چونکە پیاو کە دلی لێ ی هەلکە ندرابوو، ژنە کە لەو میردە مندا لێکی هەبوو وتی تە لاقم مەدە لێم گەڕێ با لە گەڵ مندا لێ کەم دا دانیشم و بە دوو مانگە جاریک وەرە لام بنو، هیچی ترم لێت ناوێ، پیاو کە وتی: نە گەر بەو رازی بی زۆر باشە لە سەر ئەو ریکە کەوتن.

سەودە ی کچی زەمەعە کە خیزانی پیغەمبەر بوو ﷺ کە هەستی کرد پیغەمبەر دەستی لێ هەلنە گرێ پێ ناخۆش بوو لە پیغەمبەر ﷺ جیا بیتموہ دەشی زانی کە پیغەمبەر عایشە ی زۆر خۆش دەوێ هات بە شە میردی خۆی

پیشکش به عایشه کرد، له پیناو نموده له ژیر نیکاحی پیغه مبمر ﷺ
بمیتنهوه!!

جا لهم حالتهدا که ژن و میرده که ریک بکمون نموه کاریکی باشمو
قورنان لهم بارهوه ده فمرموی ﴿والصلح خیر﴾ واته: سولح کردنیان بهم جوړه ژن که
له همدنئ مافی خوی دست هل لږگړئ و پیاوه کesh نموه لی قهبول بکا، نموه
باشتره له دست لیک بمردانیان، ریک کموتنمویهان چاکتره، له لیک جیاپوونموه
ته لاق دان، یان ریک کموتن و پیکمونه ژبان به ته بایی باشتره له ناشیزه بوون و
پشت لیک کردنیان، یان ریک کموتنمویهان و پیکمونه ژبانیان باشتره له کیشمو
نیزاع، بو نموه پیه ونډی ژن و میردایه تی بمیتنهوه بو نموه بینای خیزان
نمرووخی و زیان به منداله کانیان نه‌گا، همدروها چونکه ته لاق دزوتیرن کاری
ه‌لله لای خودا، پیغه مبمر ﷺ فمرمویسه تی ((ابغض الحلال الی الله
الطلاق))^{۱۲}.

نه‌مجار رسته‌یه کی سمرنج راکیش تیهه لکیش ده‌کاو ده‌فمرموی:
﴿واحضرت الأنفس الشح﴾ ده‌روونی ناده‌میزاد چرووکی و رژی پیسکمی تیدا
چینراوه، واته: سروشتی ناده‌میزاد وا دروست کراوه ه‌زی له مال و دارایی و
کوکردنمویه تی مال خوشه‌ویست و رژدو چرووکه؛ که‌واته: نه‌گمر ژنه‌که دست
هل لږگړئ له همدنئ له مال و دارایی به له‌سمر میرده که‌یه تی نموه دلی نرم ده‌بی
و واز له ته لاق دانی ده‌هینئ له‌بمر خاتری ماله‌که، چونکه ده‌روونی نینسان وا
خولقیندراوه که سوور بی له‌سمر کوکردنمویه مال و دارایی و زور کردن و گشم‌بی
کردنی؛ جا که نیستا ژنه‌که‌ی همدنیکمی مال و دارایی بو زیاد ده‌کا دیاره نمویش له
پیناو نموه‌دا واز له همدنئ داخوازی خوی ده‌هینئ یان که ژنه‌که واز له همدنئ مال
و دارایی خوی ده‌هینئ که سووره له‌سمر کو کردنمویه پهره‌پیدانی و خوشه‌ویستی
مال و دارایی به‌که‌ی که نمو خوشه‌ویستی به له دل دا رسکاوه، دیاره پیاوه‌کesh بهو

^{۱۲} نم حدیثه نمبر داود و نینو ماجه له عبداللای کوری عومرموده گیراویانتموه.

که مه رازی ده بی و له هه لوستی خۆی ژێوان ده بیتوه، یان که ژنه که واز له به شه
مێردی خۆی ده هینی و رینگا ده دا مێرده که ی به شه که ی نه میش بدا به ژنه که ی
تری، به کورتی نافرته تان سوورن له سهر به ده ست هینانی مافی خۆیان له به شه مێرد
(القسم) و بژیو ژیان له گه ل مێرده که ی دا به کامهرانی، ههروه ها سووره له سهر
ماره یی و هه موو جۆره کانی مال و دارایی، ههروه ها پیاوانیش سوورن له سهر مال و
دارایی خۆیان و نایانه و ئ مالیان به فیرۆ پروا ههروه کوو چۆن نایانه و ئ خانمو لانه ی
خیزانیان لێ تیک بچی، که وابوو لیووردن و دابه زین له لوتکه ی هه لوست و واز
هینان له بری به رژه وهندی له ههردوو لاره خیر تاوهر ده بی بۆ ههردوولا، په یوهندی
ژن و مێرده یه تیان نا پچریو خانه ی خیزانیان ناشیوئ «وان تحسنوا و تتقوا» نه گهر
به شیوه یه کی چاک و ریک و پیک له گه ل ژنه کانتان دا ژیان به سهر بهرن، و پرای
ئوه ی که ناخو شیشیتان بوین له گه لیان دا هه ل بکمن و خۆرا گر بن له بهرامهر حمز
و تاره زووی خۆتان دا، مافی هاوسهری و پیکمه ژیا تان له بهر چاوبی، چا و پۆشی
له هه ندی کم و کوپی یه کتری بکمن و هه ول بدهن به کامهرانی ژیان به سهر بهرن،
خۆپارزین له ناچیزه بوون و پشت تیکردن و هه ر شتیک که سهر بکیشی بۆ زیان
پی گه یانندن و کیشمو دوو به ره کی!!

ئوه «إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا» بیکومه ان خودا بهو چاکمه
نیحسانه ی که له گه ل خیزانه کانتان دا ده یکه ن ناگادار و زانایه، هیچی لێ گو م نابێ
و پاداشی باشتان ده داتهوه!

ده لین عیمرانی کوپی حه ططانی خاریجی بۆ خۆی زۆر ناشیرین بوو،
خیزانه که ی زۆر جوان و شوخ و شه نک بوو، رۆژیک خیزانه که ی سهیری عیمرانی
کردو وتی: (الحمد لله)، عیمران وتی: ئوه چیه؟ وتی: سوپاسی خودام کرد له سهر
ئوه من و تۆ ههردوو که مان به هه شتین، عیمران وتی: چۆن؟ نافرته ته که وتی: چونکه
تۆ منت ده ست که وتوه و خودا جوانیکه ی وه کوو منی به تۆ به خشیوه، نه تۆش
سوپاسی خودا ده که ی و شوکرانه بژی! نه منیش ناشیرینی وه کوو تۆم به نسیب
بووه و صهرم گرتوه، پهروه ردگاریش به لینی به هه شتی داوه بهو به ندانه ی سوپاس

گوزار و خو را گران که وای تو به هوی شوکرانه بژییری یه وه و من به هوی صبر و خوراگیی یه وه ده چینه به هه شته وه!!

نه مجار پمروه ردگار نموه روون ده کاته وه که هه لس و کموت کردنی پیاوان به شیوه یه کی دادوه رانه له گمل ژنه کانیان دا له هه موو روویه که وه محاله، واته: پیاویک زیاد له ژنتیکی هه بی و له هه موو روویه که وه به یه کسانی هه لس و کموتیان له گه لدا بکا به یه ک چاو سهیریان بکا، وه کوو یه ک خوشی بوین نموه کاری نه کرده یمو ته کلیفیکي له وزه به دهره و محاله، بژیه داوای له میترده کان کرد که به گزیره ی توانا به یه کسانی هه لس و کموت له گمل ژنه کانیان دا بکه و نه و جا روونی کرده وه که «ولن تستطیعوا أن تعدلوا بین النساء ولو حرصتم» ناتوانن که عه داله تی ته و او له هه موو روویه که وه نه نجام بدن له نیوان ژنه کانتاندا، ته نانه ت نه گمر سووریش بن له سمر نه نجامدانی همر ناتوانن. چونکه عه داله تکاری له گمل خیزان دا شتی ماددی و ناماددی ده گزیتموه، له شته ماددی یه کان دا ده توانی به عه داله ت له گه لیان دا هه لس و کموت بکا وه کوو مانموه ی شو له لایان و بژیو و پو شاک و نه م جوړه شتانه! به لام له شته ناماددی یه کانی وه کوو خوشه ویستی دل و مهیل پیدان و نه م جوړه شتانه که پمیه نندیان به ههستی ده روونی یه وه هیه نموه عه داله تکاری تی بیان دا محاله و ناتوانی نه نجامی بدا!

بژیه پمروه ردگار عه داله تکاری له شته ماددی یه کان دا له سمر پیاوان پیویست کردوه له شته ناماددی یه کان دا که له چوارچیوه ی ده سه لاتی نه و ان دا نیه نه م هرکمی له سمر سووک کردن به لام له هه مان کات دا ناموژگاری پیاوانی کرد که به گزیره ی توانا له م شته ده روونی یانه ش دا به عه داله ت له گه لیان دا بجوړلینه وه و فرموی: «فلا تمیلوا کل المیل» مهیل و سوژی خو تان به ته و او ی مده دن به ژنه خوشه ویسته که و ژنه که ی تر پاشگو ی بخی به هیچ شیوه یه ک مافی ژنه خیزانیه تی نه دریتی و «فتذروها کالمعلقة» لای خو تان بی هیلنه وه وه کوو مو عه للهق، نه بمره لالا کراو نه ته لاق دراو بی بوخوی بچی شو بکاته وه، نه له لای میترده که شی مافی خیزانیه تی بدریتی، واته له رووی ده روونی یه وه که نه تان توانی

به یه کسانى له گه لیان دا بجوولینموه له رووى شته کانی ترهوه به گۆیره ی توانا سته میان لئ مه کمن، به لکو له باره ی له لا نووستن و له گه ل رابواردن و هه لئس و کموتى جوان له گه ل دا کردن ده بئ رازیان بکمن و مافیان بیاریزن.

﴿وان تصلحوا وتقسوا﴾ نه گهر ئیوه کاروبارى خۆتان ریکت بخمن و به عه داله ت هه لئس و کموت له گه ل ژنه کانتان بکمن و واز له ستم و سته مکاری بیتن، ته قواکارو خۆپاریز بن له هه موو ئیش و کاریکتان دا ﴿فان الله کان غفورا رحیما﴾ نموه بیگومان خودا له هه موو مه یل کردن و سته میکت که له موه پیتش له ژنه کانتان کردوه خۆش ده بئ، داب و نهرتتى خودا هه میشه نموه یه: که لیخۆش بوونی هه یه بۆ هه له کاران و ره حمه ت و به زه یی هه یه بۆ تۆبه کاران نموانه ی له دواى تاوان کردن په شیمان ده بنموه.

﴿وان یتفرقا﴾ نه گهر لیکت جیا بوونموه، نه ئافره ته که وازی له به رئ مال و دارایی خۆی هینا نه پیاوه کهش له هه لوێستی خۆی ژێوان بووه وه و کارگه یشته نموه ی ده ست لیکت به رد من نموه دلیا بن هه یج لایان په کی ناکهوئ به لکو ﴿یفن الله کلا من سعته﴾ په روه ردگار هه ر یه که یان له وى تریان بئ ئاتاج ده کا، به لوطف و که ره مى خۆی بۆ پیاوه که ئافره تیکى باشت ر ده ره خسینئ، بۆ ژنه کهش مه ی ر دیکى چاکتر په یدا ده بئ، له باره ی بژیو و مال و داراییشموه خودا هه ردوو لایان بئ ئیحه تاج ده کا!

ده گێر نه وه ده لێن جه عفرى کورى (محمد) پیاویکت چوه لای و سکالای خۆی بۆ کرد له ده ست هه ژاری نه ویش وتی: به رۆ ژن بیتنه، کابرا ژنى خواست و گواستیه وه پاش ماوه یه ک هاته لای هه ر سکالای هه ژاری کرد نه ویش فه رمانى پئ کرد وتی ژنه که ت ته لاق بده!

که په رسیاریان لئ کرد وتیان: نه مه یانى چی؟ له وه لام دا وتی فه رمانم پئ کرد به ژن هینان وتم: به لکو به ر نه م نایه ته بکه موئ که ده فه رموئ ﴿ان یکونوا فقراء یفنیهم الله من فضله﴾ النور/ ۳۲ که ژنى هینا و نایه ته نه یگرتموه، فه رمانم

پئی کرد به تەلاق دانی ژنه‌که‌ی و تم به‌لکو له نه‌هلی نهم نایه‌ته بئی ﴿وإن یتفرقا یغن الله کلاً من سعته﴾ لهم باره‌وه چیرۆک و سەرگۆزه‌شته زۆرن.

﴿وكان الله واسعا حکیما﴾ پەروره‌دگار رزق و رۆژی ده‌ری هه‌موو گیان له‌به‌ری‌که‌ گه‌نجینه‌ی فراوانه‌و هه‌رگیز کۆتایی نایه. دانایه له‌ نیش و کاره‌کانیدا، له هه‌موو روویه‌که‌وه له باره‌ی دروست کردن و ده‌ست ره‌نگینی و شه‌ریعت دانان و هه‌لا‌سو‌پا‌دانی بوونه‌وه‌ر و پا‌داش دانه‌وه‌ر تێ‌دا سه‌ندانه‌وه.

خواه‌نیتی بوونه‌وه‌ر هه‌ر به‌و خودایه، سه‌ربه‌ری دونه‌یاو قیامه‌ت به‌و تیکۆشه‌رانه

وَلِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِیْنَ اٰتٰوْا الْکِتٰبَ مِنْ قَبْلُکُمْ وَاِیَّاکُمْ اَنْ اَتَّقُوا اللّٰهَ وَاِنْ تَکْفُرُوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَكَانَ اللّٰهُ غَفِیْرًا حَمِیْدًا ﴿۱۳۱﴾ وَلِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَکَفٰی بِاللّٰهِ وَکِیْلًا ﴿۱۳۲﴾ اِنْ یَشَآءْ یُذْهِبْکُمْ اَیُّهَا النَّاسُ وَیَآتِ بِعٰخَرِیْنٍ وَكَانَ اللّٰهُ عَلٰی ذٰلِکَ قَدِیْرًا ﴿۱۳۳﴾ مِّنْ کَانَ یُرِیْدُ ثَوَابَ الدُّنْیَا فَعِنْدَ اللّٰهِ ثَوَابُ الدُّنْیَا وَالْاٰخِرَةِ وَكَانَ اللّٰهُ سَمِیْعًا بَصِیْرًا ﴿۱۳۴﴾

پاش نه‌وه‌ی پەروره‌دگار له نایه‌ته‌کانه، بیه‌شو دا فه‌رمانی به‌ شاده‌میزاد کرد که عادیلاته له‌گه‌ل هه‌تیوان و زه‌بوونان دا بجوولینه‌وه‌و چاکه‌یان له‌گه‌ل دا بکه‌ن، نه‌مجار نه‌وه‌ روون ده‌کاته‌وه؛ که نهم فه‌رمان و داوایه له‌به‌ر نه‌وه‌ نیه که خودا پیویستی پئی بئی، خودا هه‌یج ناتاجی کردار و گوشتاری به‌نده‌کانی نیه، چونکه هه‌موو ناسمان و زه‌وی، هه‌موو بوونه‌وه‌ر مولکی خزیه‌تی، نه‌و خوایه‌کی بئی باک و

بیٰ نیحتیاجہ، بے نده کان پیوستیان به ره حمهت و به خششی نمو هیده، به لکو که فرمانیان پیده کا بۆ بهرژوهندی خویانه، بۆ رام کردن و هه لنانیانه له سهر کردنی کاری چاکه، بۆ ریکهستن و خولقاندنی کۆمه لگای به خته وهر و کامه رانه!

فرموی: ﴿وَلله ما فی السماوات وما فی الأرض﴾ ههر بۆ خودایه مولک و دارایی و سه لته نه تی ناسمانه کان و زهوی ههر خودا خۆی حاکم و هه لسه ورینه ری کاروباره تییان دا، ههرچی تییان دا هیده له رووی مولکایه تی و خولقاندن و هینانه دی و هه لسه وران و به ندایه تی کردنی بے نده کان بۆی هی خودایه! فرمانه وهایه کی ره هاو بالا دهستی هیده!

﴿وَلقد وصینا الذین أوتوا الکتاب من قبلکم وإساکم﴾ بیکومان فرمانمان به خاوهن نامه کان (جووله کمو مه سیحی و گهلانی تریش) کردوه، ههروه ها فرمانمان به ئیوهش کردوه؛ که ﴿أَن اتقوا الله﴾ به ندایه تی خودا بکه ن و کار به بهرنامه ی خودا بکه ن! هه میسه هه ولی چه سپاندنی بده ن و بیکه نه یاساو پرۆگرامی خۆتان، بۆ نمو ی به خته وهری دونیاو قیامهت بین، خۆ ﴿وَأَن تکفروا﴾ نه گهر سه ریچی فرمانی یهزدان بکه ن و کافر بین ﴿فَأَن لله ما فی السماوات وما فی الأرض﴾ نمو بیکومان بۆ خودایه ههرچی له ناسمانه کان و زهوی دایه، چی له بوونه وهر دایه مولک و سامانی خودایه، بۆ خۆی خاونیانه، کافر بوون و یاخی بوونتان چ زیاتیک به خودایه تی و بالا دهستی نمو ناگیه نه تی، ههروه کوو چۆن سوپاس گوزاری و خودا په رستیتان چ له خودایه تی نمو زیاد ناکا! که فرمانیشی پی کردوون سوپاس گوزاری بن و به ندایه تی بکه ن، نمو له بهر سوز و ره حمه تی بیٰ پایانیه تی!

رسته ی ﴿وَأَن تکفروا﴾ عه طف کراوه تموه بۆ سه ر رسته ی ﴿اتقوا﴾ واته فرمانمان به نه وانیش و به ئیوهش کردوه که ته قوای خودا بکه ن! به وانیش و به ئیوهشمان گوتوه که نه گهر کافر بین و سه ریچی بکه ن و له خودا یاخی بن، نمو هه موو سه لته نه تی هی خودا خۆیه تی! به کورتی وه کوو زومه خشمی ده فرموی:

بوونه‌ور هه‌موو هی خودایه! خودا دروستی کردون، خودا خاوه‌نیانه، ههر خودا رزق و رۆژی ده‌دا به زینده‌وهران و نه‌و ده‌یانژیینی!

جا که ئاده‌میزاد به‌شیکی بوونه‌وره و خودا نه‌و هه‌موو فەضل و نیعمه‌تانه‌ی پێ به‌خشیون، ئهرکی سهر شانیانه که بیه‌رستن، مافی خودا خۆیه‌تی که پهرستراو بێ و که‌س سهرپێچی نه‌کا، ئاده‌میزادان خۆیان له سزاو تۆله‌ی بپارێزن، له سزادانه‌ی بترسین و به‌هێوای پاداش و به‌خششی باش بن! واته: ئهم فرمانه‌ی ئیمه فرمان و ئامۆژگاری‌یه‌کی کۆن و له میژینه‌یه‌و شتیکی تازه قه‌لا نیه، ههر له کۆنمه‌و پهره‌ردگار ئهم فرمانه‌ی به‌به‌نده‌کانی کردووه و به‌رو دوا ئهم فرمانه‌ی ئاراسته‌ی هه‌موو گهل و نه‌ته‌وه‌یه‌ک کردووه و تاییه‌ت نیه به‌ ئیوه‌وه، چونکه ته‌قوا وه‌سیله‌و هۆکاری رزگار بوون و سهرفیرازی ئاده‌میزاده به‌ هۆی ته‌قوا کردنمه‌و به‌خته‌وهری دونیاو قیامه‌ت ده‌بن.

ئه‌مجار به‌ ئه‌وانیش و ئیوه‌شمان گوتووه ئه‌گهر کافر بن و له خودا یاخی بن ئه‌وه چ زیانی‌یک به‌ خودا ناگا و تۆزق‌الیک له خودایه‌تی که‌م نابێت‌مه‌وه، سهرباری ئه‌وه‌ش له ئاسمانه‌کان و زه‌وی دا فریشته‌و دروست کراوی تری زۆرن که یه‌کتا پهرستی ده‌کهن و فرمانه‌هر دار و گهردنکه‌چی بۆ ده‌کهن و خۆیان له سزاو تۆله‌ی ده‌پارێزن ﴿وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا﴾ خودا له زاتی خۆی دا بێ ئاتاجه له دروست کراوانی خۆی و پێوستی به‌ هیچ که‌س نیه و بێ ئیحتیاجه له عیباده‌ت کردنیان ﴿حَمِيدًا﴾ شیاو و لایه‌ق و موسته‌حه‌قی سوپاس و ریز لێنانه چونکه زاتیکی پاک و بێ خه‌وشه، صیقلی ته‌واو بێ نه‌قصن به‌خشش و نیعمه‌تی زۆرن، ته‌نانه‌ت ئه‌گهر که‌سیش به‌نده‌یه‌تی بۆ نه‌کا ئه‌و له خواجه‌تی که‌م نابێت‌مه‌وه، واته: خودا پێوستی به‌ تاعه‌ت و شوکر و سوپاسی ئیوه نیه بۆ ئه‌وه‌ی خودایه‌تی خۆی پێ ته‌واو بکا! ﴿وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِغْ بِعَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ﴾ الإسراء/ ۴۴

له هه‌دی قورسی دا هاتووه ده‌فرموی: ((یا عبادي انکم لن تبغوا ضري فتضروني، ولن تبغوا نفعي فتنفعونني، لو ان اولکم و آخرکم وانسکم

وجبتکم کانوا علی اتقی قلب رجل واحد منکم ما زاد ذلك في ملكي شيئا، یا عبادي لو ان اولکم وآخرکم وانسکم وجبتکم کانوا علی أفجر قلب رجل واحد منکم ما نقص ذلك في ملكي شيئا، یا عبادي لو ان اولکم وآخرکم وانسکم وجبتکم قاموا في صعيد واحد فسألوني فأعطيت کل واحد مسألتہ مانقص ذلك مما عندي إلا كما ينقص الخيط إذا ادخل البحر، یا عبادي إنما هي أعمالکم احصیها لکم ثم اوفیکم إياها، فمن وجد خيرا فليحمد الله ومن وجد غیر ذلك فلا یلومن إلا نفسه)) رواه مسلم. (ریاض/ ۱- ۱۴۳)

له نایه تیکی تردا ده فمرموی: **﴿ما أريد منهم من رزق وما أريد أن يطعمون إن الله هو الرزاق ذو القوة المتین﴾** الذاریات/ ۵۷-۵۸ نه مجار پمروه ردگار بن ناتاجی خوی له بنده کانی دوویاره کرده ده فمرموی: **﴿و الله ما فی السماوات وما فی الأرض﴾** هر بۆ خودایه چی له ناسمانه کان و زهوی داهیه له بارهی دروست کردن و خولقاندن و خاوه نیه تی یه وه، به ناره زووی خوی چۆنی بوی، ناوا هه لیان ده سوورینتی، به دییان دینتی و ده یانفوتیتنی، ده یانزیتنی و ده یانمرینتی **﴿وکفی بالله وکیلا﴾** به سه که خودا بۆ خوی سمرپهرشتیار و پاریزگار بن بۆ کاروباری بنده کانی و رزق و رژی هه موو کاروباریکی تریانی له نه ستۆ گرتبی!! زومه خشهری ده فمرموی: دوویاره کردنه وهی رستهی **﴿الله ما فی السماوات وما فی الأرض﴾** بۆ چه سپاندن و ته قریری خودایه تی خودایه بۆ سه لماندن شیایه تی و پمروه ردگاریه تی به بۆ نه وهی ناده میزاد لی تی بترسین خو له سزاو تۆله ی بیاریزن، به ندایه تی بکمن و لی تی یاخی نمبن، چونکه ترسان و خو پاریزی له سزای خودا بنه مای هه موو خیر و خوشی یه که: نه مجار هه ره شه ی توندی ناراسته کردن و فمرموی:

﴿إن یسا یذهبکم ایها الناس ویات باخرین﴾ نه ی ناده میزاد! نه گهر خودا بیهوی بتانفوتیتنی و له بیتختان ده ریتنی تا قم و کۆمه لیکی تر له ناده میزاد بینیته کایمه دهیکا و کس نیه بیته له مپهر و نه هیلتی نهو کاره نه انجام بدا، چونکه

همموو شتیك له ئاسمان و زهوی دا له ژیر دهسه‌لاتی نمو دایه و له چوار چیوهی دهسه‌لاتی ده‌رناچی ﴿وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا﴾ پمروه‌دگار له‌سمر نمو له‌ناو بردن و به‌دییه‌نانه نمو پهری دهسه‌لاتی هه‌یهو هیچ هیزیک نیه بتوانی بمره‌نگاری بکا!! به‌لام که نایکا نمو له‌بمر نمو‌یه: که ئیراده‌ی نه‌کردوو.

نهمه هه‌ره‌شه کردنه له بت په‌رسته‌کان که ئازاری پیغه‌مبهران ده‌داو بمره‌نگاری بانگه‌وازی‌یه‌که‌یان ده‌کرد، ده‌رپرینی ئاستی رق و بیمی پمروه‌دگاره نمو خوانه‌ناسانو ده‌ستیشان کردنی دهسه‌لاتی بی سنووریه‌تی له‌سمر له‌ناو بردن و فموتاندنیان، نه‌گهر له‌سمر یاخی بوون بمرده‌وام بن به‌لکو هه‌ره‌شه کردن و ناگادار کردنمو‌یه بۆ نمو که‌سانه‌ی کاربه‌ده‌ستن و لیپرسراوییان هه‌یه: که نه‌گهر دادپمروه‌ر نه‌بن خودا له ناویان ده‌با! هه‌روه‌ها بۆ زاناو زانسته‌خوازان که نه‌گهر به‌گوهری زانیاری خۆیان مامه‌له نه‌کمن خودا ریسوایان ده‌کا، شکستی‌یان به‌سمر دئ.

وه‌کوو له نایه‌تیکی تردا ده‌فرموئ: ﴿وَإِنْ تَتَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ﴾ محمد/۳۸ هه‌ندئ له زانیانی پیشین (سه‌له‌ف) فرموویانه! ئای ئاده‌میزاد چهند بی نرخه لای خودا کاتی که سه‌رپیچی فرمانه‌کانی ده‌کا!!

له نایه‌تیکی تردا ده‌فرموئ ﴿إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ، وَمَا ذَٰلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ بِعَزِيزٍ﴾ ابراهیم/۱۹-۲۰.

نه‌مانه هه‌موو هه‌ره‌شه و ئامۆزگاری پمروه‌دگاران بۆ ئاده‌میزاد له چهند شوینیکی قورئان دا به بۆنه‌ی جیاجیاوه دووباره و سئ باره بوونه‌تموه. بۆ نمو‌یه به‌نده‌کان به هۆش خۆ بیتنموه و از له ریگای چموت به‌یتن و بیتنه سمر ریگای راست و ره‌وان که شه‌یش پابه‌ند بوونه به فرمانه‌کانی خودا و جلمو گیری‌یه‌کانی.

نه‌مجار ده‌فرموئ: ﴿مَنْ كَانَ يَرْيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا﴾ هه‌ر که‌سیك له ئیوه له ریگای هه‌ولدان و کۆشش و جیهاده‌وه بیهوئ ده‌ست که‌وتی جیهانی ده‌ست که‌موئ، مال و نیعمه‌ت و پلمو پایه‌ی دونیای به‌ده‌ست بیئئ! نمو ﴿فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ﴾ پاداشی باشی دونیاو قیامه‌ت لای خودایه، پمروه‌دگار هیز و هه‌ست و

عه‌قل و شاره‌زایی شه‌وی داوه پیتان که نه‌گمر به‌کاریان بیتن ده‌توانن هه‌مو پاداشه‌کان ده‌ستمبر بکمن، همر به‌پاداشی دونیای بی به‌قا رازی نه‌بن، چونکه کو‌کردنه‌ریان بو ئیوه ناسانه بوه‌کوو شه‌وه جه‌نگاوه‌ری نی‌سلام له‌ریگای خودادا بجه‌نگی نه‌گمر کاره‌کمی بو خودا بی هه‌م غه‌نیمه‌ت و سه‌رکه‌وتن به‌ده‌ست دیننی هه‌م ره‌زامه‌ندی خوداو به‌مراد گه‌یشتنی له‌روژی دواپی دا.

واته: نه‌گمر به‌نده بی‌موی راستالانه بو خودا کار بکا به‌خته‌وه‌ری هه‌ردوو جیهان ده‌ستمبر ده‌کا، شه‌م نایه‌ته ناما‌وه‌یه بو شه‌وه که نایین ناده‌میزاد شاره‌زا ده‌کا بو کامه‌رانی و به‌خته‌وه‌ری هه‌ردوو دونیا، وه شه‌وه شاره‌زایی کردنه فه‌ضل و نیعمه‌تی خودایه، نه‌گمر موسولمانان پایه‌ندی فرمان و جله‌وگیری به‌کانی خودا بن و به‌گیری قورنان که به‌مرنامه‌ی هه‌لبه‌ر درای خودایه کار بکمن ده‌بنه گه‌وره هیزی جیهان و دونیا ده‌که‌وتنه ژیر ده‌ستیان (شه‌مه‌ش راستی به‌کی می‌ژووی به‌مو چهند جار له‌می‌ژووی که‌ونا رای نی‌سلامدا به‌گه‌شی بی‌نراوه!! همر کاتیکیش پایه‌ندی به‌مرنامه‌ی خودا نه‌بوین نازادی و سه‌ره‌ستیان له‌ده‌ست داوه‌وه که‌وتونه‌ته ژیر چنگی داگیر که‌ران و چه‌سیندرانه‌شه‌وه).

نمونه‌ی شه‌م نایه‌ته نایه‌تیکی شه‌وه که ده‌فرموی: ﴿فَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ: رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ، وَمِنْهُمْ مَن يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً، وَقَتْنَا عَذَابَ النَّارِ. أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا﴾ البقرة/ ۲۰۰-۲۰۲

له‌نایه‌تیکی شه‌رشدا ده‌فرموی: ﴿مَن كَانَ يَرْيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَن كَانَ يَرْيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ﴾ الشورى/ ۲۰

هه‌روهه‌ها ده‌فرموی: ﴿مَن كَانَ يَرْيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَن نَّرِيدُ تَا دَه‌گاته- أَنْظِرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ﴾ الإسراء/ ۱۸-۲۱

هه‌موو شه‌م نایه‌تانه شه‌وه ده‌چه‌سپینن که ناده‌میزاد چی دیته ری ناکامی کرده‌وه‌ی خۆیه‌تی و پی‌ویسته هه‌موو کاتی هه‌ول بدا خودا له‌خۆی رازی بکاو

به ختموهری ژبانی قیامتیه دهسته بهر بکا، همل و تیکوشانی به تنیا بو ژبانی کم
خایه نی دنیا نه بی!!

کوتایی نایه ته که شی بهوه هیناوه که ده فمرموی: «وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا بَصِيرًا»
پهروهر دگار همیشه قسمو گفت وگزی بهنده کانی بیستووه و ده بیسی، بیناو زاناو
ناگاداره به هموو مدهست و کرده ویه کیان، کهوابوو پیویسته همیشه له کاتی
هموو گفت وگزو کرداریکیان دا خودایان له یاد بی و بزنان که همیشه خودا
ناگای له هلس و کدوتی نهوانه، هیچ شتیکی لی هون نابی.

**دادوه ری له بریار دان دا، شایه تی دان به حقه، بروا به
خوداو به پیغه مبه ر**

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُوفُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ شُهَدَاءَ لِلّٰهِ وَلَوْ عَلَىٰ
أَنفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللّٰهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا
فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلُوتُوا أَوْ تَعْرِضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٥﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِهِ
وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنزَلَ مِنْ قَبْلُ
وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللّٰهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ
ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٢٦﴾﴾

له نایه ته کانی پیشوو دا فرمانی به ناده میزادان کرد که داد پمروه بن
له گمل هه تیوان دا، له گمل نافره تان دا، بهم جوړه زه مینه ی خوش کرد بو فرمان به
عه داله ت به شیوه کی گشتی و سمر تاسری،، چونکه کو مه لگا به ختموه و نابی و
کاروباری سمر ناگرئ نه گمر عه داله ت بالی پیروزی به سمر دا نه کیشی! پاریزگاری
یاساو بمردو ام بوونی ده سلات به بی عه داله ت میسر نابی، عه داله ت بنا خه ی
ده سلاتی هه میسه یی به، به بی داد پمروه ی کو مه لگا بمرویه ناچی! بزه نهم
بانگه وازه گشتی به سمر تاسری به ناراسته ی، موسولمانان کردو فرموی: ﴿یا ایها
الذین آمنوا کونوا قوامین بالقسط﴾ نه ی شو که سانه ی پرواتان هیناوه! زیاده
رهوی و مو بالغه بکمن له چه سپاندنی عه داله ت دا، رهوشتی داد پمروه ی له
خوتان دا رهوشتیکی سرووشتی و بنچینه ی بی به لیبرای پابه ندی بن!!

عه داله ت وشیه کی گشتی به؛ دادگایی دادوهر ده گریتموه همدروها هه موو
هه لس و کموتیکی حه قانی ناده میزادیش ده گریتموه، پیاو له ناو خیزان دا، ژن له
مال دا، سمرۆک دائیره له فرمانگه که ی خوی دا، کوخا له گوند دا، سمرۆک هوژ
له ناو خپله که ی دا، نه فسر له سوپا دا هتد.

هه موو نه مانه پیوسته داد پمروه ی له بزاقی ژبانیان دا رهنک بداتموه
به یه ک چاو سمیری ژمر ده سته ی خویان بکمن، جیاوازی له نیتوانیان دا نه کمن!
﴿شهداء لله ولو علی انفسکم﴾ شایه تی حق و راستی بن بو خودا واته: هه ولی
چه سپاندنی حق بدهن و مبه سته ی خودا له خو پازی کردنتان هه بی، شایه تی
بمراستی بدهن، خوتان له شایه تیدانی به درو پپاریزن، له شایه تیدان دا لایه نگیری
ره چاو مه کمن، شایه تی راست و بی پیچ و په نا بدهن، با له دژی خوشتان بی

﴿أو الوالدین﴾ یان زبانی بو دایک و باوکتان هه بی ﴿والأقربین﴾ یان زبانی
بو خرم و کهس و کارو دوست و ناشنا هه بی! حق چو نمو رووداوه که چو نتان ناگا
لویه ناوا بیگیرنموه، له شایه تیدان دا جگه له لایه نی خودا و حق-هیچ شتیکی
تر له بمر چاو مه گرن! ﴿إن یکن غنیا أو فقیرا فالله أولى بهم﴾ له شایه تیدان دا

لایه نگیری دهوله مهند له بمر دهوله مهندیه که ی مه کن به زه بیتان به هه ژار دا له بمر هه ژاری نهیه تموه، نهوه هه والهی خودا بکن خودا بۆ خۆی باش ده زانی به مرژه وهندی یان له چی دایه!!

﴿فلا تتبعوا الهوى أن تعدلوا﴾ شوین هه واو هه وهس مه که مون؛ نهوه کوو له حق لابدهن بۆ به تال، چونکه هه ر که سی شوین هه واو هه وهسی بکه وی هه لده خلیسکی و تووشی هه له ده بی، یان با هه واو هه وهس و ده مار گیری و خوشه ویستی بۆ هه ندی کهس و رق و کینه تان له هه ندیکی تر واتان لی نه کا عه دالت و دادپهروه ری پاشگوئی به خن! به لکو هه موو کاتی له هه موو حالیک دا پابه ندی عه دالت بن و ده ستی لی به مر مه دن! وه کوو له م نایه ته ی تر دا ده فمر موئ: ﴿ولا یجرمنکم شأن قوم علی أن لا تعدلوا اعدلوا هو أقرب للتقوى﴾ المائدة/۸.

ده سه لاتى عه دالت نامیز به مر ده وام و پایه داره، جیگای ره زامه ندی خودا و ناده میزاده... ﴿وان تلوا أو تعرضوا﴾ نه گه به نه نه قه ست خوار به رۆن و شایه تی بگوین و درۆی تیدا بکن و له راستی لا به دن، یان شایه دییه که بشیر نه وه نه دای نه کن و وه کوو پتویست نه رکی سه رشانی خۆتان نه نه جام نه دن نه وه ﴿فإن الله کان بما تعملون خبیرا﴾ دلنیا بن خودا ناگای له هه لویست و کردار و گوشتارتانه و سزاتان ده داته وه، ناگادار و زانیه به هه موو وورده کارییه کان و هیچی لی هون نابئ به هه موو نه یینی و په نامه کییه کی شایه تییه که ده زانی، با سه ریچی کاران به ترستین و بزانی که خودا ناگاداری هه موو فیل و قسه گوین و ژیر لیو خستنی شایه تیدانه کانیانه.

نه مجار پهروه ردگار فهرمانی پیروزی ناراسته ی خاوهن به وایان ده کاو ده فمر موئ: ﴿یا ایها الذین آمنوا آمنوا بالله ورسوله والکتاب الذی نزل علی رسولہ﴾ نه ی کۆمه لی موسولمانان! به مر ده وام بن له سه به وای راستان به خودا به پیغه مبه ری خودا به مو نامه یه ی ناردویه تییه خوارئ بۆ سه ری پیغه مبه ره که ی و ﴿والکتاب الذی أنزل من قبل﴾ ههروه ها به وواتان هه بی به و نامه ی که له پیش

قورئان دا نیردراون بۆ پیغه ممبره کانی پیشوو، پیتان وایی که نمو نامانه له خوداوه نیردراون بۆ سمر پیغه ممبران.. نهمه نه گمر خیطابه که ناراسته‌ی موسولمانان کرابی، وه کوو زۆریه‌ی رافه کمرانی قورئان پیتان وایه! ئیبنو که ئیر و قورطوبی په سندیان کردوه وه کوو له شوئینکی تریشدا ده فرموی: **﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَأَمِنُوا بِرَسُولِهِ﴾** الحديد/ ۲۸

به لام نه گمر خیطابه که روو بکاته بروادارانی نه هلی کیتاب، نهوه مه بهست به فرمانه که ئیمان هینانیان به پیغه ممبری ئیسلام و به قورئان وه کوو چون پروایان به پیغه ممبره کانی پیشوو هیناوه پروایان به نامه ناسمانی به کانی پیش قورئان هیناوه!!

جاوه کوو ریوایت کراوه: نهمه خیطابه بۆ نهوانه‌ی جووله که بوون و پروایان هیناوه به پیغه ممبر، ئیبنو عه بیاس و که له بی ده لێن: نهم نایه ته ده رباره‌ی عه بدوللای کوپی سه لام و نه سه د و نه سه ید که دوو کوپی که عه ب بوون و ههروه ها نه عه به‌ی کوپی قه یس و سه لام که کوپی خوشکی عه بدوللای کوپی سه لام بوو، یامینی کوپی یامین، که هاتنه خزمه‌تی پیغه ممبر و عه رزیان کرد ئیمه برۆا به تۆو به کتێبه که ت ده کین، ههروه ها ئیمانان به موسا و به تهورات و به عوزه‌یر ههیه ئیتر برۆا به که سی ترو به ههچ کتێبیکی تر ناکهین! پیغه ممبر ﷺ پیی فرموو نابێ به لکو ده بی ئیمان به خودا و به پیغه ممبره که ی که منم و ئیمان به قورئان به ئینن، ههروه ها ده بی برۆاتان هه بی به هه موو نامه ناسمانی به کی پیش قورئان. نهوانیش و تیان نه خه ر شتی و ناکهین ئیتر نهم نایه ته هاته خواری و هه موویان ئیمانان هینا..

نه مچار هه ره شه‌ی سه خت ناراسته‌ی سه ره پیچی کاران ده کاو ده فرموی: **﴿ومن يكفر بالله وملائكته وكتبه ورسله واليوم الآخر فقد ضل ضلالا بعيدا﴾** هه ره که سیك برۆای به خوا یان فریشه کانی یان نامه نیردراوه کانی یان پیغه ممبرانی یان رۆزی قیامه ت نه بی یان برۆای به هه ندیکیان نه بی نهوه گو مپایه و رینگای لێ هون بووه له رینگای حه ق لای داوه، زۆر له رینگای مه بهست و حه قیقه ت

دوور که موتوتموه، که سیک جیاوازی بخاته نیتوان نامه ناسمانی به کان و پیغه مبران
 پروا به هندیکیان بکاو پروا به بریکیان نه کا ره کوو جووله کمو مہسیحی به کان نه وه
 پروا که یان بایه خی نیه! چونکه کافر بوون به نامیه کی ناسمانی یان به
 پیغه مبریکه پروا نه بوونه به هدموو نامه ناسمانی به کان و به هدموو پیغه مبران!
 نه گهر نیمانی راست و دوستیان به پیغه مبره که یان، به نامه ناسمانی به که ی
 هدموایه، بی پروا نه ده بوون به (محمد) که له نایین و کتبه که یان دا مزگینی پی
 دراوه!!

ره وشتی دوپرووه کان و هه نویستیان دئی موسولمانان و سزایان له لای خودا

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَزَدُوا كُفْرًا
 لَّمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُغَيِّرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ﴿٣٣٧﴾ بَشِيرِ الْمُتَنَفِّعِينَ بِأَن
 لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٣٨﴾ الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ
 الْمُؤْمِنِينَ آيَبَتُغُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿٣٣٩﴾ وَقَدْ نَزَّلَ
 عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَن إِذَا سَمِعْتُمْ ءَايَتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا
 فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ إِنَّكُمْ إِذَا مَثَلْتُمْ
 إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُتَنَفِّعِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿٣٤٠﴾
 الَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمْ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِّنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ

مَعَكُمْ وَإِنْ كَانَ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحْوَذْ عَلَيْكُمْ
وَقَمْنَعَكُمْ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فَالْأَلَةُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَنْ
يَجْعَلَ أَلَةُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾

له نایهتی پیشودا پمروهردگار فرمانی به موسولمانان کرد که برودار بن
و بمرد و ام بن له سمر بروداری و نیمانیان به خوداو به پیغمه مبران و به نامه
ناسمانی به کان هدی، نیتر گونجاو بوو که باسی دوو کۆمهله بکا که لهو بروداران
نین.

کۆمهله یه کهم: نمو تاقمه که بمروالهت نیمانیان هیناوه و دوایی
گمراو نموه بۆ سمر کوفر و به کافری مردون، نموانه تۆیهیان بۆ نیه له سمر کوفر
مردون، خوداش لییان خوش نابی!

کۆمهله یه دووهم: نمو تاقمه دوو پرووه که بمروالهت به موسولمانی مانمونه
له دلدا له گهل کافره کان دان و لایهنگیری نموانه ده کمن، نموانهش سزای سهختیان
ده درئ و به ناگری دۆزهخ ده سوتینرین.

﴿إِنَّ الدِّينَ أَمْنٌ ثُمَّ كَفَرُوا﴾ نمو کهسانه موسولمان بوونی خۆیان
را گمیانند، دوایی په شیمان بوونمونه و گمراو نموه بۆ کوفر و گومرایسی ﴿ثُمَّ آمَنُوا﴾
نه مجار ههلو یستیان گۆپی و بمروالهت موسولمان بوونمونه ﴿ثُمَّ كَفَرُوا﴾ نه مجار
ههله گمراو نموه و دوباره کافر بوونمونه ﴿ثُمَّ أَزَادُوا كُفْرًا﴾ نه مجار زیده پیهیان کرد
له گومرایسی و کافر بوون داو درێزهیان به کافر بوونی خۆیان داو له سمر گومرایسی
مانمونه تا مردن، نموانه ﴿لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُغْفِرْ لَهُمْ﴾ لیخۆشبوونی خودا نایانگرتیهوه و
﴿وَلَا لِيَهْدِيَهُمْ سَبِيلًا﴾ شارهزایی نا کرین بۆ چاکو خیر، واته: نموانه که نمونده
راپابوون بمروالهت موسولمان بوون و بهناشکرا له نایین ههله گمراو نموه و زیده پیهوه

له سمر کافر بوون و گومراییان لی بیندراو سوور بوون له سمر کافر بوون و ناماده نه بوون به باشی له نیسلام حالی ببین و ههولیان نه دا بهرده وام بن له سمر دینداری و مانموه له سمر ریگای راست! نهوه همرگیز لیخوشبوونی خودایان ده ست ناکه موئی، ره حمهت و چاکه ره زامه ندی پهروه ردگار نایانگریتموه، دوا ی نهو دله راوکهو راپایی به تیر شیای نهوه نین شاره زای ریگای به ههشت بکریسن و ناکریتن، ژبانی سهرمرزی و کامهرانی نابینن، لهو دونیاش له ناگری دۆزه خ. رزگاریان نابئی، چونکه له ژبان دا تۆبه ی راستیان نه کرده و له سمر کوفر و گومرایی خۆیان تا مردن بهرده وام بوون!

﴿بشر المنافقين﴾ نهی محمدا مزگینی بده به دوپروه کان له ههر تاقم و کۆمه لیک بن، ههروه ها نهوانی که لایه نگیری کافره کان ده کمن ﴿بأن لهم عذابا أليما﴾ بهوه که ناگری دۆزه خ ناماده به بۆیان و له ناو دۆزه خ دا سزای سهخت ده چیژن!

نه مجار پیناسهی دوپروه کان ده کاو ده فهرموئی: ﴿الذين يتخذون الكافرين أولياء من دون المؤمنين﴾

نهوانه کافره کان ده کمنه دۆست و برادر و راویژ پیکراو و یارمه تیده و پشت و پهنا، دۆستایه تی موسولمانان به راستی ناکمن و له ژیر ده سه لاتی موسولمانان ده رده چن و خۆیان لی جیا ده کمنهوه، بهو هیوایه پیتیان: وایه که له ناکاما سهرکهوتن بۆ کافره کان ده بئی! نازانن: که سهره نجام سهرکهوتن بۆ موسولمانانه، چونکه خودایان له گه له!

نه مجار به شپوه په سیاریکی سهره نهشت نامیز ده فهرموئی: ﴿آيتهم عندهم العزة﴾ نایا نهوانه که دۆستایه تی کافره کان ده کمن ده یانهوئی لای نهوان هیز و پشتیوان بۆ خۆیان پهیدا بکهن؟ نه گهر به ته ما بن بهوه به هیز بن و پشت و قوه تیان زیاد بکا، نهوه به هه له چوون چونکه ﴿فإن العزة لله جميعا﴾ هیز و تواناو پشت و قوهت له دونیاو له قیامهت دا ههر بۆ خودایه، ههر شهویش هیز و تواناو

پشت و پمنا د به خشی، سمرکوتن سمره نجام بو خوشمویستانی خودایمو نموان بالا دهست و زال د بهن به سمر جووله کمو خوا نه ناسانی تردا.. وه کوو له نایه تیکی تردا د فرموی: **(والله العزة ولسوله وللمؤمنین)** المنافقون ۸/ عزیزه و شان و شوکت هی خودایه دهیدا بهوانهی خوی ناره زوو بکا! کهوابوو پیوسته عزیزه و هیز و توانا له خودا داوا بکمن، بهوی بروی راست و پتمو و پمپرو کردنی ریبازی پمرو ردگار و شونکوتنی بهرنامهی پیغه ممبره کهیموه به دهستی بینن! بیتگومان پمرو ردگار عزیزه و شان و شکوی دا به پیغه ممبرو به موسولمانان چونکه پمپرویی قورنان بوون، ریبازی پیغه ممبریان گرت بهر!! کاتیکیش موسولمانان وازیان له بهرنامهی خودا هینا و نمو شریعت و یاسایه پیشینانی نهوان پیی سمرز بوونموه نه مان پاشگوییان خست و لیی دهست بهردار بوون، شان و شوکتیان نه ما، زهلیل و ژیر دهسته بوون، تهختی بهختیان و هرگمرا، دوو پروو و خویری و جاشیان تیدا پمیدا بوون، دوستایهتی کافر و خوا نه ناسانیان کرد و پییان و ابوو: بموه پلمو پایه به دهست دهینن! بهلام با دلنیا بن هرگیز لمو روانگموه پلمو پایهمیان دهست ناکموی! نومیده وارین موسولمانان به هوش خو بیتنموه، بگمپنموه بو سمر نمو ریبازه پیروزه یمزدان کرده و نمو شریعت به ناسمانی به بکه نموه به بهرنامه و پروگرامی خویان و جاریکی تر سمروری و بالا دهستی و فرمان رهوایی جیهان به دهست بینن! جاریکی تر دهری بخمن که **(والله العزة ولسوله وللمؤمنین)**.

نه مجار پهروه دگار جلمو گیری له موسولمانان کرد به گشتی که نابی له
کوپر و کومه لی شو کافراندها ناماده بن که گالته به قورنان و نایینی خودا ده کمن،
ده فمرموی: ﴿وقل نزل علیکم فی الکتاب﴾ بیگومان نیتدراوه بو نیوه نهی
کومه لی موسولمانان! ثوانه تان بهراستی موسولمان بوون و ثوانه شتان مونا فیق
و دوو بوون- له قورنان دا پیتان راگیمندراوه و فرماتان پی کراوه ﴿ان اذا سمعتم
آیات الله یکفر بها ویستهزأ بها﴾ همرکاتی بیستان و زانیتان و بینیتان که قورنان

و نایینی خودا رت ده‌کریت‌وه و گالتی پی ده‌کری و ده‌کریت‌ه هی رابواردنی
 کۆمه‌لی خوانه‌ناسان ﴿فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ﴾ ناماده‌ی
 کۆپ و کۆبونمه‌ویان مه‌بن و له‌گه‌لیان دامه‌نیشن تا ده‌کونه سهر قسمو باسیکی‌تر
 و واز له‌ گالت‌ه کردنه‌که ده‌هینن! نه‌مه ناماژه‌یه بۆ نایه‌تی ﴿وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ
 يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ﴾ الأنعام/۶۷
 نه‌م نایه‌ته له‌ مه‌ککه هاتۆته خوارئ، نه‌وه بوو کافره‌کانی مه‌ککه کۆپ و
 کۆبونمه‌ویان ده‌به‌ست و گالت‌ه‌یان به‌ قورئان ده‌کرد و هه‌ندئ موسولمانی
 سافیلک‌هش لایان داده‌نیشن و نه‌شیان ده‌توانی به‌رپرچیان ده‌نه‌وه، چونکه لاواز و
 بی‌توانا بوون، نیتر په‌روه‌ردگار فرمانی پی کردن به‌ روو وهرگێرانی لێیان و گوئ
 رانه‌گرتن بۆیان، نه‌مجار که موسولمان چوونه مه‌دینه جووله‌که‌کانی مه‌دینه
 هه‌مان هه‌لوێستی کافره‌کانی مه‌ککه‌یان هه‌بوو، گالت‌ه‌یان به‌ قورئان ده‌کرد
 موسولمانه دووپوه‌کانیش (ده‌چوونه لایان داده‌نیشن و گوئیان بۆ ده‌گرتن). نیتر
 په‌روه‌ردگار به‌ گشتی جله‌و گیری له‌ موسولمانان کرد و نه‌وه‌ی لی قه‌ده‌غه
 کردن... تیکرای هه‌ردوو نایه‌ته‌کان نه‌وه ده‌گه‌یه‌نن که به‌رئ له‌و شتانه‌ی ناپاسته‌ی
 پیغه‌مبهر ﷺ کراوه مه‌به‌ست لی‌ی ئومه‌ته‌که‌یه‌تی! ﴿إِنكُمْ إِذَا مَثَلْتُمْ﴾ نه‌گه‌ر
 هاویه‌شی دانیشن و قسمو باسی نه‌و کۆرانیان بکه‌ن، نه‌وا وهرگوو نه‌وان تاوانبار و
 هاویه‌شی کوفره‌که‌یان!! چونکه دانیشن له‌گه‌لیان و گوئ راگرتن بۆ گالت‌ه
 کردنه‌که‌یان نیشانه‌ی ره‌زامه‌ندی‌یه به‌ هه‌لوێستیان، رازی بوون به‌ کوفر به‌ نیختیار
 کوفره، نه‌مجار په‌روه‌ردگار نه‌مه روون ده‌کاته‌وه که خودا له‌ دوا رۆژ دا کۆیان
 ده‌کاته‌وه، گالت‌ه کمر و گوئ گر هه‌ردوو لا چۆن له‌ دنیادا بۆ گالت‌ه کردن به
 قورئان کۆبونمه‌وه به‌و شیوه‌یه له‌ ناو ناگری دۆزه‌خ دا کۆیان ده‌کاته‌وه و ده‌فرموی:
 ﴿إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا﴾ دلنیا بن که خودا دووپوه‌کان
 و کافره‌کان له‌ ناو ناگری دۆزه‌خ دا کۆده‌کاته‌وه، به‌یه‌که‌وه سزایان ده‌دا چونکه
 که‌سیک رازی بی به‌ کاریک حوکی نه‌و که‌سه‌ی هه‌یه که کاره‌که‌ی کردوه.

نه مجار پمروه ردگار بری ره وشت و نیشانهی مونا فیه کان ده ستنیشان
 ده کاو ده فرموی: ﴿الذین یتربصون بکم﴾ شو دو وروونه نموانن که خویان
 به لایه ک دا ساغ ناکه نموه چاوه پروانن ناخو موسولمانان چیان دیته ری ﴿فان کان
 لکم فتح من الله﴾ نه گمر نیتوهی موسولمان له خوداوه یارمه تی دران و به سمر
 دوژمن دا زال بوون و سمرکومتنتان به ده دست هینا، غنیمه تتان ده ست کموت زمان
 دریژ ده کمن و گمزاف ده کیشن و ده لئین: نیمه ش له گه لتان بووین و به شه تالانیمان
 به ده نی، مافمان پیشیل مه کمن! به شتیه کی پرسیار نامیز ﴿قالوا ألم نکن معکم﴾
 ده لئین: نایا نیمه له جنکه که دا له گه لتان نه بووین؟! وه کوو نیتوه به شداری جهنگمان
 نه کرد؟؟ ﴿وان کان للکافرین نصیب﴾ نه گمر کافره کان سمرکومتتیک به ده دست
 بینن و به سمر موسولمانه کاند ا زال بین وه کوو رژی جنگی نوحود ﴿قالوا ألم
 نستحوذ علیکم؟﴾ به کافره کانی مه که ده لئین: نایا نیمه یارمه تیمان نه دان بو
 سمرکومتنتان؟ نه مان ده توانی بتانکوژین ديلتان بکهین؟ نه هیلین سمریکمون؟؟ نایا
 نیمه نه بووینه یارمه تدهر بوژان؟؟ له م رووه وه که دلی موسولمانه کانمان سارد
 ده کرده وه؟! ترسمان ده خسته دلیانمونه بوژ نه وهی پشتیان سارد بیتمه وه په لامارتان
 نه ده ن!! ﴿وغمعنکم من المؤمنین﴾ کاری سمره کیمان شهو بوو: نه مانه یشت
 موسولمانان هله متتان بو بینن، دلان سارد ده کردندوه، بهو شتیه نیمه مان
 پاراست له په لامار دانی نموان، کمواته به شیکمان له ده ستکمه کانتان به ده نی!
 چونکه نیمه ش هاو خباتان بوین. نیتر پمروه ردگار حه سمی موقوفه که ده کاو
 ده فرموی: ﴿فالله یحکم بینکم یوم القیامة﴾ خودا دادگایی نیتوانتین ده کا نهی
 خاوه ن پروایان و موسولمانانی به راستی و نهی کژمه لی دو وروو! له رژی قیامت
 دا پمروه ردگار حیسابتان بو ده کا و همر یه که تان به گوتره ی کرده وهی خوی سزاو
 پاداشتتان ده داتمه: موسولمانانی راستال ده خاته به هه شتموه دو ورووه کانیش فری
 ده داته ناو دوزه خمه! نه مجار پمروه ردگار دو ورووه کان هیوا بر او ده کا و پیمای
 ناو میدیان به گوتچکه دا ده داو ده فرموی: ﴿ولن یجعل الله للکافرین علی المؤمنین

سبیلا) نهی کۆمه‌لی دوو پروو دلدنیا بن، ده‌ستی ناو می‌دی بخه‌نه ژیر سمرتان! هر گیز خودا ماوه‌نادا کافره‌کان به‌سمر موسولمانان دا به‌ته‌واوی زال ببن و له بیخیان ده‌ریتن به‌مهرجی موسولمان ده‌ست به‌شمریعتی خوداوه بگرن و پایه‌ندی فرمان و جلمو گیری به‌کافی په‌روه‌دگاریان بن، نه‌گهر له‌شمریک دا، له‌چاخ و سه‌رده‌میک دا کافره‌کان سهرکوتنی به‌ده‌ست ببن، نه‌وه‌شتیکی کاتی به‌وپایه‌دار نابی، سه‌ره‌نجام سهرکوتن بۆ خودا په‌رستانه، به‌مراد گه‌یشتن له‌دویناو قیامت دا هر بۆ موسولمانانی راستال و له‌خۆ بو‌ردووه، وه‌کوو له‌نایه‌تیک تیردا ده‌فرموی: **﴿وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرَ لِمُؤْمِنِينَ﴾** الروم/۴۷ یان ده‌فرموی: **﴿إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾** محمد/۷.

تییینی:

یارمه‌تیدانی خودا کاتیک ده‌بی که موسولمانان شمر له‌پیناو حق و عه‌داله‌تدا بکمن، مه‌به‌ستیان به‌رز کردنه‌وی نالای (لا إله إلا الله.....) بی و ره‌زامه‌ندی خودایان بو و پاداشیان له‌و داوا بکمن! نیشانه‌کانیشی نه‌وه‌یه: نامۆزگاری به‌کافی خودا په‌په‌و بکمن، وه‌کوو قورشان فرمانیان پی کردوون ناماده‌باشی خویان پیشان بدن، پیوستیاتی بۆ دابین بکمن! به‌گویره‌ی نایه‌تی **﴿وَأَعِدُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ﴾** و نایه‌تی **﴿إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاغْلُظْوا وَادْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾** ره‌فتار بکمن.

چهند جار گوته‌راوه: پیروباوه‌ی هۆی سه‌ره‌کویه بۆ سهرکوتن، ههرجه‌نگاوه‌ریک پیروپروای به‌مه‌سه‌له‌که نه‌بوو له‌شمره‌که‌دا سه‌رناکه‌وی، هه‌بوونی بیر ویاوه‌ریش نه‌وه‌ ده‌خوای که هه‌میشه ناماده‌باش بی، پیوستیاتی جه‌نگی به‌گویره‌ی رۆزگار دابین بکا، هر کاتیک موسولمانان پایه‌ندی فرمانی خودا بوون و په‌په‌وی نامۆزگاری به‌کافی بوون، خوداش سه‌ریان ده‌خاو زالیان ده‌کا. نه‌مه‌راستی به‌که‌و به‌لینیکی خودایی به‌هه‌ج شک و گومان تیدا نه‌یه، چهند جاریک له‌میژوودا به‌ناشکراو به‌زه‌قی خۆی نواندووه!! به‌لام نیستا، که ده‌بیتر و لاتس موسولمانان داگیر کراوه له‌لاین کافر و خاوه‌ناسانه‌وه، نه‌و زید و نیشتمانه‌ی که

کاتی خۆی موسولمانان به زهبری شمشیر و ناکامی تیکۆشان و خوێن رشتن و
 عمرهق رشتن و خۆیهخت کردن رزگاریان کردو له چهنکی کوفر دهریان هینا، ئیستا
 له لایهن کوفروه داگیر کراوهتهوه! هۆیهکی نهوهیه: موسولمانان لهبهر خاتری
 خودا شهر ناکهن، له پیناو نایین و بلاو کردنهوهی حهق و بهرز کردنهوهی ئالای
 ئیسلام دا ناجهنگین، پهپهوهی فهرمان و نامۆزگارییهکانی خوداو پیغه مبههر
 ناکهن، وه کوو قورئان فهرمانی پێ کردون ناماده باشی جهنک و فیداکاری نین،
 کۆلهکی دین که جیهاد و غهزایه پاش گوریان خستوه، به گۆیرهی رۆژگار
 پیداوستی جهنگی و بهرهنگاری دابین ناکهن، ناتوان و ههولیان نه داوه گهمی
 جهنگی و فرۆکهی پیشکهوتوو تۆپی دوور هاوێژ و گهوره و موشهکی جوړاو جوړی
 پیشکهوتوو بۆ خوێان دابین بکهن ناتوان و نهیان کردوه له گهل دۆژمن دا
 پیشهپهکی چهکسازي بکهن و ئامیری بهر بهر ههولیان بپننه کایهوه! که نه مانه
 به گۆیرهی یاسای نایینه که مان له سهرمان پێویستمو پشتگۆی خستنیان بپێ
 شهرعییهکی زهق و که متهرخه مییه له بهرامبههر فهرمانی خودا!

نه ئوێستی تری دوو پوه کان، سزادانیان له لایهن خوداوه

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا
 كَسَالَى يُرَآؤْنَ النَّاسَ وَلَا يُذَكِّرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٧﴾ مُذَبْذَبِينَ بَيْنَ
 ذَلِكَ لَا إِلَى هَتُولَاءٍ وَلَا إِلَى هَتُولَاءٍ وَمَنْ يَضِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ سَبِيلًا
 ﴿٤٨﴾ يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ
 الْمُؤْمِنِينَ أَنْ تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿٤٩﴾
 إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿٥٠﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَآخَتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ
 لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ وَسَوْفَ يُؤْتِي اللَّهُ
 الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾ مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ
 وَعَامَنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

ههروا له سمر روون کردنه وهی ره وشتی ناجوانمیرانهی دوو پرووه کان ده پروا و
 ده فمرموی: ﴿إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ﴾ بیگومان نهو دوو پروا نه له بمر نه زانی و بی
 عه قلی و ده روون نه خزشیان به وهی تینه گه یشتن و بیر ته سکیان په نا بو فرت و
 فیل ده بن کاریک ده کهن بهروالت وه کوو نه وه وایه فیل له خودا بکهن، ده چن
 خویان به موسولمان ده خنه بهرچاوی موسولمانان و له دلش دا بی پروان، وه کوو
 له شوینتیکی تر ده فمرموی: ﴿يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا﴾ البقرة/۹ ناشکراشه
 خودا فیل لی ناکری، چونکه نهو زاناو ناگاداره به نهینی ناو دلان و هه موو
 په نامه کی به ک ده زانی!

بیان وایه: وه کوو له دونیادا بویان چوه ته سمر بهروالت حوکمی
 شریعه تیان به سمر دا جی به جی ده کری له لای خوداش نهو یان بو ده چیه سمر له
 قیامه تیش دا وه کوو دنیا- رزگاریان ده بی!

وه کوو له نایه تیکی تر دا پمروه ردگار له باره یانه وه ده فمرموی: که روژی
 قیامهت زیندوو ده کرینه وهو راپیچی دهشتی مه حشر ده کرین، سویند بو خودا
 ده خوژن ده لین: تیمه خاوهن پروا بووین له سمر ریگای راست و ههق بوین: ﴿يَوْمَ
 يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ﴾ المجادلة/۱۸

به لام به زدان به درویان ده خاتمه وه و سوود لهو سویند خواردنه یان نابین!
 ﴿وَهُوَ خَادِعُهُمْ﴾ خوداش تو لهی نهو فرت و فیل یان لی دهستینی، سزادانه یان

ناو نراوه به (مخادعة) له بمر (مشاکلة) به بۆ وشه ی پیشوو وه کوو ﴿ومکروا ومکر
الله﴾ وایه.

یان مانای وایه: نهوه ی خودا له گه لیان ده کا له فیل ده چی، له م رووه وه که
له دونیادا وازی لی هینان، نه حکامی شهریه تیان به سمردا جی به جی ده کری،
خوین و مالیان پارێزراو ده بی، به لام له قیامت دا ژیر خانی دۆزه خی بۆ ناماده
کردوون و دهیان کاته بنکلی دۆزه خ، چونکه داب و نمریتی خودا وایه: همرکه سیگ
ههلوپستی خیانه تکاری وه کوو نمو دوو پرووانه بنوینی که له دنیا دا تووشی
ریسواییان بکاو له قیامه تیشدا سزای سهختیان بدا، نه مهش دیارده یه کی
دوو پرووانه له هه موو گه و هۆزیکه دا فیل و تهله که پهینا ده کمن و درۆ
هه لده بهستن پیلان ده گێرن غهش ده کمن دوژمنانی گه و نیشتمانی موسولمانان
ده که نه گه وه لپرسراوی خۆیان و جاشایه تییان بۆ ده کمن، کتیه به میژوویی به کان
په ن له باس و خواسی نمو جوژه جاشانه همر کاتی گه و نه تموه لاواز به بن و
دوژمنیان به هیز بن نه م چلکاو خۆرانه زۆر ده بن و سه ره لده ده ن، چونکه نمو
خۆفروشانه هه میشه هه لپه ی سوود و قازانجی تایبه تی خۆیان ده ده ن و سوودی
گشتی ژیر پی ده خه ن، بۆ به ده ست هینانی نامانجی تایبه تی چلکاو خۆری خۆیان
هه موو ریگایه کی خوار ده گر نه بمر و کۆ له هیچ خیانه تکاری به ک ناکه نه مه.

نه حمده و موسلیم له ئیبنوعه بباسمه ده گێرنه مه ده لین: هه لخه له تاندنی
خودا بۆیان نه وه یه: که خودا رۆژی قیامت رو ناکی به کیان ده دانی که پی به برۆن و
وه کوو موسولمانان ریگا ده رکمن! که ده گه نه سه ر پردی سیراط رو ناکی به کیان
ده کوژیتمه، له ناو تاریکی دا ده میتنه مه.

نیشانه یه کی تری نه م دوو پرووانه نه وه یه: ﴿واذا قاموا إلى الصلاة قاموا
کسالی﴾ که هه لده ستن بۆ نوێ به ته مبه لی و له ش گرانی نه نجامی ده ده ن،
چونکه نیمانی پته و یان پی نی به ره غبه تموه نایکمن، هانده ریکی ده روونی پالیان
پیوه نانن بۆ نه نجام دانی، نیازی پاکیان نیه، له مانای نوێ ناگمن، به هیوای
پاداشی پاشه پوژ نین، ترسی دۆزه خیان نیه، به لکو له ترسی خه لکه که نوێ ده کمن،

نه‌گەر همر بۆخویان بوون نه‌وا همر نویژ ناکمن، نه‌گەر له‌گه‌ل موسولمانانیش بوون نه‌وا به‌ رواله‌ت نویژه‌که‌یان ده‌که‌ن، که‌سیک نه‌وه‌ حالێ بێ، دیاره‌ به‌ ته‌مه‌له‌ی و به‌ ناریک و پینکی نویژه‌کانی ده‌کا، نه‌وانه‌ به‌ نویژ کردنه‌که‌یان مه‌به‌ستیان خودا نیه‌ و هیچ ئیخلاص و دلسۆزییه‌ک له‌ نویژه‌که‌یان دا به‌دی ناکرێ (یراءون الناس) به‌لکو بۆ نه‌وه‌ ده‌یکمن که‌ موسولمانان بیان بینن و ریا بازی ده‌که‌ن و نویژه‌که‌یان بۆ ناو و شۆره‌ته‌ نه‌ک بۆ خودا! بۆیه‌ زۆر جار له‌ نویژ دوا ده‌که‌من و ناماده‌ی کردنی نویژی خه‌وتنان و به‌یانی نابن، وه‌کوو له‌ سه‌حیحه‌ین دا هاتوه‌ که‌ پیغه‌مبهر فەرمویه‌تی: ((اَثْقِلْ الصَّلَاةَ عَلَى الْمُنَافِقِينَ صَلَاةَ الْعِشَاءِ وَصَلَاةَ الصُّبْحِ، وَلَوْ يَعْلَمُونَ مَا فِيهَا لَأَتَوْهَا وَلَوْ حُبًّا)) گرانترین نویژ له‌سه‌ر شانی دووپروه‌کان نویژی عیشاو نویژی به‌یانییه‌ نه‌گەر بیانزاناییه‌ چه‌ند خیرویێریان تێدایه‌ نه‌جامیان ده‌دان ته‌نانه‌ت نه‌گەر به‌ قنگه‌ خشکیش بویه‌. هه‌روه‌ها (ولا يذكرون الله إلا قليلاً) نه‌وانه‌ که‌م واده‌بێ نویژ بکه‌ن یان له‌ نویژه‌که‌یاندا که‌م یادی خودا ده‌که‌ن نازانن چی ده‌لێن، به‌لکو له‌ نویژه‌که‌یان دا بێ ناگاو بێ نیازن، ته‌نانه‌ت نه‌وان له‌ واقع دا زۆر کات همر نویژ ناکمن، نه‌گەر خه‌لک نهمانبینن و بۆ روه‌یه‌مایێ نه‌بێ همر نویژ ناکمن. هه‌روه‌ها (مذبذبين بين ذلك لا إلى هؤلاء ولا إلى هؤلاء) نه‌وان سه‌ریان لێ تیک چوه‌ به‌هیچ لایه‌ک دا خۆیان بۆ ساغ ناکریتمه‌وه‌، نه‌ له‌گه‌ل موسولمانه‌کانن به‌راستی، نه‌ له‌گه‌ل کافره‌کانن به‌راستی، به‌لکو به‌ رواله‌ت له‌گه‌ل موسولمانه‌کانن له‌ دلێش دا له‌گه‌ل کافره‌کانن، هێ واشیان هه‌یه‌ شک و گوومان ده‌یه‌یتنی و ده‌ییا، جاریک مه‌یلی لای موسولمانه‌کان ده‌کاو جاری واش هه‌یه‌ مه‌یلی لای کافره‌کانیان هه‌یه‌ وه‌کوو جووله‌که‌کان وه‌کوو له‌ سه‌ره‌تای سوره‌تی به‌قه‌مه‌رده‌ ده‌فه‌رموی: (كلما أضاء لهم مشوا فيه، وإذا أظلم عليهم قاموا) نایه‌تی (۲۰) نه‌وانه‌ کورێ رۆژن و کێ سه‌رکه‌وت له‌گه‌ل نه‌ودان.. نه‌وانه‌ گوهران (ومن يضل الله) که‌سیک خودا به‌هۆی کرده‌وه‌ هه‌لرێستی ناله‌بارییه‌وه‌ له‌ریگه‌ی راست لای بداو سه‌رلێشێواو و گوهرێ بێ (فلن تجد له‌

سبیلا) نهتو نهی پیغه مبر! نهی بیسهر! ناتوانی ریگای حق و راستی بو بدوزیتوه، چی همول بدهی وتیبیکوشی بو خستنه سمر ریگای باش، همولدانه کهت بن هودهیه! چونکه سوننهت و داب و نمریتی خودا ناگوړی و هلدناو شیتوه! کموابی مانای (اضلال) ری لی هون کردنی خودایی نموه نیه که خودا سرووشتی هندی ناده میزاد لهسمر کوفر داپریژی! کابرا هیچ دهسه لاتیکی تیتیدا نهی!

نه مجار پمروه ردگار موسولمانان لهوه دهترسینن که هلهوتستی دوپروه کان وهریگرن و چاو لهوان بکمن یان دوستایهتی کافره کان بکمن و یارمه تیدهریان بن بو سرکهوتنیان بهسمر موسولمانان داو فرموی: «یا ایها الذین آمنوا لا تتخلوا الکافرین اولیاء من دون المؤمنین» نهی شو که سانهی پرواتان هیناوه به خوداو به پیغه مبری خودا، به هیچ شیوهیه که کافره کان مهکمن به دوست و گمورهی خوستان و موسولمانان پاشگوړی بخمن!

خوانه ناسان مهکمن به دوست و یارمه تیدهر و هاوهل، دوستایهتیان له گمل دا مدهستن، نه صیحت و ناموژگاریان لی وهرمه گرن دژی موسولمانان و دهستی خو شمویستی یان بو دریژ مهکمن و نهینی و حال و وهزع و حالی موسولمانان یان مهلین، سیخوړی و چاوساخی بو خوانه ناسان مهکمن! وهکو له نایه تیکی تردا ده فرموی: «لا یتخذ المؤمنون الکافرین اولیاء من دون المؤمنین ومن یفعل ذلک فلیس من الله فی شیء إلا ان تتقوا منهم تقاة ویحذرکم نفسہ» آل عمران/ ۲۸ یان ده فرموی: «یا ایها الذین آمنوا لا تتخذوا الیهود والنصارى اولیاء بعضهم اولیاء بعض» المائدة/ ۵۱ به لام پیدانی بری و هزیغی گشتی به کافره ذیمیه کان له فرمانگه کانی حکومتی نیسلا میدا، نموه کاریکی ناسایی بهو هیچ ره خندی لی ناگیرئ به مخرج چاودیری بکری و فرمانگه یه کی وانه بن نهینی به گرنگه کانی ده ولتمی تیدا پاریزرابی، نموه تا لهسمرده می هاوه لانی پیغه مبر بری ذیممی له دیوانه کانی حکومت دا کاریان ده کرد و کاروباری گشتی شو دیوانه یان بهرپوه دهرد، عه بیاسی به کانیش نه بو نیسحاقی (الصابی) که ناموسولمان بوو کردوویانه

به وهزیر و به فەرمانی خلیفه کاروباری دهولهتی بهریوه بردووه^{۱۳}! ﴿أَتْرِيدُونَ أَنْ
تَجْعَلُوا اللَّهَ عَالِيكُمْ سُلْطَانًا مَبِينًا﴾ واته: نایا دهتانهوی بمویارمهتی دانهی کافران و
کردنیان به گهروهو لیپرسراوی خوتان بهلگهی تهواو بدهن بهدهست خودا بۆ نهوهی
سزاتان بداو تۆلعتان لی بستینی؟؟ مه بهست نهوهیه: که یارمهتیدان و هاریکاری
کافران دژی موسولمانان رهوشتی دووړووانمو بهلگهیه لهسر مونافیقی!

نه مجار پهروهردگار سزای دووړووه کان دیاری دهکا و دهفرموی: ﴿إِنَّ
الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ﴾ بیگومان روژی قیامت دووړووه کان دهخرینه
چینی ژیرهوهی دۆزهخهوه له بنکلی دا دهسوتینرین! نه مه ناماژهیه بۆ نهوه که
دۆزهخ: چینچین و قات قاته، حموت تمبهقه و ناخوشتین شوینی قاتی هره
خوارویهتی، که جیگهی دووړووانه.

رافه کمرانی قورشان دهلین: دۆزهخ حموت تمبهقه، یه که میان جهه نهم
نه مجار (لظی) نه مجار (الخطمة) نه مجار (سعر) دواپی (حجیم) نه مجار
(الهاویة) جاری وا ده بی هندیکیان به ناوی هندیکیانهوه ناو ده برین. به ههشتیش
ههشت پلهیه، همر پلهی جیگهی جوړه کهسیکه به پی پی پلمو پایمیان له خودا
پهرستی دا.

هژی نهوهی که سزای دووړووه کان سهخت تره له کافره کان نهوهیه: که
دووړووه کور کافره که کافره گالته کردنی به نیسلام و موسولمانانیشی سمر باره!
﴿وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا﴾ کهس نیه نمو سزایه لهسر دووړووه کان لاسری، یان بویان
سووک بکا کهس نیه یارمهتیاں بداو به هانایانهوه به پی!! نه مجار پهروهردگار
ریگای سهر فیرازی و یصلاح بۆ نهم دووړووانه دهست نیشان دهکا و دهفرموی: ﴿إِلَّا
الَّذِينَ تَابُوا﴾ مه گمر نهوانه میان که له هلویتستی دووړووی خویانیان په شیمان
ده بنموه ﴿وَأَصْلَحُوا﴾ همول و تیکوژشانی تهواو ده خه نه کار بۆ کردنی کرداری چاک
و سرپنهوهی تاوانی روژگاری دووړوویان و شتنهوهی چلکی نیفاق ﴿واعتصموا

^{۱۳} بۆ زیده دریوه بیتان سمیری تهفسیری (النار) ج ۵ / ۴۷۲۶-۴۷۳۰ بکه.

بالله ده‌ست ده‌گرن به نامهی خدا که قورئان و شوبن ناموزگاری به‌کانی پیغه‌مبهر ده‌کمون (وأخلصوا دينهم لله) تنها خدا ده‌پدرستن و به‌ندایه‌تی همر بۆ نمو ده‌کمن و سمری به‌ندایه‌تی همر بۆ نمو نه‌وی ده‌کمن په‌نا بۆ که‌سی تر نابهن نه‌بۆ لابرندی زیان و ناخو‌شی و نه‌بۆ ده‌ستکه‌موتنی سوود و قازانج وه‌کوو له‌ سوره‌تی فاتحه‌دا ده‌فهرموی: ﴿إياك نعبد وإياك نستعين﴾.

نهم چوار مهرجانه مهرجی وهرگیرانی تۆبه‌ی دوو‌پووه، به‌لام کافر مهرجی تۆبه‌که‌ی نه‌ویه کۆتایی به‌ کوفره‌که‌ی یینی وه‌کوو له‌ شوبنیکی تر ده‌فهرموی: ﴿قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ﴾ الأنفال/۳۸.

مونا‌فیک نه‌ویه: به‌ده‌م موسولمان بۆ به‌دل بۆ پروا بۆ، به‌قسه له‌گهل خدا بۆ به‌ کرده‌وه له‌گهل شه‌یتان ﴿فأولئك مع المؤمنين﴾ نمو دوو‌پووانه که به‌ر شیوه‌یه‌ی باس کرا نه‌گهر تمویه بکمن و بگهرتموه‌و واز له‌ دوو‌پوویی یینن، نه‌وه ده‌بنه‌هاوه‌لی موسولمانان و له‌ همردوو دنیادا له‌ کۆمهل و گرو‌هی خاوه‌ن باوه‌پان حسیب ده‌کرین.

﴿وسوف يؤت الله المؤمنين أجرا عظيما﴾ له‌وه به‌مولاوه په‌روه‌ردگار پاداشی زۆروزه‌به‌نده ده‌داتمه‌وه به‌ خاوه‌ن باوه‌پان که خدا نه‌بۆ که س نه‌ندازه‌ی نازانی، نمو تۆبه‌کارانه‌ش ده‌بنه‌هاوه‌شی نمو موسولمانانه.

نه‌مجار په‌روه‌ردگار هۆی سزادانه‌که‌یان ناشکرا ده‌کاوه‌ده‌فهرموی: ﴿ما يفعل الله بعذابكم إن شكرتم وآمنتم﴾ خودا ج مه‌به‌ستیکی هیه به‌ سزادانی نیوه نه‌ی ئاده‌میزاد؟؟ نه‌گهر نیوه به‌رواتان هه‌بۆ و به‌ندایه‌تی بکمن و سوپاس گوزار بن بۆچی سزاتان ده‌دا؟؟ واته: په‌روه‌ردگار که سزاتان ده‌دا و له‌ دۆزه‌خ دا به‌ناگر ده‌تانسوتینی له‌بهر نه‌وه نیه زیانتان لۆ دابی و شه‌ویش تۆله‌ی زیانه‌که‌تان لۆ بستینیتموه، یان له‌بهر نه‌وه نیه: که زیان له‌ خو‌ی دوور به‌خاتمه‌وه یان سوودیکی ده‌ست که‌مۆ!! هیچ کامی له‌م مه‌به‌ستانه‌ی نیه، چونکه خودا بۆ ناتا‌جه له‌ هه‌موو بوونه‌وه‌ر هیچ پتو‌یستی به‌کی به‌ ئاده‌میزاد نیه، خودایه‌تی خودا زۆر له‌وه به‌رزتره

که نمو مدهستانه ی ههبن، بهلام خودا عادل و دانایه، ناگادار و زانایه، همرگیز چاک و خراپ و هک یهک سهیر ناکا، کافر و موسولمان له تمرازوی نمو دا بهرامبر و یه کسان نین! کافر و مونا فیک و یاخی بوو که سوپاسی خودا ناکمن له بهرامبر نیعمه ته کانی دا، نمرکی سر شانی خویان که تیمان به خوداو به ندایه تی کردنیه تی به جی ناهینن! مال و دارایی و هیز و دهسه لاتیان که خودا پی پی داوون له خیر و چاکه دا به کاری ناهینن، چۆن ده بی و هک کوو خودا پهرستی کی راستال حلیب بکرین؟! خو ته گهر نمو خوانه ناسانه وازیان له هه لویستی خویان بهینایه و سوپاسگوزاری پهرودرگار بوونایه کردار و گوشتاریان باش بوایه بریویه کی پتمو و راستیان به خودا بهینایه، نهوانیش شیای پاداش ده بوون و به ختمه وری همدروو جیهان یان به ده دست ده هینا! (وکان الله شاکرا علیمسا) هه میشه خودا پاداشی سوپاسگوزاران به چاکه سوپاس ده داتهوه، پاداشی باشی داناهه بو نهوانه ی به ندایه تی ده کمن و فمرمانبردارن! زانایه به حالی بهنده کانی و ناگاداری دروست کراوانی خویه تی، هیچی لی گوم نابی که سیک بریوی به خودای خوی هه بی، بهنده ی سوپاسگوزار و راستال بی، خودا پی پی ده زانی و ناگای لی ته تی و به باشتین پاداش پاداشی ده داتهوه، و هک کوو له نایه تیکی تر دا ده فمرموی: (واذ تاذن ربکم لئن شکرتم لازیدنکم ولن کفرتم ان عذابی لشدید) ابراهیم/۷.

ناشکرایه قورنان که نامه ی نووسرای پهرودرگاره و پرۆگرام و بهرنامه ی نهتموه ی موسولمانه همولی نمو ده دا و هک کوو هه میشه همولی نمو یه تی نهتموه یه کی بی خهوش و موسولمان بینیته کایموه، نهتموه یه ک له کۆمه لانی موسولمان پیک بهینن که نیسلام له کۆمه لگا کانی کوفر و نه زانی نمو بو لای خوی کیشی کرد بوون، به شیر خوی پهرستی گۆشی کرد بوون! بو نمو ی دوی دروست بوونی نمو نهتموه نیسلام کرده ربه ری و رابه ری ته شاده میزاد بگریته ده دست و بهر وه ناسوی کامه رانی و خوش به ختی و سهر فیازی و هگهری بخا؟! هه میشه همولی ده دا هۆکاره کانی دروست بوونی نمو نهتموه یه دهسته بهر بکا، بناخه گشتی به کانی ده به مزینن.

یه کیچک لمو هۆکاره سهره کیانه پاک کردنموه‌ی دل و دهروونی نمو کۆمه‌له
موسولمانیه‌یه که کۆمه‌لگای نیسلامی‌یان نه‌نموه‌ی موسولمانی لئی پیتک دئی و به‌رز
کردنموه‌ی ناستی ره‌وشتی و دهروونی تاکه‌کانی نمو کۆمه‌لگایه‌یه!!

جا که کۆمه‌لی موسولمانان گه‌یشتنه نمو ناسته به‌رزه، له ره‌وشتی تاکه
که‌سی و کۆیی دا گه‌یشتنه نمو نه‌ندازه پتووستمو هاوشان له‌گه‌ل نموده‌ش دا له
باره‌ی بیر و باوه‌ری عه‌قیده‌یی‌یه‌وه هه‌مان سهرکه‌وتنی به‌ده‌ست هینا، نمو کاته
په‌روه‌ردگار نمو نه‌خشه‌یه‌ی یان نمو تابلۆیه‌ی که کیشاویه‌تی بو ناده‌میزاد
ده‌یه‌ینیه‌یه کایه‌وه، نه‌نموه‌یه‌که ده‌خولقی‌نئی که پارێزگاری نایین و به‌رنامه‌که‌ی
بکه‌ن و بنه‌ پێشمواو رابه‌ر و ڕزگار کمری ناده‌میزاد له گێژه‌لووکه‌ی گومپایی‌یه‌وه
بو دونه‌یای نور و رووناکی و به‌ختموه‌ری و سهرفیرازی.

په‌روه‌ردگار خاوه‌نی ئاسمان و زه‌وییه، گه‌نجینه‌ی بوونه‌وه‌ر ه‌ی خۆیه‌تی،
به‌خشنده‌و میهره‌بانه له به‌رامبه‌ر کرده‌وه‌ی که‌م پاداشی زۆر و زه‌به‌نده‌ی ده‌داتمه‌وه
پاداشی کرده‌وه‌ی چاکه به دوو چهندانه‌و ده چهندانه‌و چنده‌ها چهندانه ده‌داتمه‌وه.

په‌روه‌ردگارا! نه‌ی به‌ده‌یه‌ینه‌ری ناخ و ناو وه‌هوا! رزق و رۆژیده‌ری
گیانله‌به‌مران! به‌مار و میهره‌شه‌وه، هه‌لسوپه‌ننه‌ری بوونه‌وه‌ر به ئاسمان و ئه‌ستیره‌و
هه‌شاماته‌یه‌وه، راگری که‌ون و کائینه‌ت به ده‌ستی قوردره‌ت و ده‌سه‌لات، که‌ریمی
کار ساز، که‌سی بێ که‌سان، که‌کیم و دانا، خاوه‌ن ره‌حم و توانا بو‌خاتری زات و
صیقله‌ت به عه‌طف و میهره‌بانی و به‌رزی و زانایه‌ت له گه‌ڕه‌هی موسولمانی
سوپاسگوزارمان حلیب به‌فرموو، خۆراگر و راستال و چاکه‌کار و باش گوشتارمان
بسازینه لمو کۆمه‌له‌مان بژمیره که خۆت له دونه‌یاو قیامه‌ت دا لێیان رازیت
نموانیش له پاداش و نیعمه‌ته‌کانت رازین. نامین.

بوو، خودا یارمه تیده رمان بی بو پهره پیدانی
کاره که مان

پیرستی سەر باسه کانی جزمی پینجه م

بابه ت	لا پهره
ژنی میژد دله ماره ناکرئ، ئافره تی نامه حرم ماره ده کرئ به مریجن ماره بی هه بی	۳
ئه م ئایه ته حهوت حوکمی شه ری تێدان	۶
مه رجه کانی ماره بی ئه مه ته و سزای ئه وانه ی دلوین پیسی ده که ن	۹
هۆکاری حوکمه شه رییه کانی ئایه ته کانی پیشوو	۱۴
مال خواردنی یه کتری به ناحق خراپه	۱۷
پاداشتی خۆپاراستن له تاوانه گه وره کان	۲۲
ئه می کردن له حه سوودی! بۆ هه موو شتیگ دلو له خوا بکه ی ن	۲۵
هه موو میراتگریگ ئه بی به شه میراتی خۆی به رکه وئ	۲۹
پیاو سالاری به سه ر ژندا، رێگه چاره ی کێشه ی نێوان ژنو میژده	۳۴
ره وشتی قورئانی: یه کتا په رستی، چا که کردن، مال به خشین	۴۲
هه لئان بۆ فه رمان به ردله ی خودلو پیغه مبه ر	۵۱
یاساغ کردنی نوێژ کردن به سه ر خۆشی، که ئا و نه بوو ته یه موم ده کرئ	۵۵
هه لئو که وتی جوله که کان	۶۰
په ره ردگار فه رمان به خاوه ن نامه کان ده کات ئیمان به قورئان به ی ن	۶۶
ئه وه ی خودا چاوپۆشی لی ده کا و ئه وه ی چاوپۆشی لی نا کات	۶۹
چه ند نموونه یه کی تری خاوه ن نامه کان و سزای ئه و کرده وانه	۷۲
سزای کافران و پاداشتی موسلمانان	۷۸
یاسای حوکمرانی له ئیسلامدا.....	۸۱
بیرو بۆ چوونی دوو په ره کان و هه لوێستیان	۹۰
به گرئ کردنی فه رمانی پیغه مبه ر ﷺ پێویسته	۹۴
خۆشویستنی نیشتمان و پابه ند بوون به فه رمانی خودلو پیغه مبه ره ﷺ	۹۶
پاداشتی گوێپایه لی بۆ فه رمانی خودلو پیغه مبه ر ﷺ	۹۸
یاسای شه ر له ئیسلامدا	۱۰۱
حالو چۆنیه تی ئاده میزاده کان له کاتی فه رز کردنی جه نگ دژی کافران	۱۰۸
گوێپایه لی فه رمانی پیغه مبه ر گوێپایه لی فه رمانی خودایه	۱۱۵
بگۆکردنه وه ی هه والی جموجۆلی سوپای ئیسلام بۆ ووردبوونه وه یاساغه	۱۲۲
هه لئانی موسلمانان بۆ جیهاد	۱۲۴
یاسی شفاعت کردن و وه لامدانه وه ی سگۆ	۱۲۶
ره وشتی دوو په ره کان و چاوپۆریان، چۆنیه تی مامه له کردنیان	۱۳۱
سوور بوون له سه ر ناشتی و پابه ند بوون به حوکمه کانی خودا	۱۴۸

لا پەرہ	بابەت
۱۵۱	جیاوازی نیتوان تیکوشه‌ران و نه‌وانی خۆ له جیهاد ده‌شارنه‌وه
۱۵۵	کوچ کردنی موسلمانانی بێ ده‌سه‌لات
۱۶۳	کووت کردنه‌وه‌ی نوێژ له سه‌فه‌رداو نوێژی ترس
۱۷۶	هه‌لئانی موسولمان بۆ جه‌نگو چاوه‌پوانی په‌کێ له نوو به‌هره
۱۷۹	قه‌زاوه‌ت کردن به‌ حه‌ق و راستی و عه‌داله‌تکاری ره‌ها
۱۹۰	حاله‌تی سرتنه‌ سرتی باش و سزای نه‌وانی دژایه‌تی پێغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌که‌ن
۱۹۶	هاوه‌ل دانان بۆ خوداو سه‌ره‌نجامی شه‌بتان و نه‌تواوه‌ به‌ ده‌گانی
۲۰۷	به‌هه‌شت به‌ هه‌وانته‌ ده‌ست ناگه‌وێ، به‌ کرده‌وه‌و ئیمانی ساخ ده‌ست ده‌که‌وێ
۲۱۳	سه‌ربه‌رشتیاری هه‌تیوان، رێکخستنه‌وه‌ی ژن و می‌ردی لێک زویر بوو
۲۲۴	خاوه‌نێتی بوونه‌وه‌ر هه‌ریق خودایه‌، سه‌ربه‌زی دنیاو قیامه‌ت بۆ تیکوشه‌رانه
۲۳۰	دانوه‌ری له‌ بێ‌یارداندا، شایه‌تی دان به‌ حه‌ق، بپوا به‌ خوداو پێغه‌مبه‌ر
۲۳۴	ره‌ووشتی دوو‌په‌وه‌کان و هه‌لوێستیان دژی موسلمانان و سزایان له‌ لای خودا
۲۴۱	هه‌لوێستی تری دوو‌په‌وه‌کان، سزادانیان له‌ لایه‌ن خوداوه

